

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

4. заседание

Вторникъ, 3 ноемврий 1942 г.

(Открито въ 16 ч. 25 м.)

Председателствувалъ председателятъ Христо Калфовъ. Секретари: Стефанъ Багриловъ и Николай Султановъ.

ДЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:

Телеграми	65
Отпуски	65
Предложения	65, 66
Законопроектъ	66

По дневния редъ:

- Предложения: 1. За одобрение 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107 — относно облагането съ допълнителенъ акцизъ сливовата каша за варене ракия, реколта 1942 г. (Приемане) 66
- Говорили: П. Марковъ 66
М-ръ Д. Божиловъ 67
2. За одобрение на царски укази №№ 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително (Приемане) 67
3. За одобряване укази №№ 52 до 56 включително, издадени по реда на чл. 126 отъ конституцията, за разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитъ на отделнитъ министерства и дирекции за 1942 бюджетна година, за неотложни разходи (Приемане) 96
4. За одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣла на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси и пр. (Приемане) 97

Говорили: Н. Мушановъ	138
Д. Деяновъ	143
Д. Пешевъ	144
М-ръ Д. Божиловъ	138, 144

Законопроекти: 1. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитъ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л. (Първо четене) 71

Говорили: П. Стайновъ	71
Н. Мушановъ	74
М-ръ Д. Божиловъ	76

2. За допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л. (Първо четене) 79

Говорили: П. Стайновъ	82
М-ръ Д. Божиловъ	85

3. За измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за взаимнозастрахователнитъ сдружения (Първо четене) 87

4. За измѣнение и допълнение на закона за митницитъ (Първо четене) 88

Говорили: М. Ковачевъ	91
Д. Узуновъ	94
Е. Екимовъ	95

Дневенъ редъ за следващото заседание 145

Председателъ Христо Калфовъ: (Звъни) Има нужниятъ брой народни представители. Обявявамъ заседанието за открито.

(Отсъствуватъ народнитъ представители: Александър Загоровъ, Александър Гатевъ, Василъ Чобановъ, Георги Рашковъ, Георги Миковъ, Георги Тодоровъ, Димитър Арнаудовъ, инж. Димитър Митковъ, Иванъ Недѣлковъ, Иванъ Керемидчиевъ, Киро Арнаудовъ, Косю Аневъ, Матю Ивановъ, Никола Василевъ, Светославъ Славовъ, Симеонъ Андреевъ, Симеонъ Кировъ, Стефанъ Керемидчиевъ, Тодоръ Кожухаровъ и Цвѣтко Петковъ)

(Става правъ)

Г-да народни представители! Позволете да прочета текста на телеграмата, съ която Нейно Величество Царицата (Всички народни представители ставатъ прави) благоволитъ да отговори на отправенитъ ѝ приветствия отъ ваше и отъ мое име по случай тезоименния ѝ день: (Чете) „Санъ Росоре, 3 ноемврий 1942 г.

Председателя на Народното събрание, София.

Вамъ и на народното представителство благодаря най-сърдечно за тъй хубавитъ честитки, които ме много зарадваха.

Иоанна.“ (Ржкопѣскания)

Ето текстътъ на отправената ѝ телеграма: (Чете)

„Нейно Величество Царицата. Двореца, София.

Отъ името на народнитъ представители и отъ мое име поднасямъ на Ваше Величество най-почтителни и сърдечни поздравии по случай именния день на Ваше Вели-

чество. Нека свѣтителътъ закрильникъ св. Иванъ Рилски покровителствува Ваше Величество за радостъ и гордостъ на българския народъ.

Пожелавамъ на Ваше Величество здраве, бодростъ и дълголетие, за радостъ и опора на августейшия Ви съпругъ и за безгранична закрила, като предана и любеща майка, на толкова много обичанитъ отъ цѣлъ народъ Ваши свидни рожби — Негово Царско Височество Престононаследникътъ князь Симеонъ Търновски и Нейно Царско Височество княгиня Мария Луиза.

Христо Калфовъ.“ (Ржкопѣскания)

Имамъ да ви направя следнитъ съобщения.

Разрешени съ отпуски на следнитъ г-да народни представители:

Георги Рашковъ — 4 дни;
Димитър Арнаудовъ — 4 дни;
Матю Колевъ — 4 дни;
Никола Василевъ — 15 дни;
Симеонъ Андреевъ — 4 дни, и
Филипъ Махмудиевъ — 2 дена.

Постъпили сж:

Отъ Министерството на финанситъ — предложение за одобряване 39. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 юлий 1942 г., протоколъ № 90, относно разрешаване съвѣстна манипулация презъ 1942 г. на тютюнитъ отъ реколта 1941 г.

Отъ същото министерство — предложение за одобрение решението за плащане на Константинъ Анастасовъ, отъ гр. София, сумата 152.382 л., неправилно събрани отъ сѣщия за глоба по извършена презъ 1924 г. доставка на брашно отъ държавнитъ мини „Перникъ“, за негова смѣтка, извънъ конфискувания му залогъ.

Отъ същото министерство — предложение за одобряване на указъ № 58, отъ 18 октомврий 1942 г., издаденъ по реда на чл. 126 отъ конституцията, за разрешаване на допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти за 1942 бюджетна година, въ размѣръ на 250.000 л., за неотложни нужди.

Отъ Министерството на войната — предложение за одобряване продължаването съ още една година срока на договора, сключенъ на 15 августъ 1941 г. съ италианското въздухоплавателно дружество „Ала Литория“ — анонимно дружество, Римъ, за отдаване на експлоатация отсѣката надъ българска земя отъ въздушната линия Римъ—Бриндизи—Тирана—Солунъ—София—Букурещъ.

Отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти — предложение за одобряване следнитъ постановления на Министерския съветъ: № 41, отъ 26 августъ 1942 г., протоколъ № 111, № 80, отъ 16 септемврий 1942 г., протоколъ № 118, и № 28, отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 133.

Отъ същото министерство — предложение за одобряване 32. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септемврий 1942 г., протоколъ № 116.

Отъ същото министерство — предложение за одобряване следнитъ постановления на Министерския съветъ: № 40, отъ 10 августъ 1940 г., протоколъ № 103, и № 5, отъ 26 септемврий 1942 г., протоколъ № 125.

Отъ същото министерство — предложение за одобряване 30. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 133.

Отъ Министерството на финанситъ — законопроектъ за извършенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитъ сгради, жилищата и благоустройството (Главна дирекция на строежитъ) за 1942 бюджетна година, въ размѣръ на 100.000.000 л.

Ще бждатъ раздадени и поставени на дневенъ редъ.

Минаваме на точка първа отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за одобрение 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107 — относно облагането съ допълнителенъ акцизъ сливовата каша за варене ракия, реколта 1942 г.

Кито г-да народни представители сѣ съгласни да се прочете само проекторешението, а мотивитъ къмъ него да бждатъ считани за прочетени, моля, да вдигнатъ ржка. Мивозинство, Събрането приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение на 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107, относно облагането съ допълнителенъ акцизъ сливовата каша за варене ракия отъ реколта 1942 г.

Одобрява се 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., което гласи:

Одобрява се следното: кашитъ отъ сливи (зимни) отъ реколта 1942 г., които ще се варятъ на ракия, се облагатъ съ допълнителенъ акцизъ по 2 л. на литъръ.

(Ето текстътъ на мотивитъ къмъ проекторешението:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107, относно облагането съ допълнителенъ акцизъ сливовата каша за варене ракия отъ реколта 1942 г.

Г-да народни представители! Сливовата реколта въ страната презъ настоящата година се очертава като много добра. Добититъ сливи ще се употребяватъ за мармаладъ, сушене, варене сливова ракия и пр.

Нажикително е по-голямата частъ отъ сливитъ да бждатъ употребени за сушене и варене мармаладъ, което е

отъ голѣмо значение за изхранване войската и населението, а за варене на сливова ракия да се употребятъ най-доброкачественитъ сливи.

Предвидъ, обаче, на това, че сливовата ракия има доста добра цена, има изгледи голѣма частъ отъ сливитъ да се употребятъ за варене на ракия.

Това нѣщо може да се отклони, ако сливовитъ кашитъ отъ реколта 1942 г., употребявани за варене на ракия, бждатъ обложени съ допълнителенъ акцизъ отъ 2 л. на литъръ.

По тия съображения, почитаемиятъ Министерски съветъ съ 37. постановление, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107, одобри да се облажатъ съ допълнителенъ акцизъ по 2 л. на литъръ кашитъ отъ сливи (зимни) реколта 1942 г., които ще се варятъ на ракия.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честъ да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате, и, ако одобрите, да гласувате приложеното проекторешение.

Гр. София, 21 августъ 1942 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ)

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Петъръ Марковъ.

Петъръ Марковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Представено ни е за одобрение министерското постановление отъ 19 августъ т. г., съ което се увеличава акцизътъ на сливовата каша, отъ който се изварява ракия, отъ 2 на 4 л. на литъръ. Азъ смѣтамъ, че това постановление не бива да получи нашето одобрение по нѣколко съображения. Само нѣколко месеци преди издаването на това постановление Народното събрание бѣше занимано съ едно измѣнение на закона за акцизитъ, съ което министърътъ на финанситъ доиска акцизътъ да се увеличи отъ 1-50 на 2 л. Това увеличение, естествено, намѣри нашето одобрение, законътъ бѣше измѣненъ и влѣзе въ сила. Безъ да има нѣкакви особени съображения — стопански и фискални — на 19 августъ Министерскиятъ съветъ издаде постановление, съ което удвои акциза на сливитъ. Отъ справката, която направихъ въ Министерството на финанситъ, отдѣлъ акцизи, разбрахъ, че акцизътъ е увеличенъ, защото Дирекцията на гражданската мобилизация смѣта, че като се увеличи акцизътъ на сливитъ, отъ които се изварява сливова ракия, отъ 2 на 4 л., сливитъ щѣли да отидатъ за правене на мармалади и сушени сливи, които сѣ толкова необходими на българския народъ за изхранването му тая зима. Азъ мисля, че това съображение не можеше да легне въ основата на мотивитъ за това решение и че то не би трѣбовало да се вземе.

Първо, съ министерско постановление, като това, което трѣбва да одобримъ, не може да се налагатъ данѣци. Ние тъкмо бѣхме увеличили акциза отъ 1-50 на 2 л., министърътъ на финанситъ го увеличи съ министерско постановление отъ 2 на 4 л. Второ, въ постановлението се казва, че то влиза въ сила отъ деня на публикуването му, 19 августъ, а тукъ не се казва, че влиза въ сила отъ 19 августъ, а се казва, че се отнася за сливовата реколта 1942 г., т. е. за сливи, които сѣ събирани преди 19 августъ т. г. — нѣщо, което не можемъ да приемемъ, защото се дава обратна сила на едно постановление, когато то самото не съдържа такава клауза. Казва се, че се облагатъ съ допълнителенъ акцизъ по 2 л. на литъръ кашитъ отъ сливи, реколта 1942 г. Има кашитъ отпреди 19 августъ, и то предимно отъ сливи, които не могатъ да се използватъ за индустриални цели, т. е. за сушене или да се обърнатъ въ мармалади. Въ това постановление, така както е публикувано въ „Държавенъ вестникъ“, е изпуснато това обстоятелство. Сега постановлението предстои да се одобри като законъ, който има обратна сила за цялата реколта 1942 г., независимо дали изваряването е месеци преди 19 августъ или следъ тая дата.

Азъ смѣтамъ, че на никакво основание Министерскиятъ съветъ не може да ни задължи да плащаме акцизъ за минало време.

Г-да! Това сѣ само формални съображения, обаче азъ смѣтамъ, че има и чисто стопански съображения. Събражението, че трѣбва да се повиши акцизътъ, за да се накаратъ селянитъ да даватъ 2/3 отъ сливитъ за сушене и правене мармалади, не търпи никаква критика. Има цѣли райони, какъвто е моятъ районъ, Еленска околия, където никакъвъ търговецъ не се явява да купува сливи за мармаладъ и да ги суши, следователно, единичниятъ начинъ да се използватъ сливитъ е да се изварятъ на ракия. Пита се: защо трѣбваше да се увеличи толкова много

акцизът, за да се накарат хората да правят нѣщо, което, очевидно, не могат да го направят? И тамъ, гдето се явиха търговци, тѣ не събираха сливитъ за мармаладъ и сушене по 4 л., а на по-висока цена. Не всѣки, обаче, можеше да продаде сливитъ си, защото не можеше да се обработи цѣлото производство въ мармалади и сушени сливи. Наложиха се една частъ отъ синитъ сливи да отиде за изваряване на ракия.

Сега се пита: когато сте нормирали сливитъ на 4 л. килограма, на какво основание държавата може да вземе акцизъ 4 л., т. е. да вземе наравно съ производителя, който е чакалъ 2, 3 или 4 години, за да получи този плодъ? Знае се, че по-големата частъ отъ сливитъ въ България миналата година бѣха измръзнали и нѣмаше никакъв плодъ. По-миналата година сѣщо нѣмаше плодъ. Следователно, производителътъ чака да дойде добра година, за да вземе плодъ, обаче, ние виждаме, че държавата взема толкова акцизъ, колкото взема и производителътъ за този плодъ.

Въ 1934 г. бѣше прокаранъ законътъ за спиртниятъ монополъ, и държавата иззе производството на сливова ракия. Тогава държавата получи повече, отколкото самиятъ производител. Тогава държавата стана по-голямъ собственикъ на имота на стопанина отъ самия стопанинъ. Сега имаме сѣщото нѣщо. Като се извадятъ разносикитъ и данѣцитъ по изваряването на ракиитъ, ще видимъ, че държавата, като взема 4 л. акцизъ, тя взема повече, отколкото взема селянинътъ-производителъ.

Азъ смѣтамъ, че до такава крайностъ не бива да се отива. И то на кого се взема? На този, който има 2, 3, 5 декара овощни градини. На никой милионеръ не сме посегнали да вземемъ половината доходъ, когато на производителя на сливи трупаме акцизъ, равенъ на стойността на производството. Който печели сега надъ 300.000 л., държавата посѣга само на горницата, като я облага до 90%. Защо отъ това, което е изкаралъ селянинътъ за три години, трѣбва да му вземемъ 50%? Азъ смѣтамъ, че не е много смислено, като се увеличава акцизътъ отъ 2 на 4 л., защото се надвишава това, което селянинътъ взема.

Г-да народни представители! Азъ не бихъ правилъ критика, ако все пакъ това проекторешение би достигнало своята цель: сливитъ да се продаватъ по 4 л. килограма и да се направятъ отъ тѣхъ мармалади и сушени сливи за задоволяване нуждитъ на консуматоритъ. Никѣде не се продаваха синитъ сливи по 4 л. килограма. Въ София нѣма никакви сливи. Само конфискувани сливи се продаваха и се образуваха опашки при продажбата имъ. Едва можеха да си взематъ гражданитъ по 2-3 килограма за сладко.

Политиката за опредѣляне ценитъ на сливитъ претърпѣ пълно фиаско. Не се постигна цельта, да се накара селянинътъ да продаде сливитъ си по 4 л. килограма за направа на мармаладъ и сушени сливи. Следователно, неправилно е това увеличаване на акциза отъ 2 на 4 л. По-нѣже съ това увеличение на акциза се засѣгатъ най-беднитъ краища, където селянитъ трѣбва да плащатъ повече, отколкото богатитъ хора плащатъ, азъ съ спокойна свѣстъ заявявамъ, че нѣма да гласувамъ за одобриеното на това министерско постановление.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Уважаемиятъ г-нъ Марковъ много едностранчиво разясни въпроса. Азъ бихъ се съгласилъ съ него, ако той не знаеше историята на въпроса, но следъ като той е ходилъ въ Министерството на финанситъ и знае по чия инициатива и защо се е наложило да се вземе бързо тази мѣрка, азъ смѣтамъ, че г-нъ Марковъ неправилно разясни въпроса. Най-напредъ Дирекцията на гражданската мобилизация поиска, предвидъ на липсата на мазнини, да се направи повече мармаладъ отъ сливи, при отличната реколта на сливи тази години. За постигане на тая цель тя помоли Министерския съветъ да издаде една наредба, по силата на която 80% отъ сливитъ да се преработватъ на мармаладъ и да се сушатъ, а 20% само да се варятъ на ракия, която е артикулъ не отъ първа необходимостъ, безъ който можемъ да минемъ. Ясно е, че съображенията на Дирекцията на гражданската мобилизация бѣха основателни, обаче изпълнението на тази наредба бѣше невъзможно. Кой ще отиде най-напредъ да провери всѣки селянинъ колко сливи е произвелъ и следъ това да го накара да отидѣ 80% за правене на мармаладъ и за сушене, а 20% да свари на ракия? Азъ бѣхъ длъженъ да заявя, че решение въ такава форма Министерството на финанситъ не би могло

да изпълни не защото не иска, а защото действително е неизпълнимо, защото нѣма кой да отиде да претегли сливитъ предварително и да контролира колко стопанинътъ ще направи на мармаладъ и колко ще свари на ракия.

При туй положение въпросътъ бѣ разгледанъ отъ стопанскитъ министри и отъ Министерския съветъ. Отъ Министерството на търговията съ официално писмо се поиска, за да не се пропусне моментътъ, да се увеличи акцизътъ на кашата, та съ това да може изкуствено да се насочи преработката на сливитъ въ мармаладъ и въ сухи сливи, а по-малко въ ракия.

Дали взетата мѣрка е постигнала цельта си, е другъ въпросъ. На критикитъ, които г-нъ Марковъ направи, азъ ще отговоря съ нѣколко думи. Ракията отъ 60 л. става 90 л. литѣра — това г-нъ Марковъ не го каза — и въпрѣки това се търси денемъ и нощемъ. Вземемъ ли на шишенце ракия, дали цената ѝ нѣма да надмине 200 л., не зная. На г-нъ Марковъ е известно, че всички страни, които влѣзоха въ войната, следъ като изчерпаха всички данѣчни възможности, оставаше една възможностъ за събиране на повече приходи: наследствениятъ данѣкъ и акцизътъ върху цигаритъ и алкохола. Въ всички страни отъ обявяването на войната досега десетъ пѣти е увеличена цената на алкохола. Ако единъ литъръ ракия у насъ струва 100 л., въ други страни нѣма да го намѣрите и за 2.000—2.500 л. Ако една цигара струва у насъ 40 ст., въ други страни струва 30 л. и се даватъ по 2-3 цигари на день. Нѣма друга страна, въ която цигаритъ и алкохолътъ да съ толкова евтини.

При туй положение азъ питамъ: кого разсипахме съ това, че увеличихме акциза на кашата отъ 2 л. на 4 л. агр., вследствие на което отъ 30 милиона литѣра каша съмъ постѣпили 60 милиона лева въ държавната хазна, когато ракията е увеличила цената си на едро отъ 60 л. на 90 л. за литѣръ, а на дребно е достигнала може би до 200 л.?

Г-да народни представители! Живѣемъ въ военни времена и не бива да се формализираме, както иска г-нъ Марковъ. Не можемъ да оставимъ да се развиватъ нѣщата свободно, както въ нормално време, защото смѣтамъ, че наkostъта отъ това е много по-голяма, отколкото отъ това, че Министерскиятъ съветъ, за да не пропусне сезона, навреме е увеличилъ акциза на кашата отъ 2 л. на 4 л., когато, както ви казахъ, ракията е получила едно увеличение отъ 30 л. на литѣръ. Но отъ нормираната цена на сливитъ, която г-нъ министърътъ на търговията е поставилъ, плюсъ увеличението акцизъ, до пазарната цена на сливовата ракия, има такъвъ голѣмъ маржъ, че пакъ търговията съ сливова ракия е една отъ най-доходнитъ. Иначе, ако не бѣхме взели тази мѣрка, мармаладъ и сухи сливи щѣхме да имаме много малко.

Колкото до това, че цената на сливитъ не била задоволителна, че всички купували незаконно на по-висока цена сливитъ, това е другъ въпросъ, по който може да се говори при разискване по нормировкитъ. Но азъ смѣтамъ, че по-изобилната реколта далеко наваксва липсата на една по-висока цена на сливитъ. Това поне го признава населението въ тия околии, където е по-развито сливарството, отколкото въ Еленска околия.

Следъ тѣзи разяснения азъ ви моля да гласувате предложеното проекторешение. (Ржкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Ще гласуваме.

Който приематъ проекторешението за одобрение на 37. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107, относно облагането съ допълнителенъ акцизъ сливовата каша за варене ракия отъ реколта 1942 г., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранieto приема.

Минаваме на точка втора отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за одобрение на царски укази № № 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително.

Който приематъ да бѣде прочетено само проекторешението, като мотивитъ къмъ него се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранieto приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение на царски укази № № 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително.

Одобряватъ се царски укази № № 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително“.

(Ето текстът на мотивите към проекторешението:

МОТИВИ

към проекторешението за одобрение на царски укази № 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително.

Г-да народни представители! През настоящата година, когато Народното събрание не заседаваше, се наложи освобождаването на някои стоки от мита и други, както и продължаването на срокове по някои митнически декларации и манифести. Това се извърши, съгласно членове 12 и 13 от закона за митниците, съ постановления на Министерския съвет, одобрени съ царски укази, както следва:

1. Съ 59. постановление на Министерския съвет от 10 юний тази година, протокол № 79, одобрено съ царски указ № 55, от 17 юний същата година, съ което се одобрява да се разреши на Министерството на земеделието и държавните имоти да внесе за нуждите на персонала при Дирекцията на горите и лова 1.500 броя мушам-облечко, които да се освободят от заплащане на вносни мита и други данъци, такси и герб.

2. Съ 16. постановление на Министерския съвет от 19 юний тази година, протокол № 85, одобрено съ царски указ № 56, от 25 юний същата година, съ което се одобрява следното:

1. Разрешава се на предприятията „Кораловаг“, Варна, и „Нептун“, акционерни дружества — Варна, да закупят въ района на индустриалното пристанище въ гр. Варна, северно от морския канал, около 40.000 кв. метра теренъ, за „Кораловаг“, а южно от същия — 100.000 кв. метра, за „Нептун“, въз основа закона за благоустройството и отчуждаването мѣстата въ района на Варненското индустриално пристанище.

На дружество „Нептун“, Варна, се запазва правото да закупи южно от морския канал въ Варна, въ срокъ отъ три години, други 300.000 кв. метра, ако се появятъ доказани нужди за това въ връзка съ развитието на жельзобетоновото корабно строене.

II. На „Нептун“, акционерно дружество за постройка на понтонни кораби, въ гр. Варна, се даватъ следните обдекции:

1. Освобождаватъ се отъ вносни мита, данъци, такси, гербъ, товарно право и други, по който и да е настоящъ или бъдещъ законъ, всички материали, необходими за постройката на корабите, като: специаленъ циментъ, стомана за бетонъ, релси, пирони, машини, жельзни конструкции за постройката на корабите, нужния дървенъ материалъ и горивния материалъ, като: бензинъ, масла и други, въоръженieto и цѣлия инвентаръ на корабите, както и материалите за осветление, отопление и други. Отъ такса „хамалие“ не се освобождаватъ.

2. Всички машини, необходими за обзавеждането и редовното функциониране на работилниците за постройката на тѣзи кораби се освобождаватъ отъ вносни мита, такси, товарно право и други, по който и да е настоящъ или бъдещъ законъ. Отъ такса „хамалие“ не се освобождаватъ.

Смѣнитъ машини се освобождаватъ отъ всѣкакви износни мита, такси, товарно право и други, по всички настоящи или бъдещи закони, при тѣхния износъ отъ страната.

3. На същото дружество се разрешава да назначи на служба въ предприятието въ гр. Варна първоначално 35 специалисти-работници нѣмци, а по-късно необходимото число работници нѣмци за постройката на корабите, като на смѣнитъ работници се разрешава да внесатъ въ царството свободно отъ всѣкакви мита, берии, такси и други лични и багажи. Смѣнитъ работници, като работници-чужденци, се освобождаватъ отъ заплащане всѣкакви такси, данъци и други по който и да било сегашенъ или бъдещъ законъ.

4. Разрешава се да се увеличи работното време въ предприятието на 10 часа дневно.

5. Освобождаватъ се отъ данъци, такси, мита, гербъ и други всички поръчки, дадени на дружеството, било отъ германското правителство, било отъ българското правителство, като последното си запазва правото да поръчва на дружеството такива кораби въ съгласие съ германското правителство.

6. Разрешава се на дружество „Нептун“ да дава на дружество „Кораловаг“ материали въ връзка съ постройката, въоръженieto и обзавеждането на жельзобетонните кораби, обаче както отпускането на тѣзи материали, така и изразходването имъ само за посочените цели може да става подъ контрола на държавата, упражняванъ отъ Ди-

рекцията на водните съобщения. Тѣзи материали не могатъ да се употребяватъ за частни нужди и поръчки на дружеството „Кораловаг“.

7. Разрешава се построените кораби за германската държава да бъдатъ записани въ тѣзи пристанища, които германската държава намѣри за добре, като смѣнитъ кораби при напускане на страната се освобождаватъ отъ заплащане на каквито и да е мита, данъци, гербъ, такси и други, по който и да било настоящъ или бъдещъ законъ.

8. Разрешава се на дружеството за изплати стойността на мѣстото, за което е речъ въ пунктъ 1 на настоящето постановление, въ германски марки по германо-българския клирингъ до размѣръ на германски райхсмарки 450.000.

Също се разрешава на дружеството за разноси по предприятието да презежда месечно по германски райхсмарки 300.000 за срокъ 10 месеца по германо-българския клирингъ, начиная отъ 1 юлий 1942 г.

9. Внесените въ страната 4 вагона съ инвентаръ за работилниците на дружество „Нептун“, на името на фирмата „Рела и Н. Ф.“, отъ София, се освобождаватъ отъ вносни мита, данъци, права, такси, гербъ и други всички инвентари, машини и пр., по които ще се внесатъ въ страната на името на фирмата „Рела и Н. Ф.“ за работилниците на акционерно дружество „Нептун“, въ гр. Варна, до влизането въ сила на настоящето постановление и регистрация на акционерно дружество „Нептун“ предъ съда.

3. Съ 20. постановление на Министерския съветъ отъ 8 юлий тази година, протокол № 92, одобрено съ царски указ № 60, отъ 13 юлий същата година, съ което се разрешава да се изнесатъ безъ износни такси, други данъци и гербъ следните артикули: 1.350 кгр. бобъ, 139 кугии цигари и 105 кугии други цигари, 28 кгр. сапунъ, 32 стѣкла конякъ и 45 литра ракия, 74 броя-жърпи домашни, 121 кгр. пшенично брашно, 220 кгр. соево брашно, 120 кгр. пшеница, 255 кгр. сушени сливи, 10 кгр. юфка, 5 кгр. оризъ, 10 кгр. сланина, 30 кгр. сушени фастьци, 10 кгр. захаръ, 10 броя тоалетенъ сапунъ и 10 кгр. мармаладъ, подарени отъ жителите на селата Горни-Джбникъ, Долни-Джбникъ и Крушовица за финландските ветерани, участници въ освободителната война 1877—1878 г.

4. Съ 6. постановление на Министерския съветъ отъ 23 юлий тази година, протокол № 96, одобрено съ царски указ № 62, отъ 26 юлий, съ което се одобрява да се отстъпятъ на „Българските публични влагалница“, акционерно дружество, София, части отъ митническите магазини, които биха се оказали свободни, срещу месеченъ наемъ отъ 25 л. на тоия, за антрепозирание на позволени за вносъ неомитени стоки.

5. Съ 55. постановление на Министерския съветъ отъ 22 юлий тази година, протокол № 94, одобрено съ царски указ № 63, отъ 28 юлий същата година, съ което се одобрява да се измѣни 59. постановление на Министерския съветъ отъ 10 юний 1942 г., протокол № 79, указ № 55, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 134/1942 г., въ смисълъ, че вмѣсто за персонала на Дирекцията на горите и лова, да се чете за „Дирекцията на земедѣлнето, скотовѣдството и земедѣлското образование“.

6. Съ 64. постановление на Министерския съветъ отъ 22 юлий тази година, протокол № 94, одобрено съ царски указ № 64, отъ 28 юлий същата година, съ което се одобрява да се разреши да се освободятъ отъ износни такси, данъци, гербъ и други 6.000 кгр. царевина, която е отпущната на Емборското македонско благотворително братство за прехрана на населението отъ Емборско.

7. Съ 62. постановление на Министерския съветъ отъ 22 юлий тази година, протокол № 94, одобрено съ царски указ № 65, отъ 28 юлий същата година, съ което се одобрява да се продължи съ 15 месеца предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митниците тримесеченъ срокъ за престояването на пристигналите въ Столичната митница 40 вагона нови пътници, съ транзитно предназначение за Персия по манифестъ № № 4795/1—20, отъ 31 юлий 1941 г., и 4836/1—20, отъ 2 августъ същата година.

8. Съ 53. постановление на Министерския съветъ отъ 22 юлий тази година, протокол № 94, одобрено съ царски указ № 66, отъ 29 юлий същата година, съ което се одобрява да се продължи съ 3 месеца предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митниците тримесеченъ срокъ за транзитиране на 23 броя, кгр. 13.075, жельзни водопроводни тръби по манифестъ № 1548/1, отъ 21 декември 1941 г., и на 15.000 кгр. ядки зарзалоци по манифестъ № 430/19 мартъ тази година и съ шестъ месеца срокътъ за транзитиране стоката по манифестъ № 3510/13, отъ 10 януари

тази година, и на 618 торби лещиикови ядки, кгр. 49.440, по манифест № 127/3, отъ 2 февруарий тази година, всички пристигнали въ Бургаската митница.

9. Съ 59. постановление на Министерския съветъ отъ 22 юлий тази година, протоколъ № 94, одобрено съ царски указъ № 67, отъ 29 юлий сжщата година, съ което се одобрява да се продължи съ шест месеца предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митниците тримесеченъ срокъ за престояване на транзитните стоки, пристигнали въ Бургаската митница по манифестъ № 104, отъ 28 януарий 1942 г., транзитенъ листъ № 80, отъ 21 януарий сжщата година, на Пиротската митница и по манифестъ № 502/1, отъ 18 мартъ 1942 г., и съ осем месеца пристигналиятъ въ Свиленградската митница багажъ на турското военно аташе въ Будапеща по манифестъ № 1/234 отъ 1942 г.

10. Съ 24. постановление на Министерския съветъ отъ 29 юлий тази година, протоколъ № 97, одобрено съ царски указъ № 68, отъ 1 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се разреши на Взаимноспомогателната и болнична каса на служителитъ по финансовото ведомство да внесе безъ вносно мито, други данъци и гербъ, чрезъ акционерно дружество „Сименсъ“, София, единъ ултра-термъ апаратъ, единъ пантостатъ и единъ електрокардиографъ съ принадлежноститъ имъ.

11. Съ 25. постановление на Министерския съветъ отъ 29 юлий тази година, протоколъ № 97, одобрено съ царски указъ № 96, отъ 1 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се освободи акционерно дружество „Интересо-ва общностъ“, на Българската кожарска индустрия, гр. Габрово, отъ заплащане на таксата по чл. 285 отъ закона за митниците за джбилните екстракти, вложени въ номиналенъ антрепозитъ въ Търново, Варна, Бургасъ, София, Габрово и Стара-Загора, и се върне сумата 21.440 л., внесена отъ сжщото дружество съ обявление № 4992, отъ 2 октомври 1941 г., отъ Бургаската митница.

12. Съ 26. постановление на Министерския съветъ отъ 29 юлий тази година, протоколъ № 97, одобрено съ царски указъ № 70, отъ 1 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се освободи отъ заплащане на магазинажъ багажътъ-пожжщина на Елизабетъ Хароми, чиновничка въ унгарската кралска легация въ София, който багажъ е приетъ въ Столичната митница по манифестъ № 1464/11, отъ 2 мартъ тази година, състоящъ се отъ 21 колета, марка Е. Н., № 190/21, бруто 988 кгр.

13. Съ 23. постановление на Министерския съветъ отъ 29 юлий тази година, протоколъ № 97, одобрено съ царски указъ № 71, отъ 1 августъ сжщата година, съ което се одобрява следното:

1) за стокитъ, преминали въ столичните и дунавски митници, безмагазинажниятъ срокъ, предвиденъ въ чл. 111, буква „а“, отъ закона за митниците, се намалява на единъ денъ;

2) за престояването на стокитъ въ сжщитъ митници се събира такаса магазинажъ въ размъръ, предвиденъ въ чл. 109 отъ закона за митниците, умножена съ броя на магазинажните дни, т. е. за първия магазинаженъ денъ тази такса ще се събира въ единъ размъръ, за втория магазинаженъ денъ въ двоенъ размъръ, за третия магазинаженъ денъ въ троенъ размъръ и т. н.

14. Съ 20. постановление на Министерския съветъ отъ 5 августъ тази година, протоколъ № 101, одобрено съ царски указъ № 72, отъ 8 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се изнесатъ безъ мито, други данъци, такси и гербъ за нуждитъ на германскитъ войски въ Галацъ три бараки, които сж изработени отъ мѣстни и германски материали.

15. Съ 21. постановление на Министерския съветъ отъ 5 августъ тази година, протоколъ № 101, одобрено съ царски указъ № 73, отъ 8 августъ тази година, съ което се освобождава отъ износни такси, други данъци и гербъ 500 тона царевича, разрешена да се изнесе съ третото постановление на Министерския съветъ, отъ 20 май 1942 г., протоколъ № 66.

16. Съ 23. постановление на Министерския съветъ отъ 5 августъ тази година, протоколъ № 101, одобрено съ царски указъ № 74, отъ 8 августъ сжщата година, съ което се одобрява:

1) да се продължи съ 6 месеца дадениятъ срокъ за възвръщане монтажните инструменти, внесени временно въ страната по декларация № 3526/4387, отъ 22 юлий 1940 г., на Русенската митница, подадена отъ Общинското стопанско предприятие за електроснабдяване на гр. Русе.

2) да се продължи съ една година дадениятъ срокъ за възвръщане, като консерватъ на плодове, калциевия би-

сулфидъ и амбалажа му, внесени временно по декларация № 1422/1666, отъ 8 май 1940 г., на Ломската митница, подадена отъ Поповъ & Жебарски, Ловечъ—София.

3) да се продължи до 31 декември 1942 г. дадениятъ срокъ за възвръщане монтажните инструменти, внесени временно по декларация № 1254, отъ 29 май 1940 г., на Пловдивската митница, подадена отъ Главната дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ — София.

4) да се продължи до 31 декември 1942 г. дадениятъ срокъ за ликвидиране депозита за конопенитъ и памучни торби, броя 40, внесени временно като амбалажъ на парафинъ, по декларация № 932/1362, отъ 7 май 1940 г., на Варненската митница, подадена отъ о. о. дружество „Пловдивъ“, гр. Пловдивъ, въ случай че сжщитъ бждатъ предадени и приети отъ Министерството на войната или съ сжщитъ се постѣпи по реда, предвиденъ въ чл. 207, отъ закона за митниците.

5) да се продължи до 30 септември 1942 г. дадениятъ срокъ за ликвидиране депозита за сѣрнистата киселина и амбалажа ѝ, включително и за тѣзи по износна декларация № 14/76, отъ 13 януарий 1942 г., внесени временно по декларация № 1693/1805, отъ 15 май 1940 г., на Ломската митница, подадена отъ „Плодъ“, акционерно дружество, София.

6) да се продължи съ една година дадениятъ срокъ за възвръщане желѣзните щанци и матрици, 7 кгр., изнесени временно за Германия по износна квитанция № 1658, отъ 17 януарий 1941 г., подадена отъ Министерството на войната — отделение за военните музеи, гробове и паметници, София.

17. Съ 6. постановление на Министерския съветъ отъ 12 августъ тази година, протоколъ № 105, одобрено съ царски указъ № 75, отъ 14 августъ сжщата година, съ което се одобрява:

1) да се продължи съ 6 месеца дадениятъ максималенъ двегодишенъ срокъ за възвръщане монтажните инструменти, внесени временно презъ Русенската митница по декларация № 3759/4825, отъ 5 августъ 1940 г., подадена отъ Общинското стопанско предприятие за електроснабдяване въ гр. Русе.

2) да се продължи съ три месеца дадениятъ първоначаленъ едногодишенъ срокъ за обмитване на статистическата сортировачна машина, система „Пауерсъ“, изнесена временно за поправка по декларация № 11492, отъ 27 май 1941 г., подадена отъ Главната дирекция на статистиката, София.

18. Съ 10. постановление на Министерския съветъ отъ 10 августъ т. г., протоколъ № 103, одобрено съ царски указъ № 76, отъ 14 августъ сжщата година, съ което се разрешава, пощенскитъ колетти, съдържащи употребяваното цивилно обдѣкло и други лични вещи, изпращани отъ работници, заминали на работа въ Германия, до своитъ близки, да се освобождаватъ отъ вносно мито и други данъци, такси и гербъ.

19. Съ 11. постановление на Министерския съветъ отъ 10 августъ т. г., протоколъ № 103, одобрено съ царски указъ № 77, отъ 14 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се освободи отъ магазинажни такси 700 тона конопена прежда на акционерно дружество „Българска промишленостъ“, София, внасяна отъ Италия. Освобождаването на тия прежди отъ магазинажни такси да се отнася включително отъ децѣ, въ който ще се приематъ въ складоветъ на „Българскитъ публични влагалища“, акционерно дружество, София.

20. Съ 9. постановление на Министерския съветъ отъ 10 августъ т. г., протоколъ № 103, одобрено съ царски указъ № 78, отъ 14 августъ сжщата година, съ което се разрешава на Министерството на народното просвѣщение да се употребѣятъ безмитни материали за отпечатването на книгата частъ III — „Преживѣното“ отъ Т. Г. Влайковъ, която ще се издаде отъ сръдствата на фондоветъ „Ив. Вазовъ“ и „Ц. Церковски“.

21. Съ 35. постановление на Министерския съветъ отъ 19 августъ т. г., протоколъ № 107, одобрено съ царски указъ № 79, отъ 21 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се разреши да се внесе безъ вносно мито, други данъци, такси, гербъ и магазинажъ автомобилъ, марка „Хорхъ“, шаси № 8492722, моторъ № 3801170, изпратенъ отъ Адолфъ Хитлеръ, подарѣкъ на о. з. генералъ Жековъ.

22. Съ 27. постановление на Министерския съветъ отъ 19 августъ т. г., протоколъ № 107, одобрено съ царски указъ № 80, отъ 22 августъ сжщата година, съ което се одобрява да се продължи съ три месеца дадениятъ първоначаленъ срокъ за обмитване на памучнитъ платове, вложени въ реалния антрепозитъ на „Българскитъ публични

влагалища", акционерно дружество, София, по смѣтка № 13/144 отъ 1942 г., открита на името на Братя Аждерянъ, София, при Столичната митница.

23. Съ 34. постановление на Министерския съветъ отъ 19 августъ т. г., протоколъ № 107, одобрено съ царски указъ № 81, отъ 26 августъ сѣщата година, съ което се одобрява да се продължатъ до 1 априлъ 1943 г. даденитъ максимални срокове за възвръщане отъ името на Българската земеделска и кооперативна банка, София, като амбалажъ на мѣстни тютюни, ютенитъ човали, внесени временно презъ Столичната митница по декларации № № 12536/14950, отъ 28 май 1938 г., 12532/14972 отъ сѣщата дата, 12537/14990 отъ сѣщата дата, 13280/15880, отъ 8 юний сѣщата година, и 13281/15886 отъ сѣщата дата, подадени отъ името на Азриелъ & Фикри, тютюнотърговци въ гр. София.

24. Съ 16. постановление на Министерския съветъ отъ 26 августъ т. г., протоколъ № 111, одобрено съ царски указъ № 82, отъ 28 августъ сѣщата година, съ което се одобрява да се разреши на фондацията „Всѣхъ скорбящихъ радость“ да внесе безъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ 15.500 теракотни плочки.

25. Съ 15. постановление на Министерския съветъ отъ 26 августъ т. г., протоколъ № 111, одобрено съ царски указъ № 83, отъ 28 августъ сѣщата година, съ което се одобрява да се освободи акционерно дружество „Българска промишленостъ“, София, отъ заплащане на магазиннитъ такси до 20 септемврий 1942 г. включително за преждитъ и материалитъ за предене, приети въ митницитъ до 20 августъ т. г. включително, внасяни отъ Италия за нуждитъ на вълнената, памучната и копринената индустрии.

26. Съ 13. постановление на Министерския съветъ отъ 26 августъ т. г., протоколъ № 111, одобрено съ царски указъ № 84, отъ 28 августъ сѣщата година, съ което се одобрява да се освободи отъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ 2000 метра специаленъ платъ, разрешенъ на Светия синодъ на Българската православна църква за до-ставяне отъ Германия или Италия съ 4. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 22 юний 1942 г., протоколъ № 94.

27. Съ 14. постановление на Министерския съветъ отъ 26 августъ т. г., протоколъ № 111, одобрено съ царски указъ № 85, отъ 28 августъ сѣщата година, съ което се одобрява да се продължи до 31 декемврий 1942 г. включително предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митницитъ тримесеченъ срокъ за престояване на стокитъ, пристигнали въ Бургаската митница до 20 августъ 1942 г., включително, съ транзитно предназначение за Турция и за Германия и други европейски страни.

28. Съ 17. постановление на Министерския съветъ отъ 2 септемврий т. г., протоколъ № 112, одобрено съ царски указъ № 86, отъ 9 септемврий сѣщата година, съ което се одобрява да се продължи до 31 декемврий 1942 г. даденитъ първоначални срокове за възвръщане консервиращитъ и амбалажни материали, внесени временно.

1) по временно-вносна декларация № 3248, отъ 10 юлий 1941 г., контроленъ № 10005, отъ 12 августъ 1942 г., на Ломската митница, подадена отъ Сдружението на износители на грозде, плодове и зеленчуци въ прѣсно и преработено състояние въ България, София;

2) по временно-вносна декларация № 12151/15717, отъ 12 юний 1941 г., на Столичната митница, подадена отъ Стоянъ С. Тевекелиевъ & с-ие, акционерно дружество, София.

29. Съ 62. постановление на Министерския съветъ отъ 2 септемврий т. г., протоколъ № 112, одобрено съ царски указъ № 87, отъ 9 септемврий сѣщата година, съ което се одобрява:

1) да се продължи до 31 декемврий 1942 г. даденитъ максималенъ срокъ за възвръщане като амбалажъ на плодове и други стоки пергаминтовата хартия внесена временно презъ Столичната митница по декларация № 7082/7865, отъ 16 мартъ 1940 г., подадена отъ „Гипагъ“, акционерно дружество, София.

2) да се продължатъ съ по деветъ месеца даденитъ първоначални срокове за възвръщане като амбалажъ на яйца дървенитъ касички и овоцелови поставки, внесени временно презъ Ломската митница по декларация № 3648, отъ 21 юлий 1941 г., и № 4074, отъ 1 августъ сѣщата година, подадени отъ „Тодоръ Войниковъ“, акционерно дружество, Ломъ;

3) да се продължи до 30 ноемврий 1942 г. даденитъ по чл. 112 отъ закона за митницитъ 15-дневенъ срокъ за новоизнасяне на една каса, марка „Гема“, № 9831, кгр. 36,

обявена по манифестъ № 2469, отъ 16 априлъ т. г., на името на „Готлибъ Канторъ“, международно транспортно акционерно дружество, София.

30. Съ 19. постановление на Министерския съветъ отъ 16 септемврий т. г., протоколъ № 118, одобрено съ царски указъ № 88, отъ 18 септемврий сѣщата година, съ което се одобрява да се освободятъ отъ заплащане на вносно мито и други данъци и такси, включително и таксата 5% за „Червенъ кръстъ“, образцитъ отъ шипковъ кексъ, шоколадъ, брашно и напитки, вложени въ 50 кутии, които се изпращатъ отъ германската служба за народното здраве до Германо-българската търговска камара, София, за изпробване отъ Министерството на търговията и финанситъ и пр.

31. Съ 12. постановление на Министерския съветъ отъ 23 септемврий т. г., протоколъ № 123, одобрено съ царски указъ № 89, отъ 27 септемврий сѣщата година, съ което се одобрява да се разреши на фондацията „Всѣхъ скорбящихъ радость“ да внесе безъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ 5.300 теракотни плочки, отъ които 800 броя холкери.

32. Съ 14. постановление на Министерския съветъ отъ 26 септемврий т. г., протоколъ № 125, одобрено съ царски указъ № 90, отъ 29 септемврий сѣщата година, съ което се одобрява да се увеличи безмагазинниятъ срокъ, предвиденъ въ пунктъ 1 на указъ № 71, отъ 1 августъ 1942 г., отъ единъ денъ на три дни, като въ останалата частъ този указъ остава въ сила.

33. Съ 11. постановление на Министерския съветъ отъ 26 септемврий т. г., протоколъ № 125, одобрено съ царски указъ № 91, отъ 29 септемврий сѣщата година, съ което се разрешава на Софийското дружество „Инвалидъ“ да внесе безъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ чрезъ представителството „Комерциумъ“ единъ камيونъ марка „Дойцъ“, 80 конски сили, нафтовъ моторъ.

34. Съ 13. постановление на Министерския съветъ отъ 20 септемврий т. г., протоколъ № 125, одобрено съ царски указъ № 94, отъ 1 ноемврий сѣщата година, съ което се одобрява да се продължи съ 3 месеца предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митницитъ срокъ на стокитъ, спасени отъ морето на торпилирания и потопенъ турски параходъ „Шафакъ“, намиращъ се подъ надзора на Царевската митница.

35. Съ 32. постановление на Министерския съветъ отъ 30 септемврий т. г., протоколъ № 127, одобрено съ царски указъ № 95, отъ 1 октомврий сѣщата година, съ което се одобрява:

1) да се продължи до 31 декемврий 1942 г. даденитъ максималенъ срокъ за възвръщане монтажнитъ инструменти кгр. 58, внесени временно презъ Столичната митница по декларация № 3530/4771, отъ 17 февруарий 1940 г., подадена отъ инж. Теодоръ Ив. Цоневъ, София;

2) да се продължи до 31 декемврий 1942 г. предвидениятъ въ чл. 112 отъ закона за митницитъ тримесеченъ срокъ за новоизнасяне една каса, марка SWF 10301, съдържаща машина шпулачка, кгр. 450, приета въ Ломската митница по транспортна декларация № 31/738, отъ 26 августъ тази година, на Битолската митница, подадена отъ „Готлибъ Канторъ“ — международно транспортно акционерно дружество, София.

36. Съ 31. постановление на Министерския съветъ отъ 30 септемврий тази година, протоколъ № 127, одобрено съ царски указъ № 96, отъ 1 октомврий тази година, съ което се одобрява да се продължи съ два месеца предвидениятъ въ чл. 205 отъ закона за митницитъ тримесеченъ срокъ за новоизнасяне на стоката, принадлежаща на Костадинъ А. Чуриновъ, София, приета въ Софийската пощенска митница по манифестъ № 2942, отъ 3 септемврий 1942 г.

37. Съ 30. постановление на Министерския съветъ отъ 30 септемврий т. г., протоколъ № 127, одобрено съ царски указъ № 97, отъ 1 октомврий сѣщата година, съ което се разрешава на „Български публични влагалища“, акционерно дружество, София, да внесе безъ вносно мито и други данъци, такси и гербъ 6 желѣзни конструкции за хангари (складове) на обща тежестъ около 60.000 кгр.

38. Съ 9. постановление на Министерския съветъ отъ 30 септемврий т. г., протоколъ № 127, одобрено съ царски указъ № 98, отъ 2 октомврий сѣщата година, съ което се освобождаватъ отъ вносно мито, други данъци, такси и гербъ:

1) употребяванитъ моторетки, шевни машини, радиоапарати, грамофони и други общо употребявани предмети, на стойностъ до 20.000 л., внесени отъ завършачитъ се въ страната работници не градинари, били на работа въ Германия, и

2) обуша, долни и горни дрехи, гумени издѣлия и други предмети на стойност до 10.000 л., носени отъ завръщащите се въ страната градинари, били на работа въ чужбина, като подарък на своитѣ близки.

39. Съ 6. постановление на Министерския съветъ отъ 9 октомврий тази година, протоколъ № 131, одобрено съ царски указъ № 99, отъ 13 октомврий същата година, съ което се одобрява да се продължи до 15 ноемврий 1942 г. предвидениятъ въ чл. 166 отъ закона за митницитѣ 15-дневенъ срокъ за представяне износнитѣ декларации и ликвидирание депозита за желѣзния чемберъ, внесенъ временно презъ Ломската митница по временно-вносна декларация № 407/530, отъ 8 априлъ 1940 г., подадена отъ Ангелъ Лиловъ & с-ве, София.

40. Съ 19. постановление на Министерския съветъ отъ 7 октомврий тази година, протоколъ № 129, одобрено съ царски указъ № 100, отъ 17 октомврий същата година, съ което се одобрява внесенитѣ отъ вносна централа „Българска търговия“, акционерно дружество, съгласно 5. постановление на Министерския съветъ, отъ 1 февруарий 1941 г., протоколъ № 14, 50.000 броя употребявани ютани торби отъ Италия да се освободятъ отъ вносни мита, други данъци, такси и гербъ.

Торбитѣ да се продадатъ отъ вносна централа „Българска търговия“, акционерно дружество, за нуждитѣ на народното стопанство по нарядъ на Министерството на търговията, промишлеността и труда.

41. Съ 48. постановление на Министерския съветъ отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 133, одобрено съ царски указъ № 101, отъ 23 октомврий 1942 г., съ което се одобрява следното:

1) да се допуснатъ за презимуване въ страната максимумъ до 50.000 овце;

2) овцетѣ нѣма да получаватъ зърнени фуражи отъ България;

3) овцетѣ трѣбва да заплатятъ таскитѣ за общинска паша по споразумение съ общинитѣ и горската властъ, въз основа на чл. 113 отъ закона за горитѣ, по опредѣленитѣ тарифни цени.

4) заплащането на горнитѣ такси става въ натура, като частъ отъ агнетата и овцетѣ, или пъкъ млѣчнитѣ произведения, се продаватъ на мѣстния пазаръ и съ полученитѣ суми се покриватъ горнитѣ разходи;

5) приплодътъ, както и произведенията, като: вълна, сирене, масло и други, придобити отъ добитъка презъ времето, което му въ България, при изнасянето имъ не подлежатъ на износни мита и други данъци и такси, като мѣстни произведения;

6) овцетѣ се освобождаватъ отъ мито и всички други данъци и такси при вноса и износа имъ.

Горнитѣ царски укази и министерски постановления подлежатъ на одобрение отъ Народното събрание, поради което, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целтъя проторешение.

Гр. София, ноемврий 1942 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ)

Председателъ Христо Калфовъ: Ще гласуваме. Конто приематъ проторешението за одобрение на царски укази № № 55, 56, 60, 62 до 91 и 94 до 101 включително, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка трета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л.

Г-да народни представители! Поради нужди, които по естество, характера и размѣра не могатъ да бъдатъ предметъ на редовния или допълнителния бюджети, се налага да се разрешатъ кредити, за задоволяването имъ съ извънреденъ бюджетенъ кредитъ.

Отъ исканитѣ кредити се вижда, че тѣ се отнасятъ все за неотложни нужди, каквито сѣ: за изплащане стойността на обмѣненитѣ отъ Българската народна банка за смѣтка на държавното съкровище динари и германски

военни марки, за изплащане разходитѣ въ връзка съ прилагане спогодбата по уреждане имуществено-правнитѣ въпроси относно бивша Югославия, за изплащане извършената отъ германскитѣ войски реквизиция, за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитѣ, за направа, постройка и поддържане на пътища и съоръженията по тѣхъ и за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитѣ, за направа на нови и довършване на строящи се желѣзопѣтни линии и вноска по договора между България и Румъния.

Нуждитѣ суми за тѣзи извънредни разходи ще се взематъ отъ постѣпилитѣ въ повече суми и отъ осъществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 675.000.000 л. и отъ произведението отъ 3% държавни съкровищни бонове 1942 г. въ размѣръ на 2.050.000.000 л.

Като имате горното предвидъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предлагания ви законопроектъ за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л.

Гр. София, октомврий 1942 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л., както следва:

§ 1. Изплащане разходитѣ въ връзка съ прилагане спогодбата по уреждане имуществено-правнитѣ въпроси относно бивша Югославия, както и стойността на обмѣненитѣ отъ Българската народна банка за смѣтка на държавното съкровище динари и германски военни марки 1.800.000.000 л.

§ 2. Изплащане извършената реквизиция отъ действащитѣ германски войски въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи 25.000.000 „

§ 3. Извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитѣ за направа, постройка и поддържане на пътища и съоръженията по тѣхъ 310.000.000 „

§ 4. Извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитѣ за направа на нови и довършване на строящи се желѣзопѣтни линии 140.000.000 „

§ 5. Вноска по договора между България и Румъния, сключенъ на 7 септемврий 1940 г. 450.000.000 „

Всичко 2.725.000.000 л.

Чл. 2. Разходитѣ по тоя извънреденъ бюджетенъ кредитъ да се покриватъ:

а) отъ постѣпилитѣ въ повече суми и отъ осъществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 675.000.000 л., и

б) отъ произведението отъ 3% държавни съкровищни бонове 1942 г. въ размѣръ на 2.050.000.000 л.

Извършването на разходитѣ по тоя извънреденъ бюджетенъ кредитъ да стане до изчерпването на кредититѣ, споредъ нуждитѣ.

Чл. 3. Оправдаването на разходитѣ по кредититѣ по §§ 1 и 2 да стане по нарочна наредба, одобрена отъ Министерския съветъ.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ.

Петко Стайновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Настоящиятъ законопроектъ за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитѣ дългове поставя нѣколко чисто политически въпроси, които, обаче, иматъ също така и важни стопански последици. Бихъ искалъ да привлѣча вашето особено внимание върху нѣкои отъ тия именно въпроси. На първо мѣсто стои въпросътъ за плащанията ни въ връзка съ отстъпването на Южна Добруджа; на второ мѣсто, това е въпросътъ за плащанията ни въ връзка съ паричнитѣ задължения на бивша Югославия. Прави ми впечатление, г-да, че, безъ да сме гласували още спогод-

бата, сключена въ Берлинъ, за имуществено-правната по-
дѣла на бившата югославска държава, намъ се предлага
да одобримъ плащането на тѣзи парични задължения.
Азъ считамъ, че по-добре би било да разгледаме двата
въпроса едновременно.

Министъръ Добри Божиловъ: Едновременно ще се
разгледатъ.

Петко Стайновъ: Тази спогодба е поставена като по-
следна точка отъ днешния дневенъ редъ. Азъ смѣтамъ,
че ще бъде по-добре да се разгледатъ двата въпроса
заедно — точка трета и точка последна отъ дневния
редъ — понеже се касае за едно и също нѣщо.

Въ чл. 1, § 1 на разглеждания законопроектъ, е ка-
зано: „Изплащане разходитъ въ връзка съ прилагане спо-
годбата по уреждане имуществено-правнитъ въпроси“ от-
носно бивша Югославия, както и стойността на обмѣни-
нитъ отъ Българската народна банка за смѣтка на дър-
жавното съкровище динари и германски военни марки —
1.800.000.000 л. За какво се касае тази спогодба? Касае
се, г-да, за три различни нѣща. Първо, касае се да пое-
мемъ частъ отъ дълговетъ на бивша Югославия; на второ
мѣсто, касае се за изплащане стойността на обмѣненитъ
отъ Българската народна банка динари, които намѣрихме
въ новитъ земи, и, на трето мѣсто, касае се за обмѣната на
така нареченитъ военни германски марки, съ които гер-
манската войска си служеше при своето премиване
презъ новитъ земи.

Азъ мисля, че германскитъ военни марки не би трѣб-
вало да фигуриратъ въ това перо като нашъ разходъ.
Защо? Защото, г-да, тѣзи военни марки сѫ били емити-
рани отъ германското съкровище, респективно герман-
ската държава, следователно, ние ще ги дадемъ на гер-
манското съкровище и ще си получимъ насреща паритъ.
Защо тѣ трѣбва да фигуриратъ въ това перо? Българ-
ската народна банка ще ги представи на Райхсбанкъ и
азъ не вѣрвамъ Райхсбанкъ или германското съкровище
да оспори тѣзното плащане. Също и динаритъ, събрани
въ новитъ земи, трѣбваше, споредъ менъ, да фигуриратъ
въ единъ отдѣленъ параграфъ, за да видимъ, колко ди-
нари сѫ събрани. Сега ние не знаемъ въ тази обща сума
отъ 1.800.000.000 л., колко ще се падне за динаритъ, които
сѫ обмѣнени, колко ще се падне за кривмаркитъ и колко
ще се падне за уреждане имуществено-правнитъ въпроси
относно бивша Югославия. Желателно бѣше да се дадатъ
поотдѣлно тѣзи три пера, а не да се даватъ въ една обща
цифра, 1.800.000.000 л. Азъ се надѣвамъ, че г-нъ мини-
стрътъ на финанситъ ще ни специфицира тѣзи три пера.

Азъ бихъ желалъ да се спра по-специално върху пла-
щанията въ връзка съ прилагане спогодбата по уреждане
имуществено-правнитъ въпроси на бивша Югославия. За
каково се касае тая спогодба? Касае се най-първо, т-да, за
плащането на външнитъ дългове на Югославия къмъ
Германия и въобще къмъ държавитъ, които спадатъ къмъ
Германия днесъ. Следъ това се касае за вътрешнитъ дъл-
гове на Югославия, на нейнитъ финансови и кредитни
креации, или пъкъ въобще за дългове, които сѫ сключени
на вътрешно основание. Касае се най-после за ликвиди-
ране на разнитъ югославски имущества, а така също за
ликвидиране на разнитъ югославски кредитни институти.

За какво пъкъ не се касае тая спогодба? Не се касае
за външнитъ дългове — тѣ сѫ най-голѣмитъ — на Юго-
славия къмъ нейнитъ бивши и сегашни съюзници, а
именно: Франция, Англия и Америка, както и къмъ неут-
ралнитъ държави. Както знаете, най-голѣмитъ дългове
на Югославия сѫ къмъ Франция и къмъ Англия. Тѣ бѣха
нейни съюзници и финансово сѫ я подкрепяли презъ всич-
кото време. Отъ мотивитъ къмъ законопроекта ние не мо-
жемъ да разберемъ на колко милиарда горе-долу — поне
да имаме една идея — възлизатъ тѣзи дългове, които
Югославия има къмъ Франция, къмъ Англия, къмъ неут-
ралнитъ държави и къмъ Америка. Оттукъ, заключе-
нието, че въпросътъ за външнитъ дългове на Югославия
къмъ другитъ воюващи държави, а също къмъ неутрал-
нитъ държави, тепърва ще има да се представи за раз-
решение и, ако има нѣщо за плащане, ще плащаме. Значи,
въ перото 1.800.000.000 л., предвидено въ § 1, сумата за
външнитъ дългове не представлява пълното наше участие
въ всички югославски дългове, а, както казахъ, само за
една частъ отъ тѣхъ, които сѫ изброени въ спогодбата. За
другитъ дългове, както казахъ, тепърва ще дойде пла-
щането.

Иска се отъ насъ да разрешимъ единъ кредитъ по една
ликвидационна спогодба — защото тази спогодба, г-да,
която ни е представена за одобрение по точка последна
отъ днешния дневенъ редъ, е една ликвидационна спо-

годба — която, както казахъ, дори не обхваща всички
дългове на Югославия. А знае се отъ международното
право, че когато се касае за една ликвидационна спогодба
отъ този видъ, тя се сключва обикновено следъ оконча-
телното приключване на войната, и то възъ основа на
международния актъ, който туря край на войната и воен-
нитъ действия. Този международенъ актъ ще има между
другото за послѣствие да опредѣли окончателно поло-
жението на всички държави, които биха могли да бждатъ
заинтересувани отъ неговото сключване. Въ случая още
не се е стигнало, както се знае, до единъ такъвъ между-
народенъ актъ и, следователно, това разпредѣление на
външнитъ дългове на Югославия, азъ мисля, че трѣбва да
стане по-късно. Мисля, че можеше да се почака. Не виж-
дамъ коя е интимната причина, поради която нашето пра-
вителство е било поканено така настойчиво — защото явно
е, че инициативата за тая спогодба не е наша — да се яви
въ Берлинъ, за да уговоримъ това разпредѣление на вън-
шнитъ дългове на Югославия и, главно, коя е била ин-
тимната причина да се бърза съ плащането на тѣзи дъл-
гове къмъ Германия. Очаквамъ, че г-нъ министрътъ на
финанситъ ще хвърли освѣтление върху тази интимна
причина.

Нѣщо повече. Азъ приемамъ, че бихме могли, въ краснъ
случай, да уговоримъ едно принципно разпредѣление на
всички външни задължения на Югославия, като се държи
смѣтка за територията, за населението и за богатствата,
които взема всѣка отъ договорянитъ страни, приобрета-
телни на територии отъ Югославия. Но азъ не виждамъ,
защо трѣбваше сега-сега да започне самото изплащане
майката на тѣзи дългове, които, впрочемъ, не сѫ изиску-
еми още. Азъ казвамъ, че нѣкакси се учудвамъ, защо не
се остави всичко това да се уреди следъ войната, за да
може при приключването на смѣткитъ да извършимъ и
съответнитъ прихвращения, а се извършва сега.

Г-да! Азъ имамъ случай преди нѣколко дни да обърна
вниманието ви върху израза, който е употребенъ въ тая
проектно-спогодба — държави-преобретателки. Това е Бъл-
гария, това е Унгария, това е Хърватско, това е Германия
— това сѫ всички околни на Югославия държави. Въ
връзка съ това, обаче, азъ имамъ честта да поискамъ отъ
г-на министра на финанситъ едно освѣтление върху кар-
тата, печатана въ „Das Reich“, която — може би се под-
черта малко повече, отколкото трѣбва — предизвика инте-
ресъ въ пълното българско обществено мнение. Бихъ ис-
калъ, г-нъ министрътъ на финанситъ да ни обясни, какъ
ще съгласува тази карта, която ни обявява само за оку-
панти, само за администратори на югославската територия
Македония, съ тази спогодба, която ни обявява за приоб-
ретатели. Г-нъ министрътъ на финанситъ, доколкото си
спомнямъ, струва ми се, погали този въпросъ, но не от-
говори.

Министъръ Добри Божиловъ: Отговорихъ.

Петко Стайновъ: Въпросътъ е ясенъ: какво значение
отдава правителството на тази карта, печатана въ „Das
Reich“, въ официалния органъ на министра на пропаган-
дата д-ръ Гюбелсъ, която ни обявява само за администра-
тори на Македония?

Министъръ Добри Божиловъ: Позволявате ли и азъ да
Ви задамъ единъ въпросъ, на който да ми отговорите?
Дали това, което е взето отъ Румъния, Хърватско, Слова-
кия и Унгария, не е отбелязано пакъ като окупирана об-
ластъ, или е отбелязано така само за България? Ако мо-
жете, Вие отговорете на този въпросъ.

Ивж.-арх. Иванъ Гърковъ: За България и за Унгария.

Петко Стайновъ: Г-не министре на финанситъ! Извиня-
вамъ се, че не мога да чуя запитването ви.

Министъръ Добри Божиловъ: И за Румъния, специ-
ално за Бесарабия, е отбелязано така. Затуй, което е
взето, е отбелязано за всички така, както за България и за
Унгария. Защо това не се казва?

Петко Стайновъ: Както и да е, за мене е фактъ, че тия
територии се третиратъ като „Besetzte Gebiet“, а не като
анексирани къмъ насъ. И досега въ официалнитъ книжа
на германското командване въ Солунъ тия земи, които
ние сме наследили отъ гърцитъ, се третиратъ като упра-
вявани отъ България, а азъ считамъ, че тѣ не сѫ упра-
вявани отъ насъ — „Bulgarische besetzte Gebiet“ — а сѫ
окончателно придадени къмъ България, като българска
територия. Ако сѫ besetzte, ако сѫ подъ българска адми-

министрация, тамъ ще се прилагатъ гръцки закони, както се прилагатъ югославски закони въ Сърбия, както се прилагатъ гръцки закони въ Гърция. Въ Македония и Тракия се прилагатъ българските закони отъ български власти. Това не сѫ територии подъ българска администрация, а български територии.

Сотиръ Яневъ: Има единъ дипломатически актъ, въ Виена, който Вие знаете много добре. Споредъ него, има установени граници, макаръ и временни.

Петко Стайновъ: Отъ отговора, който ние ще си дадемъ за истинското правно положение на тѣзи провинции, ще зависи и плащането, което можемъ да дадемъ въ връзка съ този законопроектъ.

Какво е моето становище? Моето становище е, че ако ние сме действително пълни и окончателни приобретатели, а не окупанти — значи, тѣзи територии сѫ анексирани отъ България — то би могло само принципно да се възприеме съответно процентно участие въ разпредѣлението на дълговетъ и авоаритъ на Югославия. Колкото, обаче, за самото ефективно плащане, което, споредъ мене, може безъ неудобства да се отложи, азъ считамъ, че най-добре е да се чака да се свърши войната, когато ще можемъ при ясно и окончателно опредѣлено положение да видимъ кой какво има да плаща.

По тая точка отъ дневния редъ това е моето становище. Ако стане нужда, по точка последна отъ дневния редъ пакъ може да взема думата.

Сега другъ единъ въпросъ. Въ § 2 на този бюджетно-проектъ е предвидено изплащане извършената реквизиция отъ действащите германски войски въ освободенитъ презъ 1941 г. земи — 25.000.000 л. Г-да! Тукъ има да повдигна сѣния въпросъ, който повдигнахъ въ връзка съ германскитъ военни марки. Въ законопроектъ не е предвидено изрично, какъ ще стане изплащането на тази реквизиция. Казано е въ чл. 3, че Министерскитъ съветъ ще изработи наредба, по която ще стане оправдаването на разходите по § § 1 и 2. Азъ разбирамъ отъ прочитането на законопроектъ, че българската държава ще изплати съ свои сръдства на своитъ нови поданици тая реквизиция, която е извършена отъ германцитъ, както и на германскитъ военни марки. Обаче не виждамъ въ чл. 2, където се указватъ източниците, отъ където ще се покриватъ разходите по тоя извършенъ бюджетенъ кредитъ, въ това число и разходите за реквизицията на германцитъ и за германскитъ военни марки, да е упоменато, че германцитъ ще ни заплащатъ тази тѣхна реквизиция, която ние ще платимъ сега на нашитъ поданици, както и германскитъ военни марки. Очаквамъ освѣтление и по този въпросъ.

Ако правителството, г-да, е решило, щото българската държава да поеме върху си всички разходи на германскитъ и италианскитъ войски презъ 1941 г. — минаването презъ България, кампанията имъ въ Тракия и Македония — то е другъ въпросъ, него може да го разгледаме, но правителството трѣбва да внесе единъ законопроектъ, дукъ, или нѣкое постановление на Министерския съветъ, ако има такава, за да видимъ, колко сѫ тѣзи разходи, които ще поемемъ върху себе си. Азъ смѣтамъ, че това трѣбваше да бѣде предметъ на единъ особенъ законъ, който цѣлостно да разреши този въпросъ, а не да го решаваме на парчета — единъ пътъ за динари, другъ пътъ за кригсмаркитъ — и ние не можемъ да видимъ каква е смѣтката, която плащаме за новитъ земи следъ освобождението имъ.

По параграфи 3 и 4 на законопроекта се предвиждатъ кредити за пѣтища и желѣзници. Понеже често пѣти се внасятъ въ Народното събрание за одобрение кредити за пѣтища и желѣзници, ще имамъ другъ пѣти случай да говоря за пѣтищата и желѣзницитъ. Сега ще мина направо на последния § 5 отъ чл. 1: „Вноски по договора между България и Румъния, сключенъ на 7 септември 1940 г. — 450.000.000 л.“ Касае за вноската за Добруджа по Крайовския договоръ. Право да ви кажа, г-да, азъ останалъ учуденъ, като видѣхъ да фигурира това разходно перо на днешния законопроектъ. Преди две години ние гласувахме присъединяването на Южна Добруджа къмъ България по Крайовския договоръ. Тогава ни се заяви, че ще следва да плащаме на Румъния една глобална сума отъ 1 милиардъ леи, изчислена на 450.000.000 л. Азъ съмъ дълженъ да кажа, че ако този кредитъ отъ 450.000.000 л. ни бѣше предложенъ тогава за гласуване, азъ, който гласувахъ присъединяването на Южна Добруджа и въобще гласувахъ мѣрцитъ на правителството, щѣхъ да гласувамъ и този кредитъ отъ 450.000.000 л. Обаче, струва ми се, че нашето правителство ще да е имало нѣкакви много сери-

озни основания да отложи плащането на този милиардъ леи или 450.000.000 л. То е счело, че тази сума би следвало да се плати, само ако ние получимъ Южна Добруджа съ всички нейни имоти, държавни сгради и пр. въ онова състояние, въ което тѣ сѫ били по време сключването на Крайовския договоръ. Обаче изглежда правителството ще да е имало сведения, че при оттеглянето си румънцитъ — отговорни или неотговорни фактори, не зная — сѫ наисли такива щети на държавнитъ сгради, казарми, уреди и пр., че не може да става дума за едно редовно предаване на тѣзи имоти, счупени, развалени, отнесени и пр. и пр., за които ние плащаме такава голяма сума — 450.000.000 л. И поради това, види се, нашето правителство е отказало да плати този 1 милиардъ леи или 450.000.000 л.

Това пъкъ доведе до предявяване отъ страна на Румъния срещу насъ на единъ искъ предъ Арбитражния съдъ, загдето ние не плащаме паритъ, като тя предяви, разбира се, и разни други претенции. Ние отъ наша страна също така предявихме насрещенъ искъ за тѣзи разваляния, отнисания, счупвания и пр. въ размѣръ на много по-голяма сума — 1 или 2 милиарда леа и повече. По тоя начинъ съ нашитъ претенции ние не само отказвахме единъ видъ да платимъ на Румъния 1 милиардъ леи, или 450.000.000 л., ами изкарвахме Румъния борчлия, че тя ще трѣбва за толкова много разваляния, счупвания, отнисания и пр. да ни плати, може би, 2 милиарда леа и повече — г-нъ министърътъ ще ни каже на каква сума възлиза нашиятъ насрещенъ искъ. И поради тая причина, понеже ние трѣбваше да бѣдемъ дори кредитори на Румъния, а не дебитори, нашето правителство ще да е отказало да плати сумата 1 милиардъ леи, и се стигна до арбитражъ.

Арбитражниятъ съдъ, г-да, начело на който е стоялъ единъ висшъ германски магистратъ, е заседавалъ презъ м. юлий въ Виена. Ние нищо не знаемъ по този въпросъ, понеже цензурата, доколкото си спомнямъ, бѣше забранила да се пише по тоя арбитражъ. Не зная пъкъ защо и по тоя въпросъ бѣ забранено дори да се съобщи. Както и да е, тоя съдъ се е състоялъ, както ви казахъ, презъ м. юлий въ Виена, и дѣлото е привършено. Дали решението е издадено, не зная, но арбитражътъ сѫ се върнали; нашитъ агенти, които защитаваха нашитъ права и претенции, нашата делегация се е върнала. Има ли вече издадено съдебно решение, произнесълъ ли се е председателътъ на Райхсгерихта — германскитъ арбитъръ — не зная. Но въ връзка съ това дѣло, което се гледа и привърши въ Виена, следва да попитаме правителството, защо, преди да е излъзало решението на този арбитраженъ съдъ, предъ който ние претендирахме не само, че не дължимъ нищо, ами че Румъния ни дължи, ние напуснахме работата, едвали не се отказахме отъ нашитъ претенции, безъ съдѣтъ да е привършилъ работата си, и веднага внасяме въ Народното събрание единъ законопроектъ: платете 450.000.000 л. Защо? Това показва, че този арбитражъ и че отказътъ ни да плащаме не е билъ сериозенъ. Работата не е била проучена, или трѣбва да помислимъ, че може би сѫ видѣли, че претенцията ни ще пропадне, затова сме избързали да се откажемъ отъ арбитража? Не зная. Азъ питамъ г-на министра и той ще трѣбва да ни каже.

Г-да! Тоя арбитражъ е свързанъ съ милионни разноси. Ние плащаме на наши делегати да ходятъ въ Виена веднажъ, два пѣти; ние плащаме на разни съдили и други да ходятъ въ Добруджа да събиратъ материали; ходиха и други лица, за които се харчиха дневни и командировачни. Азъ мисля, че най-малко 10 милиона леа — дано сѫ по-малко — сѫ похарчени за този арбитражъ, и сега изоставяме арбитража и казваме: плащаме 450.000.000 л. А може да има и нѣкоя друга причина — не зная, ще ни обясни г-нъ министърътъ защо се изоставя на сръдъ пѣтия тоя арбитражъ.

Казватъ, напримѣръ, че въ момента, когато се е гледало арбитражното дѣло въ Виена, нашето правителство, по едно отдавнашно внушение на Румъния, е приело да веди прѣки преговори съ Румъния за споразумение. Не е забранено прѣко да се споразумяваме, ако искаме; но питаме се: ако отдавна се е поставялъ въпросъ за прѣки преговори, защо отиваме до арбитражъ, защо отиваме да харчимъ толкова пари по този арбитражъ и после го изоставяме въ момента, когато още нашитъ делегати сѫ тамъ, и почваме прѣки преговори за споразумение съ Румъния?

Този въпросъ не ми е ясенъ. Щомъ отъ начало сме прибрзали, щомъ така лековѣрно сме отишли на единъ арбитражъ и толкова разноси сѫ направени за единъ излясенъ и ненуженъ арбитражъ, азъ питамъ: кой ще носи отговорностъ за тѣзи милиони, които сѫ похарчени за единъ такъвъ ненуженъ арбитражъ, който ние изоставяме? У

насъ въобще въпросът за отговорността го оставяме все настрана — само одобряваме разности, но не търсим отговорности.

Може би, г-да, това прибиране до арбитраж да е било един тактически ход. Допущам го, вървам го — може, не зная. Но един тактически ход има цена само тогава, когато е успял. Какво ще каже, да уйне един тактически ход? Ще каже, да можем да доведем работата така, че туй, което ние тръбваше да плащаме — 450.000.000 л., — да можем чрез тоя тактически ход да го намалим чувствително. А ние какво правим? Ние плащаме точната цифра, която сме поели да платим в Крайова. Значи, този тактически ход и в единия, и в другия случай не е успял — ние плащаме напълно. Така се поставя въпросът, че ние плащаме напълно.

Изглежда — ще моля г-на министра да ни каже — че има някаква нова, пръка спогодба, уговорена, сключена — не зная дали е подписана — между България и Румъния за тъзи сдѣлка. Аз питам правителството: подписана ли е такава спогодба или не е? Ако е подписана, тръбваше да бъде внесена тук, да я одобрим и чак след това ще ни представите тази сдѣлка за 450.000.000 л. да ги плащаме. Ако не е подписана такава спогодба и няма съдебно решение, значи чисто и просто вие искате да платим крайвските задължения, които вие оспорвахте изъ основа. Въобще в цялата тая работа, гдето ние бързаем да плащаме, преди да е внесена тая спогодба в Народното събрание, даже преди да е подписана, има нещо прибирано, нещо преждевременно.

Аз поставям тоя въпрос и чакам отговор по него не толкова от г-на министра на финансите — защото това не е собствено негов въпрос — а от г-на министра на външните работи, защото по въпросът за арбитражи отговаря министърът на външните работи. Затова и сега, когато се разглежда въпросът за тоя арбитраж, би тръбвало г-н министърът на външните работи да бъде тук и той да даде отговор по тъзи въпрос, които се повдигат в връзка с арбитража, а не г-н министърът на финансите. Аз чакам отговор не от г-на министра на финансите, а от г-на министра на външните работи.

На последно място, в връзка с кредита по § 5 — именно вноската по договора между България и Румъния за Добруджа — искам да ви припомня едно обстоятелство, г-да. На 21 септември 1940 г. аз имах случая и честта в тържественото заседание, което тук стана при такъв ентусиазъм, в което одобрихме присъединяването на Добруджа, да взема думата и заедно с вас всички, без изключение, да одобря присъединяването на Добруджа. Тогава аз имах честта — нѣкои от вас може да си спомнят — да произнесе една реч и да разгледам нѣкои от клаузите на Крайовския договор и всевъзможните парични въпроси в връзка с претенциите на румъните и в връзка с претенциите на нашите добруджанци, чиито имоти още в румънско време бѣха иззети от румънските власти. Тогава, г-да, в своята реч на 21 септември 1940 г., аз заявих — извинявайте, че ще ви припомня един малък пасаж — следното: „Паричните въпроси, до които тази крайовска конвенция ни доведе, сж свързани с много голѣми жертви и, бих казал, с много голѣми несправедливости за насъ, защото онова, което българската държава ще има да плаща, не сж само тѣзи 1 милиард лев, — респективно 450.000.000 л., които сж предвидени в този договор. Ще плащаме още много стотици милиони лев и левове за ред други работи. Финансовите последици от конвенцията тепърва ще има да се установят. Ние всички, заедно с г-на министра на финансите, си даваме сдѣлка за това. Ще дойде време, когато министърът на финансите да ни сезира с тоя въпрос и пакъ така милаимъ ще ни обяснява, че ще трѣбва да гласуваме нови кредити, за да уредим нѣкои и други плащания.“

Г-н Добри Божиловъ какво е отговорил? Той е отговорил: „Г-н Стайновъ няма да ми се сърди, ако заявя, че не мога да се съглася с изказаното от него опасение, какво тълкуването на финансовите клаузи на спогодбата може да ни донесе по-късно плащане не на 1 милиард лев, 450.000.000 л., а на много, много повече“.

Министър Добри Божиловъ: И сега го поддържамъ.

Петко Стайновъ: ... „но това изказано от него опасение може би се дължи на недоразумение. Вие ще видите, че е изключено такова плащане отпосле, за каквото г-н Стайновъ изказа тукъ опасение. Повтарямъ, това е изключено“ — завършва г-н Божиловъ.

Сега, две години по-късно, дължа да запитамъ уважаемия г-н Божиловъ: все така ли абсолютно е изключено да ни порека, освенъ тѣзи 450.000.000 л., нѣкои нови суми за плащане на едни или други румънски земи, храни и пр. в нова Добруджа?

Министър Добри Божиловъ: Всичко е вътре.

Петко Стайновъ: Не е ли предвидено в уговорената напоследък, но още неподписана и неodobrena от насъ, пръка спогодба с Румъния някаква нова стотици милиони лева, които ние ще трѣбва, извънъ тѣзи 450.000.000 л., да плащаме на румъните за храни, за нѣкои земи и пр. и пр. Всичко ли е изчерпано, ликвидирано окончателно, както казваше той с спогодбата в Крайова? Ето последният ми въпрос, г-да. И азъ бих желалъ г-н Божиловъ да бъде така категориченъ в своя отговор, който ще ми даде сега, както е билъ категориченъ презъ 1940 г., когато е заявилъ, че абсолютно никакво друго плащане няма да има. И бих желалъ, г-да, азъ да грѣша, азъ да съмъ в грѣшка. Защото, ако азъ съмъ в грѣшка, отъ това ще спечели българското държавно съкровище, ще спечели и Министерството на финансите.

Председател Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представител г-н Никола Мушановъ.

Никола Мушановъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Днешниятъ денъ е единъ бележитъ денъ, макаръ и в първите дни на четвъртата редовна сесия. Той е бележитъ, защото за първѣ пътъ в Народното събрание ние гласуваме кредити въ такъв голѣмъ размѣръ — с изключение на кредита отъ 12 милиарда лева, който имаше свършено друго предназначение. Двата кредита, които сега се искатъ с двата законопроекта, надвишаватъ сумата 6 и половина милиарда лева. Азъ съмъ наклоненъ да вървамъ, че г-н министърът на финансите вижда сериозността на това положение, толкова повече, че си спомнямъ, какво нѣкогашъ той, в една своя реч, когато разглеждахме тукъ спогодбата за Крайова, бѣше казалъ следните думи: „Разбира се, всѣки би казалъ, че при 8.400.000.000 л. редовенъ бюджетъ, единъ допълнителенъ бюджетъ отъ 930 милиона лева, близу 1 милиардъ лева, е значителна сума. Азъ няма да го кажа за наше утешение, но трѣбва да бъдемъ благодарни, защото можемъ и с толкова разходи само да се отървемъ и да намѣримъ начинъ да покримъ тѣзи разходи безъ особени сътресения.“

Г-да народни представители! Ако г-н министърът на финансите бѣше се загрижилъ за сумата 930 милиона лева, че при 8 милиарда бюджетъ е една сума доста сериозна, вие ще трѣбва да разберете, че днешниятъ моментъ е още по-сериозенъ, когато, при единъ бюджетъ отъ 14 милиарда лева, ние вече ще трѣбва да гласуваме 6 и половина милиарда лева кредити, които ни се искатъ.

Като вземамъ думата по тоя законопроектъ, азъ само обръщамъ внимание на тоя сериозенъ моментъ, в който ние гласуваме тѣзи два кредита, като само ще благопожелая: нека за въ бѣдеще по-малки да бѣдат кредитите, защото много ме е страхъ да не дойде време, когато, вмѣсто цифрите предъ нулитъ да даватъ стойност, цифрите предъ нулитъ да нѣматъ никаква стойност.

Въ законопроекта има две положения, които мене ме интересуватъ и върху които ще се спра. Засегна ги уважаемият г-н Стайновъ. Азъ само по тѣхъ искамъ да направя бѣгли бележки. По единъ отъ тѣзи кредити, свързанъ с проекторешението, което следъ малко ние ще разгледаме, за одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣла на бившата югославска държава, което решение азъ казвамъ, че е отъ съдебно значение за българската държава и нейното бѣдеще, ще имамъ честта да говоря предъ васъ специално, когато се почнатъ разискванията по него и ми се даде думата.

Иска се кредитъ въ размѣръ 1.800.000.000 л. за изплащане разходите в връзка с прилагане спогодбата по уреждане имуществено-правните въпроси относно бивша Югославия и стойността на обмѣнените отъ Българската народна банка, за сдѣлка на държавното съкровище, динари и германски военни марки и 450.000.000 л. по изпълнение на спогодбата отъ Крайова.

Г-да народни представители! Каква частъ съставлява нашето участие въ дълга на бивша Югославия азъ не можахъ да разбера, защото отъ този кредитъ отъ 1.800.000.000 л. се покрива само една частъ. Тукъ именно азъ недоумявамъ и ми се чини, че трѣбва да има някаква грѣшка. Азъ искамъ да зная каква е цифрата на тия задължения, които ние ще поемемъ. Къмъ тсва проекторешение, което ни се предлага, за одобрение спогодбата за иму-

двестено-правната подѣлба на бившата югославска държава, има таблици, споредъ които България поема 8% отъ всичкитѣ външни и вътрешни дългове консолидирани, титрирани и нетитрирани. И споредъ една приблизителна сѣтка, която азъ правя, получаватъ се следнитѣ цифри. Имаме най-напредъ една сума отъ 30 милиарда динари.

Министъръ Добри Божиловъ: 30 милиарда динари е номиналната стойностъ, обаче, ефективно сѣ 12 милиарда динари, отъ които 1 милиардъ динари е частта на България.

Никола Мушановъ: Тия обяснения сѣ дадени въ вашитѣ таблици, и на края цифритѣ сѣ събрани. Ще имамъ случай, както ви казахъ, да говоря по-нататъкъ и по спогодбата за имуществено-правната подѣлба. Тия сѣ цифритѣ само за вътрешнитѣ дългове, титрирани и нетитрирани. Освенъ глобалната сума 31 милиарда динари, има още 9 милиарда динари, или всичко 40 милиарда динари номинални.

Министъръ Добри Божиловъ: Ефективно сѣ 12 милиарда динари.

Никола Мушановъ: Г-не министре на финанситѣ! Вие имате следната грѣшка.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ ще разясня.

Никола Мушановъ: Имате грѣшката, че не даватъ предварително разяснение по такива голѣми въпроси, които сѣ свършено неизвестни на народното представителство. Както знаете, ние живѣемъ въ едно време, когато нѣмаме друго срѣдство да узнаемъ истината, освенъ изложенията на министритѣ. Нѣмаме преса, нѣмаме събрания, нѣмаме разисквания, всички въпроси се изживяватъ въ страната въ мракъ, или само отъ изпълнителната властъ, и ние отъвнѣ не сме въ състояние даже по голѣмитѣ въпроси да схванемъ какво е положението. Така че при една такава спогодба за толкова милиарда не можеше ли да се направи едно изложение, или да ни се каже въ мотивитѣ къмъ законопроекта: тия сѣ дълговетѣ вътрешни, консолидирани и неконсолидирани, титрирани и нетитрирани, България участвува съ 8%, което съставлява такава и такава сума? Никой не знае каква е. Всѣки трѣбва да дири, да чете и да съпоставя.

Като правя тази уговорка, питамъ: тази сума, 1.800.000.000 л., съставлява ли цѣлата сума, която българската държава поема като частъ отъ дълга на Югославия? Цѣлата сума фигурира ли? Г-не министре, фигурира ли? Самото Ви мълчание показва, че не фигурира.

Министъръ Добри Божиловъ: Ако искате, да Ви отговоря. Азъ чакамъ да се изкажете и ще Ви отговоря.

Никола Мушановъ: По-добре е най-подире да ми отговорите.

Министъръ Добри Божиловъ: Иначе ще го обърнемъ на диалогъ.

Никола Мушановъ: Моето схващане е, че сѣ тази сума цѣлиятъ ни дългъ не е обгърнатъ. Ще видимъ това тогава, когато ще разискваме второто проекторешение — за имуществено-правната подѣлба — когато по-нашироко ще разискваме по този въпросъ.

По въпроса за обмѣненитѣ отъ Българската народна банка за сѣтка на държавното съкровище динари и германски военни марки. На каква сума възлизатъ тѣ? Също на каква сума възлиза онова, което трѣбва да се плати като реквизиция? И това не знаемъ. А г-нъ министърътъ бѣше длъженъ да ни го каже, за да бждемъ наясно. Толкова относно кредита отъ 1.800.000.000 л.

Интересенъ е също и вториятъ въпросъ — относно 450-тѣ милиона лева, които ние трѣбва да платимъ по спогодбата съ Румъния.

Г-да народни представители! Сумата 1 милиардъ леи, равна на 450 милиона лева, е сума, която е уговорена въ Крайовския договоръ, тѣй щото нищо ново тукъ нѣма. Глобалната сума отъ 1 милиардъ леи ще се заплати на румънитѣ, за да можемъ да ликвидираме всички висещи въпроси и спорове, които има между Румъния и България. То е прието, конвенцията се гласува, то е свършено.

Обаче поражда се въпросътъ: следъ като се гласува конвенцията и следъ като трѣбваше да се приложи, въ същностъ, приложи ли се, както бѣше въ намѣрението на двѣтъ страни, или, напротивъ, се явиха много други спорове, които трѣбваше да се разрешатъ допълни-

телно? По чл. 6 на договора още тогава се предвиждаше: (Чете) „Създава се една смѣсена комисиия, съставена отъ трима членове румъни и трима членове българи, до които ще се отнасятъ всички въпроси, свързани съ прилагането на настоящия договоръ, за чието разрешение не е била предвидена специална процедура. Тази комисиия ще има седалище въ Гюргево и ще се събере въ 3-дневенъ срокъ следъ рзмѣната на ратификационнитѣ инструменти на настоящия договоръ. Ако смѣсената комисиия не намѣри разрешение на единъ въпросъ въ 10-дневенъ срокъ, смѣтанъ отъ момента, въ който е била сезирана съ него, казаниятъ въпросъ ще бжде отнесенъ, по искане на една отъ делегациитѣ въ смѣсената комисиия, до двѣтъ правителства, за да бжде разрешенъ по дипломатически пътъ. Ако въ единъ срокъ отъ 2 месеца, смѣтанъ отъ момента, въ който едно отъ двѣтъ правителства ще бжде сезирано отъ своята делегация въ смѣсената комисиия, преговоритѣ по дипломатически пътъ не завършатъ съ съгласие, спорътъ ще бжде отнесенъ на арбитражъ.“

Изглежда, че следъ като смѣсената комисиия е заседавала, не е могла да дойде до съгласие. Следъ това по дипломатически редъ сѣ предявени нашитѣ претенции, както и румънскитѣ, и пакъ не е могло да се дойде до съгласие. Затова се е прибѣгнало до арбитражъ.

Какво имаме да разрешимъ този арбитражъ? Кои бѣха спорнитѣ въпроси, които се бѣха породили между насъ и румънитѣ? Ние пакъ сме въ неведение, нищо не знаемъ, нищо не сме чували. Знаемъ само, че комисиия заседаваха, знаемъ и туй, че арбитражътъ заседава въ Виена и че отъ наша страна бѣше изпратенъ г-нъ професоръ Диковъ и нѣкои други защитници. Но за какво спорѣха тѣ? Какви спорове бѣха предизвикани, за да не могатъ при тия инстанции — смѣсена комисиия и уреждане по дипломатически редъ — двѣтъ държави, приятелски настроени една къмъ друга, да се спогодятъ и да се отиде на арбитражъ? Не знаемъ.

Г-да народни представители! Много въпроси се повдигнаха при този арбитражъ. Мене ми се струва, че претенциитѣ, които бѣха предявени отъ наша страна, наближаватъ сумата 5 милиарда лева. Който е следилъ изпълнението на договора, особено оценката на имотитѣ на нашитѣ добруджанци отъ Северна Добруджа, прѣчкитѣ, които се правиха за пренасянето на тѣхнитѣ имущества въ опредѣленитѣ срокове и редъ други претенции, загубитѣ, които претърпѣха българитѣ, които се преселваха, повредитѣ, нѣкакде унищени, съ много доказателства, факсимилирани, представени въ самия процесъ — разорени имоти, чисто и просто за да се направятъ негодни за използване, и всичко това направено въ такъвъ обширенъ размѣръ — нѣма да остане учуденъ, ако отиде и види грамадата книжа, събрани въ една отъ останитѣ въ Министерството на външнитѣ работи. Азъ не зная по нѣкой другъ арбитражъ да сѣ събрани толкова доказателства — единъ вагонъ книги! Всички претенции подредени, доказателствата събрани, арбитражътъ заседава, и въ края на краищата ние виждаме, че този арбитражъ завършва безъ решение, и споредъ спогодбата остава България да плати 450 милиона лева! Тия 450 милиона лева бѣха предвидени въ конвенцията и ние бѣхме длъжни да ги платимъ. Но защо се предявиха толкова искания, събраха се толкова доказателства, нареди се такъвъ голѣмъ процесъ и въ момента, когато решението щѣше да излѣзе — твърдя, че е парафирано решението, нека ме опровергаятъ — когато, казвамъ, решението щѣше да се произнесе, и то въ наша полза, спира се процесътъ и се прави спогодба?

Азъ съмъ голѣмъ приятелъ на спогодбитѣ между държавитѣ, особено пъкъ, както е случаятъ, съ една наша съседка, съ която искаме да живѣемъ въ приятелски отношения. Но най-после, г-да, ние сме народни представители и трѣбва да знаемъ кои бѣха подбужденията на правителството, които сѣ го накарали да сложи край на този арбитражъ, който, за щастие — дано думитѣ ми сѣ правятъ — е билъ въ наша полза, и ние да поемемъ изпълнението на договора? А че това е тѣй, всѣки здравомислещъ човекъ ще го разбере, защото, ако не бѣше тѣй, румънитѣ нѣмаше да се съгласятъ да взематъ сега 450 милиона лева, които тѣ не искаха да взематъ по-рано, а искаха да възбудятъ арбитражъ и имаха тогава много по-голѣми претенции.

Та, г-не министре на финанситѣ, ако този въпросъ е извънъ Вашия ресоръ — и азъ съмъ на мнение, че не е Ваша работа да следите перипетиятъ на арбитража, че това е въпросъ, възложенъ на политическия отдѣлъ при Министерството на външнитѣ работи — трѣбваше отъ Министерството на външнитѣ работи да дадатъ обяснения за този арбитражъ, по кой начинъ се е свършилъ.

Г-да народни представители! Това имамъ да кажа по тази сума отъ 450 милиона лева. Въпросътъ е много важенъ.

Ако по нѣкои политически съображения правителството не иска въ сегашния моментъ да ни каже подробности, въпрѣки че имама нѣкои справедливи претенции, които вече сѫ били на нѣтъ да бъдатъ признати — и, доколкуто азъ мога да твърдя, сѫ били почти признати — все трѣбваше да се каже на народното представителство това, за да можемъ да знаемъ, защо единъ арбитражъ се води месецъ и половина и защо въ крайния моментъ той се приключва съ една спогодба, която не е никаква спогодба, защото спогодба значи взаимни отстъпки, а остава да се плати сѣщата сума, която е предвидена въ Крайовския договоръ въ съответния членъ.

Г-да народни представители! Тѣзи два въпроса искахъ да повдигна, защото важно е народното представителство поне да бъде наясно. Азъ пакъ ще повтора и ще свърша. Разбирамъ особено положение, въ което живѣемъ. Ако би било въ други времена, нѣмаше да бъде така. На васъ, които все осъждате партийнитѣ режими, ще кажа, че тогава не можеше да се живѣе така глухо и слѣпо по голѣмитѣ въпроси на българската политика, не можеше да не се знае, единъ арбитражъ, който се води въ Вигна месецъ и половина, какъ той се развива, защо той се е създадъ, какви сѫ претенциитѣ, имало ли е основания или не, и защо правителството е отишло да се спогажда. Ако имаше преса, ако имаше събрания, ако имаше обществено мнение, какъто въ нашата страна винаги се е създавало по голѣмитѣ национални въпроси, щѣхме и нѣз да знаемъ. Ние сега нито можемъ да създадемъ обществено мнение — защото четиритѣ стени на тази зала сѫ предѣлтѣ, отъ който не може да излѣзе нищо отъ това, което говоримъ — нито общественото мнение на всички, които мислятъ, може да повлияе на правителството и на Парламента, за да може по-правилно да се разрешаватъ въпроситѣ.

И защото сме въ това положение, въ което днесъ живѣе нашата страна, затова смѣтамъ, че г-да министритѣ ще иматъ любезността да изложатъ предъ народното представителство въпроситѣ тѣй, както тѣ сѫ.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Азъ очаквахъ да се повдигнатъ тѣзи въпроси, които зачекнаха г-нъ Петко Стайновъ и г-нъ Мушановъ. Спирамъ се най-напредъ на формалния въпросъ, който постави г-нъ Петко Стайновъ. Азъ смѣтамъ, че нѣма нужда да ви давамъ увѣрения, че не може да бъде другоаче: ако сумитѣ по изпълнението на спогодбата за уреждане правно-имущественитѣ отношения на Югославия и по Крайовския договоръ съ Румъния сѫ предвидени въ извънредния бюджетъ, то не ще каже, че тѣ ще бъдатъ изразходвани, безъ вне да сте утвърдили съответнитѣ договори. Единиятъ отъ тѣхъ — за правно-имуществената подѣлба на бивша Югославия — е поставенъ вече на дневенъ редъ днесъ, а договорътъ по Крайовската спогодба ще ви бъде внесенъ въ много близки дни. Разбира се, че този законопроектъ за извънреденъ бюджетенъ кредитъ ще се гласува само на първо четене и ще отиде въ комисията. Тамъ ще се дадатъ всички необходими сведения. И докогато не излѣзатъ одобрени отъ Камарата двата договора — за правно-имущественитѣ отношения на бивша Югославия и за Крайовската спогодба — този извънреденъ бюджетенъ кредитъ нѣма да се гласува, а най-малко могатъ да се правятъ изплащания по него. Това е ясно, и азъ смѣтамъ, че никой не може да допуша противното.

Г-нъ Петко Стайновъ постави въпроса, че дветѣ суми сѫ свързани съ политически въпроси. Това е така. Въ връзка съ спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бивша Югославия г-нъ Петко Стайновъ изтъкна три нѣща, а именно: че поемаме облигациитѣ отъ вътрешнитѣ и външнитѣ заеми на бивша Югославия, че поемаме обмѣната на динаритѣ, че поемаме и обмѣната на германскитѣ военни марки. И той се спрѣ специално на това, като каза: „Какъ можете вие, г-да, да предвиждате кредити за изплащане на военни марки, какъ можете да изплащате реквизиции, направени отъ германцитѣ на сума 25 милиона лева? Ако сте имали нѣкакви условия, вие трѣбваше да ни предложите единъ законъ, да приемемъ тѣзи условия и тогава, следъ приемането на такъвъ законъ, въ извънредния бюджетъ да се предвиди необходимиятъ кредитъ“.

Г-нъ проф. Петко Стайновъ може да е забравилъ или пъкъ не си спомня добре, че ние вече имаме едно решение на Народното събрание още отъ 1941 г. — може сега да го намеримъ въ канцеларията и да го види — обмѣната на военнитѣ марки, на динаритѣ и на драхмитѣ да се извършва отъ Народната банка за смѣтка на българската

държава и че българската държава отпосле ще разчита смѣтитѣ, като ще връща сумитѣ на Народната банка. Действащитѣ германски войски въ Македония и Тракия плащаха съ военни марки, наречени Reichskreditkassenscheine. Но тамъ, където се е налагало вързина, или пъкъ където не сѫ разполагали съ суми, при по-специални случаи — има много малко такива случаи — тѣ сѫ издавали реквизиционни разписки, които и досега стоятъ неизплатени въ Македония и много малко въ Тракия. Досега такива реквизиционни разписки на насъ нѣ сѫ известни за не повече отъ 10 милиона лева. Може би да не излѣзатъ и толкова, защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ съмнителни. Има установена подробна процедура, за да бъдатъ проверени. Всички случаи ще бъдатъ проверени отъ германскитѣ и отъ нашитѣ власти, и само тогава ще платимъ на лицата, отъ които е взета реквизиция — главно въ Македония и, както казахъ, много малко въ Тракия. Следователно, такава решение, за каквото пледира г-нъ Петко Стайновъ, има, то е гласувано въ 1941 г., и много редовно сега се предвижда сумата по него.

По-нататъкъ бѣше казано отъ г-нъ проф. Петко Стайновъ, че трѣбва да се разграничатъ сумитѣ: колко сѫ за изплащане на военнитѣ марки, колко сѫ за облигациитѣ и колко сѫ за динаритѣ. Въпросътъ, обаче, не стои така просто. Той не е така ясенъ, въ този моментъ, за да можемъ да кажемъ: по това ще платимъ толкова, по това — толкова. Който внимателно е прочелъ спогодбата за уреждане на имуществено-правнитѣ въпроси при подѣлбата на бивша Югославия, е разбралъ, че покрай тѣзи вътрешни и външни заеми сѫ поставени редица и редица други въпроси, които могатъ въ момента да предизвикатъ или да не предизвикатъ разходи въ зависимостъ отъ това, какъ ще се развиятъ нѣщата.

Безъ да ви отрупвамъ съ подробности — това смѣтамъ да направя, когато пристѣпимъ къмъ разглеждането на тази спогодба — съ нѣколко думи ще ви занимамъ съ въпроситѣ, които прилагането на тази спогодба поставя. На първо мѣсто: поемаме изплащането на вътрешнитѣ и външнитѣ дългове къмъ Германия и нейнитѣ съюзници отъ бивша Югославия. Г-нъ Мушановъ, като събира сумитѣ по таблицитѣ, каза, че задълженията на Югославия, които ще бъдатъ поети отъ държавитѣ-приобретателки, възлизатъ на 30 милиарда динари. Въ сжщностъ трѣбва да се взематъ подъ внимание две положения, за да се дойде до истинската цифра. Първото е, че тѣ ще се изплащатъ по тѣхната валоризирана стойностъ, която е по-малка — поставена въ втората графа — и че тѣзи, които нѣматъ валоризирана стойностъ, ще бъдатъ изплащани по тѣхния последенъ борсовъ курсъ. Второто нѣщо, което фигурира въ самия текстъ, е, че така нареченитѣ нетитрирани дългове, които сѫ въ актива на баланса на югославската Народна банка, ще бъдатъ зачеркнати и намалени отъ пасива на банкнотното обращение. Като се взематъ подъ внимание тѣзи две клаузи отъ спогодбата, ние идваме до цифрата 12 милиарда динари, отъ които ключътъ на нашето участие е, както виждате, 8%. Този ключъ не е установенъ нито съ огледъ на населението, нито съ огледъ на територията. Той е установенъ следъ дълги преговори и убеждавания, че България, осъществявайки своитѣ национални идеали, взема най-бедната провинция, че Македония е най-бедната отъ тѣзи части на бивша Югославия, които се отстъпиха на другитѣ страни. Унгария взема Бачка, която по население и пространство може да съставлява 4 или 5% отъ територията на бивша Югославия, а ние вземаме Македония, която по територия може да е 10% отъ бившата югославска територия, а по население може да е и повече, обаче Македония е най-бедната провинция, и затова коефициентътъ на Унгария за Бачка е 8% — равенъ на нашия коефициентъ за Македония.

Единъ милиардъ динари правятъ 1.600.000.000 л. Какво има да правимъ ние въ връзка съ това задължение, което имаме по тази спогодба? На първо мѣсто — да поискаме да ни се декларира въ всички титри, намиращи се на наша територия, територия, която ние сме наследили, и да ги приспаднеме отъ сумата, която се припада на насъ по така наречения ключъ отъ 8%. Това стана. Декларираха се около 200 милиона лева. Вие знаете, че въ миналата извънредна сесия се прие единъ законъ, съ който вие дадохте право на правителството да издава облигации за четири години, платими съ 5% лихва, като тѣзи 200 милиона лева ще бъдатъ спаднати отъ общата сума 1 милиардъ динари, или 1.600.000.000 л. Остатъкътъ, значи, отъ така установения дългъ по вътрешни и външни задължения на бивша Югославия, припадащъ се на насъ въ размѣръ на 1.400.000.000 л., виждате по договора, че трѣбва да го олимъ съ лихвата, която плащаме по нашитѣ вътрешни за-

еми, т. е. 5%, за времето от 16 април 1941 г., която дата се взема като начална, и да го изплатим в продължение на 5 години, заедно с прападащата се лихва.

От другите страни, които също взеха участие в подълбата на бивша Югославия, Унгария, например, е платила вече две трети на един път, затуй защото има марки, които стоят безлихвени, а върху този дълг тежи една лихва от 5%. Ние не сме решили да последваме примера на другите, затуй защото имаме бюджетни мащабности и защото аз не мога да намрия достатъчно левове за да направя една чисто банкерска сметка и да кажа, че е по-хубаво, вместо да държа безлихвени авоари или авоари с по-малка лихва, да спася лихвата от 5%, която теж в моя тежест.

Ако се касае само за тези външни и вътрешни заеми, казах, въпросът щеше да бъде много прост и ясен. Успоредно с това, обаче, като се проучи добре спогодбата за подълбата на бивша Югославия, ние виждаме, че имаме редица въпроси, които ни се поставят. Първото нещо е да участвуваме с всички ключове в изплащането на задълженията на Югославската народна банка по клиринга и с Германия — т. е. на дасъ ни се пада да платим 6 мил. она и 300 и няколко хиляди марки, или около 200 милиона лева, за които е уговорено, че ще трябва да бъдат платени веднага. След това трябва да платим и всички рекламации на наши българи от Македония — претенциите им спрямо бившата югославска държава от всевъзможен произход: реквизиции, доставки за югославската армия, които не им са платени, разни обезщетения и т. н., възлизали на една сума от около 300 милиона лева, която, разбира се, ние не можем да не платим и да оставим нашите българи да понесат загуби, да бъдат разорени. Естествено, ние трябва да проверим добре всички тези рекламации, да ги анкетираме добре и да си направим един план, по който лицата да бъдат обезщетени, без да направим никаква грешка, но и без да изпаднеме в затруднение.

По-нататък, най-голямото перо, което действително не може да се определи, е ликвидацията на Югославската народна банка, на Югославската ипотечарна банка, на Спестовната банка, на Занаятчийската банка и на Аграрната привилегирована банка. Върху от това, в Ипотечарната банка, в Спестовната банка, която е ссипинска банка, а не като нашата Спестовна каса, и в Занаятчийската банка е участвувала Югославската народна банка с капитал и, следователно, те са свързани с населението на цяла Македония, което е отдъляло от залька си, и всичките му спестявания са в тези институти. На първо време, след като вземем Македония, ние решиме да дадем на семейство срещу неговите влогове в тия банки по 2.000 л., защото иначе тези хора нимаха никакви средства, за да преживяват. Това беше крайно необходимо да сторим, като вземем предвид още повече, че има търговци, има занаятчии, които са имали един-що-годе оборотен капитал, и войната си Германия ги свари с всичките им влогове в тези институти. В спогодбата е казано, че ние имаме право да търсим срещу това всичките пасменти на тези институти, които са втре в територията, която сме наследили ние от Югославия. Можете да си представите, обаче, как би се отразило това, ако ние отидем с всичката строгост и с всички фискализъм и кажем, че ще съберем най-напред активна на тези пет банкови институти и колкото съберем, толкова ще плащаме срещу влоговете. Разбира се, това в никой случай не трябва да става, никой не би одобрил един такива наши действия.

И какво става? Най-голямата част от влоговете са в Югославската ипотечарна банка — около 200 милиона лева. Като сметнем и влоговете в всички други институти, получаваме една сума от 722 милиона лева влогове, които действително са покрити от пасментите, останали в наша територия, но ние за тези пасменти даваме 5-10 годишна разсрочка, гледаме събирането им да става без всякакви репресали. А би трябвало да ускорим изплащането на влоговете, или, най-малкото, както ще видите от спогодбата, да заменим югославските спестовни влогови книжки, издадени от тези пет институти, с наши спестовни книжки. А щом ги заменим с наши спестовни книжки, то значи, че трябва да бъдем готови да ги изплатим в всеки момент, при нужда на вложителите, безразлично дали и колко сме събрали от пасментите, които ще ги покриват. Пасментите ще бъдат събрани за удеснение на населението с една голяма разсрочка, а възможно е една голяма част от влоговете или даже всичките на първо време да бъдат платени. В зависимост от това ще бъде разпределена тази сума от 1.600.000.000 л.

Разбира се, че това, което остава — една пета от 1.400.000.000 л. вътрешни и външни дългове — ние ще го платим. Това са 280.000.000 л. Ние ще платим и лихвата от 15 април 1941 г. до 15 април, да кажем, 1943 г.

Обърнали сте внимание, че в законопроекта е казано, че той не се прави за една година, а че се прави да бъде в сила дотогава, докогато послужат сумите, предвидени в него, за целите, за които са предназначени. Значи, може действието на този закон за извършен бюджетен кредит да трае и две, и три години, в зависимост от това, как ще отива тегленето на влоговете, в зависимост от това, как ще отива изплащането на обезщетенията на пострадалите българи в Македония и на техните креси от бившата югославска държава. Може да остане каква сума от това, което сме предвидили; или най-малко в редовния бюджет за 1943 г. ние няма да предвиждаме нито погашения, нито лихви, а ще си служим с този извършен кредит, който предполагаме, че ще стигне за изпълнението на тази спогодба чак до края на 1943 г.

Засегна се и въпросът за кредита от 450.000.000 л. по спогодбата ни с Румъния — Крайовския договор.

Никола Мушанов: Г-не министре! Позволете ми, за да се ясни този въпрос!

Министър Добри Божилов: Моля Ви се!

Никола Мушанов: Аз виждам, че по тая спогодба имаме следните дългове: титрирани вътрешни — 11.925.000.000 динари.

Министър Добри Божилов: 12 милиарда.

Никола Мушанов: Краткосрочни — 18.608.000.000 динари. Или това прави всичко 30.533.000.000 динари.

Министър Добри Божилов: Да.

Никола Мушанов: Това е по вътрешни титри. Имате и титрирани дългове 9.986.670.000 динари под гаранция на държавата.

Външните дългове аз не можах да ги намрия.

Министър Добри Божилов: Външните дългове към Америка и Англия няма да ги намрите. Те не се уреждат тук. Това е много ясно.

Никола Мушанов: Имате.

Министър Добри Божилов: Аз казах още в началото много ясно, че тази спогодба има за обект задълженията на бивша Югославия към Германия и нейните съюзници. Това казах изрично.

Никола Мушанов: Така, така.

Министър Добри Божилов: Ясно е.

Никола Мушанов: Значи, върху тези 40 милиарда ние ще платим 8%?

Министър Добри Божилов: Върху 12 милиарда динари ние плащаме 8%. Един милиард динари се получава по тези таблици само от дълговете, вътрешни и външни, към Германия и нейните съюзници, като се изчисляват по тяхната ефективна стойност, а не по тяхната номинална стойност, и като се зачеркнат, както казах, от активата летящите дългове на югославската държава към Югославската народна банка, в замяна на което се намалява пасивната част от банковото обращение.

Никола Мушанов: Разбрахте, г-не министре. Но тия 40 милиарда динари как ги сметате Вие, че са 12 милиарда?

Министър Добри Божилов: Аз Ви казах, г-не Мушанов.

Никола Мушанов: Въз основа на що?

Министър Добри Божилов: Вземат се по тяхната ефективна стойност. А част от тези задължения на бившата югославска държава, които фигурират в тези списъци, се компенсират с пасивното перо от банковото обращение на Югославската народна банка. Има го това изрично в спогодбата.

Никола Мушановъ: Значи, компенсацията намалява дълга.

Министъръ Добри Божиловъ: Да. Определено е въ единъ протоколъ, че тѣзи външни и вътрешни заеми, които интересуватъ договорящите страни...

Никола Мушановъ: Такъвъ протоколъ тукъ нѣма.

Министъръ Добри Божиловъ: Обяснявамъ Ви го. 8% отъ 12 милиарда динари сѣ 1 милиардъ динари, или 1.600.000.000 л., въ тежестъ на България. Гласувахме законъ, съ който се обмѣниха тѣзи 200 милиона лева, които сѣ въ наша територия, и оставатъ 1.400.000.000 л., които имаме право да изплатимъ съ облигации въ продължение на 5 години, въ зависимостъ отъ това, какви суми ще ни сѣ нуждни за тая целъ по тази спогодба. Може да платимъ повече, може да платимъ и по-малко, може да платимъ и точно една пета. Въ всѣки случай, казахъ ви, че на този законъ за извънреденъ кредитъ се дава неопределенъ срокъ на действие, не до края на годината, а докато се изчерпи кредитътъ. Азъ разчитамъ, че за тази целъ по-голяма сума до края на 1943 г. нѣма да стане нужна да се гласува. Ние ще разпредѣляме кредита съобразно съ нуждите.

Никола Мушановъ: Тогава, г-не министре, да ни се даде този протоколъ!

Министъръ Добри Божиловъ: Добре. — Г-нъ професоръ Петко Стайновъ засега чл. 3, въ който е казано, че отчитането предъ смѣтнитѣ палати ще става по наредба, одобрена отъ Министерския съветъ. Защо се предвижда това? Защото случаитъ сѣ най-разнообразни и защото, казахъ ви, по тѣзи реквизиционни разписки ние нѣма да плащаме веднага всичко така, както ни се представи, а ще правимъ провѣрки, ще правимъ анкети. Следователно, съ смѣтнитѣ палати ние ще установимъ най-добрия контролъ, за да може плащането да стане при спазването на всички изисквания по закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Минавамъ къмъ втория въпросъ, за сумата 450.000.000 л. по спогодбата съ Румъния — Крайовскиятъ договоръ. Азъ съмъ радостенъ да заявя, че това, което г-нъ Петко Стайновъ цитира отъ речта ми по допълнителния бюджетъ за Добруджа въ 1940 г., сега, следъ 2 години, мога да го потвърдя ежщото. Азъ мога да потвърдя, че тѣзи 450.000.000 л. обхващатъ всичките финансови задължения, които произхождатъ отъ Крайовския договоръ и които ние ще се съгласимъ доброволно да платимъ. Може би цѣлата тая сума отъ 450.000.000 л. да не отиде, а да отиде нѣщо по-малко. Защо? Защото единиятъ милиардъ, който г-нъ Петко Стайновъ смѣта, че плащаме напълно, ние не го плащаме напълно. Ще ви се представи спогодбата и вие ще видите, че тамъ има признати реквизиции, има признати известни суми за това, което е взето отъ преселниците при преминаването имъ отъ Северна Добруджа въ Южна Добруджа и т. н., съ всички добавки, защото Крайовскиятъ договоръ не предвижда само 1 милиардъ лева, както се каза, а имаше въпросъ и за храни, имаше въпросъ и за обезщетения и т. н. и т. н.

Г-нъ Петко Стайновъ каза: „Какво чудо стана отъ отиването на арбитража досега, та действително, следъ като сме се подготвили за арбитражъ, следъ като сме изхарчили 10 милиона лева“ — азъ ще кажа, че може би сѣ похарчени повече отъ 10 милиона лева — безъ да се изкача решението на арбитражния съдъ, отиваме къмъ една спогодба“?

Действително стана едно чудо, г-нъ професоръ Петко Стайновъ! Откакъ се подписа Крайовскиятъ договоръ и ние се върна Южна Добруджа, изтече много вода. България сега се намира въ най-сърдечни и приятелски връзки съ Румъния. Моментътъ на сключването Крайовския договоръ и отстъпването на Южна Добруджа въ никой случай не може да се сравнява съ сегашния моментъ. Ние искаме да живѣемъ съ Румъния въ сърдечни, приятелски, стопански и сѣседски отношения. И ние сме радостни, че можахме да постигнемъ туй. (Ръкоплѣскания)

Азъ смѣтамъ, че тая сума, 450 милиона лева, нѣма да бѣде изразходвана даже цѣлата. Отъ друга страна, нека да не се забравя, че при единъ арбитражъ въпросътъ не е така лесенъ, и положението съвсемъ не е това, както го мисли уважаемиятъ г-нъ Мушановъ — че едва ли не арбитражътъ билъ готовъ да произнесе решение въ наша полза и ние въ последния моментъ сме отишли да се спогаждаме. Положението, доколкото азъ го познавамъ като членъ на

кабинета, съвсемъ не е такова. И нека да не се забравя най-важното нѣщо: по Крайовския договоръ лентъ на севернодобруджанцитѣ при пренасянето имъ въ Южна Добруджа останаха блокирани по една смѣтка въ Румънската народна банка, и тамъ лежатъ 400 милиона леи. Независимо отъ съдбата на арбитража, смѣтате ли вие, че тѣзи 400 милиона леи ще се намѣри нѣкой управникъ въ Румъния, който да каже: елате ги вземете? Следователно, тѣзи 400 милиона леи се смѣтнаха нѣкакъ прихванати още при отиването на арбитражъ.

Спогодбата по договора въ Крайова ще ви бѣде представена въ най-скоро време. Тогава вие ще имате всичката възможностъ да я видите и да се произнесете по нея. Азъ смѣтамъ, че тя ще намѣри пълното ваше одобрение, защото България желае да бѣде въ тѣсни приятелски връзки съ Румъния и като сѣседи, и като политически и стопански приятели.

Никола Мушановъ: Най-добре бѣше, преди да искате да се гласува този кредитъ, да ни дадѣте спогодбата, за да я знаемъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Казахъ ви, че отъ момента, когато се сключи Крайовскиятъ договоръ и се отстъпи Южна Добруджа, досега изтече много и много вода. Моментътъ не сѣ сравняеми.

Христо Статевъ: Той не ги разбира тия работи, г-не министре!

Министъръ Добри Божиловъ: Г-нъ Петко Стайновъ зададе въпроса: „Само тази сума ли е?“ Той каза още: „Вие, г-не министре, казахте още тогава, когато защитавахте Крайовския договоръ при искането на допълнителния бюджетъ за Добруджа, че — вие ни увѣрихте въ това — нѣма никакви други финансови клаузи въ Крайовския договоръ, които да сѣ тежестъ на България.“

Г-да! Вие прочетохте Крайовския договоръ, вие го знаете. Нѣма нищо скрито и покрито въ него. Вие знаете, че имаше въпросъ за компенсация на царевича, слънчогледъ, памукъ и т. н., оставени отъ нашитѣ преселници въ Северна Добруджа, оставени и отъ румънскитѣ преселници въ Южна Добруджа, че имаше въпросъ за преселниците, че имаше въпросъ за вреди и загуби, че имаше редица други въпроси, повдигнати отъ румънското правителство и отъ нашето правителство. Всичко, което е писано въ Крайовската спогодба, ви е известно. Естествено, че бѣше само този милиардъ. Сега спогодбата идва да обхване уреждането на всички тѣзи въпроси съ една сума, която може да достигне, а може и да не достигне до 450 милиона лева. Бѣдете увѣрени, че правителството ще ви предложи една изгодна спогодба. И азъ вѣрвамъ, че въ никой случай нѣма да се намѣри български управникъ, който да иска да продължава туй състояние на арбитражъ, на спорове, на създаване козни между дветѣ страни, които сега въ този моментъ трѣбва да бѣдатъ въ най-близки приятелски отношения. Прочее, азъ повтарямъ, че като мине законопроектътъ за този извънреденъ бюджетенъ кредитъ на първо четене, той ще отиде въ комисията и на второ четене ще мине, следъ като се одобри спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държавя и за Крайовския договоръ.

Най-накрай не бихъ искалъ да отмина туй, което каза, за съжаление, г-нъ Мушановъ: „Внимавайте, защото цифритъ сега иматъ значение предъ нулитъ, да не дойде обратното положение! Въ 1940 г., при 8 милиарда бюджетъ — станаго голѣмо чудо — гласувахме 1 милиардъ лева допълнителенъ бюджетенъ кредитъ за присъединяването на Добруджа, а сега, при 14 милиарда бюджетъ, идватъ съ два законопроекта, които сте внесли, за извънреденъ и за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ да искате 6 милиарда лева! Кѣде отиваме?“ Да, и азъ бихъ поставилъ този въпросъ. Не смѣтамъ, че нѣкой отъ васъ ще бѣде съ убеждението, че на министра на финанситѣ му прави удоволствие да идва постоянно да иска отъ васъ да му гласувате милиардни кредити и да се товари съ голѣмата грижа и тежестъ да ги покрива, да намира срѣдствата, да балансира и да свързва двата края.

Г-да! Ако нѣкой отъ васъ мисли, че може да се прави спортъ съ тая работа и че тя е толкова лека, че нѣкой може за удоволствие да си играе съ милиарди, азъ смѣтамъ, че върши най-голѣмата грѣшка. Проблемътъ за разходитѣ въ военное време въ този моментъ е въ всички страни въ най-напрегнато състояние. Въ такова състояние сме и ние. Защо? Защото до 1938 г., споредъ Ньойския миренъ договоръ, не ни се позволяваше да се грижимъ за въоръ-

жението на нашата армия и едва една година преди избухването на сегашната световна война това ни се позволи. Така че въ 3-4 години ние трябваше да направимъ това, което ни беше забранено не само да го правимъ, а дори да го помислимъ въ продължение на 24 години.

Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че всѣки трѣбва да си даде добъръ отчетъ, че всичко туй, което се направи, можемъ да кажемъ, слава Богу, че стана безъ стресение, безъ никакъвъ голѣмъ смутъ. И, следователно, азъ имамъ куража да излѣза предъ васъ и да кажа: една Добруджа, една Македония струватъ стотици пъти повече отъ тѣзи милиарди, които ние сега искаме отъ васъ, за да уредимъ тѣхното положение. (Ржкоплѣскания) Ние ще направимъ всичкитъ си усилия, и азъ ви увѣрявамъ сто на сто, че разрешението на този проблемъ — да покриемъ тѣзи два кредита — до края на годината на всѣка цена ще бъде намѣрено. („Браво!“ Ржкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Г-да народни представители! Ще гласуваме. Които приематъ на първо четене законопроекта за извършенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавнитъ дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ ще бъде изпратенъ въ бюджетарната комисия.

Минаваме на точка четвърта отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л.

Които приематъ да бъдатъ прочетени само мотивитъ на законопроекта, като текстътъ му се счита за прочетенъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете мотивитъ.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л.

Г-да народни представители! Поради новоизникнали и непредвидени нужди, нѣкои отъ предвиденитъ кредити по бюджетитъ и особено тия за Министерството на войната се оказаха недостатъчни и е необходимо, за да могатъ да се посрещнатъ най-належащитъ нужди, тѣзи кредити да бъдатъ усилены.

Отъ исканитъ кредити, показани въ подробната таблица, се вижда, че тѣ се отнасятъ все за неотложни нужди, каквито сѣ: подпомагане нуждаещитъ се поради военни причини, набавяне хранителни и фуражни припаси, за попълване и поддържане инженерното имущество, набавяне медикаменти и дезинфекционни сръдства въ връзка съ повиканитъ на обучение, за разни строежи — укрепителни работи и разходи по поддържане и попълване бойното снаряжение и припаси за застъване съ пролѣтни посѣви, втора култура и бързо прибиране на реколтата, за уреждане държавни автомобили пѣтнически и товарни линии, помощта въ размѣръ на половинмесечната заплата на държавнитъ служители, купуване машинки—запалки, захаринъ, тютюни и пр.

Нужднитъ суми за усиляването ще се взематъ отъ постѣпилитъ въ повече суми и отъ осмѣществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ крѣгло 1.633.000.000 л., отъ произведението на 3% държавни съкровищни бонове 1942 г., въ размѣръ на 2.000.000.000 л. и др.

Като имате горното предвидъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предлагания ви законопроектъ за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л.

Гр. София, октомврий 1942 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ.

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л.

Чл. 1. Разрешава се допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л., съгласно съ приложената подробна таблица.

Разходите по тоя допълнителенъ бюджетенъ кредитъ да се покриватъ:

а) отъ постѣпилитъ въ повече суми и отъ осмѣществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 1.633.602.140 л.;

б) отъ произведението отъ 3% държавни съкровищни бонове 1942 г. въ размѣръ на 2.000.000.000 л., които да се отнесатъ по новъ приходенъ § 128ж по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година;

в) отъ вноса отъ фонда „Дѣловодители при държавнитъ бирници въ размѣръ на 9.220.000 л., които да се отнесатъ по § 127 отъ приходния бюджетъ на държавата за 1942 бюджетна година;

г) отъ намаление на следнитъ кредити по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти за 1942 бюджетна година, а именно: § 58 съ 400.000 л., § 64б съ 100.000 л., § 72а съ 500.000 л., § 73а съ 4.000.000 л., § 74а съ 1.000.000 л., § 75а съ 2.500.000 л., § 76а съ 1.500.000 л., § 80а съ 500.000 л., § 103 съ 285.000 л. и § 129б съ 100.000 л., или общо 10.885.000 л., и

д) вноса съ Българската земедѣлска и кооперативна банка срещу печалбитъ отъ държавнитъ тютюни — минали реколти, наеми отъ държавнитъ тютюнови складове и др. — 142.122.860 л., които да се внесатъ по § 124 отъ приходния бюджетъ на държавата за 1942 бюджетна година.

Чл. 2. Разрешава се отъ кредититъ за еднократни помощи на държавнитъ служители да се дадатъ такива и на служителитъ при Народния театръ — драма и опера, и духовнитъ семинарии — София и Пловдивъ.

Чл. 3. Къмъ чл. 4, алинея четвърта, отъ закона за бюджета на държавата за 1941 бюджетна година се добавя следната

Забележка. Съпругътъ — вдовецъ или вдовица, който получава пенсия за децата си, нѣма право на временното добавъчно възнаграждение за семейно положение за детето, за което получава пенсия.

Чл. 4. Смѣтнитъ палати провѣрватъ отчетитъ за минали и настоящата години на:

а) фонда „Подобрение скотовѣдството“;

б) „Отъ такси презъ случния сезонъ при жребцовитъ станции“, за събранитъ отъ общинскитъ бирници държавни приходи;

в) извънбюджетни постѣпления по закона за горитъ;

г) разходооправдателнитъ документи на фондовитъ текущи смѣтки при Българската земедѣлска и кооперативна банка, управлявани отъ Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти, а именно: 1) „Изплащане обезщетение по изкорененитъ и изсѣченитъ розови градини“; 2) „Подобрение бубарството и черничарството“; 3) „Подобрение културата на памука“; 4) „Подобрение на овощарството“; 5) „Изравнителна смѣтка — кожи, тлѣстини, кръвъ и др.“; 6) „За изследване на лѣчебнитъ и благоуханни растения“; 7) „Подпомагане лозари и овощари, пострадали отъ перноспората“; 8) „Строежъ, обзавеждане и поддържане на винарски изби“; 9) „Подобрение вълнопроизводства“ и 10) „Българска земя“ и

д) на всички други текущи и фондови смѣтки, които биха се учредили по специални и други закони на името на Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти.

Постановленията на настоящия членъ оставатъ въ сила и действие до отмѣняването имъ съ законъ.

Чл. 5. Намаляватъ се кредититъ по следнитъ параграфи отъ бюджета на Главната дирекция на държавнитъ дългове за 1942 бюджетна година, а именно: § 3 съ 285.000 л., § 5 съ 6.300.000 л., § 13 съ 38.411.000 л., § 24 съ 126.000 л., § 25 съ 570.000 л., § 26 съ 165.000 л., § 35 съ 1.700.000 л., § 36 съ 3.590.000 л., § 38 съ 36.000 л., § 40 съ 25.300.000 л., § 41 съ 640.000 л., § 43 съ 1.390.000 л., § 62 съ 4.387.000 л. и § 66 съ 6.500.000 л., или общо съ 89.400.000 л., съ която сума се усилятъ кредититъ по следнитъ параграфи отъ сѣщия бюджетъ, а именно: § 34 съ 7.500.000 л., § 44 съ 55.400.000 л., § 46 съ 23.900.000 л., § 47 съ 100.000 л. и § 80 съ 2.500.000 л.

Чл. 6. Намалява се кредитътъ по § 16 отъ бюджета на Министерството на финанситъ за 1942 бюджетна година съ сумата 1.800.000 л., съ която сума се усилятъ кредититъ по следнитъ параграфи отъ сѣщия бюджетъ, а именно: § 23 съ 1.000.000 л., § 26 съ 500.000 л. и § 27 съ 300.000 л.

Чл. 7. Намаляватъ се кредититъ по следнитъ параграфи отъ бюджета на Министерството на правосѣдието за 1942 бюджетна година, а именно: § 19 съ 600.000 л., § 27 съ 100.000 л., § 34а, пунктъ 2, съ 100.000 л., пунктъ 4 съ 50.000 л., пунктъ 6 съ 50.000 л., пунктъ 7 съ 500.000 л., пунктъ 8 съ 200.000 л. и пунктъ 9 съ 200.000 л., или общо

съ 1.800.000 л., съ която сума се усилят кредитите по следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 12, точка 1, съ 100.000 л., § 20 съ 1.300.000 л. и § 28 съ 400.000 л.

Чл. 8. Намалява се кредитът по § 27 от бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за 1942 бюджетна година съ сумата 4.000.000 л., съ която сума се усилява кредитът по § 26 от същия бюджет.

Чл. 9. Разрешава се усиляването на кредита за постройка на съдебна палата въ гр. Свищовъ — пореденъ № 4 отъ обяснителната таблица № 2 къмъ § 7 на бюджета на фонда „За построяване сгради за съдебни мѣста въ царството“ за 1942 бюджетна година съ сумата 1.000.000 л., съ която сума да се намали кредитът по пореденъ № 1 на същата обяснителна таблица.

Чл. 10. Разрешава се допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на фонда „Поморийски солници“ за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 1.000.000 л., съ която сума да се усилят следните параграфи отъ същия бюджет, а именно: § 2 съ 20.000 л., § 96 съ 30.000 л., § 13 съ 300.000 л., § 16 съ 50.000 л. и § 18 съ 600.000 л.

Разходитъ по тоя допълнителенъ бюджетенъ кредитъ да се покрятъ отъ постъпилитъ въ повече приходи по бюджета на фонда „Поморийски солници“ за 1942 бюджетна година.

Чл. 11. Разрешава се допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 18.300.000 л., съ която сума да се усилят кредитите по следните параграфи отъ същия бюджет: § 1 за изплащане на еднократната помощъ — 3.000.000 л., § 2 — съ 2.000.000 л., § 3 — съ 2.000.000 л., § 4 — съ 2.500.000 л., § 5 — съ 2.500.000 л., § 7 — съ 1.000.000 л., § 8 — съ 500.000 л., § 9 — съ 100.000 л., § 11 — съ 300.000 л., § 12 — съ 500.000 л., § 13 — съ 2.500.000 л., § 19 — съ 270.000 л. и § 20 — съ 130.000 л.

Разходитъ по тоя допълнителенъ бюджетенъ кредитъ да се покрятъ отъ постъпленията, съгласно съ чл. 8 отъ наредбата-законъ за закупуване и износъ на зърнени храни и чл. 3 отъ наредбата за разходитъ на същата дирекция.

Чл. 12. Намалява се кредитът по § 10 отъ бюджета на фонда „Общински налози“ за 1942 бюджетна година съ сумата 100.000 л., съ която сума се усилява кредитът по § 11 на същия бюджет.

Чл. 13. Разрешава се допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 500.000.000 л., съ който да се усилят кредитите по следните параграфи отъ същия бюджет: § 9 съ 2.000.000 л., § 12А съ 154.000.000 л., § 12Б съ 154.000.000 л., § 27 съ 200.000 л., § 28 съ 50.000 л., § 30 съ 50.000 л., § 32 съ 100.000 л., § 33 съ 186.000.000 л., § 34 съ 500.000 л., § 39а съ 200.000 л., § 39б съ 2.300.000 л. и § 40 съ 600.000 л.

Допълва се съдържанието на § 33 отъ същия бюджет съ думитъ: „за изплащане на организацията „Тодъ“ сумата 50.000.000 л., стойността на построената отъ същата организация железопътна линия „Кочани—Стрѣнце“.

Разходитъ по тоя допълнителенъ бюджетенъ кредитъ да се покрятъ:

а) отъ извънредния бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година, като извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година, за направа, постройка и поддържане на пътища и съоръженията по тѣхъ, въ размѣръ на 310.000.000 л., която сума да се отнесе по § 1, буква „в“, на приходния бюджетъ на същата дирекция за 1942 бюджетна година;

б) отъ извънредния бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година, като извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година, за направа на нови и довършване на строителни железопътни линии, въ размѣръ на 140.000.000 л., която да се отнесе по § 2, буква „г“, на приходния бюджетъ на същата дирекция за 1942 бюджетна година, и

в) отъ постъпилитъ въ повече приходи, въ размѣръ на 50.000.000 л., по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1942 бюджетна година (§ § 20 до 27 включително на приходната частъ на същия бюджет), които да се отнесатъ по § 2, буква „а“, на приходния бюджетъ на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година.

Чл. 14. На всички държавни, общински и други служители на публичната власт въ цѣлото царство на служба на 30 септември 1942 г. се отпуска отъ държавата, съответно отъ общините и другите учреждения на публичната власт, отъ които служителите получаватъ заплатата или месечно възнаграждение, помощъ въ размѣръ на половин-месечната имъ заплата, получавана на тази дата, като се вземе за основа: основната месечна заплата, или основното месечно възнаграждение, заедно съ увеличенията отъ 50, 75 и 100 л., повишенията за 6 изслужени години, временните процентни добавъчни възнаграждения и временните добавъчни възнаграждения за всѣко дете, безъ всѣкакви удържки, освенъ следващитъ се такива по членове 5 и 6 отъ закона за бюджета на държавата за 1935 бюджетна година, и безъ облекченията, дадени по членове 2 и 3 отъ закона за облекчение материалното положение на държавните, общински и други служители въ царството.

Длъжностните лица съ мѣстослужене въ странство получаватъ помощта въ лева, безъ курсова разлика.

На служители, които сж изслужили до 30 септември 1942 г. по-малко отъ 6 месеца презъ времето отъ 1 априлъ до 30 септември т. г., помощта се плаща съответно на изслуженото време.

Тази помощъ се отпуска независимо отъ допълнителните и добавъчните възнаграждения, получавани досега отъ същите служители, които продължаватъ да важатъ и занапредъ.

Помощта, давана по настоящия членъ, се освобождава отъ всички видове пенсионни и други удържки и данъци и не се взима подъ внимание при изчисление размѣра на пенсията, нито при правата, свързани съ размѣра на основните заплати и повишенията и основните възнаграждения.

Разрешава се на министъра на финансите, за изплащане на помощта въ размѣръ на половинмесечната заплата, да усилява съ заповѣдъ съответните кредити, отъ които ще се изплати тази помощъ, като необходимитъ за това суми се взематъ отъ постъпилитъ въ повече суми и отъ осъществени икономии по съответните бюджети. Това разпореждане се отнася до бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата и до бюджетите на фондовете, предметъ на закона за бюджета на разните фондове на държавата за 1942 бюджетна година.

Необходимитъ кредити за изплащане на помощта за учрежденията, плащани не по държавния бюджетъ, се опредѣлятъ и разрешаватъ съ допълнителни бюджети по съответните учреждения, на общо основание.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

къмъ закона за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л.

§	Министерства или дирекции	Искатъ се кредити лева
---	---------------------------	------------------------

Законъ за бюджета на държавата за 1942 б. г.

Чл. 1, точка 14. Допълва се съдържанието „и за изплащане помощта въ размѣръ на половинмесечната заплата	180.000.000
Всичко	180.000.000

Върховно правителство.

новъ	
39а Помощъ на фондацията „Българско дѣло“	4.000.000
Всичко	4.000.000

Държавни дългове.

44 Военноинвалидни пенсии	42.600.000
82 Постройка сгради на преселниците въ Добруджа	10.000.000
Всичко	52.600.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
Министерство на външните работи и на изповяданията		
3	Пътни, дневни и багажни пари	40.000
5	Разходи по участие на България въ международни комисии	1.000.000
10	Канцеларски потребности и материали	300.000
14	За издръжка на радиостанциите	50.000
25	Поддържане помещенията	200.000
27	Канцеларски разходи	200.000
37	Пътни и дневни пари и веществени разходи, както и за всякакви разходи въ връзка съ българо-румънския арбитражъ по прилагане и изпълнение на Крайовския договоръ	4.650.000
	Всичко	6.440.000

Администрация и полиция

23в	За първа и бърза помощ при обществени бедствия — за възстановяване на гр. Видинъ	37.000.000
24	Подпомагане нуждаещитъ се поради военни причини	182.000.000
	Всичко	269.000.000

Министерство на народното просвѣщение

27е	Помощь отъ държавата на театр. школа	160.000
	Всичко	160.000

Министерство на финанситъ

10д	Купуване машинки (запалки) за палене	5.000.000
49	Купуване тютюни за преработването имъ въ тютюнови издѣлия за мѣстна консумация	150.000.000
50а	Купуване кибритъ и машини за производство на кибритъ	60.000.000
новъ 50г	Покупка на захаринъ	20.000.000
	Всичко	235.000.000

Министерство на правосъдието

18б	Разноски за пътни и дневни на свидетелитъ, вещитъ лица и др.	1.500.000
	Всичко	1.500.000

Министерство на войната

1	Заплати на личния съставъ	90.000.000
2	Премии, обезщетения, възнагражд. и пр.	125.000.000
3	Набавяне хранителни продукти	910.000.000
4	Набавяне облъкло и обуша	480.000.000
5	Попълване, поправка и поддържане орж-жето и пр.	60.000.000
6	Обучение на войската	125.000.000
7а	Постройка на нови и поддържане на съществуващитъ войскови сгради	95.000.000
7б	Купуване, направа и поддържане свързочното имущество	5.000.000
8	Разходи по санитарната служба	120.000.000
9	Разходи по ветеринарната служба	4.000.000
37б	За изплащане погашения и лихви по кредитни доставки	670.000.000
	Всичко	2.684.000.000

Въздушни на Н. В. войски

2	Възнаграждения, помощи, обезщетения	8.000.000
3	Специални въздухоплав. и други разходи	32.000.000
4	Летищни, свързочни и други разходи	57.000.000
5	Интендантски и други домакински разходи	32.000.000
6	Превозни и други разходи	3.000.000
6	Строеж и поддържане на постройки	8.000.000
	Всичко	140.000.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
Морски на Н. В. войски		
2	Пътни, дневни, столови и пр.	4.000.000
3	Набавяне хранителни продукти	13.600.000
4	Набавяне облъкло и обуша	1.000.000
5	Поддържане и поправка плават. съдове	6.000.000
6	Ремонтъ и поддържане сгради	1.000.000
7	Купуване и поддърж. учебни помагала	400.000
	Всичко	26.000.000

Трудови войски

4	Набавяне хранителни продукти	30.000.000
	Всичко	30.000.000

Министерство на земедѣлието и държавнитъ имоти

2	Пътни и дневни пари	1.800.000
5	Помощи за лѣкуване	200.000
8	Поддържане на помещения	1.000.000
10	Канцеларски потребности и материали	1.000.000
11	Печатане изданията на министерството	2.500.000
12	Храна на добитъка	8.500.000
13	Постройка, пристр. и поправка на сгради	2.600.000
новъ 13а	Изплащане отчужденитъ яйлаци „Джаферица и Хаджидеденца“	24.000.000
23 г. 3.	Изплащане превозни такси отъ гара София до гара Бѣлово, въ връзка съ залесяването, извършено на 8 ноемврий 1941 г.	780.000
27	Възнаграждение на работницитъ, техницитъ и пр.	10.000.000
29	Храна на работницитъ	600.000
30	Храна на добитъка и птицитъ	1.300.000
31	Купуване и поддържане на земедѣлски машини и други двигатели	300.000
новъ 31а	За сѣване съ пролѣтни посѣви, за сѣване на втора култура и за бързо прибиране на реколтата, съгласно съ 29. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 25 февруарий 1942 г., протоколъ № 24 („Държавенъ вестникъ“, брой 46, отъ 2 мартъ 1942 г.) и за изплащане разходите по придвижване на земедѣлската работна рѣжка, на работния добитъкъ и на земедѣлския инвентаръ по българскитъ държавни желѣзници съ намаление, съгласно съ 38. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 8 юлий 1942 г., протоколъ № 92 („Държавенъ вестникъ“, брой 152, отъ 14 юлий 1942 г.)	25.000.000

новъ

31б	Премии на собственицитъ на редосѣялки за всѣки засѣгъ съ редосѣялка декаръ надъ опредѣлената площъ 8.000.000 л. и възнаграждение на временни техници съгласно специалната наредба 2.000.000 л.	10.000.000
48	Лекторски възнаграждения	800.000
49	Възнаграждение на временни работници	3.500.000
51	Купуване и поддържане на машини	250.000
52	Храна на учащитъ се	1.500.000
53	Храна на добитъка	2.000.000
54	Хранителни продукти за девическитъ отдѣли	1.500.000
67	Възнаграждение на временни работници	7.000.000
68	Храна на добитъка	10.000.000
69	Прибори, медикаменти и инструменти	200.000
85	Купуване овце, зайчета, свинчета и др. животни за опити и сертифициранство	100.000
88	Храна на животнитъ	1.500.000
90	Набавяне медикаменти, дезинфекционни материали, препарати, специалитети	500.000
91	Поддържане и набавяне на инсталации	500.000
93	Обезщетение за умрѣли отъ епизоотии животни и птици	1.000.000
107	Порционни пари	1.800.000
108	Дневни пари, вмѣсто безотчетни пътни и дневни пари	5.000.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
114	Храна на учениците — горски стражари	200.000
125	Порционни пари на надзорните по лова	200.000
новъ	135 Изплащане на банка „Български кредит“ отпущенията от нея заемат на вносната централа „Българска търговия“, а. д., София, за смѣтка на Бълморските солници, заедно съ следуюмата се лихва върху заема	8.000.000
	Всичко . . .	135.000.000

Министерство на о. с. п. и благоустройството

27	Направа и довършване на нови държавни сгради и инсталации	20.000.000
63а	Уреждане държавни автомобилни пътнически и товарни линии: Битоля—Охрид, Горна Джумая—Демир-Хисар, и Момчилград—Гюмюрджина; купуване моторни коли — товарни и автобуси; горивни и смазочни материали, гуми и др.; обзавеждане на станции и спирки . . .	12.000.000
	Всичко . . .	32.000.000
	А всичко . . .	3.795.830.000

Председателстващъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ.

Петко Стайновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Преди да пристѣпя къмъ разглеждане на допълнителния бюджетенъ кредитъ, дължа, като вземамъ думата вече за втори пътъ днесъ, за да поискамъ известни освѣтления отъ г-на министра на финансите, който е внесълъ тѣзи бюджети, да заявя, че нито правя споръ, нито пъкъ очаквамъ отъ него, той да прави нѣкакъвъ споръ съ тѣзи бюджети, които внася. Азъ си давамъ много добра смѣтка за голѣмата тежестъ, която пада върху плещитѣ на министра на финансите въ тия моменти. Азъ знамъ, какво значи единъ министъръ на финансите въ време на война, и отдавамъ всичката моя почитъ къмъ усилията на г-нъ министъръ Божиловъ да може да намѣри кредити, за да отговори на голѣмитѣ разходи, които предвоенното, а евентуално и военното време изисква отъ насъ. Тѣй че, когато азъ отправямъ моитѣ критики и искамъ обяснение, правя това не за друго, а за да получи Народното събрание повече освѣтления по финансовитѣ въпроси. По много работи ние живѣемъ въ тъмнина, както каза и г-нъ Мушановъ тукъ, поради туй, че има цензура; поради това, че не могатъ да ставатъ подробни разисквания навънъ. И когато навънъ живѣемъ въ тъмнина, поне тукъ имаме още известна възможностъ да поискаме обяснения. Затуй съ моето участвуване въ тѣзи разисквания азъ искамъ да дамъ възможностъ на г-на министра на финансите да ни даде тѣзи обяснения.

Най-първо, въ връзка съ приходната частъ на този законопроектъ за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ отъ 3.795.830.000 л. по бюджета на държавата за 1942 г., трѣбва да отбележа, че разходитѣ въ по-голѣмата си частъ ще се покриятъ съ едно ново задлъжняване на държавата къмъ Българската народна банка чрезъ държавни лихвоносни съкровищни бонове за 2 милиарда лева. Държавата вече, както ви е известно, г-да, дължи нѣколко милиарда лева на Българската народна банка. Освенъ скотирането на издаденитѣ държавни съкровищни бонове въ чужбина за разни кредитни доставки — за българскитѣ държавни желѣзници, за други военни и граждански учреждения — въ размѣръ на нѣколко милиарда лева, българската държава дължи къмъ Българската народна банка и други нѣколко милиарда лева за бонове, които сѫ скотираны и следъ туй сѫ прехвърлены върху банката и сѣщо така се дължатъ на последната отъ българската държава. Сега се прибавятъ още 2.000.000.000 л. съ законопроекта, който преди малко гласувахме. Така че ние, начинаей отъ днесъ, се намираме предъ задлъжение на българската държава къмъ Българската народна банка общо отъ около 12 милиарда и повече лева. Това бѣше по отношение на приходната частъ. Искамъ само да обърна вниманието ви върху дълга на българската държава къмъ Българската народна банка, който расте.

Разходната частъ сѣщо така дава поводъ да се направятъ нѣкои бележки, и азъ вѣрвамъ, че ако не тукъ, то псе въ комисията г-нъ министърътъ на финансите ще ни даде обяснения по редъ параграфи, които сѫ предвидени въ една подробна таблица къмъ законопроекта. Такъвъ е случаятъ, наприкладъ, съ новия § 39а по бюджета на Върховното правителство. Щѣ бѣде добре, когато г-нъ министърътъ на финансите иска едно увеличаване отъ 4 милиона лева за разходи по фондацията „Българско дѣло“, да ни обясни, защо се искатъ тѣзи 4 милиона лева. Тукъ се касае за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ, значи, увеличава се съществуващиятъ кредитъ.

Сѣщо така по § 24 отъ бюджета на администрацията и полицията се иска едно увеличаване на разходитѣ за И. В. П. — за издрѣжка по военни причини — отъ 182 милиона лева. Тукъ се поставя единъ въпросъ, който може би ще бѣде по-удобно да бѣде разглежданъ въ комисията; въпросътъ за количеството на мобилизиранитѣ войници — единъ принципенъ въпросъ — дали при сегашното международно положение се налага да имаме толкова много мобилизирани войници и да правимъ толкова голѣми разходи. Това е единъ въпросъ, който може би ще разгледаме въ комисията, но азъ дължа да го повдигна.

Въ връзка съ редъ кредити по държавнитѣ постройки се поставя сѣщо така единъ принципенъ въпросъ: какви постройки се предприематъ, та сега се искатъ нови и нови много милиони лева, което пъкъ е въ връзка съ голѣмата криза за циментъ. Държавата предприема всевъзможни постройки — кои оправдани, кои неоправдани. И този въпросъ може би конкретно ще се разглежда не тукъ, а въ комисията, за да видимъ, кои държавни постройки сѫ оправдани и кои не, защото въ края на краищата за българското стопанство, за българската индустрия, която иска да строи и да се увеличава, нѣма циментъ. Вие самите се разправяте нееднократно за доставка на циментъ за различни индустриални, занаятчийски и жилищни предприятия. Така че, въ връзка съ кредититѣ за държавнитѣ постройки, каквито сега се искатъ въ размѣръ на десетки милиона лева, се поставя и въпросътъ за липсата на циментъ.

Въ връзка съ § 13-а по Министерството на земеделието, ще се постави въпросътъ за изплащане на отчужденитѣ яйлаци. По този законопроектъ се предвижда изплащането само на два яйлака. Азъ бихъ искалъ да обясня г-нъ министърътъ, какво става съ изплащането въобще на яйлацитѣ, на горитѣ, които се отчуждаватъ — не само за тия два яйлаци, но и за другитѣ — кои сѫ тѣ, отъ кога чакатъ и т. н. Въ това отношение азъ искамъ да се дадатъ известни обяснения, за да се направятъ и известни възражения. Надѣвамъ се, обаче, ако не сега, да имамъ възможността при редовния бюджетъ да се върна на този въпросъ.

Нѣ днешниятъ допълнителенъ кредитъ, който се иска да бѣде гласуванъ отъ насъ, поставя и единъ другъ много важенъ въпросъ въ връзка съ продажбата на държавнитѣ и другитѣ тютюни, съгласно чл. 1, алинея „д“, отъ закона, гдето се говори за продажбата на тютюни отъ държавата. § 49 отъ подробната таблица за Министерството на финансите сѣщо така говори за тютюни. Въ връзка съ изплащането на погашенията и лихвитѣ по кредитнитѣ доставки — § 37б отъ подробната таблица за Министерството на войната — се предвиждатъ 670.000.000 л. Предвижда се и издаванетоъ на нови съкровищни бонове за изплащането въ чужбина на тия кредитни доставки у насъ, въобще за редъ други разходи.

Г-да! Азъ искамъ да спра по-специално вашето внимание за начина, по който трѣбва да става изплащането на кредитнитѣ доставки въ връзка съ закупуване на българскитѣ тютюни и въ връзка съ голѣмия авоаръ въ германски марки, който тежи върху нашата Народна банка. Тоя именно въпросъ сега ще искамъ да разгледамъ.

Г-да народни представители! Ние не можемъ да се оплачемъ отъ едно неразбиране на германцитѣ за нашитѣ стопански работи. Напротивъ, съ своята методичностъ, съ своето задълбочаване, съ своята всестранна информация, ние трѣбва да признаемъ, че тѣ сѫ се оказали като отлични познавачи на нашитѣ стопански отношения и на нашитѣ производствени възможности. Това имъ позволи още отъ по-рано много правилно да насочатъ своя стопански погледъ къмъ Балканитѣ и още преди тѣхнитѣ войски да бѣха стигнали и преминали Балканитѣ, тѣ вече имаха едно завидно мѣсто, бѣха спечелили довѣрието на нашитѣ търговски, стопански и индустриални кръгове, поради търговскитѣ и индустриални връзки, които тѣ бѣха заварвали съ тѣхъ.

Има естествени, геополитични причини, които ни карат и нас, и тях да търсим единъ взаименъ стокообмѣнъ. Ние сме доволни, че една такава честна — търговски погледнато — нация, една такава добре организирана и способна въ индустрията нация, застава като нашъ партньоръ въ търговския стокообмѣнъ. По тоя начинъ и за насъ, както и за тяхъ, се създаватъ действително голѣми търговски и въобще стопански възможности.

Ние сме благодарни на германцитѣ, защото се отнасятъ съ много голѣма и крайна сериозностъ къмъ нашитѣ специфични искания. Ние виждаме, че тѣ често пакти взематъ много сериозно подъ съображение изтъкванитѣ отъ насъ наши мѣстни, специални, български интереси. Каквото и да бѣде, каквото и да стане, ние ще запазимъ нашето уважение къмъ този нашъ могъщъ и полезенъ стопански съседъ по течението на Дунава. Но именно за да запазимъ това положение и за да не наранимъ така добре започнатата наша взаимна стопанска връзка, налага се откровенно и тѣ, и ние да поставимъ стопанскитѣ въпроси наясно.

Вѣрно е, че германцитѣ иматъ важни стопански интереси тукъ, на Балканитѣ, и ние не бива и не можемъ да ги игнорираме. Но сѣщо така е вѣрно, че и ние имаме наши, национални стопански интереси, като българини, като независима българска държава, и тѣ, следователно, не бива да ги игнориратъ. Колкото и малкъ народъ да сме ние, тѣ все пакъ иматъ нужда, ако и да сѣ велика и могъща стопанска нация, да спечелятъ и на стопанска почва лоялното и искреното сътрудничество на този малкъ, работливъ и трезвъ български народъ. А това ще стане, именно когато се поставятъ въпроситѣ наясно и когато и тѣ, и ние — главно тѣ, които сѣ по-силни — се взиратъ и вслушватъ въ нашитѣ справедливи искания на стопанска почва.

Г-да народни представители! Азъ нѣмамъ за целъ сега да обхващамъ предъ васъ цѣлия въпросъ по нашитѣ взаимни стопански и финансови отношения, нито да разгледамъ цѣлия комплексъ отъ проблеми, които стоятъ висещи между тяхъ и насъ. Азъ искамъ да обърна по-специално вниманието ви върху два-три по-главни въпроси, разглеждането на които ще допринесе много за правилното насочване на нашитѣ взаимни отношения. Думата ми е на първо мѣсто за финансирането и опредѣлянето количествено и качествено на нашия вносъ въ Германия и на германския вносъ въ България, а сѣщо така за насоката, която Германия би желала да се даде на развоя на индустрията и на земедѣлието у насъ, а сѣщо така и специално на тютюновата търговия у насъ.

Да почна съ вноса. Сега току-що привърши, г-да, износната кампания на гроздето. България изнесе въ Германия тази година много повече грозде, отколкото изнесе миналитѣ години. Ние трѣбва да се чудимъ, че тѣ намѣриха сила и организация въ себе си, да изпратятъ у насъ необичайно голѣмо количество вагони, за да може да побѣратъ подлежащото на износъ грозде и да го изнесатъ за единъ малкъ периодъ въ Германия. Така че много повече грозде, съ хиляди вагони повече, се изнесе тая година отъ България за Германия. Сега предстои да се изнесе и гроздовиятъ пулпъ, а се очаква да се привърши и износътъ на соята, на сливитѣ, на ябълкитѣ. Изнесоха се свини, колбаси, яйца, птици, месо, фасулъ и малко орнзъ и още нѣкои работи. Азъ говоря за продуктитѣ на земята, хранителнитѣ продукти. Предстои по-късно да започне вече голѣмата кампания за износъ на тютюна, което хвърля милиарди. И тамъ германцитѣ, които иматъ, особено сега презъ войната, много голѣма нужда отъ тютюнъ, настояватъ, да взематъ колкото се може по-голѣмо количество тютюнъ отъ насъ. Дори явява се въпросъ, споредъ тѣхнитѣ претенции, дали бихме могли да запазимъ достатъчно количество тютюнъ за нашитѣ нужди. Азъ се надѣвамъ, че този въпросъ ще бѣде уреденъ. Г-да! Тютюнътъ днесъ е много важенъ за всички, безъ изключение, европейски държави. Както Румъния има едно изключително положение съ своя бензинъ и така се налага на европейския пазаръ съ своя бензинъ, че всички я търсятъ за нейния бензинъ, така е и съ нашия тютюнъ. Защото, г-да, войната не се води само съ машини и бензинъ, а се води и съ хора и съ нерви. Въ войната тѣзи хора пушатъ много повече. Нуждата отъ тютюнъ е много по-голѣма, отколкото въ друго време. Такава сѣ хората и такива имъ сѣ страститѣ. И затова тютюнътъ е една крайна необходимостъ за всички държави, воюващи и невоюващи, а особено за воюващитѣ; тѣ търсятъ нашия тютюнъ, защото България днесъ има, така да се каже, господстващо положение

съ тютюна. Така че ние ще изнесемъ тази година 40 или 50 милиона килограма тютюнъ за Германия, не знаей колко смъ, както изнесохме и 25.000.000 кгр. грозде.

Пита се: какъ се организира и какъ се финансира този износъ на 40-50 милиона килограма тютюнъ? И главно, като изнасяме за Германия този необикновено — необходимъ продуктъ, търсенъ толкова много отъ всички държави, какво получаваме насреща като основни продукти отъ Германия? Нѣкога, г-да, се говорѣше много за димящи и за водни контингенти. То бѣше едно време, когато и ние се молѣхме и търсѣхме, кой да купи нашето грозде, сливи и ябълки, но тогава и насъ ни молѣха държавитѣ отъ двата лагера да имъ купимъ желѣзата и разнитѣ други продукти. Това време мина. Днесъ насъ ни молятъ да продаваме нашитѣ продукти на земята — храни и други. Но не се касае вече за нужда отъ димящи и водни контингенти, а именно за нужда отъ витамини и отъ храни.

Не само воюващитѣ и неутралнитѣ, а и другитѣ държави, които се привързаха днесъ къмъ Германия поради победитѣ ѝ — всички се нуждаятъ да имъ дадемъ колкото се може по-голѣми количества тютюни. Германия иска да вземе отъ насъ 85% отъ цѣлото наше тютюново производство. Въпросътъ тукъ се касае, ако ние дадемъ тѣзи 85% за Германия, какво ще изнесемъ въ неутралнитѣ държави, откъдето можемъ да вземемъ валута или други стоки, и какво ще остане за насъ. Германцитѣ иматъ нужда отъ тютюнъ и искатъ да го получатъ, ще го получатъ.

Д-ръ Петъръ Шишковъ: Ние ще правимъ жертви, г-нъ Стайновъ!

Петко Стайновъ: Ние държимъ смѣтка за тѣхъ, но и тѣ трѣбва да държатъ смѣтка за нашитѣ нужди, за нашитѣ стопански възможности и за насоката на нашия износъ.

Ние, българитѣ, си даваме смѣтка, когато германцитѣ чматъ специални нужди, за които настояватъ, да имъ продадемъ цѣлото наше производство. Но има сѣщо продукти и стоки, които не сѣ даже луксъ, а които сѣмъ нуждни за насъ — това сѣ основнитѣ продукти: желѣзо, електрически материали, изкуствена вълна, бои и т. п.; не говоря за оръжие, за муниции, отъ които сѣщо много се нуждаемъ. Това е постоянна нужда, която винаги сме я имали и продължаваме да я имаме. Ето това е, значи, една взаимна, еднакво полезна база за търгуване и доставяне. Нали се говорѣше, че ние взаимно съ Германия се допълваме? Ето едно допълнение, но едно допълнение, което трѣбва да бѣде на една добре разбрана реална база.

Какъ става, обаче, въ действителностъ това купуване и продаване, това купуване и изнасяне на нашитѣ стоки? Напримѣръ, какъ става закупуването на тютюна, защото той е най-голѣмиятъ артикулъ, който хвърля милиарди? Съ стоки ли? Стоки изнасяме — стоки внасяме? Не напълно, не достатъчно. Германия настоява да вземе всичкия нашъ тютюнъ. Ако това ставаше при едно положение на равенство, при едно незабавно изплащане въ стоки, никой не можеше да възрази нищо. За насъ може би това ще бѣде най-доброто нѣщо. Но то не става така. Германия внася у насъ специално за случая не само стоки и не толкова стоки, колкото трѣбва, а внася по-скоро марки, срещу които марки, както знаете, Българската народна банка, която увеличава своето банкнотно покритие, издава, печата нови и нови банкноти; ние виждаме, че имаме марки, т. е. имаме нови и нови милиарди банкноти. Напримѣръ по закупуването на тютюна, Германия, чрезъ своята централна фирма „Реестма“, доставя марки, срещу които получава левове, съ които почва да купува тютюни въ България. У насъ, г-да, имаме стари тютюноотърговци, но отъ месецъ мартъ насамъ се навѣдиха много нови търговци, които, като мене, не сѣмъ виждали тютюнъ и не може да разпознаватъ елпезето, но станаха „тютюноотърговци“! Въ 1940 г. имаше 90 тютюноотърговци, а сега, не знамъ по какъвъ начинъ, тѣ станаха 192! Чудно е, откъде се взеха тѣзи „специалисти“ тютюноотърговци, ...

Д-ръ Петъръ Шишковъ: По конституцията — свобода на търговията!

Петко Стайновъ: ... отъ 90 станаха на 192, които много скоро „изучиха“ този тютюновъ занаятъ. Вие знаете какво се говори по този въпросъ, за тѣзи нови тютюноотърговци: кой и защо ги изкалѣпи. За новитѣ тютюноотърговци азъ не съжалявамъ, но за старитѣ, които сѣмъ създали тютюновата търговия, които иматъ заслугата да сѣмъ открили българския тютюнъ за чуждата пияца. Поради този начинъ, по който сега става финансирането на тютю-

новата търговия, тѣ вече преставатъ да бждатъ истински самостоятелни български фирми, а постоянно все повече се обръщатъ въ комиссионери на централната германска фирма за износъ на тютюни „Реестма“. Ето на кое азъ искамъ да обърна вниманието ви. А за насъ не може да бжде безразлично, дали сѣществуватъ самостоятелни български тютюнови фирми, или всички тютюнотърговци сѣ обрънати на чиновници на „Реестма“. Това не е безразлично за насъ. И какво става? Търговцитѣ на тютюни ставатъ постепено комиссионери на германската фирма, която има фактически монопола у насъ и която ги финансира. Чрезъ тѣхъ тя закупува, така да се каже, тютюнитѣ направо; и не само ги закупува, ами почва да се мѣси въ търговията и даже сама иска да опредѣля, колко ще трѣбва да се заплаща на българския производител, на българския тютюнотърговецъ. Малко ли, много ли се плаща на тѣзи наши поданици, министритѣ, нашето правителство ще каже; то ще вземе мѣрки да се увеличи заплащането, ако е малко. Ние сме Народно събрание. Тѣ ще направятъ предложението, и ние ще опредѣлимъ мѣрките. Тукъ намирамъ, че има нѣщо, което не е много въ редъ, когато една чужда тютюнова фирма отива да купува направо отъ производителитѣ и каже: малка е цената, ще покача, или пъкъ сама опредѣля, какви трѣбва да бждатъ печалбитѣ на комисонеритѣ. Това е неправилно. Ето защо не можемъ и ние, когато отиваме въ Германия да купуваме муниции или оржия, да тръгнемъ отъ работилница на работилница, да опредѣляме печалбитѣ и да казваме, колко трѣбва да се плаща на разни търговци и комиссионери. Кѣде ще му излѣзе краятъ? Всѣка държава има свое правителство, което опредѣля мѣрките и ценитѣ, безъ да допуска да му се мѣсятъ отвънъ. Ние ще опредѣляме ценитѣ, ние ще купуваме. За какво е създаденъ този Храноизносъ, за какво е Българската земеделска и кооперативна банка, за какво сѣ толкова банки? Тѣ ще финансиратъ тютюновия износъ у насъ, тѣ ще финансиратъ търговията. Ако трѣбва монополъ да направимъ, ще направимъ и монополъ, но българската държава чрезъ своитѣ кредитни институции е която ще финансира износа; тя ще представя закупенитѣ тютюни на българската граница и ще каже: който иска да купува български тютюни, да се яви. А не както е сега, направо да се купуватъ отъ чужди фирми и да се упражнява давление отъ чужденци върху българския производител, върху българския селянинъ. Това не е редовно.

Г-да! Наистина, сега всичко се плаща на самото мѣсто, съ български левове; разбира се, другояче не може да бжде. Българскиятъ производителъ прибира левовѣтъ, българскиятъ търговецъ, който сега е станалъ комисонеръ, сѣщо прибира левовѣтъ. Обаче съ тѣзи левове, които ги взема, българскиятъ селянинъ не може да си купи вече стоки, защото срещу тѣзи левове — респективно срещу тѣзи марки, за които сѣ дадени тѣзи левове — ние не можемъ да получимъ всички нуждни стоки, за да можемъ да ги продадемъ на българския земеделецъ, на българския производител и другитѣ български граждани, до които стигатъ по единъ или другъ начинъ тѣзи левове. На българския селянинъ е необходимо да получи жетѣзо за подкови, за лопати, жетѣзо за строежъ, необходимо му е да получи цѣлволе за дрехи, за ризи; той не може да получи тия стоки въ пълненъ размѣръ. Дава напълно тютюнитѣ си, получава левове и срещу тѣхъ не може да получи почти нищо. Г-да! Ние разчитаме и винаги сме очаквали, срещу изнесенитѣ отъ насъ стоки — тютюнитѣ, хранитѣ, плодовѣтъ, срещу тѣзи основни материали на нашата земя, които даваме — да получимъ въ по-голямъ количество полуфабрикати или други основни материали. А ние вече присѣтствуваме, г-да, на едно положение, когато виждаме въ България да има милиарди левове, респективно марки, които стоятъ въ Българската народна банка и съ които българското народно стопанство въ странство не може да купи почти нищо. Съ тѣзи милиарди ние бихме искали да купимъ стоки, както и стоки сме изнесли. Сега Германия стои открита къмъ нашето стопанство, къмъ Българската народна банка, съ около 10-11 милиарда лева, които ни дължи и срещу които сега не може да ни достави достатъчно стоки. За една година дългътъ на Германия къмъ насъ е порасълъ отъ 6 милиарда на 11 милиарда лева. Това сѣ левове и ние се чудимъ какво да ги правимъ. При едно такво положение, когато има толкова свободни левове и когато хората не може да купятъ съ тия левове нищо, ние се чудимъ на министра на търговията, когато заявява, че ще закове ценитѣ, когато въ сѣщностъ тѣ се постоянно отковаватъ. Защо не може тия цени да се задържатъ? Не може да се задържатъ, защото всѣки има левове, всѣки има пари, особено въ известни краища хората иматъ много левове и

като не може да купятъ достатъчно стоки отвънъ или вътре, тѣ започватъ да купуватъ законно и незаконно, каквото трѣбва и каквото не трѣбва, съ една паническа мисль, да не би да имъ пропадне парата. Това е нѣщо погрѣшно, но то е фактъ: всѣки купува какво трѣбва и какво не трѣбва. Тия факти сѣ известни на почтателното Народно събрание; тѣ все пакъ сочатъ къмъ известна инфлация.

Азъ съжалявамъ, че г-нъ министъръ-председателътъ сега не е тукъ; миналата година, по поводъ една моя бележка предъ народното представителство, когато азъ повдигнахъ въпроса за тѣзи марки — тогава бѣха само 6 милиарда лева — той взе думата и ми отговори, че не е вѣрно, че сѣществуватъ такъвъ огроменъ дългъ на Германия къмъ насъ. Той ми каза тогава, че въ сѣщностъ, не ние сме кредитори на Германия, а поради военни, жельзопѣтни доставки и пр. за всичко, което дори досега сѣ внесли германцитѣ, тѣ били кредитори на насъ. Е добре, г-не министре, следъ една година този дългъ на Германия къмъ насъ отъ 6 милиарда лева стана 11 милиарда лева. Нали ние щѣхме да бждемъ дебитори, а тѣ кредитори? А сега излиза, че въ още по-голямъ степенъ тѣ сѣ дебитори, а ние сме кредитори за милиарди. Както е известно, по кредитирането на дългосрочнитѣ доставки и на тия по българскитѣ държавни жельзници ние плащаме една трета отъ стойността при порѣжката, една трета при започването на работата и една трета при получаването. Ние сме внесли една трета отъ сумата за редъ доставки. Нѣкои отъ тѣхъ сѣ започнати и ние сме внесли даже и втората трета, обаче за другата трета не идва времето да бжде внесена, защото не се предава работата; ние знаемъ, че това сѣ доставки отъ военно значение, германското командване има нужда отъ тѣхъ, взема ги за своитѣ нужди, и ние трѣбва наново да чакаме. Разбира се, ние не можемъ да протестираме, защото знаемъ, какво значи война. Ние ще чакаме да се създаде възможность да се произведатъ наново тия продукти, за да ги получимъ. Въ туй време, обаче, когато ние изнасяме нашитѣ стоки, не получаваме достатъчно; ние получаваме и много получаваме, но то не е достатъчно съ огледъ на онова, което ние изнасяме за Германия — туй искамъ да изтъкна.

Значи, г-да, Германия продължава да купува и да си доставя отъ насъ нови и нови основни стоки, и нейниятъ дългъ къмъ насъ въ марки, които не сѣ покрити съ стоки, респективно въ голи левове или марки, се увеличава съ една шеметна бързина.

Г-да! Азъ считамъ, че би било добре да се възприеме въ нашитѣ търговски сдѣлки по клиринга ни съ Германия, всѣки месецъ — г-нъ министърътъ на финанситѣ познава този въпросъ — или ако не всѣки месецъ, то поне на три месеца, да ставатъ компенсации, и когато се надмине единъ размѣръ, единъ плафонъ, въ който германцитѣ оставатъ задължени, да спремъ, за да не се обѣркватъ смѣтките ни, и тѣ да оставатъ много задължени къмъ насъ. Такъвъ плафонъ ние имаме съ Италия. Защо да го нѣмаме и съ Германия? Азъ вѣрвамъ, че г-нъ министърътъ на финанситѣ ще ни обясни. Това срѣдство за по-добра отчетность и редовность, което ще доведе до добри смѣтки, не се слѣдва, обаче, съ Германия, съ такива тримесечни или месечни компенсации. А въ това време, поради този така функциониращъ клирингъ между Германия и България, който е въ полза на Германия, защото се увеличава онова, което тя дължи по този клирингъ, задължението на Германия къмъ насъ стигна вече 10-11 милиарда лева.

Сега предстои да се открие тютюновата кампания. За тамъ Германия ще има задължения съ още нови милиарди. Както върви работата, азъ не вѣрвамъ да получимъ за тѣзи милиарди срещу тютюни основни стоки за сѣщитѣ милиарди.

Г-да! Каква полза има тогава за насъ, ние да прашаме стоки, а срещу тѣхъ да получимъ много малко основни стоки? Каква полза има Германия, сама да идва тукъ да внася марки, а не стоки, и съ тия марки да получи левове, да финансира на самото мѣсто търговията на тютюнъ, на грозде, на свинско месо, на яйца, на зеленчукъ и пр. и пр. и да измѣства нашитѣ търговци? Г-да! Азъ считамъ, че ако искаме най-правилно да уредимъ въпроса за тютюновата търговия, трѣбва нашитѣ кредитни институции да кредитиратъ нашата тютюнова търговия, манипулацията на тютюнитѣ. Трѣбва отсега добре да се разбере, че ние ще събираме тютюна и ще го изнасяме до границитѣ на България — така да се изрази фигурално, като ние сѣ наши финансови срѣдства го докараме до тамъ, за да можемъ и ние да командваме като българи съ нашитѣ финансови институти и българската тютюнова търговия, и българскитѣ търговци, както въ тая, така и въ другитѣ

стопански области. Не бива да оставяме чужденци, които и да сѣ тѣ, да определят колко да плащаме на производителите, колко да плащаме за преработка, колко на търговеца, и тѣ да измѣстват роднитѣ търговци и родната търговия. Даже и да имаше монополъ на тютюна за Храноизноса или за Българската земеделска банка, тѣ нѣмаше да измѣстват българскитѣ търговци — тѣ ще бѣдат въ служба на българската държава, на българскитѣ кредитни институти, а не на германскитѣ фирми. Така е и сега положението на всички бивши житари, търговци и кожари. Сега тѣ сѣ на служба въ Храноизноса. Вълнаритѣ, памучникитѣ сѣ сѣщо на служба въ Храноизноса; тѣ не сѣ шкартирани, а останаха на служба къмъ българската държава. За тютюновата търговия, обаче, това сега не става.

Че трѣбва да даваме на германцитѣ всичко, каквото можемъ — трѣбва, по този въпросъ не може да има две мнения. Всичко, каквото може, ще го оставимъ на разположение на германцитѣ, щомъ веднажъ сме се обявили за тѣхни съюзници. Ние разбираме, че тѣ не винаги сѣ въ състояние да ни дадатъ всички стоки, отъ каквито имаме нужда и въ онова количество, отъ което се нуждае нашето стопанство. Разбираме го това, но и тѣ трѣбва да разбератъ, че една слаба и бедна България не може така да продължи — само да дава стоки и да получава срещу тия стоки много малко основни продукти. Говоря за основнитѣ продукти, а не за луксозни работи: да доставимъ за милиони лева стоки, напримѣръ за магазина за подарѣци, скѣпи и прескѣпи тенекѣйки — такива се внасятъ у насъ срещу клирингъ за тия стоки и срещу храни, които ние изнасяме. Сѣщото е и съ магазина за модата „Петексъ“, където се доставятъ за милиони разни кафтанчета и червени парцалчета срещу нашата соя, оризъ и фасулъ. Ами какво да кажа за радиоапаратитѣ? Нѣма добре разположенъ магазинъ, въ който да нѣма да се продаватъ съ стотици апарати. Какви основни материали има вътрѣ? Но понеже не може друго какво да внесатъ, магазинитѣ сѣ задрѣстени съ радиоапарати. Така че, г-да, срещу нашитѣ храни, тютюнъ, грозде и всичко, което изнасяме, получаваме често кафтанчета, тенекѣйки, брожки и радиоапарати; разбира се, получаваме и машини, получаваме и желязо, получаваме и бои, орѣжия...

Д-ръ Петъръ Шишковъ: Стига толкова, бе г-нѣ Стайновъ! Вие трѣбва да се навикнете въ всѣки германски войникъ да виждате български войникъ и европейска общиностъ. Стига толкова! Нѣма кой да Ви слуша! Това е некрасива работа!

Петко Стайновъ: Г-нѣ Шишковъ! Моля Ви, не ме прекъсвайте!

Д-ръ Петъръ Шишковъ: А че получихме Добруджа, Тракия, Македония отъ тия, които мратъ по бойнитѣ поля и проливатъ кръвта си — не споменавате нищо. Дойде Ви на ума да разправяте за радиоапаратитѣ!

Петко Стайновъ: Не бива никого да изнудваме. Азъ не бихъ искалъ да изнудваме другитѣ държави, които се намиратъ въ мѣчно положение и водятъ война. Но, г-да, отъ друга страна, не бива една слаба държава, като България, да бѣде злепоставена. Не бива да се залягваме, казвамъ, съ такива малки, недостатѣчни количества основни стоки и съ такива луксозни и излишни стоки. Въ Германия, г-да, германцитѣ не позволяватъ да се купуватъ радиоапарати. Тамъ не се позволява, а у насъ е пълно съ радиоапарати. Само да имате пари, можете да си купите 10, 20, 100 радиоапарата. И какво става? Студентитѣ, когато отиватъ въ Германия, купуватъ радиоапарати и тамъ ги продаватъ.

Д-ръ Петъръ Шишковъ: Картечница съ халосни патрони!

Петко Стайновъ: Този въпросъ, г-да, не бива да се губи изпредвидъ.

Г-да! Азъ сѣмъ дълбоко убеденъ, че ние не трѣбва да бѣдемъ максималисти, но и другитѣ трѣбва да разбератъ, че има единъ разуменъ посибилизъмъ, единъ разуменъ отношения, че трѣбва да се държи смѣтка за нашето истинско стопанско положение. Не може безъ това. Германцитѣ, безспорно, не мога да се съмнявамъ, желаятъ една стопански здрава България.

Стефанъ Каравановъ: Демагогия!

Петко Стайновъ: И азъ сѣмъ убеденъ въ това. Управнитѣ у насъ трѣбва да поставятъ искрено въпроситѣ предъ тѣхъ, и тѣ ще ни разбератъ. По този начинъ вие ще сло-

жите стопанскитѣ отношения на здрава основа, вънъ отъ всѣкаква критика. Този въпросъ за вноса и износа въ Германия излагамъ, първо, понеже на дневенъ редъ сѣ сложени тѣзи кредити и доставки; второ, защото Германия надминава по търговията съ насъ въ извънредно голѣмъ размѣръ Италия и всички други държави; трето, защото докато въ търговията ни съ Италия има известни граници, има единъ плафонъ съ месечни компенсаци, такъвъ плафонъ, който да спре растежа на германския дългъ у насъ, нѣма. Затуй искахъ да обърна вниманието на почитаемиѣ народни представители и най-вече, понеже въ този моментъ въ София има една германска стопанска делегация, която всѣки 6 месеца идва тукъ. Азъ смѣтамъ, че българското правителство нѣма да изпусне случая да изложи предъ нея истинскитѣ интереси на България въ връзка съ вноса и износа.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нѣ министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Принуденъ сѣмъ повторно да взема думата по поводъ казаното отъ г-нѣ професоръ Петко Стайновъ. Г-нѣ Стайновъ направи само единъ бѣгълъ анализъ на искания допълнителенъ кредитъ отъ 3.795.000.000 л. Трѣбва да признаемъ, че той засегна тукъ нѣкои въпроси нетактично и неумѣстно и премина на въпроса за стопанскитѣ отношения между Германия и България, които въ нѣкои отношения допиратъ съ този кредитъ, но съвсемъ не му бѣше времето сега да бѣде разискванъ.

Най-напредъ ще отговоря на прѣкия въпросъ по поводъ на този допълнителенъ бюджетъ. Въ този бюджетъ-проектъ вие виждате, че отъ сумата 3.795.000.000 л., 2.900.000.000 л. сѣ за военни разходи, а другитѣ сѣ само допълнение по други параграфи, нѣкои отъ които сѣ свързани съ известни приходи, които сѣ указани въ самия бюджетъ, или пъкъ които подлежатъ на възстановяване.

Азъ съжелявамъ, че винаги е било така — по-лесно е да се правятъ критики на управлението, което носи отговорностъ, отколкото самото, то да може открито и всѣкога да приказва. Г-нѣ Петко Стайновъ каза, че събркалъ, за гдето повдигналъ въпроса за военнитѣ разходи и дали България трѣбва да има толкова мобилизирани, колкото има, или не. Той повдига въпроса — нека всѣки самъ да си отговори защо — макаръ да знае, че никой финансовъ министъръ и никое правителство не би могло открито, откровенно да говори по този въпросъ. Азъ си запазвамъ правото да отговоря на този въпросъ въ комисията. Азъ моля г-нѣ Петко Стайновъ да дойде тамъ да чуе отговора, който ще дамъ по този въпросъ. Той много добре схваща, че съвсемъ не е удобно тукъ открито да се говори по този въпросъ, но и съ тази уговорка пакъ постави въпроса, а следъ това се извини, че е сгрѣшилъ, за гдето го е поставилъ!

По отношение покриването на този допълнителенъ бюджетъ азъ казахъ преди малко, когато говорихъ по другия допълнителенъ кредитъ, че срдѣствата да се справимъ съ разходитѣ по двата допълнителни бюджетни кредити отъ 6 и половина милиарда лева докрая на годината сѣ намѣрени и осигурени. Можемъ да бѣдемъ 100% сигурни, че тия два бюджетни кредити ще бѣдатъ покрити, разбира се, не така лесно, както може да се мисли отъ нѣкои.

Малко ще се отклоня, за да подкрепя тази си мисль и за да ви кажа, че въ края на септемврий приключването на бюджетното упражнение е съ 4 милиарда лева въ повече отъ прѣки и косвени данѣци, отколкото е било предвидено да постѣпятъ, и съ 2 милиарда и нѣщо повече отъ постѣпленията презъ 1941 г. за сѣщото време. Разбира се, трѣбва да имаме предвидъ, че въ тѣзи постѣпления влизатъ и постѣпленията отъ вътрешния заемъ, подписката за който още продължава и по който досега има записани 3.500.000.000 л. Но като вземемъ предвидъ, че бюджета за 1941 г., откогато започна подписката за вътрешния заемъ, приключихме съ единъ остатѣкъ отъ 2.600.000.000 л.; като вземемъ предвидъ, че въ края на септемврий приключихме видимо съ единъ дефицитъ отъ 260.000.000 л., обаче всички бонове къмъ Народната банка и къмъ частнитѣ банки, натрупали се отъ минали бюджетни упражнения, включително и тѣзи 600.000.000 л., които законътъ за банката позволява да сконтираме, отъ 1935 г. сѣ платени предсрочно — имаме единъ излишекъ отъ 1.400.000.000 л. Или, общо взето, това, което остава въ повече отъ двѣтъ бюджетни упражнения, идва отъ извънреднитѣ срдѣства на вътрешния заемъ. Къмъ това трѣбва да ви кажа, че законътъ за 5-процентнитѣ бонове даде резултатъ. Имаме едно постоянно салдо — като имаме предвидъ това, което

востъпва и което се изплаща преди срока — отъ 2 милиарда, което сега ще ни послужи като източникъ за покриване на тѣзи два допълнителни бюджетни кредити. Освенъ това разчитаме до края на годината на още единъ милиардъ и нѣщо лева приходи. Тѣзи 2 милиарда отъ боноветъ, които не сѫ минати на приходъ, ще бѣдатъ използвани съ специаленъ законъ. Ставатъ, значи, 3 милиарда. Единъ и половина милиарда лева имаме осигурени отъ подписката по вътрешния заемъ, плюсъ това, което има да се възстанови отъ приходитъ, свързани съ разходитъ по този допълнителенъ бюджетъ — всичко това ще покрие сумата 6.500.000.00 л., макаръ че извънреднитъ разходи, както видѣхме, не е необходимо да бѣдатъ произведени до края на годината, а може би ще продължатъ чакъ до края на 1943 г. Макаръ и мѣчно, макаръ и съ голѣми усилия, искамъ да ви увѣря, че срѣдствата за покриване на двата допълнителни бюджетни кредита ще бѣдатъ осигурени.

Г-нъ Петко Стайновъ конкретно се сирѣ, защо се даватъ на фондацията „Българско дѣло“ 4.000.000 л. Защото „Българско дѣло“ плати машината, която се конфискува отъ Джаджевъ, внесена контрабанда. Съ това то ще направи една икономия, като нѣма да плаща грамадни суми за печатъ въ чужди печатници.

Г-нъ Стайновъ засегна и въпроса за постройкитъ. Сега ми му е времето, каза той, когато нѣма циментъ, нѣма желязо и пр.? Всичко това е така и затуй правителството взема ограничителни мѣрки, като опредѣля, кои постройки да се завършатъ и кои не. Но нека не се забравя, че тѣзи 11 нови линии, отъ които 5 въ Македония, сѫ отъ голѣмо стратегическо значение и трѣбва съ имане — съ нѣмаме да бѣдатъ завършени чакъ по-скоро. За тѣхъ не можемъ да правимъ никакви ограничения. Лошото е, че такива постройки се вършатъ само съ заеми. Заеми отъкъде не можемъ да търсимъ, не можемъ даже да мислимъ за това. Трѣбва да направимъ всичкитъ си усилия и съ собствени срѣдства, съ нашитъ спестявания, съ нашия париченъ пазаръ да се справимъ и да извършимъ тѣзи постройки. Тѣ ще бѣдатъ завършени идущата година, като се направятъ съответнитъ разходи. Преди войната ние дадохме на Дирекцията на строежитъ 1 милиардъ лева, миналата година, съ извънреденъ допълнителенъ бюджетъ — 600 милиона лева, сега дадохме още 200 милиона лева, но и тѣ нѣма да стигнатъ. Постройкитъ на тия линии вървятъ съ усиленъ темпъ, и въ бюджетарната комисиия азъ ще предложа да дадемъ още 300-400 милиона лева, защото дотогава, докогато сезонътъ позволява, ще се строи усилено и ще гледаме чакъ по-скоро тия линии да бѣдатъ завършени.

Споменахъ, колко неумѣство г-нъ Петко Стайновъ повдига въпросъ за броя на мобилизиранитъ български войници. По този въпросъ ще му отговоря въ комисията.

По отношение изплащането на погашенията и лихвитъ по кредитнитъ доставки по бюджета на Военното министерство, 670.000.000 л., ще кажа, че това сѫ една частъ отъ тия 890 милиона лева по редовния бюджетъ за 1942 г., които поставихме въ отдѣлна глава. Ние казахме, че ще си плащаме задълженията, защото съ това ще можемъ да намалимъ една частъ отъ банкотното обращение. Така косвено нѣма да се увеличава дългътъ къмъ Народната банка отъ откупени бонове, а държавата отъ редовния си бюджетъ ще погасява по 2 милиарда лева. До края на годината тия 1.900.000.000 л. ще бѣдатъ изплатени.

Въ връзка съ това г-нъ Петко Стайновъ — може би той неправилно се изрази, или е неточно осведоменъ — говори за нѣкакъвъ голѣмъ дългъ на държавата къмъ Народната банка и че всѣки день той растѣлъ. Азъ повтарямъ, че не само такъвъ прѣкъ дългъ нѣма, но че и тѣзи бонове на сума 600.000.000 л., които по закона за Народната банка бѣха скотирани, отъ 1935 г., въ този моментъ сѫ изплатени, защото, когато дължимъ по текуща смѣтка 3.300.000.000 л., имаме наличностъ, която надвишава 4 милиарда лева. Нѣма смисълъ да плащаме лихви на Народната банка, когато имаме безлихвени бонове, съ които трѣбваше да ги платимъ. Единъ день, ако стане нужда, ще ги плащаме наново, обаче въ този моментъ боноветъ сѫ платени. Въротно г-нъ Петко Стайновъ говори за откупенитъ бонове отъ Народната банка отъ странство въ марки срещу финансирането на нашитъ държавни доставки. Тамъ — да. Този въпросъ много пъти сме го разисквали тукъ. Азъ смѣтамъ, че тукъ нѣма две мнения. Нѣма смисълъ отъ една страна да държимъ безлихвени марки, а отъ друга страна българската държава да плаща 6% лихви на германската индустрия. Тѣзи откупени досега бонове достигатъ надъ 6 милиарда лева и носятъ годишно лихви около 1 милиардъ лева. Тѣзи 1 милиардъ лева ще ни

свършатъ много повече работа, отколкото да ги плащаме въ форма на лихви и кредити на чуждестраннитъ индустрии.

Смѣтамъ, че този въпросъ е ясенъ. Народната банка съ това е направила една добра операция. Отъ друга страна, общостопански погледнато, това е въ интересъ на нашата страна, и тѣзи бонове трѣбва да бѣдатъ откупени. Малкото бонове, които още се намиратъ на пазара, азъ смѣтамъ, че трѣбва да бѣдатъ прицелна точка на Народната банка и тѣхъ да прибере, защото по-добре е тая лихва да остане въ страната. Нѣма никакъвъ рискъ, напротивъ, по-добре, по-сигурно е да се държатъ тия бонове тукъ, защото лихвата остава тукъ, и се намаляватъ авоаритъ въ марки, отколкото да държимъ маркитъ и да плащаме 6% лихва за боноветъ.

Отъ тѣзи 670.000.000 л., които се поставятъ сега въ допълнителния бюджетъ на Министерството на войната, 500.000.000 л. сѫ за подобряване на храната, и количествено и качествено, на българския войникъ. По силата на забележката къмъ бюджета на Военното министерство, то е вземало отъ този параграфъ за подобряване храната на действащи и мобилизирани войници. Това сега се поплаща съ този кредитъ.

Г-нъ Петко Стайновъ засегна и въпроса за стопанскитъ ни отношения съ Германия. Казахъ, че той засегна този въпросъ съвсемъ инцидентно и че съвсемъ не е мѣсто тукъ, нито време да се разгледа въ неговата общност. Но единъ пътъ поставенъ отъ г-нъ Стайновъ, азъ съмъ длъженъ да кажа нѣколко думи и по него.

Не биваше г-нъ Стайновъ да се залови за дребулини и да разправя за магазина за подарѣци, за радиоапаратитъ, а да не каже нищо за вагонитъ, за локомотивитъ и за релситъ, (Ржкоплѣскания) както най-после и за въоръженито на нашата армия, което направихме. (Ржкоплѣскания)

Г-нъ Стайновъ каза, че въ този моментъ дългътъ на Германия къмъ България възлиза на 10 милиарда лева. Да, но забрави ли г-нъ Стайновъ, че преди 3-4 месеца се гласува сдѣлка за 12 милиарда лева, по която станаха толкова разисквания? Г-нъ Петко Стайновъ забрави ли сдѣлките за 2 милиарда лева и че изпълнението за тѣхъ е действително? Предвидено е то да стане за 18 месеца, но началото на изпълнение има. Следователно, ако направимъ единъ балансъ за по-дълго време за това, което имаме да получаваме постепенно въ 18 месеца, ние можемъ да кажемъ, че сме балансирани.

Г-нъ Петко Стайновъ казва, че сме дали на Германия 25 милиона килограма грозде, сега и тютюнъ ще дадемъ; защо тѣзи сдѣлки не се балансиратъ, както става съ Италия? Г-да! Тамъ, гдето г-нъ Стайновъ вижда нашата слабостъ, въ сѣщностъ е нашата сила. Ако нашето земедѣлие следъ свѣтовната криза презъ 1930-1931 г. не бѣше преминало въ една бърза трансформация къмъ интензивни култури, какъвъ щѣше да бѣде халътъ на нашия селянинъ сега? Г-нъ Стайновъ казва: „Селянинътъ има много пари, но не отива ли това нѣкакъ къмъ инфлация, не трѣбва ли да се взематъ нѣкакви мѣрки?“ Г-нъ Стайновъ! Азъ Ви увѣрявамъ, че хиляди пъти по-хубаво е нашиятъ селянинъ да има малко повече пари, отколкото да нѣма пари и Вие да не можете да поставяте тѣзи въпроси, които поставяте като нашъ пасивъ. Ако нашиятъ селянинъ не бѣше миналъ къмъ това бързо трансформиране на своето производство, положението му щѣше да бѣде много тежко, доходътъ му щѣше да бѣде много печаленъ. Отъ друга страна, нека помислимъ: може ли да поискаме отъ Италия да вземе 25 милиона килограма грозде отъ насъ? Тя си го има. Разбира се, ще го вземе този, който нѣма. Съ Германия ние се допълваме: тѣ нѣматъ машини, грозде и зеленчуци, ние нѣмаме метали. Обаче азъ не съмъ съгласенъ съ твърдението, че въ това военно време имало по-умни управници, които можели да нагласяватъ компенсациитъ на всѣки 2-3 месеца. Такова нѣщо нѣма. Нашиятъ износъ въ Италия е по-ограниченъ. Ние имаме възможностъ, съ огледъ на производството въ Италия, да се компенсираме повече. Но и съ Германия, ако направимъ смѣтка до 18 месеца, до 2 години, ние пакъ сме компенсирани. Въ момента правимъ всичко възможно за това. Позволете ми да кажа, че и ние не сме по-лоши българи отъ васъ; че ние мислимъ за тая страна, че държимъ за нашата отговорностъ и, следователно, защитаваме интереситъ ѝ въ този моментъ съ максимумъ усилия. Въпросъ, обаче, за тревога, за паника едвали не, както представи работата г-нъ Стайновъ, въ случая нѣма.

Той засегна и въпроса за банкотното обращение. Мимоходомъ спомена за инфлация и че банкотното обращение е било увеличено на 15 милиарда лева. Г-да! Този въпросъ ще го разгледаме много подробно. Правителството мисли

по този въпрос, то взема мърки и ще излезе с редица мъроприятия, с които ще повлияе в това направление. Обаче ние не трябва да създаваме паника или да представяме нещата в такава тревожна форма, че и който не е мислил да се плаши, да се уплаши, като вижда, че в Народното събрание се говори за такъв обрат на нещата.

Азъ съжалявамъ, че времето и мѣстото не ми позволяватъ да се спра повече на този въпросъ, но бихъ желалъ и отъ г-на министра на търговията и изобщо отъ правителството да се даде при другъ случай единъ изчерпателенъ отговоръ, за да не се поставятъ такива въпроси, и то подъ такава форма, подъ каквато ги постави уважаемиятъ г-нъ Петко Стайновъ.

Нека ми прости г-нъ Стайновъ, че азъ ще се отклоня малко отъ въпроса, но не мога да премълча и другъ единъ фактъ. Завчера, когато се одобряваше решението за захарина, г-нъ Стайновъ излезе и каза: питамъ г-на министра на финансите — той нека пита своите чиновници — вѣрно ли е, че Аптекарската кооперация е купувала захарина по 20 марки, 660 л.?

Петко Стайновъ: Пакъ го поддържамъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ държа доклада на анкетворитѣ, г-не професоре, на Ваше разположение. Азъ Ви поканихъ, но Вие не дойдохте.

Петко Стайновъ: (Казва нѣщо)

Председателъ Христо Калфовъ: (Звъни)

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ не смѣтахъ, че е нужно да се спирамъ повече по този въпросъ, но щомъ като Вие искате това, азъ ще Ви отговоря изчерпателно, защото не желая по такъвъ въпросъ да оставамъ длъженъ никому. (Ржкоплѣскания и гласове „Браво!“)

Презъ 1938 г. Аптекарската кооперация е купувала захарина по 2.162 л.

Петко Стайновъ: И колко е акцизътъ?

Министъръ Добри Божиловъ: Ще Ви кажа всичко, имайте търпение. — Презъ 1938 г. Аптекарската кооперация е купувала по 2.162 л. единъ килограмъ захаринъ 550 карата; презъ 1939 г. — по 2.152 л.; презъ 1940 г. — по 2.470 л.; презъ 1941 г. — по 2.463 л. и презъ 1942 г. — по 2.480 л., последна покупка на 6 юлий т. г., установена отъ финансовитѣ инспектори съ рапортъ. Какво става, обаче? За преработка — таблетирание и дозиране — на захарина се правятъ други 2.500 л. разноси на килограмъ.

Петко Стайновъ: Ще назначите анкетна комисия.

Министъръ Добри Божиловъ: Да, ето доклада (Показва го), ще дойдете да проверите. — Аптекарската кооперация е продавала единъ килограмъ захаринъ 550 карата за 5.000 л. Ако го вземемъ за 110-каратовъ, каквѣто е захаринътъ на държавния монополъ, една пета ще струва 1.000 л. — точно толкова държавата купи отъ фирмата „Хемикалъ“ единъ килограмъ 110-каратовъ захаринъ. Обаче какво има? Фирмата се задължава, отъ този захаринъ, който се произвежда тукъ, да изнесе въ други страни най-малко толкова захаринъ, колкото продава на държавата, следъ като плати на държавата ни установения износенъ акцизъ, въ размѣръ 1.142-50 л. на килограмъ. Можете да кажете, че това е единъ триукъ. Не, г-да. Ето единъ вносенъ листъ (Показва го). Отъ него се вижда, че вчера сж внесени 2.000.000 л. за два тона износенъ захаринъ за една съседна страна. Какво остава тогава? Захаринътъ остава на държавата безъ да струва нито стотинка. Отъ единъ килограмъ имаме печалба само отъ износния акцизъ 1.142-50 л.; вънъ отъ това цѣлата сума отъ продажната цена, 2.560 л. на килограмъ, колкото го продава държавата като монополъ въ цѣлата страна, остава като печалба на държавата. Или отъ 1 кгр. захаринъ държавата печели продажната цена 2.560 л., плюсъ 1.142-50 л. отъ износния акцизъ, следъ като погасява покупната цена отъ 1.000 л. на единъ килограмъ 110-каратовъ захаринъ. Това е истината. Азъ вѣрвамъ въ добросъвестността на г-нъ Петко Стайновъ. Може нѣкой да му е казалъ, може нѣкога преди години единъ килограмъ захаринъ да се е продавалъ по 20 марки, 660 л., обаче сега той се купува по 2.500 л. Азъ говоря да отиде и той да провери по книгитѣ на Аптекарската кооперация, за да види, че е купуванъ по 2.500 л., турени сж още 2.500 л. за манипулирането и сж го продавали по 5.000 л. килограмъ 500-каратовъ захаринъ преди монополизирание продажбата на захарина.

Заклучавамъ, като повтарямъ, че държа на разположение на г-нъ Петко Стайновъ всички данни, които той би поискалъ. Повтарямъ, азъ не се съмнявамъ въ неговата добросъвестност. Негово право и неговъ дългъ е да критикува управлението, но само трябва да се правятъ малко по-големи проверки, когато ще се говори по единъ въпросъ, за да не изпадаме въ такова положение и, макаръ подъ формата на въпроси, да не оставаме подъ впечатлението, че тукъ е станала нѣкаква грѣшка или не знаемъ какво.

Съ това приключвамъ.

Съ тѣзи разяснения, дадени по законопроекта за допълнителния бюджетенъ кредитъ, азъ моля, законопроектътъ да бѣде гласуванъ на първо четене и да отиде въ комисията, където ще дамъ най-подробни пояснения по всички други въпроси, които г-нъ Петко Стайновъ ми постави тукъ, и по нѣкои отъ които, по понятни причини, азъ не мога да се спра тукъ. (Продължителни ржкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Г-да народни представители! Ще гласуваме. Които приематъ на първо четене законопроекта за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.795.830.000 л., моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ ще бѣде изпратенъ въ бюджетарната комисия.

Минаваме на точка пета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение наредбата-законъ за взаимнозастрахователнитѣ сдружения.

Които приематъ да се прочетатъ само мотивитѣ, като текстътъ на законопроекта се счита за прочетенъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете само мотивитѣ.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за взаимнозастрахователнитѣ сдружения.

Г-да народни представители! Въ връзка съ зачестилитѣ напоследъкъ откривания на нови застрахователни клонове отъ взаимнозастрахователни сдружения се повдигатъ въпроси, които се оказаха неуредени или ненапълно уредени отъ закона за взаимнозастрахователнитѣ сдружения или дадената за които отъ него уредба се оказа неподходяща за нѣкои случаи. За да се изправятъ тия непълноти и неудобствата на закона за известни случаи, налага се да се направятъ необходимитѣ допълнения, като по тоя случай се разграничи още по-ясно обособяването на отделнитѣ застрахователни клонове при сдружения, които работятъ по нѣколко клона. Това е и цѣльта на законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за взаимнозастрахователнитѣ сдружения, който предлагамъ на просѣтеното ви внимание и моля да бѣде разгледанъ и приетъ.

Гр. София, 22 октомврий 1942 г.

Министъръ на правосъдието: Д-ръ К. Партовъ“

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за взаимнозастрахователнитѣ сдружения.

§ 1. Въ края на алинея първа отъ чл. 4 се прибавя предложение:

„Която да е въ размѣръ най-малко на пълното само-задържане (пленъ) на сдружението по тоя видъ застраховки.“

Следъ първата алинея на сѣщия членъ се прибавя нова, втора, алинея:

„За застрахованията на превоза на вещи (стоки и пр.), броятъ на членоветѣ може да бѣде и по-малкъ отъ 500, ако сѣщитѣ при записването си се задължатъ да застраховатъ редовно всичкитѣ си превози при сдружението и общиятъ брой на последнитѣ по достовѣрни данни възлиза на не по-малко отъ 1.000 (хиляда) годишно. При записването си желаещитѣ да станатъ членове внасятъ предплата за застраховкитѣ си презъ първата година, общиятъ размѣръ на която да не бѣде по-малко отъ половината на задължителния за тия застраховки размѣръ на учредителния фондъ. Неупотрѣбени за премии по застраховки презъ първата година суми отъ тия предплати се отнасятъ къмъ запасния фондъ по тоя застрахователенъ клонъ.“

§ 2. Алинея втора на същия чл. 4, която става алинея трета, се изменя, както следва:

„Записването на най-малкия брой членове и внасянето на първогодишните вноски (или предплатите за застрахованията на превози) се удостоверява пред учреждение за държавен надзор върху частните застрахователни предприятия и спестовностроителни дружества. Последното, след като се убеди, че сдружението (или новият застрахователен клон) ще бъде жизнеспособно и ще може да се развива правилно, издава на сдружението окончателно разрешение да посма застрахователни задължения. Това разрешение подлежи на вписване в търговския регистър.“

Алинея трета на същия член става алинея четвърта, като в началото на същата, след първата дума „вноските“, се прибавя в скоби „(предплатите)“ и в края на първото предложение се прибавя в скоби: „(съответно най-малкия брой застраховки).“

§ 3. В чл. 7, второто предложение, след думите: „всеки застрахователен клон“, се прибавят думите: „и от 1.000.000 л. за клон транспорт.“

В същия член се прибавя нова, втора, алинея:

„При откриването на нов застрахователен клон от съществуващо взаимнозастрахователно сдружение поменатите в чл. 6, точка „в“, обстоятелства относно учредителния фонд се определят от общото събрание, което решава откриването на новия клон. За образуване на учредителния фонд на нов застрахователен клон не може да се използват средства (от технически резерви, запасни и специални фондове и фонда дивидент) на другите клонове.“

§ 4. В алинея първа на чл. 8 в края на първото предложение се прибавя в скоби: „(или на съответния застрахователен клон, ако сдружението работи по няколко клона).“

§ 5. В чл. 9 се прибавя нова, втора, алинея:

„При откриването на нов застрахователен клон от съществуващо взаимнозастрахователно сдружение, учредителното за надзора може да разреши, учредителният фонд за новия клон да бъде заместен с гаранционно свидетелство от някоя одобрена от него банка, ако установената с същото гаранция покрива всички случаи на отговорност, които се покриват от учредителния фонд.“

§ 6. В първата алинея на чл. 20, след думата „става“, се прибавят думите: „с прекратяване на застрахователните отношения.“

§ 7. В края на чл. 26 се прибавя предложението: „При ликвидиране (закриване) на отделен застрахователен клон, преди прекратяване на сдружението, допълнителната отговорност възниква само за членовете, застраховани по този клон, за съответните на същия задължения.“

§ 8. В края на алинея първа на чл. 27 се прибавя предложението: „В всеки случай броят на представителите в всеки клон — когато сдружението работи по няколко клона — не може да бъде по-малък от пет, независимо от броя на членовете по същия клон.“

След първата алинея на същия член се прибавя нова, втора, алинея:

„Членовете на управителния съвет са по право представители в общото събрание, но броят им не може да бъде по-голям от една пета от броя на избраните представители. Когато някой от последните бъде избран за член на управителния съвет, мястото му се заема от друг избран представител измежду заместниците.“

В алинея втора, която става алинея трета, след думата „въпроси“, се прибавят думите: „отнасящи се до отделен застрахователен клон“, и думата „даден“ се заменя с думата „той“. Алинея трета и четвърта на същия член стават алинеи четвърта и пета.

§ 9. В началото на чл. 30 се прибавя нова алинея:

„Откриването на нов или закриването на съществуващо застрахователен клон, както и прехвърлянето на застрахования състав на сдружението по всички или по отделни клонове върху друго сдружение става по решение на общото събрание.“

Първата алинея на същия член, която става алинея втора, се изменя, както следва:

„За тия решения на общото събрание, както и за решения за изменения на устава, за сливане на сдружението с друго и за разтуряне на сдружението и назначаване на ликвидатори е необходимо съгласието на три четвърти от всички представители, ако уставът не предвижда по-голямо мнозинство за случая.“

Алинеи втора и трета на същия член стават алинеи трета и четвърта.

§ 10. В чл. 31 думите „алинея първа“ се заменят с думите: „алинея втора.“

§ 11. В края на чл. 37 се прибавят две нови алинеи: „Всеки член на сдружението, който е присъствувал на събранията на членовете за избора и е оспорил правилността му, или който не е присъствувал, защото не е правилно не е бил допустен до събранията (освен ако неговото присъствие не би се отразило върху резултата от избора), или който основава искането си на неправилности при свикването на събранията, може да обжалва правилността на избора за представители в общото събрание и да иска от областния съд отмянането на избора изцяло или относно отделни представители.“

Искането трябва да бъде представено пред съда в срок един месец от деня на събранията или на избора.“

§ 12. В началото на алинея втора на чл. 43 се прибавят следните предложения:

„При сдружения, които работят по няколко застрахователни клона, сметките по всеки клон се водят и приключват самостоятелно, като ...“

След втората алинея на същия член се прибавя нова, трета, алинея:

„За покриване на разходи или загуби по един клон не могат да се прехвърлят приходи или излишци от други клонове. Загубите по всеки клон се покриват съгласно чл. 53.“

Алинея трета, става алинея четвърта.

§ 13. Думите: „техническите резерви“ в края на чл. 50 се заменят с думите: „годишния сбор на премията“.

§ 14. В първата алинея на чл. 56 в началото след думите: „В случай на“ се прибавят думите: „точки 1 и 2 от“.

§ 15. В чл. 64, след алинея втора, се прибавя нова алинея, трета:

„При ликвидиране (закриване) на отделен застрахователен клон, преди прекратяване на сдружението, казаното в предходната алинея се прилага относно сумата на този клон. Издължаването на учредителния фонд на същия не може да стане от средства на другите клонове; същото важи и относно освобождаването на гаранцията, представена вместо учредителен фонд (чл. 9). Тя се освобождава само ако и доколкото средства на закрития клон, включително запасния му фонд (чл. 50, алинея трета), стигнат за задоволяване поменатите в предната алинея вземания.“

Алинея трета на същия член става алинея четвърта.

Председател Христо Калфов: Ще гласуваме. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на наредбата за взаимнозастрахователните сдружения, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Законопроектът ще бъде изпратен в парламентарната комисия по Министерството на правосъдието.

Минаваме на точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за митниците.

Които приемат да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранията приема.

Моля г-на докладчика да прочете само мотивите.

Докладчик д-р Петър Шишков: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за митниците.

Г-да народни представители! Тези мотиви са следните:

1. По § 1, чл. 12, нови букви: „л“, „м“, „н“, „о“ и „п“.

Буква „л“. — 1. Всички стоки, стоварени в митническите магазини, се държат на разположение на притежателите им най-много в продължение на три месеца, съгласно чл. 112 от закона за митниците. Това се отнася за вносни транзитни, транспортни и вобще за всички стоки, пристигащи от чужбина, независимо от тяхното предназначение. Понеже този срок, особено за транзитните стоки, се явява в някои случаи недостатъчен, предвид затрудненията на международния транспорт и невъзможността своевременно да бъдат отправени за тяхното предназначение, налага се много често неговото продължение.

2. Съгласно чл. 158 от закона за митниците, дава се на вносителите и износителите тримесечен срок за представяне в митницата документ, удостоверение или

свидетелство, по силата на което имат право на едно по-леко митническо облагане, ако този документът ги нѣматъ наръчка въ момента на обмитването на стоката. Този срокъ, съгласно забележката къмъ сѣщия членъ, може да се продължава отъ министъра на финанситѣ съ единъ месецъ и половина. Понеже въ днешно време на ненормаленъ стокообмѣнъ, на чести мобилизирания на вносители, износители и тѣхнитѣ чиновници, поменатиятъ срокъ въ нѣкои случаи се явява недостатъченъ, явява се нужда за продължението му по уважителни причини.

3. Съ даване на възможностъ за продължаване на срока за престояването на стокитѣ въ митническитѣ магазини, наложително е сѣщо така продължаването и на срока, въ който вносителитѣ ще могатъ да върнатъ неодобренитѣ по една или друга причина вносни стоки, който срокъ сега е тримесеченъ, съгласно чл. 205 отъ закона за митницитѣ.

За съкращаване формалноститѣ по продължаване на горепосоченитѣ срокове, което досега ставаше по законодателенъ редъ, налага се, щото чл. 12 да се допълни съ нова буква „д“, която дава право, продълженията да ставатъ по административенъ редъ отъ министъра на финанситѣ.

Буква „м“. — Съгласно чл. 111, буква „а“, отъ закона за митницитѣ, всички стоки, стоварени въ митническитѣ магазини и други мѣста, се освобождаватъ, безъ изключение, отъ магазинажната такса въ продължение на 10 дни отъ тѣхното приемане.

Въ време на голѣмо затруднение на трафика, при голѣмъ напливъ на стоки въ митницитѣ, за ускоряване на процеса на обмитването, налага се съкращаването на безмазинажното време, за да се заставятъ вносителитѣ, по спешностъ, да вдигнатъ стокитѣ си отъ митницитѣ. Това съкращение на безмазинажното време досега е трѣбвало да става по законодателенъ редъ. Съ буква „м“ къмъ чл. 12 на закона за митницитѣ се цели, щото въ бъдеще съкращаването му да става по административенъ редъ отъ министъра на финанситѣ, съ огледъ нуждитѣ на момента, следъ вземане предварително съгласието на Министерския съветъ.

Сѣщо така за ускоряване процеса на обмитването и облачаване на желѣзопътния трафикъ, освенъ по горепредлаганата мѣрка на съкращаване на безмазинажното време, явява се нужда и отъ временното увеличение на магазинажната такса по членове 109 и 110 отъ закона за митницитѣ, понеже при ниска магазинажна такса много вносители въ нѣкои случаи предпочитатъ задръжането на своитѣ стоки въ митническитѣ мѣста, вмѣсто влагането имъ въ частни складове. За отстраняване именно на тази опасностъ и причина за задръстване на митническитѣ магазини, предлага се новата буква „м“ къмъ чл. 12, въ бъдеще, увеличението и, евентуално при нужда, намаление на магазинажнитѣ такси да става, вмѣсто по законодателенъ редъ, както е сега и което е свързано съ значителни формални затруднения, това да се извършва по административенъ редъ отъ министъра на финанситѣ, следъ като вземе предварително съгласието на Министерския съветъ.

Буква „н“. — Засега иматъ право, съгласно чл. 274 отъ закона за митницитѣ, да се ползуватъ отъ митническитѣ антрепозити само ония лица, които първоначално влагатъ стоки по една смѣтка на антрепозита съ обща сума на митата и други данѣци и такси не по-малка отъ 5.000 л. златни, което прави 135.000 л. книжни. Явно е при това положение, че ползуването отъ антрепозититѣ особено много се затруднява за ония вносители, които изписватъ голѣми количества стоки, обаче, по една или друга причина, при днешния нередовенъ транспортъ не може цѣлата стока да пристигне едновременно въ митницата. Сѣщо така, споредъ сегашната разпоредба на чл. 274 отъ закона за митницитѣ, откриването на митническитѣ антрепозити може да става изключително въ района на митницитѣ. Това ограничение е прокарано навремето, за да може контролтѣ върху антрепозититѣ, който се установява отъ страна на митническата властъ, да бѣде по-евтинъ и съпроводенъ съ по-малко губене на време. Обаче въ днешното време се налагатъ, по военностопански съображения — въ интереса на сигурността и по-доброто запазване на стокитѣ отъ въздушни и други нападения — тия стоки да се складиратъ не само въ пристанищнитѣ градове и главнитѣ желѣзопътни центрове, кждето имаме митници, но сѣщо така и въ вътрешността на страната, за да може чрезъ това разпрѣсване на митническитѣ антрепозитни складове да бждатъ по-добре запазени за нуждитѣ на страната ценнитѣ стопански блага, каквито представляватъ внасянитѣ отъ чужбина стоки.

Ето защо, за избѣгване изтъкнатитѣ неудобства отъ ползуването отъ антрепозититѣ, предлага ви се, съ буква „н“ къмъ чл. 12 отъ закона за митницитѣ, да се даде право на министъра на финанситѣ по административенъ редъ да разрешава влагането въ антрепозитѣ и на стоки, на които размѣртѣ на митата и други данѣци, такси е по-малкъ отъ минималния размѣръ 5.000 л. златни, както и да открива антрепозити въ вътрешността на страната, извънъ района на митницитѣ.

Буква „о“. Засега, съгласно чл. 13 отъ закона за митницитѣ, позволяването на износа на забранени, по стопански съображения, за износъ стоки е трѣбвало да става изключително съ постановление на Министерския съветъ, по докладъ на министъра на финанситѣ, независимо отъ стойността на стоката или предмета, за който е искано разрешение за износъ по една или друга причина. При това положение твърде често се е случвало да се правятъ доклади за незначителни количества стоки, или за стоки съ незначителна стойностъ, за изнасянето на които сѣ давали предварително съгласието си както Дирекцията на външната търговия, така и Българската народна банка. Понеже този редъ на даване разрешение, въ повечето случаи за стоки съ не голѣма стойностъ и въ не голѣми количества, представлява причина за отрупване на Министерския съветъ съ значителна работа отъ формално естество и по такъвъ начинъ ограничава въ известна степенъ времето, съ което сѣщиятъ разполага за разглеждане на по-спешни и неотложни въпроси, то съ новата буква „о“ къмъ сѣщия членъ се дава на министъра на финанситѣ право да разрешава по административенъ редъ, безъ предварително съгласие на Министерския съветъ, изнасянето на забранени за износъ стоки, стойността на които не е по-голѣма отъ 1.000.000 л.

Буква „п“. Обмитването на стокитѣ, които се изнасятъ или внасятъ презъ митническата граница на страната, се извършва съ декларация, съгласно чл. 124 отъ закона за митницитѣ. Обаче за стокитѣ въ по-малки количества и съ по-малка стойностъ се допуска обмитването да става и съ вносни или износни квитанции. Засега, съгласно чл. 132, букви „б“, „в“ и „г“, обмитването на стоки съ квитанции се допуска, ако размѣртѣ на подлежащото за плащане мито не е по-голѣмъ отъ 50 лева златни или 1.350 лева книжни, или за стокитѣ, които по тарифитѣ сѣ освободени отъ мито, пъкъ стойността на сѣщитѣ стоки да не надминава 500 л. — за вносите, и 2.500 л. — за износитѣ и пр.

Понеже обмитването съ квитанции представлява едно значително съкращаване на митническитѣ формалности и опростотворяване на процеса на освобождаване стокитѣ отъ митницитѣ, съ предлаганото допълнение — буква „п“ на чл. 12 — се цели, чрезъ даване право на министъра на финанситѣ по административенъ редъ да разрешава обмитването на вносите или износни стоки съ квитанции и въ случаитѣ, когато митата, или стойността на последнитѣ, превишава законоустановенитѣ минимални размѣри, да може да се допринася по единъ непосредственъ начинъ за ускоряване вдигането на стокитѣ отъ митническитѣ магазини и за предотвратяване евентуалното задръстване на последнитѣ.

II. § 2. — По забележката къмъ чл. 12.

Съ измѣнението и допълнението на забележката къмъ чл. 12 се цели, щото съкращаването на безмазинажното време и измѣнението на магазинажнитѣ такси, което, съгласно горепозложеното, ще става отъ министъра на финанситѣ, да се извършва само следъ вземане предварително съгласие на Министерския съветъ.

III. § 3. — Измѣнение на чл. 13.

Досега временното намаление, увеличение или унищожение на митата, съгласно членове 5 и 11 отъ закона за митницитѣ, въ случай на митническа война, по икономически причини, по санитарни или ветеринарни съображения, или по съображения на обществената безопасностъ, както и временното забраняване вноса или износа на стокитѣ по сѣщитѣ мотиви, е ставало съ постановление на Министерския съветъ, което е трѣбвало да се внася на одобрение на Народното събрание, съгласно чл. 13 отъ закона за митницитѣ.

Понеже въ нѣкои отъ горнитѣ случаи се касае за вземане на бързи мѣрки, въ моменти на възникването на нѣкои особени ненормални явления въ международния стокообмѣнъ, или когато това се изисква отъ нуждитѣ на българското военно стопанство или на българската общностъ, естествено е въ такива случаи, въ интереса на бързината въ тѣхното прокарване и необходимостта отъ по-голѣма еластичностъ въ тѣхното намаление по обемъ, да се даде, съ измѣнението на чл. 13 отъ закона за митни-

цитъ, изключително право на Министерския съветъ, по докладъ на министра на финансите, самостоятелно и безъ одобрението на Народното събрание, да прокарва или отменява въпроснитъ ограничителни мѣрки за нашата външна търговия.

IV. § 4. — Чл. 61, буква „д“.

Както е известно, съгласно досегашната разпоредба на чл. 61, буква „д“, отъ закона за митниците, митнически посредници могатъ да ставатъ само ония лица нечиновници, които иматъ най-малко висше образование, прослужили сж 5 години при нѣкой митнически посредникъ и сж издържали установения изпитъ за митнически посредници. Откакъ се прокара този цензъ за митнически посредници, станали сж такива, въ продължение на 6 години, само 2 лица. Ако тази редакция на чл. 61, буква „д“, отъ закона за митниците имаше своето оправдание и основание преди войната при едно ограничение на нуждата отъ посредници, поради малкото число на митниците и постоянния притокъ на такива изъ сръдъта на пенсионираният или напустнали по една или друга причина митническата си служба чиновници, това положение на нѣщата се явява много неудобно въ днешния моментъ на увеличение числото на митниците, поради нарастването на дължината на митническата граница на страната. Засега се чувствува еднаква нужда, както отъ митнически чиновници, така и отъ митнически посредници. Ето защо, като не може да се очаква задоволяването на нуждата отъ митнически посредници да стане изъ сръдъта на митническото чиновничество, което вече се е подмладило въ значителна степен и въ нѣкои случаи се явява недостатъчно и за отправлението на самата служба, налага се да се намѣри единъ отдушникъ отъ това неблагоприятно положение чрезъ отваряне вратитъ на професията на митническото посредничество и за млади хора, които, макаръ и да нѣматъ висше образование, иматъ, обаче, завършена Школата на запаснитъ офицери въ царството. Това сж лица, които сж придобили по таквъ начинъ една по-голяма военна и сжестовременно гражданска дисциплина и които въ новата си свободна професия, която биха избрали, ще се явятъ едновременно защитници както на интереситъ на търговцитъ, така и на интереситъ на фиска.

Въ духа на горното се създава и едно ограничение за придобиване правото на митническо посредничество отъ страна на митническитъ чиновници, и то до тѣхното пенсиониране, като това право преди пенсионирането се дава само на ония отъ тѣхъ, които сж достигнали поне до контролорска или равна на сжщата длъжностъ при Дирекцията на митниците, или сж били управители на първостепенни митници най-малко една година.

V. § 5. — Членъ 71, алинея първа.

Понастоящемъ разтоварването, натоварването или приемането на стоки въ митническитъ магазини, складове и други мѣста въ извънслужебно време се е разрешавало, съгласно чл. 71 отъ закона за митниците, срещу заплащане на таксата отъ 10 л. на тонъ. Понеже въпросната такса отпреди войната не се е увеличила по размѣръ, въпрѣки промѣнитъ се стопански условия и поскъпването на живота, то, за да може сжщата такса да бжде периодически поставяна въ съответствие съ стойността на работната рѣжа и на самитъ стоки, налага се измѣнението на нейния размѣръ да става по единъ по-гъвкавъ, удобенъ и лекъ начинъ, вмѣсто по законодателенъ пътъ, както е било досега. Ето защо сж измѣнение на чл. 71, алинея първа, отъ закона за митниците, се предлага да се даде на министъра на финансите право да опредѣля съ заповѣдь периодически размѣра на таксата за разтоварване, натоварване или приемане на стокитъ въ неслужебно време, т. е. презъ всѣко време на денонощието.

VI. § 6. — Допълнение на чл. 116.

Напоследѣкъ особено много зачестиха нарушенията на закона за митниците въ връзка съ тайния вносъ на стоки, преимуществено на копирени издѣлия. При продажбата на тръгъ на конфискуванитъ съ митнически наказателни постановления предмети, фискътъ изобщо не е въ състояние да осъществи никакви постѣпления по простата причина, че, съгласно изискванията на чл. 115 „а“ отъ закона за митниците, първоначалната оценка на продаванитъ на тръгъ стоки трѣбва да се равнява на общата сума на следувемитъ за сжщитъ стоки мита и други данѣци и такси. При това положение, като се има предвидъ запретителниятъ характеръ на митата на копиренитъ произведения, съгласно постановленията на закона за митническата тарифа на вноснитъ стоки, обикновено явление е, щото така опредѣлената първоначална оценка на продаванитъ на тръгъ стоки да превишава нѣколкократно стойността на самия предметъ, което обстоятелство прави невъзможно каквато и да било продажба на тия предмети.

Понеже въ случая се касае главно за копирени издѣлия, които повечето пѣти сж предназначени за едно полукосно употребление: покривки за легла, за маса, чорапи, платове, шалове, комбинезони и др., и като така мѣчно се поддаватъ на едно прѣко целесъобразно използване отъ страна на държавни, обществени или благотворителни учреждения, на които обикновено се даватъ или подаряватъ, сж предлаганото допълнение на чл. 116 отъ закона за митниците се цели да бждатъ продавани конфискуванитъ стоки на публиченъ тръгъ, съ разрешение на министъра на финансите и при намалени първоначални оценки, за да може по таквъ начинъ да се намѣрятъ и за тия предмети купувачи и да се осъществятъ и за държавното съкровище въ известна степенъ постѣпления и отъ конфискуванитъ съ митнически наказателни постановления стоки, каквато изобщо е целта на конфискацията, която се налага отъ страна на митниците въ царството.

VII. § 7 и 8. — Членове 314 и 326.

Досегашната разпоредба на втората алинея на чл. 326 отъ закона за митниците целѣше да даде особено благоприятна възможностъ на пастиритъ отъ Пиринъ и Родопитъ да излизатъ на паша въ Бѣломорието, както и да се връщатъ оттамъ, като това преминаване на митническата граница въ единото или другото направление да става безъ заплащане на данѣци и такси за временно изнасянъ и внасянъ добитѣкъ. Понеже съ обединението на българскитъ земи отъ Тракия, Македония и Моравско нуждата отъ това благоприятно третиране на пастиритъ отъ Пиринско и Родопско е станала безпредметна, вследствие включването въ общата митническа територия на освободенитъ презъ 1941 г. български земи, налага се, въпроснитъ облекчения, които бѣха създадени въ горнитъ случаи, да бждатъ въ бждеще запазени вече за нуждитъ на онова движение на стадата за зима и лѣтна паша, което сжествува въ Западна Македония, при което лѣтно време добитѣкъ се изважда по високитъ планински пасища на Албания, Гърция или Сърбия, а зимно време слизатъ въ пасищата на по-низко разположенитъ македонски полета въ границитъ на българската територия.

Съ предлаганото измѣнение и допълнение на членове 314 и 326 отъ закона за митниците се цели именно да се заличатъ отъ сжщия законъ станалитъ излишни текстъ относно движението на добитѣкъ отъ Родопитъ и Пиринъ въ Бѣломорието и обратно, като се създаде въпросното благоприятно положение за пастиритъ на Западна Македония, сж огледъ на новитъ граници на царството.

VIII. § 9. — Къмъ чл. 405 — нова алинея.

Съ предлаганото допълнение на чл. 405, алинея втора, на закона за митниците се запълва една празднота на последния, която често пѣти е ставала причина за погрѣшно тълкуване на закона за митниците отъ страна на сждищата въ царството, които, при отсъствието на предлаганата алинея, сж настоявали за прилагане правилата за съвкупността на наказателния законъ, което е недопустимо за фискалитъ закони изобщо.

Като предлагамъ на просѣтеното ви внимание настоящия законопроектъ, моля ви, г-да народни представители, да го разгледате и приемете въ сегашната сесия на Народното събрание.

София, октомврий 1942 г.

Министъръ на финансите: Д. Божиловъ“

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на закона за митниците.

§ 1. Къмъ чл. 12 се прибавятъ следнитъ нови букви:

„д“, „да продължава, по уважителни причини, сроковетъ по членове 112, 158 и 205 на този законъ.“

„м“, „да намалява или увеличава безмагазинажнитъ дни по чл. 111, буква „а“, както и магазинажната такса по членове 109 и 110 на този законъ, ако това се изисква за облекчение на трафика и въ интереса на обмитването на стокитъ.“

„н“, „да разрешава по уважителни причини влагането на антрепозитъ на чуждестранни стоки, позволени за вносъ, на които сумата на митата и други данѣци и такси е по-малка отъ 5.000 л. златни, както и откриването на антрепозити въ вътрешността на страната, извънъ района на митниците.“

„о“, „да допуска износа на забранени за износъ стоки на стойностъ до 1.000.000 л. за всѣки отдѣленъ случай.“

„п“, „да разрешава обмитването съ квитанции на вносни или износни стоки, на които митата или стойността превишаватъ установенитъ размѣри въ чл. 132, букви „б“, „в“ и „д“.“

§ 2. Забележката към чл. 12 се изменя така:

„Правата си по букви „з“, „и“ и „м“ министърът на финансите упражнява, след като вземе предварително съгласието на Министерския съвет.“

§ 3. Член 13 се изменя така:

„Временното увеличение на митата, съгласно чл. 12 от този закон, става с постановление на Министерския съвет, което се внася на одобрение от Народното събрание в най-близката му сесия.

Временното намаление и унищожение на митата, временното забраняване на вноса и износа на някои стоки, съгласно членове 5 и 11 от същия закон, както и допускането износа на забранени за износ стоки над 1.000.000 л., става с постановление на Министерския съвет, по доклад на министъра на финансите.“

§ 4. Член 61, буква „д“, се изменя така:

„1. Да са завършили висше образование или Школата за запасни офицери, да са прослужили при митнически посредници най-малко 4 години и да са издържали установения изпит за митнически посредници.

2. Да са заемали в продължение на една година поне контролорска или равна на нея длъжност в Дирекцията на митниците, или да са били управители на първостепенни митници, или да са уволнени от митническа длъжност, поради пенсиониране.“

§ 5. — Член 71, алинея първа, се изменя така:

„Разтоварването, товаренето и приемането на стоките се допуска през всяко време на денонощието срещу такса, която се определя от министъра на финансите.“

§ 6. В чл. 116, след думата „тръг“, точката става запетая и се прибавя следният текст: „при произвеждането на който министърът на финансите има право да разрешава, щото за първоначална оценка за продаваните за внос стоки да бъде поставена и сума, по-малка от следувателите се мита и други данъци и такси.“

§ 7. Член 314 се изменя така:

„Вскакъв добитък, който се докарва на паша в България, се освобождава от вносно мито, общински налог, таксата по чл. 3 от закона за митниците, таксата мърене, теглене и броене и ветеринарна такса, ако притежателите му се задължават да го изведат от страната в определения срок.“

§ 8. Член 326 се изменя така:

„Установеният в тази глава положения важат и за изкарвания на паша зад граница мѣстен добитък. Приплодът на този добитък се освобождава от всякакви мита, данъци и такси, ако още бозае.“

§ 9. Към чл. 405 се прибавя следната нова алинея:

„Ако едно лице извърши няколко нарушения по този закон, налага му се наказание за всяко едно от тях, без да се прилагат правилата на чл. 64 от наказателния закон.“

Председател Христо Калфов: Има думата народният представител г-н Минчо Ковачев.

Минчо Ковачев: (От трибуната) Г-да народни представители! Новото световно положение изменя равновесието както в транспорта, така и в транспорта, вноса, разпределянето на стоките и пр. Това, естествено, налага и едно изменение, едно коригиране на закона за митниците и по-специално на свързания с него закон за митническата тарифа. Когато ще разглеждаме закона за митниците, ще трябва, безспорно, да имаме предвид и закона за митническата тарифа, който е неразривно свързан с него.

Какво представлява за нашия стопански живот митническата тарифа? Според мене — па и неоспоримо е това — митническата тарифа е ключът на българското стопанство, тя е ключът на индустрията, ключът на търговията. Нашата митническа тарифа преди години беше процентна тарифа, наречена адвалорна, и то тогава, когато българското стопанство не изискваше индустриализирането на страната ни. По-късно, по ред съображения, се наложи да се създаде в България индустрия. За да се създаде индустрия, трябваше да се създаде тъй наречената протекционна митническа тарифа. Тази протекционна митническа тарифа имаше за цел да поощри, през запретиелни мита, производството на индустриални артикули в нашата страна дотогава, докогато производството им дойде до положението да конкурира световните външни производства, да може самостоятелно, независимо от протекцията, да съществува и дори да дойде до положение да изнася, като се яви като конкурент на производството на другите страни в даден бранш.

Ето грамадното значение на митническата тарифа. Едно бутване даже на един косъм в митническата тарифа може да означава вече рушение на част от българското

производство. Едно цялостно разбутване на митническата тарифа, било чрез корекция на закона за митниците, било чрез подобрене на митническите статии, може да предизвика също един коренен обрат в цялото наше производство, било в индустрията, било, ако щете, и в земедѣлското производство нѣкъде.

Настъпва се предлагат сега няколко изменения в закона за митниците, който е свързан, както казах, с закона за митническата тарифа. Едно от първите изменения е магазинажът по чл. 109. Досега една стока, внесена от чужбина, можеше да престои в митническата маганица или в митническото пристанище в продължение само на 10 дни. След десетия ден тя трябваше да плаща магазинаж хръгло 17 л. на 100 кгр. Напоследък се забелязва едно задръстване на известни митници и пристанища, особено в Лом, Русе и София. Обяснението на това задръстване беше, че търговците, или по-право вносители, не вдигат навреме своите стоки. И затова с едно министерско постановление се нареди, безмагазинажният срок да бъде само един ден. Значи, вносителят има един ден за обмитването на стоката, за да се отърве от плащане магазинаж. Онзи, който е имал случай да манипулира в митниците, ще си отговори, че е абсолютно невъзможно при каквито и да било обстоятелства в един ден да се освободи една стока. Пакъ с това министерско постановление се определяше магазинажът да върви прогресивно. И се явяваше следното: за 100 кгр. стока за 10 дни да се платят 935 л. магазинаж — около 10 л. на килограм. А ако се държи стоката повече от 10 дни, отиваше и до 50 л. на килограм. Извънредно много бѣха тия случаи, защото по-нѣкога изненадано пристигаеше стоката, липсваха документи от Народната банка, забавяно бѣше тяхното пристигане не по вина на вносителя, забавяно бѣше образуване 11 от Дирекцията на външната търговия и т. н. Редъ други прѣчки се явяваха, които докарваха до положение, магазинажът само за няколко дни да изяде стоката. Имаше едно разочарование. Мнозина отбѣгваха да порѣчват и внасят стоки при опасността, че магазинажът за 2-3 дни може да изяде стоката. Виждате колко чувствително се отразява този закон по отношение стопанския живот в нашата страна. За да се избѣгне магазинажът, прибѣгваше се към всевъзможни прийоми. Азъ знаа, например, случай, да се молят чиновниците да запишат стоката един ден по-късно или, както се нарича на търговски езикъ, да стане манифестирането ѝ с 1-2-3 дни по-късно. И това не ставаше само тъй, с по-молване. Заобикаляше се законът по всевъзможни начини, което, безспорно, се отразяваше по следния начин: похваляваха се и вносители, и онзи, който му служеше. Естествено, тия неудобства се забелязаха, и не след дълго време се отмени това министерско постановление, като се даде 3-дневен срокъ.

Сега с законопроекта се иска да се даде право на г-на министъра на финансите да определя дните на безмагазинажния срокъ. Чл. 111 отъ действащия законъ за митниците изрично казва, че до 10 дни стоките стоятъ безъ магазинаж в района на митницата и на 11-ия ден почва да тече магазинаж. Сега с министерското постановление това е отменено, и магазинажът почва да тече следъ 3 дни. Споредъ законопроекта, сега се иска вече министърът на финансите да има правото да определя безмагазинажния срокъ. Той може да го определи и на 1 часъ — колкото си желае. Това, споредъ мене, е една опасност. Същевременно се иска да му се даде правото и да увеличава магазинажната такса. Както ви казахъ, по 10 л. на килограмъ трѣба да се плаща, ако стоката стои 10 дни. Мене ми се струва, че тукъ се прави грѣшка. Въмѣсто да се потърсятъ другаде причините, които задръстваха митниците, прибѣгна се къмъ една мѣрка, която не само не освободи митниците, но и спомага за задръстването имъ. Задръстването на митниците става отъ друго — става отъ липсата на вагони за транспортъ на стоките в вътрешността, отъ липсата на превозни сръдства, за да се изтеглят стоките веднага отъ самата митница, отъ натрупването на стоките, внасяни в България, само въ известни центрове, поради войната. Докато митниците в Варна и Бургасъ стоаха въ бездействие, митниците по Дунава бѣха претрупани, понеже всичко се централизираше тамъ — и най-после задръстването става поради обстоятелството, че внасяните стоки не идватъ редовно — идватъ по-нѣкога внезапно и наведнажъ 30-40 шлепа, а по-нѣкога цѣли месеци нито един шлепъ не пристига. Та не бѣ причината за задръстването на митниците в дългия безмагазинажен срокъ. Причините трѣбваше да се търсятъ другаде и да се отстранятъ. И имаше тази възмож-

ност да ги отстраним. Направихме голъма грѣшка, че прибѣгнахме къмъ тази мѣрка — единъ день безмагазинаженъ срокъ — което докара на много хора глоби и разочарование. Тази мѣрка забави и изнасянето на стокитѣ отъ митницата. Ако редовно се манифестира една стока, вносителъ ще я извади още на следния день, а сега той отива да се моли да запишатъ стоката 3-4 дни по-късно, презъ което време не я изважда, а чака да изтече последниятъ день. Особено тежкитѣ стоки, които могатъ да се изваждатъ още първия или втория день, сега не се изваждатъ, а се чака последниятъ день.

Азъ моля, при редактирането на чл. 12, да се има предвидъ това, което изтъкнахъ, и да се запази духътъ на сегашния законъ. Азъ помня даже такива случаи, когато стокитѣ оставаха въ митницитѣ невдигнати нѣ по вина на вносителя, а по други причини, и да се продължава безмагазинниятъ срокъ отъ самия управител на митницата, съгласно закона за митницитѣ. А такива случаи имаше много, и тогава по-голъми задръствания ставаха, отколкото сега. Тогава се действаше по обратния пътъ. Вземете следния случай, г-да. Ако днесъ искате да освободите една стока за единъ-два дена и потърсите кола, не сте въ състояние да намѣрите такава. Ние унищожихме камионния транспортъ и сега не можемъ да го замѣстимъ съ каруци, защото каруцари не се създаватъ за единъ-два дена. Каруцарътъ трѣбва да има грѣбъ и 100.000 л. за коне и каруца. Не можемъ автоматически да възстановимъ каруцарството. Имаше случаи, когато солъ не можеше да се извози, поради липса на каруци. А прибавете и липсата на фуражъ. Та, казвамъ, не сж причинитѣ въ нежеланието на вносителя да очисти митницата веднага, а има други причини, които, вмѣсто да ги изкоренимъ, ние каточели не ги виждаме и ги оставяме да съществуватъ.

Прилагането на настоящия законъ за митницитѣ, безспорно, създаваше нѣкои неудобства. Съ новата редакция на закона се цели, тия неудобства да бждатъ донѣкъде премахнати. Напримѣръ, по забраняването и разрешаването износа на нѣкои стоки. Естествено, че не е лесно въ днешно време да се справи човѣкъ съ стопанскитѣ нужди, за да разреши веднага износа на известни артикули, или пъкъ да забрани износа имъ. Тази работа не можеше да става бързо по сегашния законъ и затова можемъ да дойдемъ до положението да забранимъ износа на пиперкитѣ, следъ известно време да го разрешимъ, но да сме пропуснали единъ добъръ случай за износъ.

Законопроектътъ дава право на г-на министра да допуска износа на забранени за износъ стоки на стойностъ до единъ милионъ лева за всѣки отдѣленъ случай. Мене ми се струва, че тази сума е голъма. Единъ милионъ лева износъ представлява 30.000 кгр. бакъръ, или 60.000 кгр. олово, или 300-400 хиляди килограма руда. Въ всѣки случай нашитѣ износни стоки не сж отъ нѣкаква голъма ценностъ, тѣ сж повече суровини. Единъ милионъ е много голъма сума. Това измѣнение заслужава особено внимание. Мене ми се струва, че за такава голъма сума би могло да се отиде по стария пътъ — чрезъ Министерския съветъ да се дава разрешение за износъ.

Ще си позволя да педирамъ, тази сума да бжде намалена.

Стамо Колчевъ: Азъ ще педирамъ да се увеличи.

Минчо Ковачевъ: Търси се разрешение на въпроса за ползуването отъ митническитѣ антрепозити. Съгласно сегашния законъ, може да се постави въ митнически антрепозитъ само стока, на която митото и другитѣ данѣци и такси сж не по-малко отъ 5.000 л. златни, равни на 135.000 л. книжни. Значи, ако единъ вносителъ има стока, за която трѣбва да плати крѣгло 135.000 л. книжни мито, данѣци и такси, разрешава му се да постави стоката въ складъ, който ще бжде подъ надзора на митницата. Износителътъ ще плати митото тогасъ, когато ще изнесе стоката, когато ѝ намѣри пазаръ. Това е едно улеснение за ония търговци, които внасятъ повече. Сега законопроектътъ предвижда намаление на тази сума, за да се даде възможностъ и на по-малко количество вносна стока да се антрепозитира. Това е едно облекчение за вносителя, за българския търговецъ. Безспорно, че това облекчение е много добро. Може би е захвърлено малко. Честъ прави на вносителя на законопроекта, че се е свѣтилъ чрезъ това да поощри до известна степенъ вноса на стоки и отъ лица, които не разполагатъ съ достатъчно срѣдства. Обаче мене ми се струва, че въпросътъ за ползуването отъ митническитѣ антрепозити трѣбва да се разреши малко по-рационално. Рационалността се състои въ създаване на реални антрепозити къмъ всѣка митница, кждето вносителътъ да може

да постави стоката си и да ѝ плати митото тогава, когато му трѣбва, или когато я изнесе отъ склада за продаване. Отъ тия антрепозити ще се добиятъ доста голѣми суми отъ магазинажъ и държавата би имала доста много приходи. Трѣбва да се вземе присърдце създаването на такива реални антрепозити къмъ по-големитѣ митници, презъ които става по-голъмъ вносъ.

Разрешава се и проблемътъ за откриване антрепозити въ вътрешността на страната, кждето нѣма митници. Това е добре дошло особено за индустриалнитѣ центрове като Габрово и други, кждето митата, които плащатъ индустриалнитѣ, представляватъ доста голъма сума и мѣчно могатъ да се изплащатъ веднага. Но най-рационалното решение на въпроса за антрепозититѣ си остава пакъ създаването на една свободна зона къмъ Русенското пристанище. Азъ нѣма да педирамъ по този въпросъ, г-да, само намеквамъ. Ние направихме колосална грѣшка, че не го разрешихме. И днесъ не мога да си простя, че не съмъ билъ по-настойчивъ да реализираме тая свободна зона. Ония, които протестираха по-рано, сега плачатъ.

Екимъ Екимовъ: Не е късно и сега!

Минчо Ковачевъ: После вземи думата и ми отговори. Днесъ Бургасъ, който бѣше най-големиятъ противникъ на тази идея, би се съживилъ и би билъ живъ градъ, ако имаше една свободна зона къмъ Русенското пристанище. Бургаскитѣ търговци биха имали стокитѣ си тамъ и свободно биха могли да ги транспортиратъ въ Бургасъ. Днесъ останаха безъ това. И когато дойде да се открие Деде-Агачъ, ония, които по-рано протестираха най-много, ще плачатъ най-много, защото по-рано бѣха водими отъ личенъ интересъ, не отъ общественъ интересъ. Тогава не трѣбва да приемаме тѣхната молба, защото не е отъ общественъ интересъ, а е отъ личенъ, егонистиченъ, градски, локаленъ интересъ.

Мене ми се струва, че този въпросъ, ако ние не го разрешимъ, ще го разрешатъ други заинтересувани страни, ако не на българския брѣгъ, то на насрещния и тогава много ще гледаме какъ се развива, цѣвти и прогресира търговията тамъ, а Русе ще си остане селище, презъ, което ще минаватъ само параходитѣ презъ нощта.

Едно отъ най-сѣщественитѣ измѣнения, което се прави съ законопроекта, това е измѣнението на чл. 13. Първата алинея на новия чл. 13 гласи: (Чете) „Временното увеличение на митата, съгласно чл. 12 отъ този законъ, става съ постановление на Министерския съветъ, което се внася на одобрение отъ Народното събрание въ най-близката му сесия“. Досега всѣкакво увеличение на митата не можеше да става безъ предварително одобрение на Народното събрание. Сега се предоставя правото на Министерския съветъ да увеличава митата. Втората алинея на новия чл. 13 гласи: (Чете) „Временното намаление и унищожение на митата, временното забраняване на вноса и износа на нѣкои стоки“ и т. н. „става съ постановление на Министерския съветъ по докладъ на министра на финанситѣ“. Между сегашния чл. 13 и този, който ни се предлага, има огромна разлика. Това сж две редакции, това сж два противоположни полюси. Както казахъ преди малко, ние имаме една протекционна митническа тарифа, отъ която зависи цѣлния стопански животъ. Това е ключътъ на стопанския животъ въ страната ни. Всѣко измѣнение на тази митническа тарифа досега е ставало съ предварително разрешение на Народното събрание, а сега се иска по докладъ на министра на финанситѣ, измѣнението на тарифата да става съ постановление на Министерския съветъ. Особено не може да става намаление и унищожение на митата безъ одобрение отъ Народното събрание. Азъ не знамъ доколко на министра на финанситѣ се иска да поеме тази тежестъ върху грѣба си. Азъ имамъ представа какво ще стане следъ приемането на този законопроектъ. Сигуренъ съмъ, че на следния день маса хора ще почнатъ да го отрупватъ съ искания: г-не министре, да намалимъ митото на печеното какао, защото не можемъ да намѣримъ сурово; да увеличимъ митото на кокса, защото трѣбва да се подобри положението на нашитѣ мини и т. н. Други ще дойдатъ съ други искания. Хиляди и хиляди всевъзможни искания ще има. И азъ смѣтамъ да го сезирамъ съ намаление на митата на нѣкои артикули и все основателно и добре мотивирано ще искамъ намаляването имъ. Колкото и да бжде неотстъпчивъ, той все ще направи отстъпление. А ние трѣбва да имаме предвидъ, че митническата тарифа е единъ договоръ между две страни. Тя е подписанъ договоръ между вносителя и държавата. Всѣко измѣнение на тарифата безъ съгласие на договорителитѣ влѣче тежки послѣдствия. Ние имаме такъвъ случай въ нашето

Народно събрание. Въ миналата сесия малко своеволно направихме измѣнение на митото на кокса и трѣбваше после да се върнемъ на старото. И когато г-нъ министърътъ на финанситѣ утре може да ви изненада съ едно измѣнение и унищожение митото на даденъ артикулъ, ли тамъ: каква стабилностъ може да има било въ индустрията, било въ вносната ни търговия, било даже въ земеделското производство? Всѣки индустриалецъ разсъждава така: ако създамъ нѣщо, създавамъ го при базата на днешната митническа тарифа; ако може утре министърътъ на финанситѣ по свои разбирания, които може да бждатъ много правилни, изведнажъ да намали митата, всичкото, което съмъ създавалъ, ще отиде по дяволитѣ. И кой добъръ търговецъ стопанинъ би се решилъ да внесе дадена стока въ достатъчно количество, когато я намѣри на износна цена въ чужбина, безъ да е сигуренъ, че митото, което ще плати, е трайно и нѣма да се изложи на риска то да бжде измѣнено веднага и той да претърпи загуба? Азъ си спомнямъ много такива случаи въ 1922 г. при земеделския режимъ. Една сугринъ прехвърля една телеграма: намалява се митото на солта, и то съ обратна сила 20 или 30 дни. Това се направи, за да се спасятъ нѣколко кооперации, които бѣха внесли по-скѣпа сол — да може тѣ да сж въ положение да конкуриратъ на тѣзи, които сж внесли по-евтина солъ. И маса търговци, които бѣха продали солта си, получиха сума пари обратно отъ държавата. Сигурностъ ли е това въ търговията?

Не може, смѣтамъ азъ, да се живѣе при положение на една такава несигурностъ, защото стопанскиятъ животъ изисква преди всичко известна сигурностъ, известно, така да се каже, спокойствие. Премахнете ли това спокойствие и тази сигурностъ, стопанскиятъ животъ замира, рухва.

Г-да народни представители! Азъ апелирамъ къмъ васъ, апелирамъ и къмъ г-на министъра на финанситѣ, който, сигуренъ съмъ, не жее да си вземе тази голѣма беля, която би си вземалъ, ако прокара този новъ чл. 13, да се съгласите, да се съгласи и той, при разглеждането на законопроекта въ комисията, този новъ членъ да бжде отхвърленъ и да си остане стариятъ.

Ако е въпросъ да се оставятъ малко развѣрзани рѣшетѣ на министъра на финанситѣ предвидъ днешното положение, което преживяваме, да може да урежда нѣкои въпроси, безъ да ни сезира — напиримъ, че нѣкой-си изнесълъ две кила бърда, които трѣбвало да се поправятъ, или другъ изнесълъ петъ-шестъ жбѣ за дараци, които трѣбвало да се поправятъ — то е друго. Но и чл. 5 на сега действащия законъ му дава право да урежда тѣзи въпроси — изброени сж въ него случаитѣ, при които той може да даде свободенъ вносъ или износъ — достатъчно е само да се прибави въ него: „сжщото да става и въ случай на война“. Една такава добавка урежда работата и създава снова спокойствие, което трѣбва да имаме днесъ.

Г-да народни представители! Нѣкои може да възражатъ: Народното събрание винаги решава въпроситѣ тѣй, както г-да министритѣ ги представятъ. Азъ съмъ съгласенъ съ това, азъ не се съмнявамъ, че единъ министъръ на финанситѣ — а особено настоящиятъ министъръ на финанситѣ, който като церберъ пази приходитѣ на държавата и стопанския ни животъ — може да направи умислено нѣщо, което би смутило сигурността на стопанството. Но това е законъ, който се прави за дълги години, и не знаемъ при какви обстоятелства ще попаднемъ утре. Най-после, съгласете се, че при тѣзи изкушения, при които може да бжде поставенъ той ежедневно, при този натискъ, който могатъ да упражняватъ въ единъ или другъ случай организации, частни лица и други за намаляване или увеличаване на мита, все може въ даденъ моментъ да се създаде въ обществото убеждение, че нѣма стабилностъ, нѣма сигурностъ, и всѣки ще живѣе вече съ мисълта, че въ България, ако ще правимъ индустрия, Богъ да ти прости паритѣ. Най-напредъ трѣбва да прежалимъ паритѣ си, които ще внесемъ въ известна индустрия, па тогава да я правимъ.

Иска се измѣнението и на чл. 61. Този членъ засѣга комисионеритѣ, онѣзи, тѣй да се каже, адвокати, които застъпватъ интереситѣ на търговцитѣ предъ митницитѣ. Действително, при днешнитѣ условия комисионеритѣ сж малко. Стана нужда да се извърши едно преселване на комисионери отъ едни митници къмъ други. Съ законопроекта се иска да се урегулира до известна степенъ и този въпросъ. И какъ става това? Дава се право за комисионерствуване не само на лицата, които иматъ завършено висше образование, четиригодишна практика и изпитъ за митнически посрѣдници, а и на лицата съ сръдно образование, които сж свършили Школата за запасни офицери. Това е по единия пунктъ. По втория пунктъ иматъ

право да бждатъ комисионери само ония митнически чиновници, които сж стигнали длѣжността управителъ или контролоръ на митница, или пъкъ сж уволнени поради пенсиониране. Мене ми се струва, че тѣзи ограничения сж крайно голѣми. Преди всичко, единъ човѣкъ съ висше образование нѣма да отиде да стажува четири-петъ години при единъ комисионеръ, та тогава да се яви на изпитъ, за да получи права на комисионеръ, защото това значи той да свърши още единъ факултетъ като чиракъ при единъ митнически посрѣдникъ. Който познава каква е работата на стажанта при митническия посрѣдникъ, ще се съгласи съ мене, че нито единъ висшистъ нѣма да отиде да се изложи на това унижение, да кове и да разковава сандѣци въ митницата, да прави само смѣткоразписки и да смѣта това като стажъ. Разбира се, той сжщевременно ще изучава и закона за митницитѣ. Такива хора нѣма да се намѣрятъ.

Но дава се право да станатъ комисионери и онѣзи, които сж свършили Школата за запасни офицери, макаръ да иматъ сръдно образование. Г-да! Между Школата за запасни офицери и закона за митницитѣ нѣма абсолютно нищо общо. Защо сега да се даде това право на онзи, който е свършилъ Школата за запасни офицери, а да не се даде сжщото право и на онзи, който е служилъ войникъ? Нали и войникътъ е далъ своята данъ на държавата, както и онзи, който е свършилъ Школата за запасни офицери?

Димитъръ Марчевъ: Привилегия, значи, се дава.

Минчо Ковачевъ: Защо да се даде тази привилегия? Азъ разбирамъ да имъ се даде, ако въ Школата за запасни офицери се изучава материя, която може да ползува съ нѣщо тѣзи, които сж свършили тази школа, при работата имъ въ митницата, но тѣ не учатъ тамъ такава материя.

Димитъръ Марчевъ: Защищаватъ отечеството.

Минчо Ковачевъ: Въ втория пунктъ се дава право на комисионери само на ония митнически чиновници, които сж достигнали длѣжността управителъ или контролоръ на митница. Че това е егонизъмъ, г-да! Какъ може единъ оценителъ въ митница, на когото държавата е дала доверието си да обмита стоки и да пази интереситѣ ѝ, да нѣма право, като напусте службата, да стане комисионеръ и да защитава интереситѣ на даденъ търговецъ? Когато е билъ на служба на държавата, той е билъ годенъ, а когато излѣзе вънъ, веднага става негоденъ. Даването на привилегии създава само дразни въ едно съсловие, въ една колегиална сръба, които съ нищо не сж оправдани. Дава се право на комисионери и на ония митнически чиновници, които сж уволнени поради пенсиониране. Но единъ чиновникъ по митницитѣ, който бжде пенсиониранъ, нали за това го пенсионира, защото е старъ и неспособенъ вече за работа? Този ли човѣкъ, остарѣлъ вече, ще го каратъ да се качва по стълбитѣ на митницитѣ и да върши работа, която е десетъ пѣти по-тежка отъ чиновническата? Не е едно и сжщо да бждеш чиновникъ въ митница или комисионеръ. Работата на комисионера е физическа, тичане по вагони и т. н. Мене ми се струва, че за да не дразнимъ колегията, ще трѣбва да се даде право на всички митнически чиновници, които сж стигнали длѣжността оценители, следъ уволнението имъ да станатъ митнически посрѣдници. Сжщото право да се даде и на лица съ сръдно образование, които сж изкарали единъ стажъ отъ четири години и сж издържали изпитъ за митнически посрѣдници. Иначе, ако се приеме това, което се предлага, ще бжде единъ много голѣмъ егонизъмъ.

Измѣня се и чл. 71. Чл. 71 предвижда събирането на известна такса за извънредна работа въ митницитѣ. Фактически, обаче, той се обръна на една фискална мѣрка, просто на единъ данѣкъ. Събираната по този членъ такса се раздава на всички чиновници въ митницитѣ. И какво става? Когато потърсите единъ чиновникъ за извънредна работа, понеже на него лично не се плаща, а той получава за извънредна работа по чл. 71 отъ общата събрана сума за всички, той бѣга отъ тази работа. И ако днесъ не върви извънредната работа въ митницитѣ, за която толкова много грижи полага г-нъ министърътъ на финанситѣ, причината е тази, че не се плаща на онзи, който непосредствено извършва извънредната работа, а таксата се събира въ една обща каса и се разпредѣля между всички. Ако остане това положение и въ бъдеще, то въ такъвъ случай трѣбва да се уреди задължително дежурство на чиновницитѣ, което, обаче, не винаги е нужно, тѣй като не въ всѣки сезонъ и въ всѣко време се явява нужда за извънредна работа.

Редакцията на чл. 71 трѣбва да бѣде измѣнена въ смисълъ, че извънредниятъ трудъ се заплаща лично на този, който го дава. Тогава, бждете увѣрени, ще имаме надпреварване кой да работи извънреденъ трудъ и нѣма да бждемъ свидетели на това, което наблюдаваме сега — потърсиш въ митницата чиновникъ за извънреденъ трудъ, не можешъ да намѣришъ; всички се криятъ изъ кюшетата и бѣгатъ. Това ги по казвамъ отъ моитѣ лични наблюдения.

Ако има нѣщо, което е най-несъобразно въ сега действащия законъ за митницитѣ, което, обаче, не е засегнато съ настоящия законопроектъ, това е редакцията на чл. 156. Между васъ, г-да, тукъ има доста много юристи, които знаятъ чл. 156 и затова нѣма да ви го цитирамъ. Има даже и смъртни случаи около този чл. 156. При даденъ споръ въ митницата — а митнически спорове има ежедневно, защото тарифата е много разтеглива, има стари материали, има нови материали, и постоянно се явяватъ спорове за размѣра на облагането — спорътъ се отнася до една комисиия, която решава въпроса въ полза на фиска или въ полза на търговеца. Последствията отъ това решение сѣ: глоби, начети и т. н. По чл. 156 решенията на комисиията се взематъ по висшегласие и иматъ окончателенъ характеръ. Тѣ сѣ задължителни както за митницитѣ, така и за търговцитѣ и не могатъ да се нарушаватъ отъ никоя административна или съдебна властъ. А отъ кого се състои тая комисиия по чл. 156? — Отъ митнически чиновникъ, отъ представител на Търговската камара, отъ представител на бранша, който често пѣти може и да не е виждалъ митница, и отъ други двама чиновници. Обикновено решенията на тая комисиия се взематъ само отъ единъ или двама души отъ членоветѣ ѝ, а другитѣ само приподписватъ тия решения. Често пѣти спороветѣ, които разрешава тая комисиия, сѣ за милиони; спороветѣ за стотици хиляди сѣ нѣщо обикновено, а за десетки хиляди — най-обикновено, обаче нѣма право никой да иска ревизия на решението на комисиията. Каквото и да бжде то, нѣмаме право да се явите и да се защитите — комисиията разглежда спора и го решава въ ваше отсъствие. Единъ процесъ за 10-15 хиляди лева ще мине презъ 3 инстанции, докато се намѣри правилното му разрешение, а тукъ спорове за милиони сѣ решаватъ отъ чиновници, отъ една комисиия, въ която не участвува никакъвъ юристъ. Има много случаи, когато по единъ и същъ споръ, разглежданъ отъ различни комисиии, се взематъ различни решения. Има много курioзни случаи, но не искамъ да ви говоря за тѣхъ, за да не ви отнемамъ времето. Има даже решения на тѣзи комисиии, които сѣ принудили нѣкои хора да посѣгатъ на живота си.

Щомъ като единъ пѣтъ сме решили да подобряваме закона за митницитѣ и да го измѣняваме, най-напредъ би трѣбвало, споредъ мене, да се измѣни чл. 156, като се даде, най-малкото, право на заинтересуваното лице да се явява предъ тая комисиия, за да даде своитѣ аргументи, да се обясни съ нея — да бжде призовано да се яви, като въ съдъ, предъ тази комисиия то само или чрезъ свой повѣренникъ, адвокатъ или комисионеръ, за да може да се защити. Азъ не зная дали въ нѣкоя друга страна, въ друго законодателство съществува нѣщо подобно.

Надѣвамъ се, че г-нъ министърътъ на финанситѣ ще даде съгласието си да се измѣни чл. 156 въ този смисълъ, въ който ви говорихъ, за да се внесе една добра корекция въ сега действащия законъ за митницитѣ.

Единъ трѣливъ въпросъ сѣ и отношенията между митницитѣ и пристанищата.

Председател Христо Калфовъ: Г-нъ Ковачевъ! Извинете.

Минчо Ковачевъ: Свършвамъ.

Председател Христо Калфовъ: Г-да! Часътъ е 8. За да се продължи заседанието, необходимо е за това вашето съгласие.

Които приематъ да се продължи заседанието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Продължавайте, г-нъ Ковачевъ.

Обажда въ: Докога?

Никола Мушановъ: Докога продължавате заседанието? — Докато свърши ораторътъ ли?

Министъръ Добри Божиловъ: До изчерпването на дневния редъ.

Никола Мушановъ: Моля Ви, г-не министре и г-не председателю, това да не става, да не започваме още отъ първитѣ дни съшъ ношния заседания. Имамъ достатъчно време. Азъ бихъ Ви молилъ, г-не министре на финанситѣ, да не ни карате да говоримъ по конвенцията при такава обстановка. Това е единъ голѣмъ въпросъ и азъ бихъ молилъ да оставите разглеждането на конвенцията за утре. Недейте започва веднага съ ношния заседания. Най-после, повтарямъ, имаме доста време. На втория денъ отъ сесията започватъ съшъ ношния заседания! Мисля, че отъ това нѣма да спечелите нищо.

Азъ моля г-на министра на финанситѣ да се съгласи да се отложи разглеждането на конвенцията за утре.

Министъръ Добри Божиловъ: Това е работа на г-на председателя.

Минчо Ковачевъ: Най-после, трѣбва да се помисли малко и за отношенията между митническитѣ и пристанищнитѣ власти. Ако се надникне малко по-дълбоко въ отношенията на митницитѣ и пристанищата, ще се види колко много тѣ си прѣчатъ едно на друго, колко много спѣватъ работата и ставатъ причина да се задрѣстватъ нашитѣ пристанища. Една отъ причинитѣ за задрѣстването на нашитѣ пристанища сѣ именно отношенията между тия две служби. Съ това свършвамъ. (Рѣжоплъскания)

Председател Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Дончо Узуновъ.

Дончо Узуновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Следъ голѣмитѣ подробности, съ които разгледа законопроекта прѣждеговорившиятъ г-нъ Ковачевъ, на мене остава много малко да кажа и азъ нѣма да ви отнемамъ много отъ времето.

По начало трѣбва да признаемъ, че внасянето на настоящия законопроектъ за измѣнение на закона за митницитѣ е много навременно, затуй защото действащиятъ законъ за митницитѣ е твърде много остарѣлъ, особено въ нѣкои свои постановления, спрямо темпото, съ което се развива днешната търговия, и начина, по който тя се урежда.

И азъ съмъ особено радостенъ, че г-нъ министърътъ на финанситѣ ни внася този законопроектъ, защото смѣтамъ по начало, че той иска да създаде известни улеснения и удобства на стопанството и държавната хазна.

Макаръ схващането ми да е такова, азъ не мога, обаче, да не се спра, особено следъ като г-нъ Ковачевъ изчерпателно разгледа другитѣ точки, на точка „м“ отъ § 1, съ която се иска измѣнението на чл. 111, буква „а“, и на членове 109 и 110.

Какво въ сжщностъ, г-да народни представители, се иска да бжде измѣнено въ тѣзи членове съ тѣзи нови прибавки, какво се предвижда въ буква „м“? Г-нъ министърътъ на финанситѣ иска да може да намалява досегашния срокъ за престояване на стокитѣ въ магазинитѣ на митницитѣ безъ магазинажъ. Това отъ една страна. Отъ друга страна, съ измѣнението на членове 109 и 110 той иска, безъ да определя нѣкакви рамки, да увеличава или намалява таксата за престояването на стокитѣ въ магазинитѣ на митницата. Г-да народни представители! Нека ме извини г-нъ министърътъ на финанситѣ, но тукъ азъ съзирамъ единъ чистъ фискализъмъ, и вмѣсто да се създадатъ по-добри условия за нашата търговия и стопанство, каквито досега г-нъ министърътъ на финанситѣ се е стремѣлъ да имъ създава, тия условия ще се влошатъ. Нека ви кажа направо, че ако законътъ за митницитѣ, измѣненъ така, както се иска съ законопроекта, би се прилагалъ отъ днешния министъръ на финанситѣ, опасността не би била голѣма. Но азъ смѣтамъ, че когато се иска да се дадатъ такива неограничени пълномощия на г-на министра на финанситѣ по единъ чисто фискаленъ законъ, ние трѣбва да бждемъ много внимателни. Азъ бихъ си позволилъ да по-моля г-на министра на финанситѣ — и вѣрвамъ, че той ще бжде любезенъ, както винаги — като отиде законопроектътъ въ комисиията, да ни съобщи тамъ, какви приходи има държавното съкровище отъ глоби за просрочване на безмагинажния срокъ отъ 10 дни и дали тѣзи глоби се дължатъ само на търговцитѣ, или има и други причини.

Азъ, г-да народни представители, искамъ веднага да се спра на ценното схващане, което тукъ изрази колегата Минчо Ковачевъ, а именно, че днесъ, когато нѣма вече предлагане, а има само търсене на стоки, всѣки вложителъ ще бърза да освободи стоката си. Ако азъ не мога да освободя стоката си навреме, то не е, защото не искамъ да я освободя, а чисто и просто, защото не мога да намѣря

превозни средства — ако имамъ камнионъ, нѣмамъ бензинъ, а ако имамъ бензинъ, нѣмамъ гуми, и т. н. Всички тѣзи работи създаватъ прѣчки, които, много естествено, трѣбва да се иматъ предвидъ при гласуването на този законопроектъ.

Като съмъ навѣрно съгласенъ съ този законопроектъ, все пакъ, въ връзка съ исканитѣ измѣнения, въ буква „м“ на § 1, бихъ желалъ да има известни рамки: че г-нъ министърътъ може да увеличава безмагазинния срокъ за известно число дни, както и да го намали за известно число дни; че той може да увеличи таксата до 50%, 100%, 200%. Въ всѣки случай нека всѣки търговецъ, когато ще бѣде възпрепятствуванъ да изтегли стоката си, поради това, че му липсва свидетелство за произхода отъ фабриката, или отъ страната, отъ която я е изнесълъ, или поради това, че му липсва нѣкое разрешително, или другъ нѣкакъвъ документъ, да знае, че за тѣзи нѣща ще има единъ критерий, по който митническата властъ ще преценява. А това нѣщо е много важно, защото се знае, че митническата властъ въ своитѣ схващания и разбирания е безапелационна.

Азъ одобрявамъ законопроекта, като съмтамъ, че съ него ще се поднови системата на работата въ митницитѣ. Като не се съмнявамъ, че г-нъ министърътъ ще разбере какво е нашето желание, което е и желание на цѣлия стопански свѣтъ у насъ, на цѣла търговска България, надѣвамъ се, че съ предложенитѣ измѣнения на закона за митницитѣ ще можемъ да постигнемъ това, което преследваме. (Ръкоплѣскания)

Председател Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Екимъ Екимовъ.

Екимъ Екимовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Понеже времето напредва, азъ ще си позволя да спра вниманието ви само върху нѣколко параграфа отъ внесенния законопроектъ.

Преди, обаче, да направя това, искамъ да запитамъ г-на министра на финанситѣ, който добре преценява, че въ закона за митницитѣ трѣбва да се внесатъ измѣнения и което той прави съ настоящия законопроектъ, не съмта ли, че е време вече да се намалятъ и митническитѣ формалности, които тѣй много тежатъ въобще върху митническата дейность у насъ? Ако вие днесъ ще трѣбва да обмитите една стока въ едно пристанище или въ една гара, ще трѣбва да почнете отъ манифеста, обемиста и тежка хартия, ще трѣбва да преминете къмъ митническата декларация, също обемиста и тежка хартия, а често пѣти ще видите въ тия обемисти, голѣми формуляри, които митницитѣ, по силата на закона, сж задължени да изискватъ отъ своитѣ клиенти, написани само единъ или два реда, а цѣлото останало поле на хартията остава свободно. Освенъ тия два формуляра, изискватъ се маса заявления, маса бележки, маса квитанции, маса удостоверения, които въ това динамично време дохождатъ само да отегчатъ митническата дейность у насъ.

Ето защо азъ си позволявамъ, по поводъ на този законопроектъ, да помоля г-на министра на финанситѣ да назначи една комисия, която да прецени сегашната митническа дейность и да се намѣри една по-съкратена система, съ целъ да се пести време, както и много хартия, каквата сега въ това оскъдно време се употребява въ митницитѣ. Азъ вѣрвамъ, че г-нъ министърътъ на финанситѣ, който така добре познава положението днесъ — и той доказва това съ този законопроектъ — ще направи необходимото, за да бѣдемъ въ скоро време сезирани съ опростяването на митническитѣ формалности. Това го изисква и разрастващиятъ се напоследѣкъ стопански животъ у насъ.

Предлаганитѣ измѣнения съ § 1 отъ законопроекта, букви „л“ и „н“, ме каратъ да се спра, макаръ и набързо, на отново поставения отъ уважаемия нашъ колега г-нъ Минчо Ковачевъ въпросъ за свободнитѣ зони.

Г-да народни представители! Съ буква „л“ на § 1 дава се възможность, стоката да преседи въ митническия антрепозитъ много по-продължително време, отколкото досега можеше да седи по членове 112, 158 и 205. Ето ви едно, така да кажа, разширено свободно пристанище!

Минчо Ковачевъ: Нерде Шамъ, нерде Багдаты! (Веселостъ)

Екимъ Екимовъ: Моля ти се, бай Минчо, седни си! Ако си връщашъ съ това прекъсване, азъ ще ти отговоря.

По-нататѣкъ, съ буква „н“ на § 1 се дава възможность, подъ контрола на митницитѣ, известни вносни стоки да преседяватъ не само на съответното пристанище, или на съответната гара, но и въ вътрешността на страната. По

силата на този законопроектъ, който ние ще гласуваме, търговецътъ ще има голѣмото улеснение да стовари стоката си въ Габрово, тамъ да я обмитва и оттамъ да я изпраща въ пунктоветѣ, които сж обектъ на неговата търговия. Това е ново улеснение, което идва по пътя на живота, а не по другия пътъ, който, безспорно, ние трѣбва да отсѣчемъ — по изкуственъ начинъ да създадемъ единъ пунктъ, за смѣтка на който да унищожаване другъ.

Много пѣти се казва, че Будапешта има свободна зона. Да, Будапешта има свободна зона, но Будапешта е морското пристанище на Унгария, а по българския Дунавъ има около десетъ пристанища, които растатъ съ своята търговия, съ своя вносъ и износъ. Това дебело е подчертано въ последнитѣ години. Ами вземете Ломъ, вземете Видинъ, вземете Сомовитъ, който бѣше замръзълъ, да прескоча моя градъ, идете въ Русе, или напоследѣкъ Силистра и Тутраканъ — всички тия пристанища сж дробове на нашето стопанство, което диня посредствомъ възможноститѣ, които му дава нашата рѣка Дунавъ. При наличността на старитѣ голѣми наши морски пристанища, при наличността на новитѣ наши морски пристанища, ние не бива да създаваме по Дунава свободни зони. Стопанскитѣ интереси на България може би ще насочатъ създаването на свободни зони другаде — тамъ, където има много по-голѣми порти на много по-голѣми морски пътища.

Азъ искамъ да се спра съ нѣколко думи на измѣненията на чл. 61, предметъ на § 4 отъ внесенния законопроектъ. Наистина съ този членъ се правятъ известни улеснения на българскитѣ граждани, желаещи да се отдадатъ на митническо посредничество. Но азъ намирамъ, че тия улеснения не сж достатѣчни. Ограниченията все пакъ сж налице. И правъ бѣше Минчо Ковачевъ, като каза, че единъ висшистъ нѣма да отиде да стажува 4 години въ една комисионерска кантора, за да добие правото на комисионеръ.

Уважаеми г-да народни представители! Въпросътъ за митническото посредничество, въпросътъ за желѣзопѣтното посредничество у насъ е много сериозенъ въпросъ и азъ не случайно го повдигамъ. Азъ виждамъ, че по тоя курсъ, по който досега се върви, ние дохождаме да създадемъ, така да кажа, едно ведомствено поле за стопанска дейность, следъ като се излѣзе отъ съответната служба въ митницитѣ или въ желѣзницитѣ.

Предъ мене е „Държавенъ вестникъ“, брой 240, отъ 26 октомврий, въ който е публикуванъ правилникътъ, по силата на който се определя кои могатъ да бѣдатъ желѣзопѣтни посредници. Азъ не искамъ да отегчавамъ вашето внимание, като ви чета този правилникъ, но, ако вие го прелистите, ще видите голѣмитѣ ограничения, които се правятъ за българскитѣ стопански дейци, които желаятъ да навлѣзатъ въ тази областъ и да развиятъ своята дейность тамъ.

Споредъ този правилникъ, иска се човѣкъ да достигне висша иерархическа степенъ въ Министерството на желѣзницитѣ, за да добие право да стане комисионеръ при една гара, да добие правото да попълни една товарителница или да освободи, или да предаде една стока. Азъ съмтамъ, че е вече време тия ограничения да се премахнатъ не по други причини, а само защото нашето стопанство извънредно много се разраства. Въ нашето стопанство има вече извънредно голѣмо напрежение, което приканва много хора да бѣдатъ въ услуга на нашия транспортъ, било при митницитѣ, било при гаритѣ. Ето защо добре е чл. 61 да получи въ комисията едно по-голѣмо разширение, за да могатъ за митнически посредници да се привѣкчатъ повече хора. 4-годишниятъ стажъ, който се предвижда, трѣбва да бѣде намаленъ на по-малко години, но той трѣбва отъ нѣкого да се установи. Добре ще бѣде като официаленъ държавенъ органъ, установяващъ стажа по този членъ, да бѣде съответната митница. На младежа, който иска да стане митнически посредникъ, който иска да получи правото на комисионеръ, като резултатъ на това, че той е стажувалъ и се е запозналъ съ митническата дейность, никой другъ не може да му даде това право, освенъ съответната митница.

По точка 2 отъ § 4 ще кажа, че добро е ограничението, което се прави, за получаване право за митническо посредничество отъ митнически чиновници, защото напоследѣкъ Дирекцията на митницитѣ е въ криза, поради това, че митническитѣ служители отъ тая дирекция напускатъ и отиватъ навѣнъ да ставатъ митнически посредници съ заплати 8, 9 и 10 хиляди лева. Тѣй че ограниченията, които се правятъ, сж много умѣстни.

Уважаемиятъ колега Минчо Ковачевъ възрази: защо управителътъ да може, а оценителътъ да не може да стане митнически посредникъ? Една правилна преценка

за това ние ще дадемъ въ комисията, тамъ ще вземемъ едно становище по-категорично, обаче ограниченията, които този пунктъ 2 прави, сж много умѣстни. Ние трѣбва да предпазимъ Дирекцията на митниците отъ напускане на нейния персоналъ, а за посредници въ България има млади хора, които могатъ да се ангажиратъ въ тая стопанска дейность.

Въ този редъ на мисли позволете ми, г-да народни представители, да засегна и следния въпросъ. Много фирми, чиято дейность не е прѣко комисонерска, за да обслужватъ своята търговска дейность или за да си създадатъ едно ново перо за приходи, ставатъ комисонери — по силата на сегашнитѣ закони, взематъ чиновничьи бивши митнически служители, плащатъ имъ висока заплата и чрезъ тѣхъ сж комисонери. Азъ не разбирамъ, че може една фирма да върши комисонерска дейность. Отговорността, като митнически посредникъ, има лицето, което е чиновникъ. Задъ него не знамъ каква отговорность може да се носи.

Ето защо азъ предлагамъ да се направи едно още по-големо измѣнение въ следния смисълъ: всѣко лице, което ще стане митнически посредникъ, трѣбва да бѣде или собственикъ на фирма, или най-малко членъ въ съдружие. Да бѣде чиновникъ при фирма, да си продава правото на фирма за пари, безъ да развива своя стопанска дейность, безъ да почувствува своята отговорность, безъ да проявява своята заинтересуваность къмъ стоката на клиента — това не разбирамъ и това не бива да става. Липсата на заинтересуваность къмъ стоката на клиента иде тѣкмо отъ този фактъ, че митническиятъ посредникъ си получава заплата отъ своя господарь-фирма, а фирмата я се яви, я не, въ района на митницата. Че на бурето изкочили обрѣчитѣ, че сандъкътъ се разковалъ и т. н., него не го интересува — ще отговаря фирмата X, при която той е чиновникъ!

Ето защо азъ моля да се направи следното измѣнение: митническиятъ посредникъ да бѣде членъ или собственикъ на фирма.

Уважаеми г-да народни представители! Това сж бележитѣ, които имамъ да направя по този законопроектъ, и азъ не се съмнявамъ, че съ доброто желание на г-на министра на финанситѣ въ комисията тѣ ще бѣждатъ приети, както и другитѣ бележки, които биха се направили, за да дадемъ единъ съвършенъ законъ не, но да дадемъ единъ законъ, който да отговаря на разрастналото се наше стопанство. Нашиятъ вносъ-износъ напоследъкъ се развива извънредно много, съ единъ усиленъ темпъ. Достатъчно е само да направите една приятна разходка по хубавия нашъ Дунавъ и вие ще видите, какъ се огъватъ пристанищата на Дунава отъ стоки. Вие ще видите тамъ, че не ги огъватъ ламаринкитѣ на „Петексъ“ или на нѣкоя друга фирма, но ги огъва богатството на една нация, огъва ги трудътъ на работника, огъва ги богатството на свѣта. Това богатство на свѣта — на този свѣтъ, който днешната война ни позволява да обгърнемъ — влиза въ България презъ нашитѣ дунавски пристанища. Нѣма пристанище на Дунава, което да не е натегнало отъ стоки, нѣма пристанище на Дунава, което да не е оживило своята стопанска дейность, поради усиления вносъ, който напоследъкъ става предимно отъ Германия. И много лоша услуга на нашитѣ политически интереси, много лоша услуга на нашитѣ национални интереси въ тия сѣдбоносни дни се прави, когато отъ тази трибуна тукъ проецава слово, което — позволете ми тая искреность — по-скоро на мене ми навѣва словата по чернитѣ станции (Ржкоплѣскания), отколкото на правдиво слово по стопанскитѣ въпроси на страната. Такава мисль тукъ не бива да има. Нашето правителство доказа достатъчно силно досега, че то пази интереситѣ на българското стопанство. То ги пази и днесъ. Ние сме свързани съ Германия на животъ или на смъртъ. Азъ бихъ задалъ на всѣкого едно отъ васъ въпроса: какво би станало съ насъ, ако ние добре се оковемъ въ веригитѣ на нашитѣ интереси и покриемъ напълно нашия износъ съ валутата, която има да получаваме отъ Германия, при положението, че войната, борбата, която сме поели, завърши съ единъ неуспѣхъ? За всички ни тая картина е ясна. Но какво ще стане при обратното положение, въ което ние сме увѣрени — при победата на силитѣ отъ Осьта? Безспорно, тогава ще настане просперитетъ за българското стопанство. Щастливо е българското стопанство, че то има да взема отъ стопанството на единъ народъ, на една нация, чнето воинство жъне победи по всички фронтове на свѣта. Тамъ е нашата гаранция, тамъ е нашата надежда и тамъ е нашата вѣра въ утрешния щастливъ стопански день за българската нация. Този день иде и той не е далечъ.

Не бива ние да смущаваме неговия тържественъ ходъ, не бива да смущаваме неговия тържественъ маршъ. (Ржкоплѣскания)

Съ тѣзи нѣколко думи азъ приключвамъ по законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за митниците и моля г-на министра на финанситѣ, както винаги, така и сега, въ комисията да станатъ по-големы измѣнения, за да дадемъ единъ наистина навремененъ и отговарящъ на нуждитѣ законъ за митниците. (Ржкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Ще гласуваме. Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за митниците, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ Добри Божиловъ: Моля, г-не председателю, да се пререди точка седма отъ дневния редъ и да се мине на точки осма и девета.

Председателъ Христо Калфовъ: Г-да народни представители! Г-нъ министърътъ на финанситѣ предлага да прердимъ точка седма отъ дневния редъ и да преминемъ къмъ разглеждане на точки осма и девета. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка осма отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за одобряване укази № 52 отъ 22 августъ, 53 отъ 28 августъ, 54 отъ 5 септември, 55 отъ 11 септември и 56 отъ 12 септември 1942 г., издадени по реда на чл. 126 отъ конституцията, за разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитѣ на отдѣлнитѣ министерства и дирекции за 1942 бюджетна година, за неотложни разходи.

Които приематъ да бѣждатъ прочетени само мотивитѣ, като проекторешението се счита за прочетено, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да ги прочете.

Докладчикъ д-ръ Петъръ Шишковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване укази № 52 отъ 22 августъ, 53 отъ 28 августъ, 54 отъ 5 септември, 55 отъ 11 септември и 56 отъ 12 септември 1942 г., издадени по реда на членъ 126 отъ конституцията, за разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитѣ на отдѣлнитѣ министерства и дирекции за 1942 бюджетна година, за неотложни разходи.

Г-да народни представители! Предвидъ на това, че нѣкои отъ разрешенитѣ съ бюджета на държавата за 1942 бюджетна година кредити се оказаха недостатъчни, а се налага извършване на неотложни разходи за нѣкои отъ службитѣ при отдѣлнитѣ министерства и дирекции, Министерскиятъ съветъ одобри да се извършатъ такива неотложни разходи по реда на членъ 126 отъ конституцията.

Горното като излагамъ и на основание членове 125 и 126 отъ конституцията, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложеното проекторешение за одобряване на издаденитѣ по случая царски укази.

Гр. София, октомври 1942 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

(Ето текстътъ на проекторешението:

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване укази № 52 отъ 22 августъ, 53 отъ 28 августъ, 54 отъ 5 септември, 55 отъ 11 септември и 56 отъ 12 септември 1942 г., издадени по реда на чл. 126 отъ конституцията, за разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитѣ на отдѣлнитѣ министерства и дирекции за 1942 бюджетна година, за неотложни разходи.

Одобряватъ се следнитѣ царски укази:

1) Указъ № 52, отъ 22 августъ 1942 г., относно разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитѣ на отдѣлнитѣ министерства за 1942 бюджетна година за

неотложни разходи въ размеръ на 12.514.000 л., обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 192, отъ 29 августъ 1942 г.;

2) Указъ № 53, отъ 28 августъ 1942 г., относно разрешаване допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитъ сгради, пътищата и благоустройството за 1942 бюджетна година, за строежъ и ремонтъ на жилища за заселниците въ Бѣломорска областъ, въ размеръ на 12.000.000 л., обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 195, отъ 2 септември 1942 г.;

3) Указъ № 54, отъ 5 септември 1942 г., относно разрешаване допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве — администрация и полиция, за 1942 бюджетна година, въ размеръ на 265.000 л., за учредяване на полицейско коменданство въ гр. Прилепъ, обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 201, отъ 9 септември 1942 г.;

4) Указъ № 55, отъ 11 септември 1942 г., относно разрешаване допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни за 1942 бюджетна година, предвидъ разрастванитъ се служби на дирекцията, въ размеръ на 2.100.000 л., обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 208, отъ 17 септември 1942 г.;

5) Указъ № 56, отъ 12 септември 1942 г., относно разрешаване допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитъ имоти за 1942 бюджетна година, за допълнителенъ личенъ съставъ на службата по държавнитъ имоти, въ размеръ на 405.000 л., обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 208, отъ 17 септември 1942 г.

Председател Христо Калфовъ: Ще гласуваме. Който г-да народни представители приематъ проекторешението за одобряване указы № 52 отъ 22 августъ, 53 отъ 28 августъ, 54 отъ 5 септември, 55 отъ 11 септември и 56 отъ 12 септември 1942 г., издадени по реда на чл. 126 отъ конституцията, за разрешаване допълнителни бюджетни кредити по бюджетитъ на отдѣлнитъ министерства и дирекции за 1942 бюджетна година, за неотложни разходи, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Минаваме на точка девета отъ дневния редъ:

Приемане на проекторешението за одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси, подписана въ Берлинъ на 22 юлий 1942 г., както и протоколитъ, подписани на същата дата, за прилагане спогодбата въ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размѣна съ държавитъ-приобретателки.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси, подписана въ Берлинъ на 22 юлий 1942 г., както и протоколитъ, подписани на същата дата, за прилагане спогодбата въ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размѣна съ държавитъ-приобретателки.

Г-да народни представители! Следъ разпадането на бившата югославска държава и съ целъ да се нормализира колкото е възможно по-скоро стопанската дейностъ на територията на тая държава, като се уредятъ и всички нейни задължения къмъ физически и юридически лица, които иматъ мѣстожителството или седалището си върху присъединенитъ къмъ държавитъ-приобретателки територии или въ самитъ тия държави, а именно: Германия (заедно съ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ), Италия (заедно съ Албания и Черна-гора), Унгария, България, Хърватско и Сърбия (заедно съ Банатъ), германското правителство, следъ като бѣ вече по-

стигнало известно споразумение съ италианското правителство, покани въ началото на тая година българското правителство да започне съ него преговори досежно имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава между отдѣлнитъ държави-приобретателки и свързанитъ съ тая подѣлба нѣкои финансови въпроси, а именно: подѣлба на югославското държавно имущество, на външнитъ и вътрешни дългове на Югославия и на другитъ нейни финансови задължения; ликвидиране на Югославската народна банка и на останалитъ държавни и полудържавни кредитни институти — Държавната ипотечна банка, Привилегированата земедѣлска банка, Дирекция за уреждане на земедѣлскитъ дългове, Пощенската спестовна каса и Занаятчийската банка, подѣлба на общественитъ осигуровки и пенсионнитъ фондове; уреждане въпроса за заваренитъ частни банки, застрахователни дружества и пр.

Българското правителство се отзова на тая покана и, следъ като се направиха предварителни проучвания по въпроситъ, презъ м. априлъ т. г. специална делегация започна въ Берлинъ преговори съ германското правителство, които завършиха на 25 априлъ съ парафирането на единъ проектъ за обща спогодба и на протоколи, уреждащи отдѣлнитъ въпроси. Германското правителство води преговори поотдѣлно съ всѣка отъ държавитъ-приобретателки — Италия, Унгария, България и Хърватско, Сърбия съ Банатъ се представляваше отъ германското правителство. Следъ като всички държави се съгласиха съ текста на общата спогодба, същата бѣ подписана отъ всички държави-приобретателки въ Берлинъ на 22 юлий т. г. Едновременно съ общата спогодба подписаха се и протоколитъ за прилагане на спогодбата въ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размѣна съ държавитъ-приобретателки. Другитъ протоколи, досежно ликвидирането на останалитъ държавни и полудържавни кредитни институти, досежно уреждането въпроса за общественитъ осигуровки и пр., ще бъдатъ подписани по-късно.

Съгласно чл. 21 отъ спогодбата, същата следва да бѣде ратифицирана колкото е възможно по-скоро и тя влизатъ въ сила щомъ като всички ратификационни инструменти бѣдатъ депозирани въ Министерството на външнитъ работи въ Берлинъ. Държавитъ-приобретателки, обаче, се съгласиха да прилагатъ временно постановленията на тази спогодба още отъ деня на подписването ѝ.

Предвидъ на горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тукъ приложеното проекторешение.

София, октомври 1942 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси, подписана въ Берлинъ на 22 юлий 1942 г., както и протоколитъ, подписани на същата дата, за прилагане спогодбата въ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размѣна съ държавитъ-приобретателки.

Одобрява се спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси, подписани въ Берлинъ на 22 юлий 1942 г., както и протоколитъ, подписани на същата дата, за прилагане спогодбата въ протектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размѣна съ държавитъ-приобретателки, както следва:

СПОГОДБА

за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и за някои други свързани с нея финансови въпроси.

Следъ като кралство Югославия престана да съществува,

Германското правителство, представявано отъ пълномощния министъръ

г-нъ д-ръ Вилхелмъ Фабрициусъ,

Италианското правителство, представявано отъ пълномощния министъръ

Маркизъ Паскуале Диана — също и за Албания,

Българското правителство, представявано отъ пълномощния министъръ

г-нъ Константинъ Вачовъ,

Хърватското правителство, представявано отъ пълномощния министъръ

г-нъ д-ръ Милорадъ Стразниcki,

Унгарското правителство, представявано отъ началника на отдѣлъ г-нъ д-ръ Паулъ Себестиевъ,

склучиха следната спогодба относно имуществено-правната подѣлба на бивша Югославия, както и някои други свързани с нея финансови въпроси.

ВСТЪПИТЕЛНИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ

„Държави-приобетателки“, въ смисъла на тази спогодба, сж: Германия, Италия (включително Албания и Черна-гора), Унгария, България, Хърватско и Сърбия, последната представена отъ германското правителство.

Подъ „бивша югославска държава“, въ смисъла на тази спогодба, се разбира бившото кралство Югославия.

ОТДѢЛЪ I.

Държавно имущество.

Членъ I.

Собствеността на бившата югославска държава и на нейнитъ бановини, включително тѣхнитъ предприятия,

ABKOMMEN

über die vermögensrechtliche Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates und einige andere damit zusammenhängende finanzielle Fragen

Nachdem das Königreich Jugoslawien aufgehört hat zu bestehen, haben die Deutsche Regierung, vertreten durch den Gesandten

Herrn Dr. Wilhelm Fabricius, die Italienische Regierung, vertreten durch den Gesandten

Marchese Pasquale Diana

— dieser auch für Albanien,

die Bulgarische Regierung, vertreten durch den Gesandten

Herrn Konstantin Watschhoff,

die Kroatische Regierung, vertreten durch den Gesandten

Herrn Dr. Milorad Straznicky,

die Ungarische Regierung, vertreten durch den Ministerialsektionschef

Herrn Dr. Paul Sebestyen,

über die vermögensrechtliche Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates und einige andere damit zusammenhängende finanzielle Fragen das nachfolgende Abkommen getroffen:

EINLEITENDE BESTIMMUNGEN

„Erwerberstaaten“ im Sinne dieses Abkommens sind das Deutsche Reich, Italien (einschließlich Albanien und Montenegro), Ungarn, Bulgarien, Kroatien und Serbien, dieses vertreten durch die Deutsche Regierung.

Unter „ehemaliger jugoslawischer Staat“ im Sinne dieses Abkommens wird das ehemalige Königreich Jugoslawien verstanden.

ABSCHNITT I

Staatsvermögen

Artikel I

Das Eigentum des ehemaligen jugoslawischen Staates und seiner Ban-schaften — einschließlich ihrer Betriebe,

ACCORDO

sulla sistemazione patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo e su talune altre questioni finanziarie con essa collegate

Considerando che il regno di Jugoslavia ha cessato di esistere, il Governo Germanico, rappresentato dal Ministro Plenipotenziario

Dott. Wilhelm Fabricius,

il Governo Italiano, rappresentato dal Ministro Plenipotenziario

Marchese Pasquale Diana

— anche per conto dell'Albania,

il Governo Bulgaro, rappresentato dal Ministro Plenipotenziario

Konstantin Watschhoff,

il Governo Croato, rappresentato dal Ministro Plenipotenziario

Dott. Milorad Straznicky,

ed il Governo Ungherese, rappresentato dal Capo-Sezione ministeriale Dott. Paul Sebestyen,

hanno concluso il seguente Accordo sulla sistemazione patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo e su talune altre questioni finanziarie con essa collegate.

DISPOSIZIONI PRELIMINARI

„Stati acquirenti“ nel senso di questo Accordo sono la Germania, l'Italia (insieme con l'Albania ed il Montenegro), l'Ungheria, la Bulgaria, la Croazia, e la Serbia, quest'ultima rappresentata dal Governo Germanico.

Per „ex-Stato jugoslavo“ agli effetti del presente Accordo s'intende l'ex-Regno di Jugoslavia.

PARTE PRIMA

Patrimonio dello Stato

Articolo I

Le proprietà dell'ex-Stato jugoslavo e dei suoi Banati (ivi compresi le loro aziende, istituti e fondi con o senza

тия, учреждения и фондове, съ или безъ самостояна юридическа личност, и на управляванитѣ отъ тѣхъ обществени фондове, която се е намирала на 15 априлѣ 1941 г. върху окончателно придадената на една държава-приобретателка територия, е собственостъ на тази държава-приобретателка, считано (съ обратна сила) отъ тази дата.

Ако недвижимата собственостъ на нѣкоя бановина се пресича отъ прокараната граница, относно тази собственостъ между заинтересуванитѣ държави-приобретателки ще се постигне споразумение за подѣлба въз основа на началата на справедливостта.

Членъ 2.

Състоящитѣ се въ акции участия, както и други участия отъ имуществено-правно естество на бившата югославска държава и на нейнитѣ бановини, включително на тѣхнитѣ предприятия, учреждения и фондове, съ или безъ самостояна юридическа личност, и на управляванитѣ отъ тѣхъ обществени фондове, въ предприятия, чието мѣстонахождение на 15 априлѣ 1941 г. е било изключително на територията на една държава-приобретателка, принадлежатъ на тази държава-приобретателка, съ обратна сила отъ тази дата.

Ако тия предприятия сж се намирали на територията на нѣколко държави-приобретателки, участието ще се разпредѣли между тѣзи държави-приобретателки по справедливостъ.

Членъ 3.

Произходящитѣ отпреди 15 априлѣ 1941 г. вземания на бившата югославска държава и на бановинитѣ отъ данѣци, мита и други обществени даждия ще се смѣтатъ съ обратна сила отъ 15 априлѣ 1941 г., като вземания на оная държава-приобретателка, въ чиято територия сж били или е трѣбвало да бждатъ събираеми отъ тогавашнитѣ компетентни власти.

Ако служебнитѣ райони на предишнитѣ компетентни власти се пресичатъ отъ прокараната граница, подѣлбата на упоменатитѣ въ първата алинея вземания въ полза на заинтересуванитѣ държави-приобретателки ще се извърши, като се опредѣли една компетентна, споредъ тогавашното право, властъ, за откъснатата при тегленето на границата частъ на досегашния служебенъ районъ.

Anstalten und Fonds mit oder ohne eigene Rechtspersönlichkeit und der von ihnen verwalteten öffentlichen Fonds —, das sich am 15. April 1941 in dem endgültig einem Erwerberstaat zugefallenen Gebiet befand, ist mit Rückwirkung auf diesen Zeitpunkt Eigentum dieses Erwerberstaates geworden.

Falls Grundeigentum einer Banschaft, durch die Grenzziehung durchschnitten wird, wird über dieses Eigentum eine Auseinandersetzung unter den beteiligten Erwerberstaaten nach Grundsätzen der Billigkeit herbeigeführt werden.

Artikel 2

Die in Aktien verkörperten Beteiligungen sowie andere Beteiligungen vermögensrechtlicher Natur des ehemaligen jugoslawischen Staates und seiner Banschaften — einschließlich ihrer Betriebe, Anstalten und Fonds mit oder ohne eigene Rechtspersönlichkeit und der von ihnen verwalteten öffentlichen Fonds — an Unternehmungen, deren Betriebsstätten sich am 15. April 1941 ausschließlich auf dem Gebiet eines Erwerberstaates befanden, stehen mit Rückwirkung von diesem Zeitpunkt ab diesem Erwerberstaat zu.

Befanden sich die Betriebsstätten innerhalb des Gebietes mehrerer Erwerberstaaten, so ist die Beteiligung zwischen diesen Erwerberstaaten nach Billigkeit aufzuteilen.

Artikel 3

Die aus der Zeit vor dem 15. April 1941 stammenden Forderungen des ehemaligen jugoslawischen Staates und der Banschaften wegen Steuern, Zölle und anderer öffentlicher Abgaben werden mit Rückwirkung vom 15. April 1941 als Forderungen desjenigen Erwerberstaates betrachtet, in dessen Gebiet sie bei den früher zuständigen Behörden zum Soll gestellt wurden oder zu stellen waren.

Sind die Amtsbezirke der früher zuständigen Behörden durch die Grenzziehung durchschnitten worden, so erfolgt die Aufteilung der im Absatz I behandelten Forderungen zugunsten der beteiligten Erwerberstaaten unter der Annahme einer gemäß dem bisherigen Recht zuständigen Behörde für den durch die Grenzziehung abgetrennten Teil des bisherigen Amtsbezirkes.

personalità giuridica propria ed i fondi pubblici da essi amministrati) che al 15 aprile 1941 si trovavano nel territorio passato definitivamente ad uno Stato acquirente, sono diventate proprietà di detto Stato con effetto retroattivo dalla data predetta.

Per i beni immobili di un Banato, che siano stati frazionati in conseguenza della delimitazione dei confini, si procederà ad una sistemazione fra gli Stati acquirenti interessati secondo principi di equità.

Articolo 2

Le partecipazioni azionarie come pure le altre partecipazioni di carattere patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo e dei suoi Banati (ivi compresi le loro aziende, istituti e fondi con o senza personalità giuridica propria e i fondi pubblici da essi amministrati) ad imprese, i cui stabilimenti si trovavano, al 15 aprile 1941, esclusivamente nel territorio di uno degli Stati acquirenti, spettano a tale Stato acquirente con effetto retroattivo dalla data predetta.

Se gli stabilimenti si trovavano nei territori di più Stati acquirenti, la ripartizione tra gli Stati stessi dovrà essere effettuata secondo equità.

Articolo 3

I crediti per imposte, dazi ed altri pubblici tributi dell'ex-Stato jugoslavo e dei Banati, sorti anteriormente al 15 aprile 1941, vengono considerati, con effetto retroattivo dal 15 aprile 1941, quali crediti dello Stato acquirente nel cui territorio erano stati messi od erano da mettersi a ruolo presso i già competenti uffici.

Se le circoscrizioni degli uffici già competenti sono state frazionate dalla delimitazione dei confini, la ripartizione dei crediti, contemplati al comma 1, a favore degli Stati acquirenti interessati, sarà fatta ammettendo l'esistenza, secondo il diritto anteriormente in vigore, di un ufficio competente per quella parte della circoscrizione preesistente che è stata staccata dal nuovo confine.

Вписаните за обезпечение на таква вземания ипотеки принадлежат на онази държава-приобретателка, в чиято територия се намира обремененият недвижим имот. Тъзи ипотеки могат да се осъществяват от съответната държава-приобретателка до онази размер, до който действително съществуващият в тежест на длъжника задължения са били или е трябвало да бъдат събираеми в територията на тази държава на 15 април 1941 г.

Член 4.

Другите произходящи от преди 15 април 1941 г. вземания и права на бившата югославска държава и на бановините, включително техните предприятия, учреждения и фондове, са или без самостоятелна юридическа личност, и на управляваните от тях фондове.

а) които са гарантирани с ипотека върху имущества, намиращи се върху територията на една държава;

б) които не са гарантирани с ипотека върху такива имущества, но са срещу физически и юридически лица, които на 15 април 1941 г. са имали местожителство или седалището си заедно с всичките си предприятия на територията на една държава-приобретателка, се смятат, с обратна сила от тази дата, като вземания и права на тази държава-приобретателка.

При вземания и права, при които длъжникът е променен след 15 април 1941 г., мърдавно е местожителството или седалището на задължения на тази дата.

При вземания и права срещу лица са предприятия на територията на различни държави, участващите държави-приобретателки определят, по справедливост, дали и в какъв размер тия вземания и права ще се смятат като вземания и права на едната или на другите държави-приобретателки.

ОТДЕЛ II.

Държавни задължения.

A. Финансови дългове.

Член 5.

Всяка държава-приобретателка се задължава да направи известно плащане за удовлетворение на договорните лица, които са собственици на заемни титри или са кредитори по нетитрирани вземания от вътрешния и външен дълг на бивша Югославия. За тази цел всяка държава-

Zur Sicherstellung von Forderungen dieser Art eingetragene Hypotheken stehen demjenigen Erwerberstaat zu, auf dessen Gebiet das belastete Grundstück gelegen ist. Diese Hypotheken können von dem betreffenden Erwerberstaat bis zu dem Ausmaß, in dem die zu Lasten des Schuldners tatsächlich bestehenden Verpflichtungen auf dem Gebiet dieses Erwerberstaates am 15. April 1941 zum Soll gestellt wurden bzw. zu stellen waren, geltend gemacht werden.

Artikel 4

Die sonstigen in der Zeit vor dem 15. April 1941 entstandenen Forderungen und Rechte des ehemaligen jugoslawischen Staates und der Banatschaften — einschließlich ihrer Betriebe, Anstalten und Fonds mit oder ohne eigene Rechtspersönlichkeit und der von ihnen verwalteten Fonds —

a) die auf Vermögensgegenständen hypothekarisch sichergestellt sind, die sich im Gebiete eines Staates befinden,

b) die auf solchen Vermögensgegenständen hypothekarisch nicht sichergestellt sind, gegen natürliche und juristische Personen, die ihren Wohnsitz oder Sitz mit sämtlichen Betrieben am 15. April 1941 in dem Gebiet eines Erwerberstaates hatten, werden mit Rückwirkung von diesem Zeitpunkt ab als Forderungen und Rechte dieses Erwerberstaates betrachtet.

Bei Forderungen und Rechten, bei denen der Schuldner nach dem 15. April 1941 gewechselt hat, ist der Wohnsitz oder Sitz des an diesem Tage Verpflichteten massgebend.

Bei Forderungen und Rechten gegen Personen mit Betrieben innerhalb der Gebiete verschiedener Staaten ist von den beteiligten Erwerberstaaten nach Billigkeit zu bestimmen, ob und in welchem Umfang diese Forderungen und Rechte als Forderungen und Rechte des einen oder der anderen Erwerberstaaten zu betrachten sind.

ABSCHNITT II

Staatsverbindlichkeiten

A. Finanzschulden

Artikel 5

Jeder Erwerberstaat verpflichtet sich, zur Abfindung von Vertragspersonen, die Eigentümer von Anleihestücken oder Gläubiger von nichttitrierten Forderungen der inneren oder äußeren Schuld des ehemaligen jugoslawischen Staates sind, einen Beitrag zu leisten. Zu diesem Zweck wird jeder Erwerberstaat mit

Le ipoteche iscritte a garanzia di detti crediti spettano allo Stato acquirente nel cui territorio si trova l'immobile ipotecato. Lo Stato acquirente potrà far valere tali ipoteche fino all'ammontare per il quale gli obblighi effettivi del contribuente erano stati messi od erano da mettersi a ruolo alla data del 15 aprile 1941 sul territorio di detto Stato.

Articolo 4

Gli altri crediti e diritti dell'ex-Stato jugoslavo e dei Banati (ivi compresi le loro aziende, istituti e fondi con o senza personalità giuridica propria e i fondi pubblici da essi amministrati) sorti prima del 15 aprile 1941:

a) che sono garantiti da ipoteca su beni che si trovano nel territorio di uno Stato acquirente,

b) che non sono garantiti da ipoteca su detti beni e che sussistono verso persone fisiche o giuridiche, che al 15 aprile 1941 avevano il loro domicilio o la loro sede con tutti i loro stabilimenti nel territorio di uno Stato acquirente, saranno considerati crediti e diritti di questo Stato con effetto retroattivo dalla data suddetta.

Per i crediti e diritti, di cui è cambiato il debitore dopo il 15 aprile 1941, è determinante il domicilio o la sede che aveva il debitore in detto giorno,

Per i crediti e diritti verso persone, che hanno aziende nel territorio di diversi Stati acquirenti, sarà stabilito dagli Stati acquirenti interessati secondo equità se e in quale misura tali crediti e diritti debbano essere considerati crediti e diritti di uno o di altri Stati acquirenti.

PARTE SECONDA

Obbligazioni dello Stato

A) Debiti finanziari

Articolo 5

Ogni Stato acquirente si assume di concorrere con un contributo alla tacitazione delle persone contemplate in questo Accordo che siano proprietarie di titoli del debito pubblico interno od estero dell'ex-Stato jugoslavo o abbiano dei crediti non rappresentati da titoli verso il medesimo Stato. A tale scopo

приобретателка ще бжде обременена съ една частъ отъ вътрешния дългъ на бившата югославска държава; както и отъ нейния външен дългъ, но само до толкова, до колкото на 15 априлъ 1941 г. заемни титри или нетитрирани вземания сж се намирали въ собственостъ на договорнитѣ лица.

Договорни лица, въ смисълъ на тази спогодба, сж физическитѣ и юридически лица, които сж имали на 1 декемврий 1941 г. мѣстожителство или седалище въ придадената на една държава-приобретателка територия отъ бившата югославска държава или въ една отъ самитѣ държави-приобретателки.

Къмъ външния дългъ се добавятъ задълженията отъ особени доставки, които не се взематъ подъ внимание при провеждането на клиринговата размяна съ отдѣлнитѣ държави-приобретателки.

Частитѣ на държавитѣ-приобретателки сж за:

Германия	50%
Италия (включително Албания и Черна-гора)	80%
Унгария	80%
България	80%
Хърватско	420%
Сърбия	290%
(отъ които за Банатъ — 40%).	

При установяване на общата сума на дълга, който ще се постави за основа, ще се пресмѣтнатъ въ единъ еднакъвъ типъ титриранитѣ дългове, които трѣбва да се взематъ подъ внимание, и ще се прибавятъ нетитриранитѣ дългове по тѣхната номинална стойностъ. Общата сума на дълговетѣ ще се установи въ динари. Задълженията, които гласятъ въ друга валута, а не въ динари, ще се пресмѣтатъ по следнитѣ курсове:

1 RM	20 динара
1 лира	2.63 "
1 пенгьо	12.18 "
1 левъ	0.61 "
1 куна	1 "
1 фр. фр.	1 "
1 к. (бивша кр.)	1.72 "
1 белга	8 "
1 алб. фр.	16.44 "
1 доларъ	50 "
1 англ. лира	198 "
1 австр.-унг. кр.	0.25 "
1 шв. фр.	11.59 "

Вътрешнитѣ дългове на бившата югославска държава, включени въ уреждането на дълговетѣ, съгласно първата алинея на този членъ, сж посочени въ приложение 1.

Приложение 2 съдържа чуждестраннитѣ заеми на бившата югославска държава, които, до колкото

einem Anteil an der inneren Schuld des ehemaligen jugoslawischen Staates und an dessen äußerer Schuld belastet, jedoch nur insoweit, als sich Anleihestücke oder nichttitrierte Forderungen am 15. April 1941 im Eigentum von Vertragspersonen befanden.

Vertragspersonen im Sinne dieses Abkommens sind natürliche und juristische Personen, die am 1. Dezember 1941 ihren Wohnsitz oder Sitz in dem einem Erwerberstaat zugefallenen Gebiet des ehemaligen jugoslawischen Staates oder in einem der Erwerberstaaten selbst hatten.

Der äußeren Schuld sind auch die Verbindlichkeiten aus besonderen Lieferungen zuzurechnen, die bei der Abwicklung des Verrechnungsverkehrs mit den einzelnen Erwerberstaaten nicht berücksichtigt werden.

Die Anteile der Erwerberstaaten betragen füt:

das Deutsche Reich	50%
Italien (einschließlich Albanien und Montenegro)	80%
Ungarn	80%
Bulgarien	80%
Kroatien	420%
Serbien	290%
(davon entfallen auf das Banat 40%)	

Bei der Feststellung des Gesamtbetrages der zugrunde zu legenden Schuld werden die zu berücksichtigenden titrierten Schulden in einen einheitlichen Typ umgerechnet und die nichttitrierten Schulden zu ihrem Nennbetrag hinzugefügt. Der Gesamtbetrag der Schulden wird in Dinar festgesetzt. Die Verpflichtungen, die auf eine andere Währung als Dinar lauten, werden zu folgenden Kursen umgerechnet:

1 RM	= 20.— Dinar
1 Lira	= 2.63 "
1 Pengö	= 12.18 "
1 Lew	= 0.61 "
1 Kuna	= 1.— "
1 ffr.	= 1.— "
1 k (früher kč.)	= 1.72 "
1 Belga	= 8.— "
1 alb. fr.	= 16.44 "
1 \$	= 50.— "
1 £	= 198.— "
1 öster.-ungar. Kr.	= 0.25 "
1 sfr.	= 11.59 "

Die in Schuldenregelung gemäss dem ersten Absatz dieses Artikels einbezogenen Inlandsschulden des ehemaligen jugoslawischen Staates sind in der beigefügten Anlage 1 zusammengestellt.

Die beigefügte Anlage 2 enthält die Auslandsschulden des ehemaligen jugoslawischen Staates, die, soweit die

ogni Stato acquirente viene addebitato per una quota del debito interno ed estero dell'ex-Stato jugoslavo, ma solo in quanto titoli o crediti non rappresentati da titoli erano, alla data del 15 aprile 1941, di proprietà di persone contemplate in questo Accordo.

„Persone contemplate in questo Accordo“ sono le persone fisiche o giuridiche che al 1° dicembre 1941 avevano il loro domicilio o la loro sede nel territorio ex-jugoslavo attribuito ad uno degli Stati acquirenti oppure in uno di questi stessi Stati.

Nel debito estero sono da comprendersi anche i debiti derivanti da particolari forniture che non saranno contemplate nella sistemazione dei conti di compensazione con i singoli Stati acquirenti.

Le quote degli Stati acquirenti importano:

per la Germania	50%
per l'Italia (insieme con l'Albania ed il Montenegro)	80%
per l'Ungheria	80%
per la Bulgaria	80%
per la Croazia	420%
per la Serbia	290%
(di cui 40% per il Banato)	

Per stabilire l'importo totale del debito da prendere come base, i debiti costituiti da titoli saranno ragguagliati secondo un tipo unico e i debiti non costituiti da titoli vi saranno aggiunti al loro valore nominale. L'importo totale dei debiti sarà fissato in dinari. I debiti espressi in valute diverse dal dinaro saranno convertiti ai cambi seguenti:

1 RM	= 20.— Dinar
1 Lira	= 2.63 "
1 Pengö	= 12.18 "
1 Lewa	= 0.61 "
1 Kuna	= 1.— "
1 fr. fr.	= 1.— "
1 K (antica kč)	= 1.72 "
1 Belga	= 8.— "
1 fr. alb.	= 16.44 "
1 Doll.	= 50.— "
1 Lst	= 198.— "
1 Cor. a. u.	= 0.25 "
1 fr. sv.	= 11.59 "

I debiti interni dell'ex-Stato jugoslavo compresi nel regolamento dei debiti secondo il comma 1 di questo articolo sono elencati nell'allegato № 1.

L'allegato № 2 comprende i debiti esteri dell'ex-Stato jugoslavo che, in quanto sussistano le condizioni del

сж налице условията на алинея първа на този членъ, участвуватъ въ уреждане на дълговетъ.

Въ приложение 3 сж показани коефициентитъ за пресмѣтане на титриранитъ дългове въ единъ общъ типъ, съгласно алинея пета на настоящия членъ.

Членъ 6.

Всѣка държава-приобретателка ще изплати своята частъ отъ югославския държавенъ дългъ най-напредъ съ оиѣзи югославски държавни облигации и нетитрирани държавни дългове, които на 15 априлъ 1941 г. сж се намирали въ територията на една държава-приобретателка, въ собственостъ на договорнитъ лица (чл. 5, алинея втора), по долуозначения начинъ: всѣка държава-приобретателка ще изтегли отъ обращение незабавно югославскитъ държавни облигации въ своята територия, чрезъ обмѣна съ свои облигации, най-късно, обаче, до 4 месеца следъ подписването на тази спогодба.

Така обмѣненитъ държавни облигации и поетитъ нетитрирани дългове ще се предаватъ на уравнилното бюро, подчинено на германското управление въ Бѣлградъ, като се представятъ изтегленитъ документи за дълга.

Всѣка държава-приобретателка може да изпрати при това бюро по единъ делегатъ. Разносцитъ за делегата понася изпращащата го държава.

Освенъ това, за изплащане на частъта-служатъ сжщо ония облигации и нетитрирани държавни дългове, които сж се паднали при разнитъ финансови разпредѣления на една държава-приобретателка, на нейнитъ поданици и учреждения (напр. резервитъ на частнитъ застрахователни дружества и т. н.). Ако въ кръга на такова разпредѣление частъ отъ вземане отъ нетитриранъ дългъ се падне на нѣкоя държава-приобретателка, на нейнитъ поданици и учреждения, то и тази частъ се употребява за изплащане частъта на държавата-приобретателка.

Предаденитъ облигации трѣбва да носятъ всички купони, платими следъ 15 априлъ 1941 г. Ако липсватъ купони — приспадатъ се отъ стойността на облигациитъ по номиналната имъ стойностъ. Изработенитъ до 15 априлъ 1941 г. лихви по нетитрирани дългове, които още не сж изплатени, се поематъ сжщо отъ държавата-приобретателка. Ако една

Voraussetzungen des Absatzes 1 dieses Artikels gegeben sind, an der Schuldenregelung teilnehmen.

In der beigefügten Anlage 3 sind die für die Umrechnung der titrierten Schulden in einen einheitlichen Typ gemäß Absatz 5 dieses Artikels anzuwendenden Umrechnungskoeffizienten zusammengestellt.

Artikel 6

Jeder Erwerberstaat wird seinen Anteil an der jugoslawischen Staatsschuld in erster Linie durch diejenigen jugoslawischen Staatsschuldverschreibungen und nichttitrierten Staatsschulden, die sich im Gebiet eines Erwerberstaates am 15. April 1941, im Eigentum von Vertragspersonen (Artikel 5, Abs. 2) befanden, in der nachstehend vorgesehenen Weise begleichen:

Jeder Erwerberstaat wird auf seinem Gebiet unverzüglich, spätestens jedoch innerhalb von vier Monaten nach Unterzeichnung dieses Abkommens, die jugoslawischen Staatsschuldverschreibungen auf dem Wege des Umtausches in eigene Schuldverschreibungen aus dem Umlauf ziehen.

Die so umgetauschten Staatsschuldverschreibungen und die übernommenen nichttitrierten Staatsschulden werden einer unter der deutschen Verwaltung in Belgrad stehenden Verrechnungsstelle unter Vorlegung der eingezogenen Schulddokumente nachgewiesen. Die Erwerberstaaten können je einen Delegierten zu dieser Stelle entsenden. Die Kosten für den Delegierten trägt jeweils der entsendende Staat.

Außerdem werden zur Begleichung des Anteils auch diejenigen Staatsschuldverschreibungen und nichttitrierten Staatsschulden verwendet, die einem Erwerberstaat, seinen Angehörigen und Institutionen aus den verschiedenen finanziellen Auseinandersetzungen zufallen werden (z. B. Reserven der privaten Versicherungsanstalten usw.). Falls im Rahmen solcher Auseinandersetzungen einem Erwerberstaat, seinen Angehörigen und Institutionen ein Gläubigeranteil an den nichttitrierten Schulden zufällt, so wird auch dieser zur Abtragung des Anteils des Erwerberstaates verwendet.

Die abgelieferten Schuldverschreibungen müssen mit sämtlichen nach dem 15. April 1941 fälligen Zinsscheinen versehen sein. Falls Zinsscheine fehlen, werden sie mit ihrem Nennwert von dem Wert der betreffenden Schuldverschreibung abgezogen. Die bis zum 15. April 1941 aufgelaufenen Zinsen, die auf nichttitrierte Schulden entfallen und noch nicht bezahlt sind, werden

comma 1 di questo articolo, concorrano al regolamento dei debiti.

Nell'allegato № 3 sono indicati i coefficienti di ragguaglio applicabili secondo il comma 5 di questo articolo per la conversione in un tipo unico dei debiti rappresentati da titoli.

Articolo 6

Ogni Stato acquirente regolerà la sua quota del debito statale ex-jugoslavo in prima linea mediante i titoli jugoslavi ed i debiti non rappresentati da titoli che, al 15 aprile 1941, si trovavano nel territorio di uno degli Stati acquirenti ed erano di proprietà di persone contemplate in questo Accordo (art. 5, comma 2) nella maniera seguente:

Ogni Stato acquirente provvederà immediatamente, o comunque al più tardi entro quattro mesi dalla firma del presente Accordo, a ritirare dalla circolazione nel suo territorio i titoli jugoslavi, sostituendoli con titoli propri.

Dei titoli così cambiati, nonchè dei debiti assunti non rappresentati da titoli, sarà fatta comunicazione ad un ufficio di compensazione a Belgrado, alle dipendenze dell'amministrazione germanica, al quale dovranno essere rimessi i relativi titoli e documenti di debito. Ogni Stato acquirente può inviare a questo Ufficio un suo delegato. Le spese di questo delegato sono a carico del rispettivo Stato.

Inoltre saranno utilizzati per il pareggio della quota anche i titoli di Stato e debiti statali non rappresentati da titoli che saranno assegnati ad uno Stato acquirente, ai suoi sudditi ed istituzioni in seguito alle varie sistemazioni finanziarie (ad es. le riserve degli istituti privati di assicurazione ecc.). Nel caso in cui nel quadro di siffatte sistemazioni sarà assegnata ad uno Stato acquirente, ai suoi sudditi ed istituzioni, una quota di credito su debiti non rappresentati da titoli, anche questa quota sarà utilizzata a scarico della quota dello Stato acquirente.

I titoli consegnati devono essere muniti di tutte le cedole scadute dopo il 15 aprile 1941. Le cedole mancanti saranno dedotte al loro valore nominale dal valore dei rispettivi titoli. Gli interessi maturati fino al 15 aprile 1941 sui debiti non rappresentati da titoli e non ancora pagati vengono pure assunti dagli Stati acquirenti. Se uno Stato ha pagato interessi su titoli

държава-приобретателка е изплатила лихви по титрирани дългове следъ 15 априлъ 1941 г., то съответниятъ суми се зачитатъ по нейната частъ отъ дълга.

Облигациитъ трѣбва да бждатъ предадени на споменатото бюро безъ разноси, подредени, споредъ отдѣлнитъ емисии и по нумера и съ прилагане на пореденъ описъ. Припадащитъ се на дадена държава-приобретателка нетитрирани дългове се записватъ при уравниелното бюро (чл. 6, алинея първа) отдѣлно за всѣка държава-приобретателка, заедно съ припадащитъ се до 15 априлъ 1941 г. лихви.

Изключени сж отъ предаване и прихващане срещу дълга погасенитъ въ редовнитъ тиражи облигации.

Членъ 7.

Компетентнитъ мѣста на територията на държавата-приобретателка разрешаватъ събирането и изпращането на югославски облигации, съхранявани на нейна територия и собственостъ на „договорнитъ лица“ (чл. 5, алинея втора) на територията на друга държава-приобретателка.

Членъ 8.

Погасяватъ се вещни гаранции за финансови задължения, когато имуществата, съ които се гарантиратъ, се припадатъ на държава-приобретателка.

Членъ 9.

Ако стойността на предаденитъ облигации и на другитъ споменати суми е по-малка отъ частъта, предвидена въ чл. 5, съответната държава-приобретателка трѣбва да постави на разположение разликата въ брой или въ свои облигации въ своя валута по номинална стойностъ, като условията на облигациитъ трѣбва да отговарятъ на тях, при които тя издава по сжщото време облигации на вътрешни държавни заеми съ срокъ до петъ години.

Лихвитъ за времето отъ 15 априлъ 1941 г. до момента, отъ който новитъ облигации ставатъ лихворосни, следва да се платятъ въ брой.

Ако стойността на предаденитъ облигации и на другитъ споменати суми надвишава частъта, предвидена въ чл. 5 за една държава-приобре-

ebenfalls von den Erwerberstaaten übernommen. Hat ein Erwerberstaat Zinsen auf titrierte Schulden nach dem 15. April 1941 gezahlt, so sind die entsprechenden Beträge bei seinem Schuldenanteil anzurechnen.

Die Ablieferung der Schuldverschreibungen an die erwähnte Stelle hat nach einzelnen Emissionen und Nummern geordnet und unter Beifügung eines Nummernverzeichnisses kostenlos zu erfolgen. Die einem Erwerberstaat zufallenden nichttitrierten Schulden werden bei der Verrechnungsstelle (Artikel 6, Abs. 3) für jeden Erwerberstaat getrennt einschließlich der bis zum 15. April 1941 darauf entfallenen Zinsen, verbucht.

Ausgenommen von der Ablieferung und Verrechnung auf die Schuld sind Sc ordentlichen Verfahren amortisierte imhuldverschreibungen.

Artikel 7

Die zuständigen Stellen im Gebiet eines Erwerberstaates werden die Verbringung und Versendung von jugoslawischen Staatsschuldverschreibungen bewilligen, die auf ihrem Gebiet verwahrt werden und Eigentum von Vertragspersonen (Artikel 5, Abs. 2) im Gebiete eines anderen Erwerberstaates sind.

Artikel 8

Dingliche Sicherheiten für Finanzschulden auf Vermögensgegenstände, die einem der Erwerberstaaten zugefallen sind, erlöschen.

Artikel 9

Soweit der Wert der abgelieferten Schuldverschreibungen und der sonst in Frage kommenden Beträge hinter dem in Artikel 5 vorgesehenen Anteil eines Erwerberstaates zurückbleibt, hat der betreffende Erwerberstaat den Unterschiedsbetrag in bar oder in eigene Obligationen seiner Währung in nomineller Höhe des Unterschiedsbetrages zur Verfügung zu stellen, wobei die Ausstattung der Obligationen derjenigen entsprechen muß, in der er zur in Betracht kommenden Zeit Staatsschuldverschreibungen mit einer Laufzeit bis zu fünf Jahren im Inlande ausgibt.

Für die Zeit vom 15 April 1941 ab bis zum Beginn des Zinsenlaufes der zu übergebenden Obligationen sind Zinsen in bar zur Verfügung zu stellen.

Soweit der Wert der abgelieferten Schuldverschreibungen und der sonst in Frage kommenden Beträge den im Artikel 5 vorgesehenen Anteil eines

dopo il 15 aprile 1941, i relativi importi dovranno essere computati sulla sua quota di debito.

La rimessa dei titoli all'ufficio predetto dovrà avvenire senza spesa. I titoli dovranno essere ordinati per emissioni e numeri ed accompagnati da un elenco numerico. I debiti non rappresentati da titoli assegnati ad uno Stato acquirente saranno registrati presso l'ufficio di compensazione (art. 6, comma 3) separatamente per ogni Stato acquirente con i relativi interessi scaduti fino al 15 aprile 1941.

Restano esclusi dalla rimessa e dal computo sul debito i titoli già ammortizzati con procedimento normale.

Articolo 7

Gli organi competenti nel territorio di uno Stato acquirente autorizzeranno il trasferimento dei titoli jugoslavi che si trovano nel loro territorio ed appartengono a persone contemplate in questo Accordo (art. 5, comma 2) residenti nel territorio di un altro Stato acquirente.

Articolo 8

Le garanzie reali per debiti finanziari su beni patrimoniali che sono stati assegnati ad uno degli Stati acquirenti, si estinguono.

Articolo 9

Qualora il valore dei titoli rimessi e degli altri importi in questione risulti inferiore alla quota di uno Stato acquirente prevista all'art. 5, questo Stato deve mettere a disposizione la differenza in contanti oppure in proprie obbligazioni espresse nella sua valuta per il valore nominale della differenza. Le caratteristiche delle obbligazioni devono corrispondere a quelle dei titoli di Stato emessi all'interno in quell'epoca con scadenza fino a cinque anni.

Dal 15 aprile 1941 alla data di decorrenza degli interessi sulle obbligazioni da consegnare, dovranno essere messi a disposizione gli interessi in contanti.

Qualora il valore dei titoli rimessi e degli altri importi in questione superi la quota di uno Stato acquirente prevista all'art. 5, lo Stato interessato ha

тателка, съответната държава има право да иска изплащането на надвишаващата сума, и то от вносител в брой и облигации на онази или на ония държави-приобретателки, които са предали облигации и други поменати суми на стойност по-малка от предвидената в чл. 5 частъ. Ако няколко държави-приобретателки имат право на уравнище, то тези държави-приобретателки получават от всяка вноска в брой и от всички облигации онази част, която съответствува на отношението на тяхното взискане към сбора от взисканията на всички имащи право на уравнище държави-приобретателки.

Членъ 10.

Бюрото, на което се предаватъ югославските облигации, ще извърши всички установявания и пресметания, съгласно предходните членове, и ще проведе необходимото уравниване. То трябва да унищожи, под контрола на държавитъ-приобретателки, предаденитъ му югославски облигации.

Б. Други финансови задължения.

Членъ 11.

Начинътъ на уреждане на възникналитъ преди 15 априлъ 1941 г. финансови задължения на бившата югославска държава и нейнитъ бановини, включително на тяхнитъ предприятия, учреждения и фондове, съ или безъ собствена юридическа личност, и на управляванитъ отъ тяхъ обществени фондове, които не са разгледани подъ А и не са уредени другаде, се предоставя на онази държава-приобретателка, въ която кредиторътъ има своето мѣстожителство или седалището си въ деня на подписването на тази спогодба. Онези държави-приобретателки, въ чиято област кредиторътъ нѣма свое мѣстожителство или седалище въ деня на подписването на тази спогодба, ще бъдатъ освободени отъ уреждането на поменатитъ задължения.

Доколкото се отнася до задължения отъ погасителни ренти, за поети отъ държавата желѣзници и до вещно гарантирани задължения, уреждането се поема отъ онази държава-приобретателка, върху чиято област се намира въпросната желѣзопътна линия или обременениятъ недвижимъ имотъ. Държавата-приобретателка ще поеме въ пълнѣн размѣръ задълженията по

Erwerberstaats übersteigt, hat der betreffende Erwerberstaat Anspruch auf Ausgleich des Mehrbetrages, und zwar in Barleistungen und Obligationen des oder derjenigen Erwerberstaaten, bei denen der Wert der abgelieferten Schuldverschreibungen und der sonstigen in Frage kommenden Beträge hinter dem im Artikel 5 vorgesehenen Anteil zurückbleibt. Sind mehrere Erwerberstaaten ausgleichsberechtigt, so erhalten diese Erwerberstaaten an jedem bereitgestellten Barbetrag und an allen Obligationen denjenigen Anteil, der sich aus dem Verhältnis ihres Anspruchs zu den gesamten Ansprüchen aller ausgleichberechtigten Erwerberstaaten ergibt.

Artikel 10

Die Stelle, an die die jugoslawischen Schuldverschreibungen abzuliefern sind, hat alle sich aus den vorstehenden Artikeln ergebenden Feststellungen und Abrechnungen vorzunehmen und den erforderlichen Ausgleich durchzuführen. Sie hat die ihr abgelieferten jugoslawischen Schuldverschreibungen unter Kontrolle der Erwerberstaaten zu vernichten.

В. Andere finanzielle Verpflichtungen

Artikel 11

Die Art und Weise der Regelung der vor dem 15. April 1941 entstandenen, unter A nicht behandelten und nicht anderweitig geregelten finanziellen Verpflichtungen des ehemaligen jugoslawischen Staates und seiner Banschaften — einschließlich ihrer Betriebe, Anstalten und Fonds mit oder ohne eigene Rechtspersönlichkeit und der von ihnen verwalteten öffentlichen Fonds — bleibt demjenigen Erwerberstaat überlassen, in dessen Gebiet der Gläubiger am Tage der Unterzeichnung dieses Abkommens seinen Wohnsitz oder Sitz hat. Diejenigen Erwerberstaaten, in deren Gebiet der Gläubiger am Tage der Unterzeichnung dieses Abkommens seinen Wohnsitz oder Sitz nicht hat, werden von der Regelung der erwähnten Verpflichtungen freigestellt.

Soweit es sich um Verpflichtungen aus Einlösungsrenten für verstaatlichte Eisenbahnen und um dinglich gesicherte Verpflichtungen handelt, übernimmt jedoch derjenige Erwerberstaat die Regelung, auf dessen Gebiet die in Betracht kommende Eisenbahnstrecke oder das belastete Grundstück gelegen ist. Der Erwerberstaat wird bei dieser Regelung den dinglichen

diritto al rimborso dell'eccedenza, e precisamente in contanti od in obbligazioni di quello o di quegli Stati acquirenti che hanno rimesso titoli od altri importi per un ammontare inferiore alla quota rispettiva prevista all'art. 5. Se più Stati acquirenti hanno diritto a rimborso essi riceveranno su ogni importo in contanti e su tutte le obbligazioni quella quota che risulta dal rapporto fra il loro diritto e l'insieme dei diritti di tutti gli Stati acquirenti aventi diritto a rimborso.

Articolo 10

L'Ufficio al quale devono essere rimessi i titoli di debito jugoslavo deve provvedere a tutti gli accertamenti e conteggi previsti agli articoli precedenti ed eseguire i conguagli necessari. Esso deve distruggere sotto il controllo degli Stati acquirenti i titoli di debito jugoslavo rimessigli.

В. Altri obblighi finanziari

Articolo 11

Le modalità della sistemazione degli obblighi finanziari dell'ex-Stato jugoslavo e dei suoi Banati (ivi compresi le loro aziende, istituti, fondi con o senza personalità giuridica propria ed i fondi pubblici da essi amministrati) sorti prima del 15 aprile 1941, che non sono stati contemplati alla lettera A del presente Accordo e che non sono altrimenti regolati, sono riservati a quello stato acquirente nel cui territorio il creditore ha il suo domicilio o la sua sede alla data della firma del presente Accordo. Gli Stati acquirenti, nel cui territorio il creditore non ha alla data della firma del presente Accordo il suo domicilio o la sua sede, sono esonerati dal regolamento degli obblighi suddetti.

Trattandosi però di impegni derivanti da rate di riscatto per ferrovie statizzate o da obbligazioni con garanzie reali, la sistemazione incombe a quello Stato acquirente nel cui territorio è situata la relativa ferrovia o l'immobile ipotecato. Lo Stato acquirente terrà in questa sistemazione pieno conto dei diritti spettanti al creditore in base ad obbligazioni con

уреждането на тѣзи вещни права на кредитора. Ако новитѣ граници пресичатъ таква железопътни линии и вещно гарантирани обекти, ще се направи едно справедливо раздѣляне между участващитѣ държави-приобретателки.

Колкото се отнася до обезщетения, дължими въз основа на югославската аграрна реформа или на произведенитѣ въ връзка съ тази аграрна реформа отчуждения на недвижими имоти, тѣхното уреждане ще бъде поето отъ онази държава-приобретателка, въ чиято територия се намира отчуждениятъ недвижимъ имотъ. По изпълнението на това постановление участващитѣ държави-приобретателки ще сключатъ помежду си нарочни спогодби.

При задължения, по които кредитортъ е промѣненъ следъ 15 април 1941 г., мѣродавно е мѣстожителството или седалището на онзи, който е притежавалъ вземането на тоя день.

Членъ 12.

Не могатъ да се предявяватъ срещу държава-приобретателка искания за обратно завърнене и за връщане на данъци, мита и други даждия, които сж били или е трѣбвало да бъдатъ събирани при компетентнитѣ органи извънъ територията на тази държава-приобретателка.

Ако служебнитѣ райони на прединитѣ компетентни органи се пресичатъ отъ прокарването на границата, подѣлбата на упоменатитѣ въ първата алинея задължения между съответнитѣ държави-приобретателки ще се извърши, като се приеме една компетентна, споредъ тогавашното право, властъ, за откъснатата при тегленето на границата частъ отъ досегашния служебенъ районъ.

Членъ 13.

Депозити, които сж служили за гаранция на едно право на бившата югославска държава или на бановинитѣ, включително тѣхнитѣ предприятия, учреждения и фондове, съ или безъ самостоятна юридическа личностъ, и на управляванитѣ отъ тѣхъ обществени фондове, трѣбва да се предадатъ на онази държава-приобретателка, върху която е преминало правото. Другитѣ депозити трѣбва да се предадатъ на онази държава-приобретателка, чито органи сж компетентни въ въпросния случай.

Rechten des Gläubigers in vollem Umfang Rechnung tragen. Wenn die neuen Grenzen solche Eisenbahnstrecken und die Objekte, auf denen dingliche Sicherungen ruhen, durchschneiden, findet unter den beteiligten Erwerberstaaten eine billige Aufteilung statt.

Soweit es sich um Schadensersatzverpflichtungen aus dem Titel der jugoslawischen Agrarreform oder aus im Zusammenhang mit dieser Agrarreform durchgeführten anderweitigen Enteignungen von Grundbesitz handelt, übernimmt die Regelung derjenige Erwerberstaat, in dessen Gebiet der enteignete Grundbesitz liegt. Über die Durchführung dieser Bestimmung werden die beteiligten Erwerberstaaten untereinander Sonderregelungen treffen.

Bei Verpflichtungen, bei denen der Gläubiger seit dem 15. April 1941 gewechselt hat, ist der Wohnsitz oder Sitz desjenigen maßgebend, dem die Forderungen an diesem Tage zustanden.

Artikel 12

Ansprüche auf Rückvergütung und Erstattungen von Steuern, Zöllen und anderen Abgaben, die bei den zuständigen Behörden außerhalb des Gebietes eines Erwerberstaates zum Soll gestellt wurden oder zu stellen waren, können diesem Erwerberstaat gegenüber nicht geltend gemacht werden.

Sind die Amtsbezirke der früher zuständigen Behörden durch die Grenzziehung durchschnitten worden, so erfolgt die Aufteilung der im Absatz 1 behandelten Verpflichtungen unter den beteiligten Erwerberstaaten unter der Annahme einer gemäß dem bisherigen Recht zuständigen Behörde für den durch die Grenzziehung abgetrennten Teil des bisherigen Amtsbezirkes.

Artikel 13

Depositen, die zur Sicherstellung eines Rechts des ehemaligen jugoslawischen Staates oder der Banschaften — einschließlich ihrer Betriebe, Anstalten und Fonds mit oder ohne eigene Rechtspersönlichkeit und der von ihnen verwalteten öffentlichen Fonds — dienen, sind einem Erwerberstaat auszufolgen, wenn das Recht auf diesen Erwerberstaat übergegangen ist. Andere Depositen sind an denjenigen Erwerberstaat auszufolgen, dessen Behörden in der fraglichen Angelegenheit zuständig sind.

garanzie reali. Se tali ferrovie o tali immobili, oggetto di garanzie reali, vengono frazionati in seguito alla delimitazione dei nuovi confini, si procederà ad una equa ripartizione tra gli Stati acquirenti interessati.

Trattandosi di indennizi derivanti dalla riforma agraria jugoslava o comunque da espropriazioni di beni immobili, eseguite in connessione con detta riforma agraria, la sistemazione incombe allo Stato acquirente nel cui territorio è situato l'immobile espropriato. Gli Stati acquirenti regoleranno con accordi speciali l'esecuzione di questa disposizione.

Per gli obblighi dei quali è cambiato il creditore dopo il 15 aprile 1941 è determinante il domicilio o la sede della persona alla quale spettavano i crediti in detto giorno.

Articolo 12

I diritti a rimborso od a restituzione di imposte, dazi od altri tributi che fossero stati messi a ruolo o avrebbero dovuto essere messi a ruolo presso gli uffici competenti fuori del territorio di uno Stato acquirente, non possono essere fatti valere nei confronti di questo Stato.

Se le circoscrizioni degli uffici già competenti sono state frazionate dalla delimitazione dei confini, la ripartizione degli obblighi contemplati al comma 1 fra gli Stati acquirenti interessati sarà fatta ammettendo l'esistenza, secondo il diritto anteriormente in vigore, di un ufficio competente per quella parte della circoscrizione preesistente che è stata staccata dal nuovo confine.

Articolo 13

I depositi che servivano a garantire un diritto dell'ex-Stato jugoslavo o del Banati (ivi compresi le loro aziende, fondi ed istituti con o senza personalità giuridica propria ed i fondi pubblici da essi amministrati), devono essere consegnati allo Stato acquirente, al quale è assegnato il rispettivo diritto. Gli altri depositi devono essere consegnati allo Stato acquirente le cui Autorità sono competenti per la questione di cui si tratta.

Съ горнитѣ постановления не се засѣгатъ частнитѣ права на трети лица върху депозититѣ.

Задължения за направени въ брой и не особено предназначени депозити важатъ като задължения въ смисъла на членъ 11.

Членъ 14.

Като доброволенъ приносъ за уреждането на гаранционнитѣ задължения на бившата югославска държава важи следното:

Всѣка държава-приобретателка ще изпълни посоченитѣ въ приложение 4 гаранционни задължения, доколкото тѣ се отнасятъ до нейната територия, но само къмъ договорни лица; правата, свързани съ гаранциитѣ, се придобиватъ отъ изпълняващата държава-приобретателка.

При вещно свързанитѣ гаранции е решаващо, доколко обектътъ, за който се отнася гаранцията, се намира на територията на тази държава-приобретателка, а за чисто лични гаранции — седалището на длъжника, въ чиято полза е дадена гаранцията.

Ако длъжникътъ е юридическа личност и ако вследствие на новитѣ гаранции е направено раздѣляне на неговото имущество, трѣбва да се раздѣли по справедливост и гаранционното задължение между участващитѣ държави-приобретателки.

ОТДѢЛЪ III

Заклучителни постановления.

Членъ 15.

Подѣлбата на имуществото и дълговетѣ на общини, съюзи на общини и другитѣ публичноправни тѣла, чиято област се пресича отъ прокараната граница, съ изключение на бановинитѣ, ще се извърши между участващитѣ държави-приобретателки, на основание началата на справедливостта.

Членъ 16.

Относно бившата югославска народна банка ще се извърши една подѣлба между държавитѣ-приобретателки; начинътъ е опредѣленъ въ единъ специаленъ протоколъ.

Членъ 17.

Относно Държавната ипотечарна банка, Привилегированата земеделска банка и Пощенската спестовна каса, както и намиращитѣ се подъ тѣкно

Durch die vorstehenden Bestimmungen werden Privatrechte dritter Personen an den Depositen nicht berührt.

Verpflichtungen hinsichtlich bar gelegter, nicht gesondert aufbewahrter Depositen gelten als Verpflichtungen im Sinne des Artikels 11.

Artikel 14

Als freiwilliger Beitrag zur Regelung der Garantieverpflichtungen des ehemaligen jugoslawischen Staates gilt folgendes:

Jeder Erwerberstaat wird die in der Anlage 4 aufgeführten Garantieverpflichtungen, soweit sie sein Gebiet betreffen, erfüllen, aber nur gegenüber Vertragspersonen; die mit den Garantien verbundenen Berechtigungen erwirbt der erfüllende Erwerberstaat.

Dabei ist entscheidend, bei den sachlich gebundenen Garantien, ob und in welchem Umfang das Objekt, auf welches sich die Garantie bezieht, sich auf dem Gebiet dieses Erwerberstaates befindet, bei rein persönlichen Garantien der Sitz des Schuldners, zu dessen Gunsten die Garantie geleistet wurde.

Ist der Schuldner eine juristische Person und findet eine Aufteilung seines Vermögens zufolge der neuen Grenzen statt, so ist die Garantieverpflichtung unter den beteiligten Erwerberstaaten nach Billigkeit aufzuteilen.

ABSCHNITT III

Schlussbestimmungen

Artikel 15

Über das Vermögen und die Schulden von Gemeinden, Gemeindeverbänden und sonstigen Körperschaften des öffentlichen Rechts, deren Gebiet durch die Grenzziehung durchschnitten wurde, mit Ausnahme der Banschaften, wird eine Auseinandersetzung unter den beteiligten Erwerberstaaten nach Grundsätzen der Billigkeit herbeigeführt werden.

Artikel 16

Hinsichtlich der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank findet eine Auseinandersetzung unter den Erwerberstaaten statt; das Verfahren ist in einem besonderen Protokoll festgelegt worden.

Artikel 17

Hinsichtlich der Staatshypothekenbank, der Privilegierten Agrarbank und der Postsparkasse sowie der unter der Verwaltung dieser Institute stehenden

Con le precedenti disposizioni non vengono pregiudicati i diritti privati di terzi sui predetti depositi.

Gli obblighi concernenti depositi in contanti non custoditi a parte sono considerati obblighi ai sensi dell'articolo 11.

Articolo 14

A titolo di contributo volontario al regolamento degli obblighi di garanzia dell'ex-Stato jugoslavo, è convenuto quanto segue:

Ogni Stato acquirente soddisferà gli obblighi di garanzia elencati nell'allegato 4, in quanto si riferiscano al proprio territorio, ma soltanto verso le persone contemplate in quest'Accordo; lo Stato acquirente che soddisfa tali obblighi di garanzia, acquista i diritti ad essi collegati.

A tali effetti, per le garanzie reali è decisivo se ed in quale misura l'oggetto, cui la garanzia si riferisce, si trova nel territorio di questo Stato acquirente, per le garanzie puramente personali, la sede del debitore a favore del quale è stata prestata la garanzia.

Se il debitore è una persona giuridica e se in conseguenza dei nuovi confini il suo patrimonio è stato frazionato, l'obbligo di garanzia sarà ripartito tra gli Stati acquirenti interessati, secondo equità.

PARTE TERZA

Disposizioni finali

Articolo 15

Per i beni ed i debiti di Comuni, consorzi, di Comuni ed altri enti di diritto pubblico (fatta eccezione per i Banati) frazionati in seguito alla delimitazione dei confini, si procederà tra gli Stati acquirenti interessati ad un regolamento secondo principi di equità.

Articolo 16

Per quanto riguarda l'ex-Banca Nazionale jugoslava, si procederà tra gli Stati acquirenti ad una sistemazione la cui procedura è fissata in un protocollo particolare.

Articolo 17

In quanto concerne la Banca Ipotecaria di Stato, la Banca Privilegiata Agraria e la Cassa di Risparmio Postale, nonché i fondi pubblici ammi-

управление обществени фондове, ще се извърши една подѣлба между държавитѣ-приобретателки.

Държавитѣ-приобретателки трѣбва да покриятъ евентуалния остатъкъ, който би се явилъ при подѣлбата на споменатитѣ три кредитни институти, за които задължения е отговаряла бившата югославска държава.

Уреждането на задълженията, за които е съществувала тази отговорност, важи по отношение на договорнитѣ лица по смисъла на чл. 5, алинея втора.

Следъ приключването на подѣлбата, ще се разпредѣлятъ между всички държави-приобретателки, споредъ общия разпредѣлителенъ ключъ за уреждане на бившитѣ югославски държавни дългове, евентуалнитѣ задължения за плащане, които биха се възложили на отдѣлитѣ държави-приобретателки за покриване на остатъка, и ще се уравниятъ по пѣтя на плащане по редовнитѣ клирингови сметки, като държавата-кредиторъ ще се грижи, изплащането да се извърши веднага.

Членъ 18.

Разпореденията на тази спогодба се прилагатъ до толкова, до колкото не сж уговорени или не ще бъдатъ уговорени особени уреждания.

Членъ 19.

Въ случай че нѣкоя отъ държавитѣ-приобретателки повдигне отдѣленъ въпросъ, който е възникналъ или тепърва ще възникне въ връзка съ имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава, съответната държава-приобретателка е готова да започне преговори, за да се разреши въпросътъ въ духа на справедливостта.

Членъ 20.

Държавитѣ-приобретателки ще си помагатъ взаимно при изпълнението на постановленията на тази спогодба.

Членъ 21.

Тази спогодба следва да бъде ратифицирана, колкото е възможно по-скоро, и влиза въ сила щомъ като всички ратификационни инструменти бъдатъ депозираны въ Министерството на външнитѣ работи въ Берлинъ.

Държавитѣ-приобретателки сж съгласни да прилагатъ временно постановленията на настоящата спогодба още отъ деня на подписването ѝ.

öffentlichen Fonds findet eine Auseinandersetzung unter den Erwerberstaaten statt.

Die Erwerberstaaten werden den etwaigen Ausfall decken, der sich bei der Auseinandersetzung hinsichtlich der erwähnten drei Kreditinstitute, für deren Verbindlichkeiten der ehemalige jugoslawische Staat haftete, ergeben kann.

Die Regelung der Verbindlichkeiten, für welche diese Haftung bestand, gilt gegenüber Vertragspersonen im Sinne des Artikels 5, Absatz 2.

Nach Abschluß der Auseinandersetzung werden die etwaigen den einzelnen Erwerberstaaten zur Deckung des Ausfalls auferlegten Zahlungsverpflichtungen auf alle Erwerberstaaten nach dem allgemeinen Aufteilungsschlüssel für die Regelung der früheren jugoslawischen Staatsschulden umgelegt und im Wege der Zahlung über die normalen Clearingkonten beglichen, wobei der Gläubigerstaat für sofortige Auszahlung Sorge tragen wird.

Artikel 18

Die Bestimmungen dieses Abkommens finden insoweit Anwendung, als keine besonderen Regelungen vereinbart worden sind oder vereinbart werden.

Artikel 19

Falls eine Einzelfrage, die im Zusammenhang mit der vermögensrechtlichen Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates entstanden ist oder noch entstehen wird, von einem Erwerberstaat aufgeworfen wird, ist der jeweils beteiligte Erwerberstaat bereit, in Verhandlungen einzutreten, um eine Lösung im Geiste der Billigkeit herbeizuführen.

Artikel 20

Die Erwerberstaaten werden sich bei der Durchführung der Bestimmungen dieses Abkommens gegenseitig behilflich sein.

Artikel 21

Dieses Abkommen soll sobald als möglich ratifiziert werden und tritt in Kraft, sobald sämtliche Ratifikationsurkunden im Auswärtigen Amt in Berlin niedergelegt worden sind.

Die Erwerberstaaten sind darüber einig, die Bestimmungen dieses Abkommens vom Tage der Unterzeichnung ab vorläufig anzuwenden.

nistrati da questi istituti, ha luogo una separata sistemazione fra gli Stati acquirenti.

Gli Stati acquirenti copriranno l'eventuale deficit che potesse risultare dalla liquidazione dei tre suddetti istituti per quanto concerne gli impegni che erano garantiti dall'ex-Stato jugoslavo.

Il regolamento degli impegni, per i quali esisteva tale garanzia, si applica nei riguardi di persone contemplate in questo Accordo ai sensi dell'art. 5, comma 2.

La sistemazione avvenuta, gli eventuali oneri messi a carico degli Stati acquirenti per coprire il disavanzo, saranno ripartiti tra tutti gli Stati acquirenti in base alla chiave generale di ripartizione per il regolamento del debito pubblico dell'ex-Stato jugoslavo e saldati mediante versamento nei rispettivi conti normali di compensazione, rimanendo inteso che lo Stato creditore provvederà prontamente al pagamento.

Articolo 18

Le disposizioni del presente Accordo sono applicabili in quanto non siano intervenuti o non interverranno accordi speciali.

Articolo 19

Ove qualche questione particolare che sia sorta o possa sorgere in dipendenza della sistemazione patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo venga sollevata da uno degli Stati acquirenti, lo Stato acquirente interessato nel caso si dichiarerà disposto ad accedere a trattative in vista di una soluzione ispirata ad equità.

Articolo 20

Gli Stati acquirenti si presteranno reciproca assistenza nella esecuzione delle disposizioni del presente Accordo.

Articolo 21

Questo Accordo sarà ratificato al più presto possibile ed entrerà in vigore non appena saranno stati depositati al Ministero degli Affari Esteri a Berlino tutti gli strumenti di ratifica.

Gli Stati acquirenti convengono di applicare provvisoriamente le disposizioni del presente Accordo dal giorno della firma.

Членъ 22.

Спогодбата ще бжде подписана въ единъ съставенъ на нѣмски и италиански езици оригиналъ, при което ще бждатъ мѣрдадени и двата текста, и ще се съхранява въ архивата на Германското министерство на външнитѣ работи въ Берлинъ. Германското правителство ще предаде на всѣко отъ участващитѣ правителства по единъ завѣренъ отпечатъкъ отъ спогодбата.

Въ удостовѣрение на което пълномощниците подписаха настоящата спогодба.

Берлинъ, 22 юлий 1942 г.

За Германското правителство:
Вилхелмъ Фабрициусъ
За Италианското правителство:
Паскуале Диана
За Българското правителство:
К. Вачовъ
За Хърватското правителство:
Д-ръ М. Стразничи
За Унгарското правителство:
Д-ръ П. Себестиянъ

Artikel 22

Das Abkommen wird in einer Urschrift, die in dem Archiv des Auswärtigen Amtes in Berlin niedergelegt werden wird, in deutscher und italienischer Sprache, mit der Maßgabe unterzeichnet, daß beide Wortlaute gleiche Geltung haben. Die Deutsche Regierung wird jeder der anderen beteiligten Regierungen einen beglaubigten Abdruck des Abkommens zugehen lassen.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet.

Geschehen in Berlin am 22. Juli 1942.

Für die Deutsche Regierung:
Wilhelm Fabricius
Für die Italienische Regierung:
Pasquale Diana
Für die Bulgarische Regierung:
K. Watschoff
Für die Kroatische Regierung:
Dr. M. Straznicky
Für die Ungarische Regierung:
Dr. P. Sebestyen

Articolo 22

L'Accordo viene redatto in un solo originale che sarà depositato negli archivi del Ministero degli Affari Esteri in Berlino. Esso viene redatto in lingua tedesca ed in lingua italiana, con l'intesa che ambedue i testi hanno lo stesso valore. Il Governo Germanico farà rimettere ad ognuno degli altri Governi interessati una copia autentica dell'Accordo.

In fede di ciò i Plenipotenziari hanno firmato il presente Accordo

Fatto in Berlino, il 22 luglio 1942 - XX

Per il Governo Germanico:
Wilhelm Fabricius
Per il Governo Italiano:
Pasquale Diana
Per il Governo Bulgaro:
K. Watschoff
Per il Governo Croato:
Dr. M. Straznicky
Per il Governo Ungherese:
Dr. P. Sebestyen

Приложение 1 Anlage 1 Allegato 1

ВЪТРЕШНИ ДЪЛГОВЕ НА БИВШАТА ЮГОСЛАВСКА ДЪРЖАВА

Положение на 15 април 1941 г.

INNERE SCHULDEN DES EHEMALIGEN JUGOSLAWISCHEN STAATES

Stand am 15. April 1941

DEBITI INTERNI DELL'EX-STATO JUGOSLAVO

Situazione al 15 aprile 1941

№ по редъ Lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена още сума отъ дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale-Dinari
	I. Срѣдносрочни и дългосрочни дългове a) Титрирани дългове I. Mittel- und langfristige Schulden a) Titrierte Schulden I. Debiti a lunga e media scadenza a) Debiti rappresentati da titoli			
1	2 0/0 премиянен заемъ (сръбски лозове) 2 0/0 Prämienanleihe (Serbenlöse) 2 0/0 Prestito a premio (Lotti Serbi)	1881	1) 33 000 000	8 758 350
2	Премиянен заемъ (тютюнови лозове) Prämienanleihe (Tabaklöse) Prestito a premio (Lotti Tabacco)	1888	1) 10 000 000	6 110 000
3	4 0/0 държавни облигации за уреждането на земевладел- ските отношения въ Босня и Херцеговина 4 0/0 Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrar- verhältnisse in Bosnien und der Herzegovina 4 0/0 Obbligazioni per la sistemazione agraria in Bosnia e Erzegovina	1921	130 000 000	100 983 700
4	7 0/0 инвестиционен заемъ 7 0/0 Investitionsanleihe 7 0/0 Prestito di investizione	Серия—Serie 1921, 1937	500 000 000	462 542 500
5	7 1/2 0/0 съкровищни бонове за откупуването на ориентал- ската желѣзница 7 1/2 0/0 Schatzscheine (Ankauf der orientalischen Bahn) 7 1/2 0/0 Buoni del Tesoro per il riscatto delle ferrovie orientali	1923	—	2) 1 310 000
6	2 1/2 0/0 облигации за обезщетяване вреди отъ войната 2 1/2 0/0 Verlosbare Kriegsschadenschuldverschreibungen 2 1/2 0/0 Obbligazioni per l'indennizzo dei danni di guerra . .	1922/1934	4 916 429 000	3 727 270 000
7	6 0/0 държавни облигации за обезщетение на отчужденитѣ имоти на бѣлорусѣ 6 0/0 Staatsschuldverschreibungen zur Entschädigung für Beglückgüter 6 0/0 Obbligazioni per l'indennizzo dei fondi Beglücke . . .	1929/1930 1932, 1939	600 000 000	543 134 000

1) Първоначална сума въ зл. франкове. 1) Ursprünglicher Betrag in Goldfranken. 1) Emissione originale in franchi oro.
2) Издадени сж въ фр. фр.; 1 фр. фр. = 1 динаръ. 2) Lautet auf ffrs.; 1 ffr. = 1 Din. 2) Stiliati in fr. fr.; 1 fr. fr. = 1 Dinaro.

№ по редъ Lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена ома сума от дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale-Dinari
8	6 % държавни облигации за уреждане земевладѣлскитѣ отношения въ Далмация 6 % Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrarverhältnisse in Dalmatien 6 % Obbligazioni per la sistemazione agraria in Dalmazia .	1930, 1939	500 873 500	468 792 500
9	6 % държавни облигации за уреждане земевладѣлскитѣ отношения въ Босня и Херцеговина 6 % Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrarverhältnisse in Bosnien und der Herzegowina 6 % Obbligazioni per la sistemazione agraria in Bosnia e Erzegovina	1936	50 000 000	47 675 200
10	5 % облигации за финансирането на обществени работи 5 % Schuldverschreibungen zur Finanzierung öffentl. Arbeiten 5 % Obbligazioni per il finanziamento di lavori pubblici . .	1935	1 000 000 000	724 200 000
11	4 % гарантирани отъ държавата облигации за уреждане земеделската реформа на едрото земевладѣлие 4 % Staatlich garantierte Schuldverschreibungen zur Regelung der Agrarreform des Großgrundbesitzes 4 % Obbligazioni a garanzia statale per la riforma agraria del latifondo	1934	249 440 000	217 656 500
12	3 % държавни облигации за облекчаване дълговетѣ на селянитѣ 3 % Staatsschuldverschreibungen (Bauernentschuldung) 3 % Obbligazioni di Stato per lo sdebitamento dei contadini	1936	544 000 000	471 528 800
13	6 % облигации за обществени работи и за народната отбрана; първа и втора серия 6 % Schuldverschreibungen für öffentliche Arbeiten und Landesverteidigung; 1. und 2. Ausgabe 6 % Obbligazioni per lavori pubblici e la difesa nazionale; 1 ^a e 2 ^a serie	1938	1 185 485 000	1 183 385 000
14	4 % облигации на приносителя за доброволцитѣ отъ войната 4 % Inhaberschuldverschreibungen an Kriegsfreiwillige 4 % Obbligazioni al portatore dei volontari di guerra . . .	1939	384 320 000	347 225 000
15	4 % погасимъ заемъ ¹⁾ (конверсионенъ заемъ) 4 % Amortisable Anleihe ¹⁾ (Konversionsanleihe) 4 % Prestito ammortizzabile ¹⁾ (Prestito di conversione) . .	1895	—	19 728 500
16	5 % облигации на монопола ¹⁾ 5 % Monopolobligationen, 1902 ¹⁾ 5 % Obbligazioni del Monopolio ¹⁾	1902	—	39 000
17	4 1/2 % заемъ отъ 1906 ¹⁾ (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 4 1/2 % Anleihe von 1906 ¹⁾ (ehemalige Goldanleihe) 4 1/2 % Prestito del 1906 ¹⁾ (antico prestito oro)	1906	—	55 000
18	4 1/2 % заемъ отъ 1909 ¹⁾ (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 4 1/2 % Anleihe von 1909 ¹⁾ (ehemalige Goldanleihe) 4 1/2 % Prestito del 1909 ¹⁾ (antico prestito oro)	1909	—	11 140 000

¹⁾ Втрѣтенъ дълъ отъ издаденитѣ въ чужда валута заеми. ¹⁾ Inlandstranche der auf ausländische Währung lautenden Anleihen. ¹⁾ Quota interna dei prestiti in monete estere.

№ по редъ Lfd. № № сог.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена още сума отъ дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale-Dinari
19	5% заемъ отъ 1913 ¹⁾ (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 5% Anleihe von 1913 ¹⁾ (ehemalige Goldanleihe) 5% Prestito del 1913 ¹⁾ (antico prestito oro)	1913	—	155 000
20	7% международенъ стабилизационенъ заемъ ¹⁾ 7% Internationale Stabilisierungsanleihe ¹⁾ 7% Prestito internazionale di stabilizzazione ¹⁾	1931	фр. фр. 2) 77 304 000	3) 77 296 000
21	8% външенъ заемъ на Сърбо-хървато-словенското кралство, серия А (заемъ Блеръ) ¹⁾ 8% Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slovenen, Serie A (Blair-Anleihe) ¹⁾ 8% Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie A (Prestito Blair) ¹⁾	1922	2) \$ 3 345 400	4) 167 270 000
22	7% външенъ заемъ на Кралството на сърби, хървати и словенци, серия В (заемъ Блеръ) ¹⁾ 7% Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slovenen, Serie B (Blair-Anleihe) ¹⁾ 7% Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie B (Prestito Blair) ¹⁾	1927	2) \$ 8 763 200	4) 438 160 000
	Сума на титриранитѣ дългове Summe der titrierten Schulden Somma dei debiti rappresentati da titoli			9 024 415 050
	б) Нетитрирани дългове Кредити отъ Държавната ипотечарна банка b) Nichttitrierte Schulden Kredite der Staatlichen Hypothekenbank b) Debiti non rappresentati da titoli Crediti della Banca Ipotecaria dello Stato			
1	5% кредитъ за желѣзницата Куршумлиа—Прищина 5% Kredit für die Eisenbahn Kursumlija—Pristina Mutuo al 5% per la ferrovia Kursumlija—Pristina	29. 6. 1931	265 000 000	11 300 497
2	6 1/4% кредитъ за закупуването на заема Кройгеръ 6 1/4% Kredit zum Ankauf der Kreuger-Anleihe Mutuo al 6.25% per il riscatto del Prestito Kreuger	18. 8. 1937	193 600 000	159 238 640
3	6% кредитъ за купуване на акции отъ моторната индустрия Раковица 6% Kredit für den Ankauf von Aktien der Motorindustrie Rakoviza Mutuo al 6% per l'acquisto azioni Industria Motori Rakoviza	4. 1. 1938	30 000 000	24 420 000

¹⁾ Вътрешенъ дългъ отъ издаденитѣ въ чужда валута заеми. ²⁾ Inlandstranche der auf ausländische Währung lautenden Anleihen. ³⁾ Quota interna dei prestiti in monete estere.
²⁾ Неизплатена още сума на заема, изразена въ монетата, въ която е билъ издаденъ заемътъ. ²⁾ Ausstehender Betrag in Originalwährung. ²⁾ Importo in circolazione espresso nella moneta di emissione.
³⁾ 1 фр. фр. = 1 динаръ. ³⁾ 1 ffr = 1 Din. ³⁾ 1 fr. fr. = 1 Dinaro.
⁴⁾ 1 долларъ = 50 динари. ⁴⁾ 1 \$ = 50 Din. ⁴⁾ 1 \$ = 50 Dinari.

№ по редъ Lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатени още суми отъ дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale-Dinari
4	Специаленъ 3% кредитъ за консолидирането на летящи дългове Spezieller 3% Kredit zur Konsolidierung von schwebenden Schulden Mutuo speciale al 3% per il consolidamento di debiti fluttuanti	3. 2. 1938	300 000 000	267 532 253
5	6% кредитъ за увеличение капитала на моторната индустрия Раковица 6% Kredit für die Kapitalerhöhung der Motorindustrie Rakoviza Mutuo al 6% per l'aumento capitale Industria Motori Rakoviza	14. 4. 1938	30 000 000	22 368 413
6	6% кредитъ за набавянето на параходи за финансовия контролъ 6% Kredit für die Anschaffung von Schiffen für die Finanzkontrolle Mutuo al 6% per l'acquisto di naviglio per la Guardia di Finanza	18. 5. 1938	20 000 000	7 225 509
7	Специаленъ 6% кредитъ за закупуването на предприятието „Югостампа“ въ Загребъ Spezieller 6% Kredit zum Ankauf des Unternehmens „Jugostampa“, Zagreb Mutuo speciale al 6% per l'acquisto della Jugostampa in Zagabria	30. 12. 1939	12 500 000	5 465 332
8	6% кредитъ на Министерството на горите за финансовото заздравяване на „Сипадъ“ 6% Kredit an das Forstministerium für die finanzielle Sanierung der „Sipad“ Mutuo al 6% al Ministero delle Foreste per la sistemazione della Sipad	12. 4. 1939	40 000 000	38 736 587
9	6% кредитъ на Военното министерство 6% Kredit an das Kriegsministerium Mutuo al 6% al Ministero della Guerra	20. 10. 1937	140 000 000	79 077 543
10	Разни 7% инвестиционни кредити Verschiedene 7% Investitionskredite Mutui diversi al 7% per investimenti	18. 7. 1922— 19. 2. 1941	1 463 369 519	1 231 802 533
11	6 1/2% ипотечарни заеми 6 1/2% Hypothekendarlehen Mutuo ipotecario al 6 1/2%	23. 11. 1939	513 792	505 467
	Сума Summe Somma 1—11			1 847 672 804
	Кредити отъ Пощенската спестовна каса Kredite der Postsparkasse Crediti della Cassa di Risparmio Postale			
12	5% консолидиранъ държавенъ дългъ 5% konsolidierte Staatsschuld Debito consolidato dello Stato al 5%	1935	600 000 000	535 053 766

№ по редъ Lfd. № № зорг.	Наименование на заем Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на сметирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена още сума от дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale-Dinari
13	5 % кредитъ на Военното министерство 5 % Kredit an das Kriegsministerium Mutuo al 5 % al Ministero della Guerra	1939	84 183 423	86 519 152
14	4 % кредитъ за изплащане влоговетъ на изселници 4 % Kredit zur Auszahlung von Auswanderereinslagen Mutuo al 4 % per la liquidazione dei depositi degli emigranti	1939	16 776 657	3 367 154
15	Безлихвенъ кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ Zinsloser Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito senza interessi al Ministero Poste e Telegrafi . . .	1927	13 560 379	15 711 584
16	Безлихвенъ кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ Zinsloser Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito senza interessi al Ministero Poste e Telegrafi . . .	1930	4 000 000	3 760 486
17	6 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 6 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 6 % al Ministero Poste e Telegrafi	1936	17 000 000	15 851
18	6 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 6 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 6 % al Ministero Poste e Telegrafi	1936	20 000 000	11 854 996
19	6 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 6 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 6 % al Ministero Poste e Telegrafi	1937	10 000 000	6 580 220
20	6 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 6 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 6 % al Ministero Poste e Telegrafi	1938	115 000 000	4 734 972
21	5 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 5 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 5 % al Ministero Poste e Telegrafi	1938	3 500 000	718 719
22	5 % кредитъ на Министерството на пощитъ и телеграфитъ 5 % Kredit an das Post- und Telegraphenministerium Credito 5 % al Ministero Poste e Telegrafi	1940	51 261 914	52 657 377
	Сума Summe Somma 12—22 . . .			770 974 274
23	Вземания на Прив. аграрна банка и на други учреждения отъ уреждането на дълговетъ на селянитъ Forderungen der Priv. Agrarbank und anderer Institutionen aus der Regelung der Bauernschulden Crediti della Banca Priv. Agraria e di altri istituti, derivanti dalla sistemazione dei debiti dei contadini	1936	—	280 983 261
	Сума на нетитриранитъ дългове (1—23) Summe der nicht-titrierten Schulden (1—23) Somma dei debiti non rappresentati da titoli (1—23) . . .			2 899 630 339
	Сума на срѣдносрочнитъ и дългосрочни дългове Summe der mittel- und langfristigen Schulden Somma dei debiti a lunga e media scadenza			11 924 045 389

№ по редъ	Наименование на заемъ	Дата на смирването	Първоначалната сума, на която е възлизал дългътъ въ динари	Неизплатена още сума отъ дълга въ динари
Lfd. №	Titel der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar	Ausstehender Betrag in Dinar
№ сор.	Denominazione del prestito	Data di emissione	Importo originale Dinari	Circolazione attuale Dinari
	2. Краткосрочни дългове			
	Дългове на Главната държавна каса			
	2. Kurzfristige Schulden			
	Schulden der Hauptstaatskasse			
	2. Debiti a breve scadenza			
	Debiti della Tesoreria centrale			
1	3 1/2 до 5% съкровищни бонове 3 1/2 bis 5% Schatzanweisungen 3 1/2 a 5% Buoni del Tesoro	—	—	2 073 705 000
2	Касови бонове въ динари Kassenscheine in Dinaren Buoni di cassa in Dinari	—	—	951 411 324
3	Аванси по текуща сметка (на министерството на войната, морската, търговията, обществените работи, пощите и телеграфите и др.) Vorschüsse in laufender Rechnung (Kriegs-, Marine-, Handels-, Verkehrs-Bauten, Post- u. Telegraphenministerium u. a.) Anticipazioni in conto corrente (Ministero della Guerra, Marina, Commercio, Lavori Pubblici, Poste e Telegrafi ed altri)	—	—	350 000 000
	Сума Summe Somma 1—3 . .			3 375 116 324
	Кредити отъ Държавната ипотечна банка			
	Kredite der Staatlichen Hypothekenbank			
	Crediti della Banca Ipotecaria dello Stato			
4	5% временни кредити Vorläufige 5% Kredite Crediti provvisori al 5%	1934/1941	—	234 228 623
5	6% кредитъ за изплащането на пенсии 6% Kredit für Zahlung von Pensionen Credito al 6% per il pagamento di pensioni	—	—	4 859
6	Специаленъ безлихвенъ кредитъ за изплащане на купони Zinsfreier Sonderkredit für Abwicklung des Kupondienstes Credito speciale senza interessi per il servizio cedole . . .	10. 5. 1935	—	17 569 599
7	Безлихвенъ кредитъ за купуване на държавни титри Zinsfreier Kredit für Ankauf von Staatspapieren Credito senza interessi per l'acquisto di titoli di Stato . . .	17. 2. 1938	52 387 661.51	52 387 661
8	Кредитъ за службата по заемите, поети отъ държавата отъ 1910—1911 Kredit für den Kupondienst der vom Staat übernommenen Anleihe vom Jahre 1910 bis 1911 Credito per il servizio dei prestiti 1910—1911 assunti dallo Stato	—	—	508 704

№ по редъ Lfd. № № сорт.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme. Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизалъ дъл- гътъ въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена още сума отъ дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale Dinari
9	Времененъ 5 % кредитъ за увеличение капитала на „Юго-челикъ“ Vorläufiger 5 % Kredit zur Kapitalerhöhung der „Jugocelik“ Credito provvisorio al 5% per l'aumento capitale „Jugocelik“	28. 2. 1941	130 000 000	108 264 761
10	Първи 6 % авансъ на Военното министерство отъ втория дълъ (1941) на заема за обществени работи отъ 1938 Erster 6 % Vorschuß an das Kriegsministerium auf die 2. Tranche (1941) der Anleihe für öffentl. Arbeiten aus dem Jahre 1938 Prima anticipazione al 6 % al Ministero della Guerra sulla seconda emissione (1941) del prestito per i lavori pub- blici del 1938	7. 9. 1940	20 265 974	300 702
11	Втори 6 % авансъ на Военното министерство отъ втория дълъ (1941) на заема за обществени работи отъ 1938 Zweiter 6 % Vorschuß an das Kriegsministerium auf die 2. Tranche (1941) der Anleihe für öffentl. Arbeiten aus dem Jahre 1938 Seconda anticipazione al 6 % al Ministero della Guerra sulla seconda emissione (1941) del prestito per i lavori pubblici del 1938	19. 10. 1940	15 200 000	516 825
12	6.25 % кредитъ на Управлението на монополитъ за по- купка на тютюни 6.25 % Kredit an die Monopolverwaltung für die Finan- zierung des Ankaufs von Tabak Credito al 6.25 % all'Amministrazione dei Monopoli per l'acquisto di tabacco	7. 11. 1940	200 000 000	173 189 130
	Сума Summe Somma 4—12..			586 970 834
	Кредити отъ Югославската народна банка Kredite der jugoslawischen Nationalbank Crediti della Banca Nazionale jugoslava			
13	Сkonto на бонове за народната отбрана, съгласно наред- бата отъ 18. XI. 1939 Escompte von Landesverteidigungsbons lt. Verordnung vom 18. XI. 1939 Sconto Buoni della Difesa Nazionale giusta ordinanza 18. XI. 1939	18. 11. 1939	8 925 000 000	8 340 877 881
14	Насичане на монети съгласно закона отъ 31. VIII. 1937 Münzprägung lt. Gesetz vom 31. VIII. 1937 Conio monete giusta legge 31. VIII. 1937	31. 8. 1937	—	104 054 616
15	Стари кредити Alte Kredite Vecchi crediti	28. 6. 1931	1 825 357 382	1 621 225 853
16	Временни кредити Vorläufige Kredite Crediti provvisori	17. 6. 1931	600 000 000	600 000 000
17	Кредитъ съгласно наредбитъ отъ 24. VIII. и 16. IX. 1939 Kredit lt. Verordnungen vom 24. VIII. 1939 und 16. IX. 1939 Crediti giusta decreti 24. VIII. 1939 e 16. IX. 1939	24. 8. 1939 16. 9. 1939	600 000 000 240 000 000	839 551 990

№ по редъ lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Първоначалната сума, на която е възлизал дългът въ динари Ursprünglicher Betrag der Schuld in Dinar Importo originale Dinari	Неизплатена още сума отъ дълга въ динари Ausstehender Betrag in Dinar Circolazione attuale Dinari
18	Вземане по сметката държавни приходи въ динари Forderung auf das Konto Staatseinnahmen in Dinaren Credito sul conto entrate dello Stato in Dinari	—	—	13 617 652
19	Вземане по сметката Финансово министерство Forderung auf das Konto Finanzministerium Credito sul conto Ministero delle Finanze	—	—	432 269
20	Изплащания за сметка на държавата Auszahlungen für Rechnung des Staates Anticipazioni per conto dello Stato	—	—	1) 2 155 777 122
21	Изплащане за Министерството на войната и морината — Комисариатъ за рудитъ и металитъ Auszahlung für das Kriegs- und Marineministerium-Kommissariat für Erze und Metalle Anticipazioni per conto del Ministero della Guerra e della Marina; Commissariato minerali e metalli	—	—	26 894 286
	Сума Summe Somma 18—21			13 702 431 669
	Кредити отъ Пощенската спестовна каса Kredite der Postsparkasse Crediti della Cassa di Risparmio Postale			
22	5% кредитъ на Главната държавна каса 5% Kredit an die Hauptkasse des Staates Credito al 5% alla Tesoreria Centrale	4. 4. 1940	400 000 000	133 747 539
23	5 1/2% кредитъ на Управлението на държ. монополи 5 1/2% Kredit an die Staatsmonopolverwaltung Credito al 5 1/2% all'Amministrazione dei Monopoli	7. 11. 1940	375 000 000	305 511 936
24	6% кредитъ на Управлението на държавните монополи 6% Kredit an die Staatsmonopolverwaltung Credito al 6% all'Amministrazione dei Monopoli	7. 11. 1940	375 000 000	127 193 138
25	Сметка джио съ Управлението на пошитъ Transitgeld bei der Postverwaltung Conto giro con l'Amministrazione delle Poste	1941	—	339 498 936
26	Изплатени купони отъ 3% облигации на селянитъ Ausgezählte Kupons von 3% Bauernobligationen Cédole pagate sulle Obbligazioni 3% dei contadini	1941	—	1 609 215
	Сума Summe Somma 22—26			907 560 764
27	Вземане на Прив. аграрна банка за неизплатени анюитети Forderung der Priv. Agrarbank für rückständige Annuitäten Crediti della Banca Priv. Agraria per annualità arretrate	—	—	36 917 848
	Сума на краткосрочнитъ дългове Summe der kurzfristigen Schulden Somma dei debiti a breve scadenza			18 608 997 439
	Сума на вътрешния дългъ Summe der inneren Schuld Somma del debito interno			30 533 042 828

1) Въз основа на предстоящите вписвания по книгитъ. 1) Auf Grund der vorliegenden Buchungen. 1) Importo risultante dai libri.

Приложение 2 Anlage 2 Allegato 2

ВЪНШНИ ДЪЛГОВЕ НА БИВШАТА ЮГОСЛАВСКА ДЪРЖАВА ВЪ МОНЕТАТА НА ЕМИСИЯТА

Положение на 15 април 1941 г.

AUSSERE SCHULDEN DES EHEMALIGEN JUGOSLAWISCHEN STAATES IN ORIGINALWÄHRUNGEN

Stand am 15 April 1941

DEBITI ESTERI DELL'EX STATO JUGOSLAVO NELLA MONETA DI EMISSIONE

Situazione al 15 aprile 1941

№ по редъ	Наименование на заема	Дата на емитирането	Национална монета	Първоначалната сума на дълга	Неизплатена още сума
Lfd. №	Titel der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Währung	Ursprünglicher Betrag der Schuld	Ausstehender Betrag
№ corr.	Denominazione del prestito	Data di emissione	Moneta	Importo originale	Importo residuo
I. Титрирани дългове					
I. Titrierte Schulden					
I. Debiti rappresentati da titoli					
1	4 0/0 погасяемъ заемъ (конверсионенъ заемъ) 4 0/0 Amortisable Anleihe (Konversionsanleihe) 4 0/0 Prestito ammortizzabile (Prestito di conversione) .	1895	зл. фр. £ ном. фр. Gfrs £, nom. frs	355 292 000 — —	214 988 000 17 360 10 000 000
2	5 0/0 облигации на Монопола 5 0/0 Monopobligationen 5 0/0 Obbligazioni del Monopolio	1902	зл. фр. Gfrs	60 000 000	35 730 500
3	4 1/2 0/0 заемъ отъ 1906 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 4 1/2 0/0 Anleihe von 1906 (ehem. Goldanleihe) 4 1/2 0/0 Prestito del 1906 (antico prestito oro)	1906	"	95 000 000	58 754 500
4	4 1/2 0/0 заемъ отъ 1909 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 4 1/2 0/0 Anleihe von 1909 (ehem. Goldanleihe) 4 1/2 0/0 Prestito del 1909 (antico prestito oro)	1909	зл. фр. ном. фр. Gfrs nom. frs	150 000 000 —	72 318 500 5 000 000
5	5 0/0 заемъ отъ 1913 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) 5 0/0 Anleihe von 1913 (ehem. Goldanleihe) 5 0/0 Prestito del 1913 (antico prestito oro)	1913	зл. фр. Gfrs	250 000 000	190 261 500
6	4 1/2 0/0 заложни облигации на Държавната ипотечна банка (Управа фондова) 4 1/2 0/0 Pfandbriefe der Staatshypothekenbank (Uprava fondova) 4 1/2 0/0 Cartelle fondiarie della Banca Ipotecaria dello Stato (Uprava fondova)	1910	"	30 000 000	21 296 000
7	4 1/2 0/0 общински облигации на Държавната ипотечна банка 4 1/2 0/0 Kommunalobligationen der Staatshypothekenbank 4 1/2 0/0 Obbligazioni comunali della Banca Ipotecaria dello Stato	1911	"	30 000 000	23 115 000
8	Лозове на Сръбския червенъ кръстъ Serbische Rote-Kreuz-Kose Cartelle della Croce Rossa Serba	1907	"	20 000 000	16 340 000
9	5 0/0 черногорски заемъ 5 0/0 Montenegrinische Anleihe 5 0/0 Prestito del Montenegro	1909	"	250 000	142 960

№ по редъ	Наименование на заема	Дата на емитирането	Национална монета	Първоначалната сума на дълга	Неизплатена сума
Lfd. №	Titel der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Währung	Ursprünglicher Betrag der Schuld	Ausstehender Betrag
№ corr.	Denominazione del prestito	Data di emissione	Moneta	Importo originale	Importo residuo
10	6% черногорски заемъ 6% Montenegrinische Anleihe 6% Prestito del Montenegro	1913	фр. фр. ffrs	8 000 000	1 376 292
11	8% външен заемъ на Кралството на сърби, хървати и словенци, серия А (заемъ Блеръ) 8% Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie A (Blair-Anleihe) 8% Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie A (Prestito Blair)	1922	\$	15 250 000	10 948 300
12	7% външен заемъ на Кралството на сърби, хървати и словенци, серия Б (заемъ Блеръ) 7% Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie B (Blair-Anleihe) 7% Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie B (Prestito Blair)	1927	"	30 000 000	19 108 800
13	7% международен стабилизационен заемъ 7% Internationale Stabilisierungsanleihe 7% Prestito internazionale di stabilizzazione	1931	фр. фр. ffrs	1 025 000 000	872 532 000
14	Съкровищни бонове въ райхсмарки Schatzscheine in RM Buoni del Tesoro in RM	1932	р. марки RM	13 000 000	8 800 000
15	5% заемъ Фундингъ 5% Fundinganleihe 5% Prestito Funding	1933/ 1937	фр. фр. ffrs \$ £	600 000 000 7 000 000 30 000	372 967 500 5 914 200 33 560
16	Съкровищни бонове на главните каси на Финансовото министерство Schatzscheine der Hauptkassen des Finanzministeriums Buoni del Tesoro della Casa centrale del Ministero delle Finanze	—	чех. кр. Kč	—	1 406 491 958
17	Сжшо desgl. detto	—	р. марки RM	—	1 064 139
18	Сжшо desgl. detto	—	пенгю Pengo	—	123 667
19	Сжшо desgl. detto	—	белги Belga	—	3 153 317
20	Сжшо desgl. detto	—	фр. фр. ffrs	—	261 305 452
21	Сжшо desgl. detto	—	£	—	140 508
22	Сжшо desgl. detto	—	мв. фр. sfrs	—	13 258 984

№ по редъ	Наименование на заема	Дата на емитирането	Национална монета	Първоначалната сума на дълга	Неизплатена обща сума
Lfd. №	Titel der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Währung	Ursprünglicher Betrag der Schuld	Ausstehender Betrag
№ corr.	Denominazione del prestito	Data di emissione	Moneta	Importo originale	Importo residuo
23	Свидетелства за изтеглените изъ, обращение отъ югославското правителство австро-унгарски държавни облигации въ крони и гулдени, както и на облигации отъ Bestätigungen über die von der jugoslawischen Regierung eingezogenen österreichisch-ungarischen Staatsschuldverschreibungen in Kronen und Gulden, sowie a) заемите на областта Щирия въ крони Steierische Landesanleihen in Kronen Certificati per titoli dei prestiti austriaci e ungheresi in Corone o Fiorini e dei prestiti della Stiria in Corone, ritirati dal Governo jugoslavo б) заемите въ крони и гулдени на австроунгарските области Österreichisch-ungarische Länderanleihen in Kronen und Gulden von Prestiti provinciali austro-ungarici in Corone o Fiorini della 1. Далмация Dalmatien Dalmazia 2. Босня и Херцеговина Bosnien und Herzegowina Bosnia e Erzegovina 3. Хърватско — Славония Kroatien — Slavonien Croazia e Slavonia 4. Крайна Krain Carnia (облигации или свидетелства за такива изтеглени отъ югославското правителство облигации) (Schuldverschreibungen oder Bestätigungen über derartige von der jugoslawischen Regierung eingezogene Schuldverschreibungen) (Titoli oppure certificati per tali titoli ritirati dal Governo jugoslavo)				около circa 600 000 000 крони Kr.
II. Непитирани дългове II. Nichttitrierte Schulden II. Debiti non rappresentati da titoli					
1	Дългъ при Централната банка на спестовните каси въ Прага Schuld bei der Zentralbank der Sparkassen Prag Debito verso la Banca centrale delle Casse di Risparmio Praga	1920	чех. крони Kč	4 000 000	2 414 276
2	Неизплатенъ остатъкъ въз основа на германо-югославските споразумения по заемите Unbezahlter Rest auf Grund der deutsch-jugoslawischen Anleiheprotokolle Residuo debito derivante dagli accordi jugoslavo-germanici	1939/ 1941	динари Dinar	—	157 000 000
3	Особенъ дългъ на Югославия спрямо Италия, въ връзка съ предаването на Триестъ (Римската спогодба) Spezielle Schuld Jugoslawiens an Italien, betr. Triester Abgabe (Akkord von Rom) Debito speciale della Jugoslavia verso l'Italia giusta accordo di Roma	—	зл. фр. Gfrs	—	3 535 000

ТАБЛИЦА ЗА ВАЛОРИЗАЦИИТЪ
BEWERTUNGSTABELLE
TABELLA DELLE VALUTAZIONI

№ по редъ	Лихвенъ процентъ Lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емитирането Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Сума, на която възлиза заемътъ, намиращъ се въ обращение, изразена въ динари Umlaufender Betrag in Dinar Circolazione attuale in Dinari	Валоризиране Bewertung Valutazione	Стойностъ на намиращиятъ се въ обращение суми въ динари, съгласно шестия стълбецъ Wert der umlaufenden Beträge in Dinar gem. Sp. 6 Ammontare risultante in Dinari sec. col. 6
I. Вътрешенъ дългъ Дългосрочни и срѣдносрочни дългове I. Inlandsschuld Lang- und mittelfristige Schulden I. Debito interno Debiti a lunga e media scadenza						
1	20/0	Премиенъ заемъ (въ сръбски лозове) Prämienanleihe (Serbenlose) Prestito a premio (Lotti Serbi)	1881	8 758 350	Титри по 100 фр. = 100 дин. Stück zu 100 fr. = 100 Dinar Titoli da 100 Fr. = 100 Dinari	8 758 350
2	—	Премиенъ заемъ (Тютюнови лозове) Prämienanleihe (Tabaklose) Prestito a premio (Lotti Tabacco)	1888	6 110 000	Облигации съ изтеглени премиини купони отъ по 22.50 динари. Облигации съ неизтеглени премиини купони отъ по 25 динари. Stücke mit gezogenen Prämien-coup. zu 22.50 Din. Stücke mit nicht gezogenen Prämien-coup. zu 25 Din. Titoli con tagliando estratto: 22.50 Din. Titoli con tagliando non estratto: 25 Din.	12 275 000
3	40/0	Държавни облигации за уреждането на земевадѣлскитѣ отношения въ Босня и Херцеговина Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrarverhältnisse in Bosnien und der Herzegowina Obbligazioni per la sistemazione agraria in Bosnia e Erzegovina	1921	100 983 700	50/0	50 491 850
4	70/0	Инвестиционенъ заемъ Investitionsanleihe Prestito di investizione	Серия Serie 1921, 1937	462 542 500	95/0	439 415 375
5	7 1/2 0/0	Съкровищни бонове за покупката на Ориенталската желѣзница Schatzscheine (Ankauf der orient. Bahn) Buoni del Tesoro per il riscatto delle ferrovie orientali	1923	1 310 000	42/0	550 200
6	2 1/2 0/0	Облигации за обезщетяване вреди отъ войната Verlosbare Kriegsschadenschuldverschreibungen Obbligazioni per l'indennizzo dei danni di guerra	1922/ 1934	3 727 270 000	45/0	1 677 271 500

№ по редъ	Лихвенъ процентъ Zinssatz Interesse	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito.	Дата на емисията Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Сума, на която възлиза заемътъ, намиращъ се въ обращение, изразена въ динари Umlaufender Betrag in Dinar Circolazione attuale in Dinari	Валоризирање Bewertung Valutazione	Стойностъ на намиращиятъ се въ обращение суми въ динари съгласно шестия стълбецъ Wert der umlaufenden Beträge in Dinar gem. Sp. 6 Ammontare risultante in Dinari sec. col. 6
7	6%	Държавни облигации за обезщетение на отчужденитѣ имоти на бейоветѣ Staatsschuldverschreibungen zur Entschädigung für Begluktüter Obbligazioni per l'indennizzo dei fondi Begluke	1929 1930 1932 1939	543 134 000	80%	434 507 200
8	6%	Държавни облигации за уреждане земевладѣлскитѣ отношения въ Далмация Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrarverhältnisse in Dalmatien Obbligazioni per la sistemazione agraria in Dalmazia	1930 1939	468 792 500	80%	375 034 000
9	6%	Държавни облигации за уреждане земевладѣлскитѣ отношения въ Босня и Херцеговина Staatsschuldverschreibungen zur Regelung der Agrarverhältnisse in Bosnien und der Herzegowina Obbligazioni per la sistemazione agraria in Bosnia e Erzegovina'	1936	47 675 200	80%	38 140 160
10	5%	Облигации за финансиране на обществени работи Schuldverschreibungen zur Finanzierung öffentl. Arbeiten Obbligazioni per il finanziamento di lavori pubblici	1935	724 200 000	90%	651 780 000
11	4%	Гарантирани отъ държавата облигации за уреждане земевладѣлската реформа на едрото земевладение Staatlich garantierte Schuldverschreibungen zur Regelung der Agrarreform des Großgrundbesitzes Obbligazioni a garanzia statale per la riforma agraria del latifondo	1934	217 656 500	50%	108 828 250
12	3%	Държавни облигации за облекчаване дълговетѣ на селянитѣ Staatsschuldverschreibungen (Bauernentschuldung) Obbligazioni di Stato per lo sdebitamento dei contadini	1936	471 528 800	80%	377 223 040
13	6%	Облигации за обществени работи и за народната отбрана, 1 и 2 серия Schuldverschreibungen für öffentl. Arbeiten und Landesverteidigung 1. u. 2. Ausgabe Obbligazioni per lavori pubblici e la difesa nazionale 1. e 2. serie	1938	1 183 385 000	95%	1 124 215 750
14	4%	Облигации на приносителя за доброволцитѣ отъ войната Inhaberschuldverschreibungen an Kriegsfreiwillige Obbligazioni al portatore dei volontari di guerra	1939	347 225 000	45%	156 251 230
15	4%	Погасяемъ заемъ (конверсионенъ заемъ) Amortisable Anleihe (Konversionsanleihe) Prestito ammortizzabile (Prestito di conversione)	1895	19 728 500	50%	9 864 250
16	5%	Облигации на монопола 1902 Monopolobligationen 1902 Obbligazioni del Monopolio 1902	1902	39 000	50%	19 500

№ по редъ	Лихвенъ процентъ Lfd. № № corr.	Наименование на заема Titel der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на еміцията Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Сума, на която възлиза заемътъ, намиращъ се въ обращение, изра- жена въ динари Umlaufender Betrag in Dinar Circolazione attuale in Dinari	Валоризи- ране Bewertung Valutazione	Стойностъ на на- миращиятъ се въ обращение сума въ динари съгласно шестия стълбецъ Wert der umlaufen- den Beträge in Dinar gem. Sp. 6 Ammontare risul- tante in Dinari sec. col. 6
17	4 1/2%	Заемъ отъ 1906 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1906 (ehem. Goldanleihe) Prestito del 1906 (antico prestito oro)	1906	55 000	50%	27 500
18	4 1/2%	Заемъ отъ 1909 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1909 (ehem. Goldanleihe) Prestito del 1909 (antico prestito oro)	1909	11 140 000	50%	5 570 000
19	5%	Заемъ отъ 1913 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1913 (ehem. Goldanleihe) Prestito del 1913 (antico prestito oro)	1913	155 000	50%	77 500
20	7%	Международенъ стабилизационенъ заемъ Internationale Stabilisierungsanleihe Prestito internazionale di stabilizzazione	1931	77 296 000	92%	71 112 320
21	8%	Външенъ заемъ на Кралството на сърбитѣ, хърва- титѣ и словенцитѣ, серия А (заемъ Блеръ) Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie A (Blair-Anleihe) Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie A (Prestito Blair)	1922	167 270 000	88%	147 197 600
22	7%	Външенъ заемъ на Кралството на сърбитѣ, хърва- титѣ и словенцитѣ, серия Б (заемъ Блеръ) Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie B (Blair-Anleihe) Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie B (Prestito Blair)	1927	438 160 000	86%	376 817 600
Краткосрочни дългове Kurzfristige Schulden Debiti a breve scadenza						
1	3 1/2— 5%	Съкровищни бонове Schatzanweisungen Buoni del Tesoro		2 073 705 000	95%	1 970 019 750
2	—	Касови бонове въ динари Kassenscheine in Dinaren Buoni di cassa in Dinari		951 411 324	95%	903 840 758
Сума Summe Somma . .						8 942 288 703

№ по редъ	Лихвенъ %	Наименование на заема	Дата на емисията	Валоризация
Lfd. Nr.	Zinssatz	Bezeichnung der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Bewertung
№ сог.	Interesse	Denominazione del prestito	Data di emissione	Valutazione
II. Външенъ дългъ Титрирани дългове II. Aussenere Schuld Titrierte Schulden II. Debito estero Debiti rappresentati da titoli				
1	4%	Погасяемъ заемъ (конверсионенъ заемъ) ¹⁾ Amortisable Anleihe (Konversionsanleihe) Prestito ammortizzabile (Prestito di conversione)	1895	2) 50%
2	5%	Облигации на монопола Monopolobligationen Obbligazioni del Monopolio	1902	2) 50%
3	4 1/2%	Заемъ отъ 1906 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1906 (ehemalige Goldanleihe) Prestito del 1906 (antico prestito oro)	1906	2) 50%
4	4 1/2%	Заемъ отъ 1909 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1909 (ehemalige Goldanleihe) Prestito del 1909 (antico prestito oro)	1909	2) 50%
5	5%	Заемъ отъ 1913 (нѣкогашенъ заемъ въ злато) Anleihe von 1913 (ehemalige Goldanleihe) Prestito del 1913 (antico prestito oro)	1913	2) 50%
6	4 1/2%	Заложни облигации на Държавната ипотечарна банка (Управа фондова) Pfandbriefe der Staatshypothekenbank (Uprava Fondova) Cartelle fondiarie della Banca Ipotecaria dello Stato (Uprava Fondova)	1910	2) 45%
7	4 1/2%	Общински облигации на Държавната ипотечарна банка Kommunalobligationen der Staatshypothekenbank Obbligazioni comunali della Banca Ipotecaria dello Stato . . .	1911	2) 45%
8	—	Лозове на Сръбския червенъ кръстъ Serbische Rote-Kreuz-Lose Cartelle della Croce Rossa Serba	1907	2) 115%
9	5%	Черногорски заемъ Montenegrinische Anleihe Prestito del Montenegro	1909	10%
10	6%	Черногорски заемъ Montenegrinische Anleihe Prestito del Montenegro	1913	10%

¹⁾ За частта въ лири стерлинги важи курсътъ 1 лира стерлинга = 198 динари, но съ валоризация 50%. ²⁾ Für die Tranche gilt auf der Grundlage des Kurses 1 £ = 198 Dinar ebenfalls eine Bewertung von 50%. ³⁾ Per la quota emessa in Libbre vale il cambio 1 Libbra = 198 Dinari pure con la valutazione al 50%.

⁴⁾ 1 златенъ франкъ = 1 динаръ. ⁵⁾ 1 Gfr = 1 Dinar. ⁶⁾ 1 fr. oro = 1 Dinaro

№ по редъ Lfd. Nr. № согг.	Лихвенъ % Zinssatz Interesse	Наименование на заема Bezeichnung der Anleihe Denominazione del prestito	Дата на емисията Zeitpunkt der Aufnahme Data di emissione	Валоризация Bewertung Valutazione
11	8%	Външенъ заемъ на Кралството на сърби, хървати и словенци, серия А (заемъ Блеръ) Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie A (Blair-Anleihe) Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie A (Prestito Blair)	1922	88%
12	7%	Външенъ заемъ на Кралството на сърби, хървати и словенци, серия Б (заемъ Блеръ) Nationale äußere Anleihe des Königreichs der Serben, Kroaten und Slowenen, Serie B (Blair-Anleihe) Prestito estero del Regno dei Serbi, Croati e Sloveni, Serie B (Prestito Blair)	1927	86%
13	7%	Международенъ стабилизационенъ заемъ Internationale Stabilisierungsanleihe Prestito internazionale di stabilizzazione	1931	92%
14	—	Съкровищни бонове въ райхсмарки Schatzscheine in RM Buoni del Tesoro in RM	1932	149.885.360 динари (стойностъ, пресметната на 15. IV. 1941) 149.885.360 Dinar (Barwert per 15.4.41) (valore calcolato al 15. 4. 1941)
15	5%	Заемъ Фундингъ Fundinganleihe Prestito Funding	1933/1937	40%
16	—	Съкровищни бонове на Главнитъ каси на Министерството на финанситъ, въ чехословашки крони Schatzscheine der Hauptkassen des Finanzministeriums in Kc Buoni del Tesoro della Cassa centrale del Ministero delle Finanze in Cor. csl.		1.327.434.477.04 динари (стойностъ, пресметната на 15. IV. 1941) 1.327.434.477.04 Dinar (Barwert per 15. 4. 41) (valore calcolato al 15. 4. 1941)
17	—	Сжщо въ райхсмарки Desgl. in RM Detto in RM		60%
18	—	Сжщо въ пенгъ Desgl. in Pengö Detto in Pengö		60%
19	—	Сжщо въ швейцарски франкове Desgl. in sfrs Detto in fr. sv.		42%
20	—	Сжщо въ френски франкове и пр. Desgl. in ffrs oder sonstige Detto in fr. fr. etc.		60%

№ по редъ	Лихвенъ %	Наименование на заема	Дата на емисията	Валоризация
Lfd. Nr.	Zinssatz	Bezeichnung der Anleihe	Zeitpunkt der Aufnahme	Bewertung
№ торг.	Interesse	Denominazione del prestito	Data di emissione	Valutazione
21		Свидетелства за изтегленитъ изъ обращение отъ югославското правителство а) австроунгарски държавни облигации въ крони и гулдени, както и облигации отъ заемитъ на областта Щирия, въ крони Bestätigungen über die von der jugoslawischen Regierung eingezogenen österreichisch-ungarischen Staatsschuldverschreibungen in Kronen und Gulden, sowie Steirische Landesanleihen in Kronen Certificati per titoli dei prestiti austriaci e ungheresi in Corone o Fiorini e dei prestiti della Stiria in Corone, ritirati dal Governo jugoslavo б) облигациитъ отъ австроунгарски заеми въ крони и гулдени на Osterreichisch-ungarische Länderanleihen in Kronen und Gulden von Prestiti provinciali austro-ungheresi in Corone o Fiorini della 1. Далмация Dalmatien Dalmazia 2. Босня и Херцеговина Bosnien und Herzegowina Bosnia e Erzegovina 3. Хърватско и Славония Kroatien-Slavonien Croazia e Slavonia 4. Крайна Krain Carnia (облигации или свидетелства за изтеглени изъ обращение отъ югославското правителство такива облигации) (Schuldverschreibungen oder Bestätigungen über derartige von der jugoslawischen Regierung eingezogenen Schuldverschreibungen) (Titoli oppure certificati per tali titoli ritirati dal Governo jugoslavo) Нетитрирани дългове Nichttitrierte Schulden Debiti non rappresentati da titoli		База: 10.000 австроунгарски крони = 1.000 динари Grundlage: 10.000 ö. u. Kr. = 1.000 Dinar Ragguaglio: 10.000 Corone austro-ungherese = 1.000 Dinari
1		Дългъ къмъ Централната банка на спестовнитъ каси въ Прага Schuld bei der Zentralbank der Sparkassen, Prag Debito verso la Banca centrale delle Casse di Risparmio Praga	1920	1 294 887.95 динари—Dinar
2		Неизплатенъ остатъкъ възъ основа на германо-югославскитъ спогодби по заемитъ Unbezahlter Rest auf Grund der deutsch-jugoslawischen Anleiheprotokolle Residuo debito derivante dagli accordi jugoslavo-germanici	1939/1941	140 831 084.44 динари—Dinar
3		Особенъ дългъ на Югославия спрямо Италия въ връзка съ предаването на Триестъ (Римската спогодба) Spezielle Schuld Jugoslawiens an Italien betr. Triester Abgabe (Akkord von Rom) Debito speciale della Jugoslavia verso l'Italia giusta accordo di Roma		55 000 000.— динари—Dinar

ЗАЕМИ НА ДЪРЖАВНИ УЧРЕЖДЕНИЯ И ЧАСТНИ ФИРМИ ПОДЪ ГАРАНЦИЯ НА ДЪРЖАВАТА

DARLEHEN AN STAATSANSTALTEN UND PRIVATFIRMEN UNTER GARANTIE DES STAATES

PRESTITI A ISTITUTI STATALI ED A ENTI PRIVATI CON GARANZIA DELLO STATO

№ по редъ Lfd. Zahl № corr.	Длъжникъ Schuldner Debitore	Именна стойност на заема Nominalbetrag der Anleihe Valore nominale del prestito	Дата на сключва- нето на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за из- плащане на заема Abzahlungs- termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'in- teresse	Остатъкъ отъ дълга на 6. IV. 1941 въ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форма на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забележка Bemerkung Osservazioni
1	1. При Държавната ино- текарна банка I. Bei der Staatshypo- thekenbank 1. Presso la Banca Ipotecaria dello Stato "Югословенски че- ликъ" акц. д-во въ Сараево "Jugoslovenski celik" AG., Sarajevo Jugoslovenski celik S. A. Sarajevo	150 000 000	28. 4. 1936	10 години до 1. IV. 1946 10 Jahre 1. 4. 1946 dieci anni fino al 1. 4. 1946	6.25%	110 649 316	Финансиране съб- купъ на тогашното акц. д-во "Зеница" за желязна индус- трия Finanzierung der Ge- schäfte damaliger Eisenindustrie "Zenica" AG. Finanziamento del- l'industria ferriera S. A. Zenica Финансиране достав- ката на каменни вжглища за дър- жавните желязници Finanzierung der Lie- ferung der Kohle für die Staatseisenbahnen Finanziamento delle forniture di carbone per le Ferrovie dello Stato	Гаранционенъ бонъ на Финан- совото министерство съ оста- тъкъ отъ 116 224 919 Garantiebon des Finanzministe- riums mit dem Saldo von 116 224 919 Buono di garanzia del Mini- stero delle Finanze con un saldo di 116 224 919 Гаранционенъ бонъ на Финан- совото министерство за ди- нари 4 000 000 съ падежъ 31. III. 1941 Garantiebon des Finanzmini- steriums auf Dinars 4 000 000 für 31. 3. 1941 Buono di garanzia del Mini- stero delle Finanze per Dinari 4 000 000 per il 31. 3. 1941	
2	Мина "Сръбски Бал- канъ", бивша Георги Гендичъ Bergwerk "Srpski Bal- kan" weil. Georg Genčić Miniera Srpski Balkan già Giorgio Genčić	6 000 000	28. 7. 1933	Постояненъ определенъ кредитъ Ständiger Rahmenkredit apertura di credito stabile	6.25%	2 014 576			

№ по ред Lfd. Zahl № corr.	Длъжник Schuldner Debitore	Именна стойност на заема Nominalbetrag der Anleihe Valore nominale del prestito	Дата на сключва- нето на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за из- плащане на заема Abzahlungs- termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'in- teresse	Остатъкът отъ дълга на 6. IV. 1941 въ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форма на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забелжка Bemerkung Osservazione
3	„Иелсинградъ“ о. о. д-во въ Будзакъ (Баня Лука)						Финансиране на до- ставки за държавата	Гаранционни документи съ- гласно договора за достав- ката: Главна дирекция на държав- нитъ железници 42714/40 за динари 704 593 Главна дирекция на държав- нитъ железници 64106/40 за динари 451 980 Garantiedokumente laut Lie- ferungsvertrag: Generalverwaltung der Staats- eisenbahnen 42 714/40 auf Din. 704 593 Generalverwaltung der Staats- eisenbahnen 64 106/40 auf Din. 451 980 Documenti di garanzia giusta contratto: Direz. Gener. Ferrovie dello Stato 242714/40 per Dinari 744 593 Direz. Gener. Ferrovie dello Stato 64106/40 per Dinari 451 980	
4	„Сартидъ“ въ Сме- дереву	2 000 000	23. 10. 1940	1. 8. 1941	6.5%	1 888 101	Финансиране на до- ставки за държавата	Шабъ за укрепления № 5870 за динари 980 000 Гаранционно удостоверение на Шаба за укрепления за инкасиране на динари 5 577 000 Befestigungsstab streng res. Nr. 5870 auf Din. 980 000 Garantiebestätigung des Be- festigungsstabes für die Ein- treibung zum Nutzen der Staatshypothekenbank von Din 5 577 000 geliefertes Ma- terial	
	„Sartid“ Smederevo	5 000 000	12. 8. 1940	Apertura di credito senza termine	7%	1 761 715	Finanziamento di for- niture allo Stato	Stato Maggiore delle Fortifica- zioni № 5870 per Din. 980 000 Conferma di garanzia per l'in- casso di Dinari 5 577 000	

№ по редъ Lfd. Zahl № ест.	Длъжникъ Schuldner Debitore	Именна стойностъ на заема Nominalbetrag der Anleihe Valore nominale del prestito	Дата на сключаването на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за изплащане на заема Abzahlungs-termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'interesse	Остатъкът отъ дълга на 6. IV. 1941 въ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форма на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забележка Bemerkung Osservazione
5	Целулоза въ Сарајево Cellulose Sarajevo			Въ 6 месеци In 6 monatlichen Raten in rate semestrali			Поемане на дългъ отъ "Сипад" Übernahme der Schuld v. "Sipad" Assunzione del debito "Sipad" 7% кредитъ на специалнитъ каси, срещу недвижими имоти 7% Sparkassenkredit auf unbewegliche Vermögen	Гаранция за 25 000 000 динари въз основа на наредбата № 779/39 отъ 20. VII. 1939 Garantie auf 25 000 000 auf Grund der Verordnung M. S. Nr. 779/39 vom 20. 7. 1939. Decreto № 770/39 del 20.7.1939 per Dinari 25 000 000 Въз основа на чл. 112 отъ закона за създаването на Държавната ипотечна банка Auf Grund des Art. 112 des Gesetzes über die Schaffung der Staatshypothekenbank	Къмъ дължимата сума дръбова да се пресмѣлягъ неоплатенитъ още лихви Dem Schuldbetrag sind noch die unbezahlten Zinsen beizurechnen
6	Общинитъ за пострѣтъ активни на ликвидиранигъ спестовни каси Die Gemeinden für die übernommenen Aktiva der liquidierten Sparkassen I Comuni per l'assunzione delle attività delle Casse di risparmio liquidate . . .	25 000 000—	20. 7. 1939		5%	23 600 000—			Al debito sono da aggiungersi gli interessi arretrati
7	Сжшо Desgl. Detto	10 886 35 517 026 49				10 886 35 517 026 49	Кредитъ ал 7% delle Casse di risparmio sulle proprietà immobiliari Текуща смѣтка на общинитъ въ връзка съ 7% кредитъ Laufende Rechnung der Gemeinden nach dem 7% Kredite Conto corrente dei Comuni in dipendenza del credito al 7%	Giusta art. 112 della legge sulla istituzione della Banca Ipotecaria Сжшо Desgl. Detto	Сжшо Desgl. Detto
	Сума zusammen Somma .	188 527 912 84			Сума zusammen Somma	140 441 620 84			

№ по редъ Lfd. Zahl № cort.	Длъжникъ Schuldner Debitore	Именна стойностъ на заема Nominalbetrag der Anleihe Valore nominale del prestito	Дата на сключва- нето на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за из- плащане на заема Abzahlungs- termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'in- teresse	Остатъкъ отъ дълга на 6. IV. 1941 въ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форми на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забележка Bemerkung Osservazione
1	II. При Помощиятъ спестовни каси II. Bei den Postspar- kassen II. Presso la Cassa di Risparmio Postale Консорциумъ за елек- трифицирането на островитъ Брацъ и Хваръ въ Сплитъ Genossenschaft für die Elektrifizierung der Inseln Brac und Hvar (Dalmatien) in Split (Spalato)	1 000 000	7. 3. 1940	—	4%	1 010 385	Финансиране инве- стициитъ на Кон- сорциума Finanzierung der ge- nossenschaftlichen Investitionstätigkeit	Разрешено да бъде дадена отъ финансовия министъръ, съгласно § 13, т. 1, отъ за- кона за държавния бюджетъ, за времето отъ 1. IV. до 31. XII. 1941 Laut § 13 P. 1 der Verordnung über das Staatsbudget, für den Zeitraum vom 1. 4. bis 31. 12. 1941, wurde der Finanzminis- ter ermächtigt, die staatliche Garantie für die Abzahlung dieses Kredites bei der Post- sparkasse zu erteilen Autorizzazione del Ministero delle Finanze giusta par. 12 pto 1 della legge del bilancio per il periodo 1. 4. 1941 al 31. 12. 1941	
2	Консорзιο per gli im- pianti elettrici di Brazza e Lesina a Spalato Далматински камено- ломенъ консорциумъ въ Зелце на Брацъ Dalmatinische Stein- metzgenossenschaft, Selce a. Brac Consortio scapellini dalmati a Brazza	400 000	7. 3. 1940	—	4%	404 905	Финансиране инве- стициитъ на Кон- сорциума Finanzierung der ge- nossenschaftlichen Investitionstätigkeit Finanziamento degli impianti del Con- sorzio	Също Desgl. Detto	
	Всичко zusammen Somma	1 400 000				1 415 290			

№ по редъ Lfd. Zahl	Длъжникъ Schuldner Debitore	Именна стойностъ на заема Nominalbetrag der Anleihe Valore nominale del prestito	Дата на сключаването на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за изплащане на заема Abzahlungs-termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'interesse	Остатъкъ отъ дълга на 6. IV. 1941 въ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форма на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забелѣжка Bemerkung Osservazione
1	III. Спрямо Югославската народна банка ¹⁾ III. Bei der Jugoslawischen Nationalbank ¹⁾ III. Presso la Banca Nazionale Jugoslava ¹⁾ Акц. д-во „Дипорисъ“ „Diporis“ A. G. „Diporis“ S. A.	300 000 000	4. 6. 1940	31. 12. 1940	0-25% (17. 3. 1942: 132 052 871-31 132 137 250)		Покупка на съестни припаси и постройка на магазини Ankauf von Nahrungsvorräten und Erbauung der Magazine Acquisto scorte alimentari e costruzione magazzini	Държавенъ бонъ № 17216 Staatsbon Nr. 17216 Buono di Stato № 17216	Джиро на Привилегированата аграрна банка Vermittlerin Privilegierte Agrarbank Giro della Banca Priv. Agraria
2	Акц. д-во „Дипорисъ“ „Diporis“ A. G. „Diporis“ S. A.	50 000 000	24. 11. 1939 2. 7. 1940	30. 6. 1941	1% (17. 3. 1942: 50 127 450)		Кредитиране управлението по прехраната Kreditierung der Ernährungverwaltung Fondo alimentazione	Държавенъ бонъ № 16687 и № 17306 Staatsbon Nr. 16687 und Nr. 17306 Buono di Stato № 16687 e № 17306	Също Vermittlerin Privilegierte Agrarbank Giro della Banca Priv. Agraria
3	„Погодъ“ Привилегировано земеделско акц. д-во въ Загребъ						Покупка на съестни припаси за Хърватското банство	Държавенъ бонъ № 17479	За гаранция служатъ припаситъ 100%, както и пожитиѣ на „Погодъ“ съ джиро на Привилегированата аграрна банка

¹⁾ Сключванитѣ гаранции ще бждатъ уредени въ по-големата имъ частъ съгласно постановленията на членъ 17 отъ главния договоръ. ²⁾ Die nachstehenden Garantien werden zum grössten Teil im Rahmen der Regelung auf Grund des Artikels 17 des Hauptabkommens erledigt werden. ³⁾ Le sottoelencate garanzie troveranno per la maggior parte la loro sistemazione in applicazione dell'articolo 17 dell'Accordo

№ по редъ Lfd. Zahl № cont.	Длъжникъ Schuldner Debitore	Именна стойностъ на заема Nominalbetrag der Anteile Valore nominale del prestito	Дата на сключва- нето на заема Datum des Abschlusses Data del prestito	Срокъ за из- плащане на заема Abzahlungs- termin Epoca del rimborso	Лихва Zins Saggio dell'in- teresse	Остатъкъ, отъ дълга на 6. IV. 1941 въъ динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din. Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Предназначе- ние на заема Bestimmung der Anleihe Destinazione del prestito	Форма на държавната гарантия Form der staatlichen Garantie Modalità della garanzia statale	Забележка Bemerkung Osservazione
4	"Pogod", privilegierte landwirtschaftliche AG., Zagreb						Ankauf von Nahrungs- vorräten für Ban- schaft Kroatien	Staatsbon Nr. 17479	Als Deckung die- nen die Vorräte mit 100%, sowie die Wechsel der "Pogod", mit dem Giro der P. A. B. Servono da garan- zia le merci in magazzino e le cambiali della Pogod con giro della Banca Agraria
	"Pogod", S. A. privil. agricola, Zagabria	250 000 000	12. 11. и 14. 11. 1940	31. 12. 1941	0-25%	249 500 000	Acquisto scorte ali- mentari per il Banato della Croazia	Buono di Stato № 17479	Servono da garan- zia le merci in magazzino e le cambiali della Pogod con giro della Banca Agraria
	"Преводъ" служба по хранената въ Люб- ляна						Покупка на съестни припаси за Драв- ското банство	Гарантия на Дравското банство	За гарантия слу- жатъ припаситъ 100%, както и акцептитъ на "Преводъ", съ джиро на "Хра- нилица" отъ Дравското бан- ство.
	"Prevod", Ernährungs- amt in Ljubljana						Ankauf von Nahrungs- vorräten auf dem Ge- biet der Drauban- schaft	Garantie der Draubanschaft	Als Deckung die- nen die Vorräte mit 100%, sowie Akzepte der "Pre- vod", mit Giro der "Hranilnica" der Draubanschaft
5	"Prevod", Ufficio ali- mentazioni Lubiana	30 000 000	12. 9. 1940	30. 6. 1941	1%	30 000 000	Acquisto scorte ali- mentari per il Ba- nato della Drava	Garanzia del Banato della Drava	Servono da garan- zia le merci e le cambiali della Prevod con giro della "Hranilnica" del Banato della Drava
	Синдикатъ на сръб- скитъ селски коопе- рации въ Бел- градъ Hauptverband serb. Bauerngenossen- schaften, Belgrad Sindacato delle Coo- perative rurali serbe, Belgrado	20 000 000	7. 10. 1936	1. 11. 1938	5% (17. 3. 1942)	18 000 000 16 500 000		Гарантия на държавата съ- джиро на Привилегированата аграрна банка Staatsgarantie mit Giro P. A. B.	

№ по ред Lfd. Zahl	Длъжник Schuldner	Имения стойност на заема Nominalbetrag der Anleihe	Дата на сключва- нето на заема Datum des Abschlusses	Срокът за из- плащане на заема Abzahlungs- termin	Лихва Zins	Остатъкът от дълга на 6. IV. 1941, в динари Rest der Schuld am 6. 4. 1941 Din.	Предназначение на заема Bestimmung der Anleihe	Форма на държавната гаранция Form der staatlichen Garantie	Забелеска Bemerkung Osservazione
№ cont.	Debitor	Valore nominale del prestito	Data del prestito	Epoca del rimborso	Saggio dell'in- teresse	Residuo al 6. 4. 1941 Dinari	Destinazione del prestito	Modalità della garanzia statale	
6	Привилегировано акци- д-во за износ на мъстни произведе- ния, Българска Привилегии АГ, für die Ausfuhr der Lan- deserzeugnisse, Belgrad S. A. Privil. per l'es- portazione di pro- dotti nazionali, Bel- grado	400 000 000	15. 8. 1940		5% (17. 3. 1942: 34 500 000)	50 000 000 34 500 000	Доставка на мъстни произведения Lieferung von Landes- erzeugnissen	Гаранция на държавата съ- дхиро на Привилегированата аграрна банка Staatsgarantie mit Giro P. A. B.	
	Всичко zusammen Somma	1 050 000 000				529 552 537-31	Смърцио prodotti na- zionali Smercio prodotti na- zionali	Garanzia dello Stato con giro della Banca Priv. Agraria	

Всичко по I. динари 140 441 620-84
II. " 1 415 290-
III. " 529 552 537-31
Общо динари 671 409 448-15

Zusammen unter I. Din. 140 441 620-84
II. " 1 415 290-
III. " 529 552 537-31
Insgesamt Din. 671 409 448-15

Somma I. Din. 140 441 620-84
II. " 1 415 290-
III. " 529 552 537-31
Totale Din. 671 409 448-15

IV. Прибавка:

Привилегированата аграрна банка е отпуснала на отгълни преселници нютонски земи за настаняването имъ. Държавата е гарантирала тях заем на Привилегиро-
ваната земеделска банка въ размятър отъ 50 000 000 динари. На 15. IV. 1941 неизплатената още частъ отъ тях земи е възлизала на 18 000 000 динари.

IV. Nachtrag:

Die Priv. Agrarbank hat an einzelne Kolonisten zwecks Kolonisation Hypothekendarlehen gegeben. Der Staat hat diese Anleihen der Priv. Agrarbank in Höhe von
50 000 000 Dinar garantiert. Die Anleihen standen am 15. 4. 1941 noch mit 18 000 000 Dinar aus.

IV. La Banca Priv. Agraria aveva concesso a singoli coloni dei mutui ipotecari. Lo Stato se ne è assunta la garanzia fino all'importo di Dinari 50 000 000. Al 15. 4.
1941 questi mutui ascendevano a Dinari 18 000 000.

ПРОТОКОЛЪ

за ликвидацията на Югославската
• народна банка

Въ изпълнение на членъ 16 отъ подписаната днесъ спогодба по имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и нѣколко други свързани съ същата финансови въпроси, постигна се следното споразумение между упълномощенитѣ представители на държавитѣ-приобретателки:

Ликвидацията на Югославската народна банка ще се извърши незабавно централно въ Бѣлградъ подъ контрола на изпратени тамъ за тази целъ германски и италиански пълномощници на следнитѣ начала:

1. За да се осигури една редовна ликвидация, ще се процедира по следния начинъ:

1. При ликвидацията ще се открие за всѣка държава-приобретателка отдѣлна ликвидационна смѣтка, която ще се води въ съгласие съ тая държава.

2. Държавитѣ-приобретателки ще поставятъ веднага на разположение на ликвидатора на Югославската народна банка всички необходими за ликвидацията счетоводни книжа.

3. Ликвидацията ще започне съ ликвидирането на активитѣ и пасивитѣ отъ текуцитѣ банкови операции на бившата Югославска народна банка, вкл. клиринговитѣ смѣтки. За тази целъ държавитѣ-приобретателки поставятъ на разположение на централата намиращитѣ се на тѣхна територия депозити въ ценни книжа и мѣнителници, които се припадатъ на другитѣ държави-приобретателки.

4. Намиращитѣ се въ отдѣлнитѣ държави-приобретателки активни пера на бившата Югославска народна банка ще се поематъ отъ държавитѣ-приобретателки следъ предварителна оценка въ съгласие съ централата или по нейно нареждане ще бждатъ преобрѣнати въ пари. Несъбираеми активи се връщатъ на ликвидатора на Югославската народна банка. Всѣка държава-приобретателка ще поеме задълженията на бившата Югославска народна банка по отношение на кредиторитѣ, които иматъ мѣстожителството или седалището

PROTOKOLL

über die Liquidation der jugoslawischen
Nationalbank

In Ausführung des Artikels 16 des heute unterzeichneten Abkommens über die vermögensrechtliche Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates und einige andere damit zusammenhängende finanzielle Fragen ist zwischen den bevollmächtigten Vertretern der Erwerberstaaten folgendes vereinbart worden:

Die Liquidation der jugoslawischen Nationalbank erfolgt nach folgenden Richtlinien unverzüglich zentral in Belgrad unter Kontrolle der zu diesem Zwecke dorthin entsandten deutschen und italienischen Beauftragten.

1. Um die Durchführung einer ordnungsgemäßen Liquidation sicherzustellen, wird folgendermaßen verfahren:

1. Bei der Liquidation wird für jeden Erwerberstaat ein Liquidationskonto eingerichtet und im Einvernehmen mit ihm geführt.

2. Die Erwerberstaaten werden alle für die Liquidation erforderlichen Buchungsbelege unverzüglich dem Liquidator der jugoslawischen Nationalbank zur Verfügung stellen.

3. Die Liquidation beginnt mit der Auflösung der Aktiven und Passiven aus dem laufenden Bankgeschäft der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank einschließlich der Clearingkonten. Zu diesem Zweck stellen die Erwerberstaaten die in ihren Gebieten vorhandenen Wertpapierdepots und Wechsel, die anderen Erwerberstaaten zustehen, der Zentrale zur Verfügung.

4. Die in den einzelnen Erwerberstaaten vorhandenen Aktivposten der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank werden von den Erwerberstaaten nach vorheriger Bewertung im Einvernehmen mit der Zentrale übernommen oder in deren Auftrag verwertet. Nicht einbringliche Aktiven werden dem Liquidator der jugoslawischen Nationalbank zurückgestellt. Jeder Erwerberstaat wird die Verpflichtungen der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank gegenüber den Gläubigern, die in seinem Gebiet ihren Wohnsitz oder Sitz haben, übernehmen. Die Übernahme oder Verwer-

PROTOCOLLO

concernente la liquidazione della Banca
Nazionale Jugoslava

In esecuzione dell'art. 16 dell'Accordo firmato in data odierna sulla sistemazione patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo e su talune altre questioni finanziarie ad essa collegate, i Rappresentanti plenipotenziari degli Stati acquirenti hanno convenuto quanto segue:

La liquidazione della Banca Nazionale jugoslava si farà senza indugio presso la sede centrale di Belgrado secondo le seguenti direttive e sotto il controllo dei Delegati germanico ed italiano colà inviati a tale scopo:

1. Per assicurare una regolare liquidazione si procederà come segue:

1. — Per la liquidazione si aprirà per ogni Stato acquirente un conto di liquidazione, che sarà tenuto d'accordo con detto Stato.

2. — Gli Stati acquirenti metteranno subito a disposizione del liquidatore della Banca nazionale jugoslava tutti gli elementi contabili necessari alla liquidazione.

3. — Le operazioni si inizieranno con la liquidazione delle attività e passività afferenti alla ordinaria gestione bancaria della ex-Banca nazionale jugoslava, compresi i conti di compensazione. A tale scopo gli Stati acquirenti mettono a disposizione della sede centrale i titoli in deposito e le cambiali trovantisi sul loro territorio e pertinenti ad altro Stato.

4. — Le partite attive della ex-Banca nazionale jugoslava situate sul territorio di ogni singolo Stato acquirente vengono assunte da questo Stato previa valutazione d'accordo con la sede centrale, o realizzate d'incarico della medesima. Attività non realizzabili saranno restituite al liquidatore della Banca nazionale jugoslava. Ogni Stato acquirente assumerà gli impegni della ex-Banca nazionale jugoslava verso creditori che hanno il loro domicilio o la loro sede nel suo territorio. L'assunzione od il realizzo delle attività e della passività viene effettuata dall'Istituto

си на територията на тая държава. Поемането или ликвидирането на активитѣ и пасивитѣ се извършва чрезъ емисионнитѣ банки на съответнитѣ държави-приобретателки или отъ нѣкой опредѣленъ отъ тѣхъ кредитенъ институтъ.

5. Произлизаятъ отъ поемането или ликвидирането на активитѣ излишекъ се поставя на разположение на централата и се употребява отъ последната за покриване на пасивнитѣ остатъци.

6. Касовата наличностъ на клоноветѣ на бившата Югославска народна банка отъ деня, до който ще бждатъ представени счетоводнитѣ книжа на централата, ще се предаде обратно на ликвидационната маса.

II. За опростяване на ликвидацията банкнотитѣ на бившата Югославска народна банка се изключватъ отъ упоменатата горе подъ цифра I, алинея трета, ликвидация на текушитѣ банкови операции и на клиринговитѣ смѣтки. Нетитриранитѣ вземания на народната банка отъ бившата югославска държава, както и намиращитѣ се въ притежание на народната банка бонове по заема за държавната отбрана се зачеркватъ и дветѣ по тѣхната номинална стойностъ въ активната страна на баланса, като посочената въ пасивната страна сума на банкнотното обращение се намалява въ сжщия размѣръ. Разликата въ повече остава на пасивната страна за уравниване на равномѣтката.

III. Активитѣ, които оставатъ при Югославската народна банка въ ликвидация следъ покриване на нейнитѣ задължения, съ изключение на нейнитѣ задължения отъ банкнотната емисия, ще ползуватъ на първо мѣсто ония държави-приобретателки, които сж обмѣнили югославски банкноти, произхождащи отъ банкнотното обращение, въ повече отъ сумата, която трѣбва да внесатъ за очистване на нетитриранитѣ вземания на Югославската народна банка по отношение на бившата югославска държава, както и на намиращитѣ се въ притежание на народната банка бонове отъ държавната отбрана. Подѣлбата на активитѣ ще стане при това съразмѣрно на разходванитѣ въ повече суми въ смисъла на по-горе казаното.

Евентуални активи, които биха останали следъ това, ще се раздѣлятъ между държавитѣ-приобретателки съгласно ключа, установенъ въ членъ 5, алинея четвърта, отъ спогодбата.

IV. Държавитѣ-приобретателки се задължаватъ да унищожатъ банкно-

tung der Aktiven und Passiven erfolgt durch die Notenbanken des jeweiligen Erwerberstaates oder durch ein von diesem zu bestimmendes Kreditinstitut.

5. Ein aus der Übernahme oder Verwertung der Aktiven sich ergebender Überschuß wird der Zentrale zur Verfügung gestellt und von dieser zur Deckung von Passivsaldoen verwendet.

6. Der Kassenbestand der Zweiganstalten der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank von dem Tage, bis zu welchem die Buchungsbelege der Zentrale übergeben werden, ist der Liquidationsmasse zurückzugeben.

II. Zur Vereinfachung der Liquidation bleiben die Banknoten der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank von der oben unter Ziffer I Abs. 3 erwähnten Liquidation des laufenden Bankgeschäfts und der Clearingkonten ausgeschlossen. Die nichttitrierten Forderungen der Nationalbank gegenüber dem ehemaligen jugoslawischen Staat sowie die im Besitz der Nationalbank befindlichen Landesverteidigungsbonds werden, beide zu ihrem Nennwert, auf der Aktivseite der Bilanz gestrichen und auf der Passivseite der für den Banknotenumlauf eingesetzte Betrag in gleicher Höhe abgesetzt. Der Überschuss bleibt auf der Passivseite zum Ausgleich der Bilanz stehen.

III. Die bei der jugoslawischen Nationalbank i. L. nach Abdeckung ihrer Verbindlichkeiten, mit Ausnahme ihrer Verpflichtung aus der Ausgabe von Banknoten, verbleibenden Aktiven werden in erster Linie jenen Erwerberstaaten zugute kommen, die aus dem Banknotenumlauf stammende jugoslawische Dinarnoten über den Betrag hinaus eingelöst haben, den sie als Beitrag für die Bereinigung der nichttitrierten Forderungen der jugoslawischen Nationalbank gegenüber dem ehemaligen jugoslawischen Staat sowie der im Besitz der Nationalbank befindlichen Landesverteidigungsbonds zu leisten haben. Die Aufteilung der Aktiven richtet sich hierbei nach dem Größenverhältnis der im Sinne des Vorhergesagten mehr aufgewendeten Beträge. Etwaige dann noch verbleibende Aktiven werden auf die Erwerberstaaten nach dem im Artikel 5 Abs. 4 des Abkommens festgesetzten Schlüssel anteilmäßig verteilt.

IV. Die Erwerberstaaten verpflichten sich, die Banknoten der ehema-

di emissione dello Stato acquirente rispettivo, oppure da un istituto di credito da questo designato.

5. — L'eccedenza risultante dall'assunzione o dal realizzo delle attività sarà messa a disposizione della sede centrale, e da questa utilizzata a copertura dei saldi passivi.

6. — La giacenza di cassa delle filiali della ex-Banca nazionale jugoslava esistente alla data alla quale saranno presentati alla sede centrale i relativi elementi contabili, va restituita alla massa di liquidazione.

II. — Per semplificare la liquidazione i biglietti della ex-Banca nazionale jugoslava restano esclusi dalla liquidazione degli affari correnti bancari e dei conti di compensazione di cui sopra, all'art. I comma 3. I crediti non rappresentati da titoli vantati dalla Banca nazionale verso l'ex-Stato jugoslavo nonchè i Buoni della difesa nazionale posseduti dalla Banca vengono depennati, per il loro valore nominale, dalle attività del bilancio; il medesimo importo viene dedotto dal passivo alla voce biglietti in circolazione. L'importo residuo rimane al passivo a pareggio del bilancio.

III. — Il residuo attivo della Banca nazionale in liquidazione rimasto dopo il pareggio delle passività dell'istituto, eccettuati gli obblighi derivanti dalla emissione dei biglietti di banca, sarà assegnato in prima linea a quegli Stati acquirenti che hanno cambiato banconote in quantità superiore a quell'importo col quale devono concorrere per sistemare i crediti non rappresentati da titoli e vantati dalla Banca nazionale verso l'ex-Stato jugoslavo nonchè i buoni della difesa nazionale da essa posseduti. La ripartizione di queste attività verrà fatta in proporzione ai maggiori importi impiegati nel senso suddetto. Ulteriori attività, eventualmente ancora rimanenti, saranno ripartite fra gli Stati acquirenti secondo la chiave stabilita all'art. 5, comma 4 dell'Accordo.

IV. — Gli Stati acquirenti si impegnano a distruggere le banconote dell'

титѣ на бившата Югославска народна банка, които се намиратъ въ тѣхно притежание. Унищожаването на банкнотитѣ става въ присъствието на германския и италианския пълномощници при Югославската народна банка въ ликвидация или на тѣхни представители. За факта на унищожението се съставя протоколъ, отъ който да се виждатъ сумата и категориитѣ на унищожениѣ югославски банкноти, произхождащи отъ банкнотното обращение. За югославскитѣ парични знаци, които не произхождатъ отъ банкнотното обращение и които се унищожаватъ заедно съ банкнотитѣ, се съставя също единъ протоколъ, отъ който да се виждатъ сумата и категориитѣ на унищожениѣ югославски парични знаци. Държавитѣ-приобретателки ще декларираатъ, че не притежаватъ други банкноти на бившата Югославска народна банка. Непредставенитѣ за обмѣна до момента на поменатото унищожение банкноти трѣбва да бъдатъ обявени за невалидни отъ отдѣлнитѣ държави-приобретателки.

V. Германскитѣ и италианскитѣ пълномощници при Югославската народна банка въ ликвидация ще правятъ предложения на опредѣлено време за по-нататѣшното провеждане на ликвидацията.

ligen jugoslawischen Nationalbank, soweit sie sich in ihrem Besitz befinden, zu vernichten. Die Vernichtung der Banknoten erfolgt in Anwesenheit des deutschen und des italienischen Beauftragten bei der jugoslawischen Nationalbank i. L. oder deren Vertreter. Über die Tatsache der Vernichtung wird ein Protokoll aufgenommen, aus dem der Betrag und die Kategorien der vernichteten, aus dem Banknotenumlauf stammenden jugoslawischen Banknoten ersichtlich sind. Etwa nicht aus dem Banknotenumlauf stammende jugoslawische Geldzeichen, die hierbei mitvernichtet wurden, sind ebenfalls in ein Protokoll aufzunehmen, aus dem der Betrag und die Kategorien der vernichteten jugoslawischen Geldzeichen ersichtlich sind. Die Erwerberstaaten werden erklären, daß sie weitere Dinarnoten der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank nicht im Besitz haben. Die bis zum Zeitpunkt der vorerwähnten Vernichtung nicht zum Umtausch gebrachten Banknoten sind von den einzelnen Erwerberstaaten für ungültig zu erklären.

V. Der deutsche und der italienische Beauftragte bei der jugoslawischen Nationalbank i. L. werden zu gegebener Zeit über die weitere Durchführung der Liquidation Vorschläge machen.

ex-Banca nazionale jugoslava in quanto essi si trovino in loro possesso. La distruzione delle banconote avviene alla presenza dei Delegati germanico ed italiano presso la Banca nazionale jugoslava in liquidazione o dei loro rappresentanti. Dell'avvenuta distruzione verrà redatto un verbale dal quale risultino l'ammontare e le categorie dei biglietti jugoslavi distrutti. Altri eventuali mezzi monetari jugoslavi non appartenenti alla circolazione delle banconote che fossero stati distrutti assieme alle banconote, debbono pure essere menzionati in un verbale che indicherà l'importo e le categorie dei valori jugoslavi distrutti. Gli Stati acquirenti dichiareranno di non possedere altre banconote in dinari della ex-Banca nazionale jugoslava. Le banconote che fino al momento dell' suddetta distruzione non saranno state presentate al cambio, saranno dai singoli Stati acquirenti, dichiarate prive di valore.

V. I Delegati germanico ed italiano presso la Banca nazionale jugoslava in liquidazione presenteranno, a tempo opportuno, proposte per l'ulteriore svolgimento della liquidazione.

Берлинъ, 22 юлий 1942 г.

Berlin, den 22. Juli 1942.

Berlino, il 22 luglio 1942 — XX.

За Германското правителство:
Вилх. Фабрициусъ
За Италианското правителство:
Паскуале Диана
За Българското правителство:
К. Вачовъ
За Хърватското правителство:
Д-ръ М. Стразниcki
За Унгарското правителство:
Д-ръ П. Себестийенъ

Für die Deutsche Regierung:
Wilhelm Fabricius
Für die Italienische Regierung:
Pasquale Diana
Für die Bulgarische Regierung:
K. Watschoff
Für die Kroatische Regierung:
Dr. M. Straznicky
Für die Ungarische Regierung:
Dr. P. Sebestyen

Per il Governo Germanico:
Wilhelm Fabricius
Per il Governo Italiano:
Pasquale Diana
Per il Governo Bulgaro:
K. Watschoff
Per il Governo Croato:
Dr. M. Straznicky
Per il Governo Ungherese:
Dr. P. Sebestyen

ПРОТОКОЛЪ

за уреждане задълженията и вземанията на бившата Югославска народна банка от клиринговата размѣна съ държавитѣ-приобретателки

Въ изпълнение на спогодбата по имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и нѣколко други свързани съ сжщата финансови въпроси, подѣлбата на задълженията и вземанията отъ клиринговата размѣна ще се извърши веднага извън общата ликвидация на Югославската народна банка чрезъ непосредствени прихвщания съ държавитѣ-приобретателки.

При това ще се процедира споредъ следнитѣ основни начала:

1. Ако сж извършени вече изплащанията на правоимачитѣ, разпредѣлението на задълженията и вземанията на Югославската народна банка къмъ клиринговитѣ институти или емисионнитѣ банки на държавитѣ-приобретателки ще се извърши възъ основа на ключа, установенъ въ чл. 5, алинея четвърта, отъ спогодбата.

2. Ако не сж извършени още изплащанията на правоимачитѣ, раздѣлянето ще стане споредъ мѣстожителството на кредитора или длъжника.

3. Бившата Югославска народна банка ще съобщи на клиринговитѣ институти или на емисионнитѣ банки на държавитѣ-приобретателки сумитѣ, които се получаватъ възъ основа на раздѣлянето. Тия ще преведатъ незабавно припадащитѣ се на тѣхъ суми, и то по клиринговитѣ смѣтки, предвидени за изравнение на стокообмѣна.

4. Бившата Югославска народна банка ще завѣри ликвидационнитѣ смѣтки на отдѣлнитѣ държави-приобретателки за внесениѣ при нея динарови равностойности за преводитѣ, които трѣбва да се извършатъ отъ клиринговитѣ институти или отъ емисионнитѣ банки.

PROTOKOLL

über die Regelung der Verbindlichkeiten und Forderungen der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank aus dem Verrechnungsverkehr mit den Erwerberstaaten

In Ausführung des Abkommens über die vermögensrechtliche Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates und einige andere damit zusammenhängende finanzielle Fragen wird die Auseinandersetzung über die Verbindlichkeiten und Forderungen aus dem Verrechnungsverkehr außerhalb der allgemeinen Liquidation der jugoslawischen Nationalbank vorweg durch unmittelbare Verrechnung mit den Erwerberstaaten durchgeführt.

Hierbei soll nach folgenden Grundsätzen verfahren werden:

1. Sofern die Auszahlungen an die Begünstigten bereits durchgeführt worden sind, erfolgt die Aufteilung der Verbindlichkeiten und Forderungen der ehemaligen jugoslawischen Nationalbank gegenüber den Verrechnungsinstituten oder Notenbanken der Erwerberstaaten auf Grund des im Artikel 5, Abs. 4 des Abkommens festgesetzten Schlüssels.

2. Sofern die Auszahlungen an die Begünstigten noch nicht vorgenommen worden sind, erfolgt die Aufteilung nach dem Wohnsitz des Gläubigers oder Schuldners.

3. Die ehemalige jugoslawische Nationalbank wird den Verrechnungsinstituten oder Notenbanken der Erwerberstaaten die Beträge bekanntgeben, die sich auf Grund der Aufteilung ergeben. Diese werden die Überweisung der auf sie entfallenden Beträge unverzüglich ausführen, und zwar über die für den Ausgleich im Warenverkehr vorgesehenen Clearingkonten.

4. Die ehemalige jugoslawische Nationalbank wird für die von den Verrechnungsinstituten oder Notenbanken durchzuführenden Überweisungen die bei ihr eingezahlten Dinargegenwerte den Liquidationskonten der einzelnen Erwerberstaaten gutschreiben.

PROTOCOLLO

concernente la sistemazione degli impegni e dei crediti della ex-Banca nazionale jugoslava derivanti dai rapporti di compensazione con gli Stati acquirenti

In esecuzione dell'Accordo sulla sistemazione patrimoniale dell'ex Stato jugoslavo e su talune altre questioni finanziarie ad essa collegate, la sistemazione degli impegni e dei crediti derivanti dai conti di compensazione va separata dalla liquidazione generale della Banca nazionale jugoslava e eseguita con precedenza mediante diretto conteggio fra gli Stati acquirenti.

A tale scopo si procederà secondo le direttive seguenti:

1. In quanto i beneficiari siano già stati pagati, gli impegni e crediti della ex-Banca nazionale jugoslava verso i corrispondenti Istituti o le Banche di emissione degli Stati acquirenti saranno ripartiti secondo la chiave stabilita all'art. 5 comma 4 dell'Accordo.

2. In quanto non siano stati ancora eseguiti pagamenti ai beneficiari, la ripartizione va fatta secondo il domicilio del creditore o del debitore.

3. La ex-Banca nazionale jugoslava comunicherà agli Istituti di compensazione od alle Banche di emissione degli Stati acquirenti gli importi che risultano da questa ripartizione. Detti Istituti provvederanno al pronto trasferimento di questi importi per il tramite dei conti di compensazione previsti per lo scambio merci.

4. Per i trasferimenti da effettuarsi dagli Istituti di compensazione o dalle Banche di emissione, la Banca nazionale jugoslava accrediterà i rispettivi Stati sul conto di liquidazione dell'importo corrispondente in dinari da essa a suo tempo incassato.

5. По останалитѣ подробности Дойче Феррехnungскaсe ще влѣзе въ връзка направо съ клиринговитѣ институти или емисионнитѣ банки на отдѣлнитѣ държави-приобретателки.

5. Die Deutsche Verrechnungskasse wird sich wegen der weiteren Einzelheiten mit den Verrechnungsinstituten oder Notenbanken der einzelnen Erwerberstaaten unmittelbar in Verbindung setzen.

5. Per le ulteriori questioni di dettaglio la Deutsche Verrechnungskasse si metterà direttamente in relazione con gli Istituti di compensazione o le Banche di emissione dei singoli Stati acquirenti.

Берлинъ, 22 юлий 1942 г.

Berlin, den 22. Juli 1942.

Berlino, il 22 luglio 1942 — XX.

За Германското правителство:
Вилхелмъ Фабрициусъ

Für die Deutsche Regierung:
Wilhelm Fabricius

Per il Governo Germanico:
Wilhelm Fabricius

За Италианското правителство:
Паскуале Диана

Für die Italienische Regierung:
Pasquale Diana

Per il Governo Italiano:
Pasquale Diana

За Българското правителство:
К. Вачовъ

Für die Bulgarische Regierung:
K. Watschoff

Per il Governo Bulgaro:
K. Watschoff

За Хърватското правителство:
Д-ръ. М. Стразнишки

Für die Kroatische Regierung:
Dr. M. Straznicky

Per il Governo Croato:
Dr. M. Straznicky

За Унгарското правителство:
Д-ръ. П. Себестиенъ

Für die Ungarische Regierung:
Dr. P. Sebestyen

Per il Governo Ungherese:
Dr. P. Sebestyen

Подписенъ протоколъ

Zeichnungsprotokoll

Protocollo di firma

Въ момента на подписването на спогодбата по имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава подписанитѣ пълномощници на правителствата на държавитѣ-приобретателки заявяватъ, че сж съгласни по следното:

За прилагането на тази спогодба територия на Германския райхъ е също протекторатътъ Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ.

Im Augenblick der Unterzeichnung des Abkommens über die vermögensrechtliche Auseinandersetzung des ehemaligen jugoslawischen Staates erklären die unterzeichneten Bevollmächtigten der Regierungen der Erwerberstaaten, daß sie über folgendes einig sind:

Für die Anwendung dieses Abkommens ist Gebiet des Deutschen Reiches auch das Protektorat Böhmen und Mähren, Elsaß, Lothringen und Luxemburg.

Al momento della firma dell'Accordo sulla sistemazione patrimoniale dell'ex-Stato jugoslavo i sottoscritti Plenipotenziari dei Governi degli Stati acquirenti dichiarano d'essere di accordo su quanto segue:

Ai fini dell'applicazione di quest'Accordo è considerato territorio del Reich germanico anche il Protettorato di Boemia e Moravia, l'Alsazia, la Lorena ed il Lussemburgo.

Берлинъ, 22 юлий 1942 г.

Berlin, den 22 Juli 1942.

Berlino, il 22 luglio 1942—XX.

За Германското правителство:
Вилхелмъ Фабрициусъ

Für die Deutsche Regierung:
Wilhelm Fabricius

Per il Governo Germanico:
Wilhelm Fabricius

За Италианското правителство:
Паскуале Диана

Für die Italienische Regierung:
Pasquale Diana

Per il Governo Italiano:
Pasquale Diana

За Българското правителство:
К. Вачовъ

Für die Bulgarische Regierung:
K. Watschoff

Per il Governo Bulgaro:
K. Watschoff

За Хърватското правителство:
Д-ръ. М. Стразнишки

Für die Kroatische Regierung:
Dr. M. Straznicky

Per il Governo Croato:
Dr. M. Straznicky

За Унгарското правителство:
Д-ръ. П. Себестиенъ

Für die Ungarische Regierung:
Dr. P. Sebestyen

Per il Governo Ungherese:
Dr. P. Sebestyen

Председател Христо Калфов: Има думата народният представител г-н Никола Мушанов.

Никола Мушанов: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Не отъ желание да прѣча на работата на Народното събрание азъ повдигнахъ въпроса, че това решение, което разглеждаме, бѣше по-добре да се остави за другъ день, да не го разглеждаме въ нощно заседание. Не правя това отъ капризъ — правя го отъ дълбокото съзнание, че това решение повдига такива важни политически въпроси, които не могатъ да се разрешаватъ така набързо, случайно, както въобще се прави въ нощните заседания.

Председател Христо Калфов: Г-нъ Мушановъ! Всичко ми уважение къмъ Васъ! Но преди малко Вие се изказахте по този въпросъ по същество предъ една аудитория, въ която имаше надъ 80 души. Вие чухте и обясненията, които г-нъ министърътъ на финансите даде.

Никола Мушановъ: Грѣшите, г-не председателю! Не е този въпросътъ, който искамъ да повдигна!

Председател Христо Калфов: Вие видяхте, какъ Събраието посрещна съ одобрението гласуването на милиардните извънредни бюджети. И сега кворумътъ е налице. Заседанието е нормално. Нека запазимъ спокойствието въ тази зала, ако желаемъ да бждатъ резултатни нашите усилия.

Никола Мушановъ: Г-не председателю! Съжалявамъ много, че много криво ме разбирате. Азъ нито съмъ говорилъ, че нѣма кворумъ, нито че заседанието не е тихо. Азъ говоря, че въпросътъ е много сериозенъ. Когато говорихъ преди малко по законопроектъ за извънредния бюджетенъ кредитъ, азъ казахъ, че той има връзка и съ тази спогодба, одобрението на която сега се иска. За мене, обаче, не е толкова важенъ финансовиятъ въпросъ. За мене сж по-важни другитъ, политическитъ въпроси, които, убеденъ съмъ, много отъ г-да народните представители, може би, не сж ги чели. Най-подиръ убеденъ съмъ, че може да се даде и друго тълкуване. Но въ тѣзи сждбоносни дни, които живѣемъ, когато свѣтътъ се друсъ и особено когато пожарътъ на войната е наближилъ къмъ Турция, както казва председателятъ на републиката Исметъ Чинюню — а азъ ще кажа, че е наближилъ и къмъ насъ — менъ ми се струва, че всички трѣбва да разберемъ моментитъ, въ които живѣемъ, и не трѣбва така шеговито да се отнасяме къмъ голѣмитъ въпроси, свързани съ сждбата на нацията.

Г-не председателю! Азъ се позовавамъ на алинея втора на чл. 40 отъ правилника, който гласи: „Одобрението на министерски постановления, укази, договори, международни съглашения и други такива предложения се гласува на едно четене. Събраието може да реши, преди да се пристъпи къмъ тѣхното гласуване, да бждатъ препратени въ съответната комисия“. Ако ние гласуваме тази вечеръ спогодбата на едно четене, безъ да имаме обясненията, каквито въпроситъ, които се повдигатъ въ нея, налагатъ или изискватъ, Народното събрание нѣма да е въ съзнание какво върши и, следователно, какво ще гласува. Затова, именно, правилникътъ е възелъ такова положение — да се отива въ комисията — което е извлѣчено отъ практиката.

Ето защо азъ моля, г-не председателю, бихъ молилъ и г-на министра на финансите, да се изчерпи този въпросъ, като по-рано се дадатъ нуждитъ обяснения по спогодбата, а следъ това, понеже има много интересни и деликатни въпроси, които трѣбва да се повдигнатъ, следъ като се изяснятъ и тѣ, тогава да се гласува при пълно съзнание. Но безъ да сж дадени нуждитъ обяснения по голѣмитъ въпроси, които има да се повдигатъ, да се иска да се гласува сега, ще бжде една грѣшка. Азъ ще моля, г-не председателю на Събраието и г-не министре, за ваша честъ и за вашето достоинство и за достоинството на Парламента, да изпълните правилника, като и-пратите това проекторешение въ комисията, където може разумно и сериозно да се искатъ обяснения и да се дадатъ такива, и следъ това да го гласуваме съ пълно съзнание. Ако би имало второ четене за разглеждането на такива международни спогодби, това проекторешение би отишло въ комисията, така както отидоха и гласуванитъ на първо четене законопроекти за 6 и половина милиарда лева кредити. Тамъ, както каза г-нъ министърътъ на финансите, по финансовитъ въпроси ще се дадатъ нуждитъ обяснения. По това проекторешение, обаче, преди да се гласува на едно четене, ще трѣбва да се дадатъ обяснения не по финансовитъ, а по политическитъ въпроси, които се засѣгатъ въ него и които сж много сериозни, които, може би, за пръвъ пътъ

се поставятъ въ Народното събрание за разрешаване — да се разрешатъ въпроситъ за мира и резултатитъ отъ мира.

Ето защо азъ моля, г-не председателю, по чл. 40 отъ правилника да поставите на гласуване да се изпрати разглежданото проекторешение първо въ комисията, тамъ да се дадатъ нуждитъ обяснения и следъ това да поинатъ дебатитъ. Това изрично го казва алинея втора на чл. 40 отъ правилника.

Председател Христо Калфов: Г-нъ Мушановъ, Вие поискахте думата, Вие я имате, изкажете се по същество на въпроса.

Министъръ Добри Божиловъ: Искамъ думата.

Председател Христо Калфов: Има думата г-нъ министърътъ на финансите.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че въпросътъ е доста уясненъ. Касае се за една международна спогодба, която ние имате правото да отхвърлите или да я одобрите. Нищо нѣма да допринесе повдигнатиятъ отъ г-нъ Мушановъ въпросъ — да се изпрати спогодбата въ комисията. Ако този въпросъ бѣше се повдигналъ не по такъвъ начинъ — въ деня, когато проекторешението се разглежда — ако уважаемото народно представителство каже, че има нужда отъ нѣкакви обяснения и бѣше поискало тѣ да му се дадатъ преди да се сложи спогодбата на дневенъ редъ, съ най-големо удоволствие и азъ, и цялиятъ кабинетъ бихме да се явимъ предъ васъ и да ви дадемъ всички уяснения. Заявявамъ предварително, че ще се подчиня на решението на Камарата. Но мене ме е страхъ, ако решите да се отложи гласуването на спогодбата и тя се изпрати въ комисията да се даватъ нѣкакви уяснения. Азъ не смѣтамъ, че нѣкой ще постави въпросъ за отхвърляне на спогодбата, следъ като тя е одобрена отъ правителствата на Италия, Унгария, Хърватско и Сърбия. Въ всеки случай, азъ ще се подчиня на решението на Парламента, но мене ми се струва, че ако въ този моментъ направимъ такъвъ завој, това ще направи лошо впечатление.

Ето защо азъ бихъ молилъ, спогодбата да се гласува, като заявявамъ, че всички членове на кабинета сме готови да ви дадемъ уяснения, каквито искате, но да не се отлага въпросътъ, поставенъ единъ пътъ на дневенъ редъ. Това е мое схващане. Може би грѣша — но каквото решите, азъ ще се подчиня.

Никола Мушановъ: Г-не министре! Какъ може да се държи този езикъ!

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ ще се подчиня на решението на Парламента, но моля да не се поставя този въпросъ, за да не се разбере навънъ, че тукъ има нѣкакво колебание да се одобри или не спогодбата.

Никола Мушановъ: Не колебание, а това е мнението на единъ народенъ представителъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Уважавамъ го.

Никола Мушановъ: Тъкмо този е начинътъ, по който се гласуватъ международни съглашения: най-напредъ се изпращатъ въ комисията, тамъ да се дадатъ нуждитъ обяснения, защото тѣ не се гласуватъ на две четения, а само на едно четене. Какъ можете сега Вие, г-не министре на финансите, да казвате, че има колебание? Нито иска нѣкой да Би прѣчи, нито иска да Ви прави обструкции, нито сме въ състояние да Ви прѣчимъ на работата, но Народното събрание трѣбва да бжде освѣтлено въплне.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ мисля, че то е освѣтлено. Ако Народното събрание каже, че не е освѣтлено, готовъ съмъ да се подчиня. Азъ мисля, че то е освѣтлено.

Никола Мушановъ: Мислите, че Народното събрание е освѣтлено?

Министъръ Добри Божиловъ: Да.

Никола Мушановъ: Азъ предлагамъ, Народното събрание да гласува. Предлагамъ, съгласно алинея втора на чл. 40 отъ правилника, това проекторешение да се изпрати въ комисията, преди да се гласува, за да може да се разискватъ тамъ въпроситъ по-обширно.

Председател Христо Калфов: Има думата народниятъ представител г-нъ Христо Статевъ.

Христо Статевъ: Г-да народни представители! Азъ съмъ тамъ, че предложението, което прави г-нъ Мушановъ, е съобразно съ правилника — и дума да не става. Обаче касае се за приемането на една конвенция, която е вече приета отъ правителството . . .

Никола Мушановъ: Всички конвенции, които се внасятъ тукъ, сѫ приети отъ правителството.

Христо Статевъ: . . . и която е внесена за одобрение отъ Народното събрание.

Никола Мушановъ: Винаги е тъй.

Христо Статевъ: Въпросътъ е за отношението на Народното събрание къмъ правителството. При декларацията, която прави г-нъ министърътъ на финансите, че държи на разположение всички обяснения, които биха се поискали отъ който и да е народенъ представител, уважително и отъ г-нъ Мушановъ — отъ една страна; и, отъ друга страна, при опасението, основателно изразено, за отъзиви рефлексии, за онова отражение, което би имало отъ начина, по който процедира Народното събрание, азъ моля г-нъ Мушановъ да оттегли предложението си, уважително тѣзи съображения, които се изказаха отъ министерската маса, за да не се поставя въпросъ за разглеждане въ подробности на тази конвенция преди вотирането ѝ.

Никола Мушановъ: Г-да! Азъ правя това предложение. Азъ не искамъ да не се разисква тукъ въ пленума. Азъ искамъ по такъвъ единъ голъмъ въпросъ да се дадатъ освѣтления. Ако повдигамъ всички въпроси тукъ, то е, защото съмъ ги изучавалъ подробно. Моля ви да разберете, че това е въпросъ, по който е желателно да се говори въ комисията. Самъ г-нъ министърътъ на финансите каза въ отговоръ на г-нъ Петко Стайновъ, че не може да се говори тукъ по нѣкои въпроси и че е по-добре въ комисията да се разисква. Азъ съмъ съгласенъ съ него. Но по отъзиви въпроси имате възможностъ да го направите, г-не министри, защото законопроектътъ отиде въ комисията и следъ това ще се внесе тукъ за гласуване на второ четене. Сега, обаче, се касае за проекторешение, което ще се гласува на едно четене, и нѣмате възможностъ да дадете освѣтления въ комисията. Ако имате възможностъ да дадете освѣтления въ комисията, бихъ билъ съгласенъ съ Васъ. Азъ чувствавамъ, отъ гледна точка на държавникъ, че има неудобства. Азъ не съмъ дошелъ да правя закачки, които не сѫ въ интересъ на държавата. Азъ мисля, че народното представителство има съзнание за тѣзи важни моменти, въ които живѣемъ, затуй то трѣбва да бѣде освѣтлено. Затуй повдигамъ този въпросъ. Азъ лично — на моята възраст — нѣмамъ интересъ да стоя до деветъ часа, за да вземамъ думата по такъвъ важенъ въпросъ.

На Вашия аргументъ, г-нъ Статевъ, че конвенцията е утвърдена отъ правителството, ще отговоря, че всички международни съглашения се внасятъ за одобрение, следъ като сѫ били приети отъ правителството. Вѣрно е, че Вие ще я приемете, но трѣбва да знаете, защо ще я приемете, да знаете въпроситѣ, които ще се повдигнатъ. Най-подиръ и азъ съмъ българинъ, и азъ имамъ основание и право, както всички имате, да искамъ да разглеждаме въпроситѣ сериозно. Може да не сте съгласни съ моето мнение, но това не прѣчи за правилното законодателстване и вземане решения съ много сериозенъ характеръ. Ако има какъто подозрение, азъ ще си взема папката и ще си отида на мѣстото.

Христо Статевъ: Всичко това, което казахте, е абсолютно вѣрно. Никой не ограничава широката възможностъ, която имате отъ трибуна, да повдигнете отъзиви въпроси, които Вие интересуватъ, смѣтайки, че тѣ ще бѣдатъ изяснени и за насъ, Народното събрание. Въпросътъ е да изяснимъ дневния редъ на Народното събрание по реда, който сочи правилникътъ. А нѣма специални причини, а да отиде това проекторешение въ комисията.

Никола Мушановъ: Азъ не впрѣгамъ воловетъ следъ колата. Въ моя животъ все воловетъ сѫ предъ колата. Вие каквото искате, ще го решите. Азъ правя предложение, проекторешението да отиде въ комисията. Ако не го приемете, отовъ съмъ, колкото силитѣ ми позволяватъ, да си кажа думата по него.

Министъръ Добри Божиловъ: Моля Ви да ме разберете, нъ Мушановъ. Конвенцията е разладена преди четири-пет дни. Отъзиви народни представители, които се интересуватъ отъ нѣкои въпроси, дойдоха при мене и имъ се да-

доха всички обяснения. Азъ съмъ тамъ, че въпроситѣ сѫ изяснени. Ако желаехте въ една комисия да се дадатъ обяснения, правителството нѣмаше основание да откаже. Но сега да се отлага въпросътъ и да отива въ комисия, азъ съмъ тамъ, че е нетактично и това ще направи лошо впечатление.

Никола Мушановъ: Чл. 40 отъ правилника казва, че конвенциитѣ могатъ да бѣдатъ изпращани за разглеждане въ комисията, преди гласуването имъ отъ Парламента.

Министъръ Добри Божиловъ: По правилника сте правъ.

Никола Мушановъ: Азъ поддържамъ, че Вие не можете да внасите тази конвенция. Тя е отъ компетентностъ на министъра на външнитѣ работи, защото въ нея се регулиратъ отношения на държави помежду имъ. Финансовиятъ въпросъ е послѣдствие отъ това.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ съмъ я внесълъ, защото така е решено.

Никола Мушановъ: Азъ искамъ проекторешението да отиде въ комисията, и министърътъ на външнитѣ работи да дойде тамъ да даде обяснения. Вие имате за разрешаване финансови въпроси, но тѣ сѫ въ зависимостъ отъ политическитѣ въпроси.

Министъръ Добри Божиловъ: И министърътъ на външнитѣ работи ще Ви даде обяснения.

Никола Мушановъ: Кога?

Министъръ Добри Божиловъ: Въ комисията, после. Азъ съмъ тамъ, че сега е неудобно да се оттегли конвенцията, за да се праша въ комисията.

Никола Мушановъ: Щомъ мислите, че така е по-правилно, ще гласувате и ще си поемете отговорността. Азъ дължа да си кажа мнението. Азъ правя предложение, конвенцията да отиде въ комисията. Ако не искате да го приемете, нѣма да го приемете.

Председателъ Христо Калфовъ: Г-нъ Мушановъ! Вие сте взели думата да се изкажете по конвенцията.

Никола Мушановъ: Значи, не искате да поставите моето предложение на гласуване?

Председателъ Христо Калфовъ: Изкажете се и тогава ще гласувамъ предложението Ви.

Никола Мушановъ: Азъ остарѣхъ, ама има още много нѣщо да се уча. Така ми се вижда отъ всички работи, както вървятъ тукъ!

Председателъ Христо Калфовъ: Говорете!

Никола Мушановъ: Г-да народни представители! Въпросътъ е ясенъ за г-да министритѣ, за Министерския съветъ. Изглежда, че предложението, което прави азъ — да разгледаме това проекторешение въ комисията — е опасно за държавата. Щѣло да направи лошо впечатление, ако действително това проекторешение отиде въ комисията! Да се запомнятъ тѣзи думи, защото тѣ сѫ интересни при голѣмитѣ въпроси, съ които трѣбва да се занимае българскиятъ Парламентъ.

Г-да народни представители! Тази конвенция разрешава политически, финансови и юридически въпроси. Въпроситѣ сѫ много сложни, особено юридическитѣ, за които нѣма да спомена нито дума. А по тѣхъ има да се говори действително много. Прави ми впечатление най-напредъ начинътъ, по който е сключена тази спогодба — единъ въпросъ отъ сериозенъ политически характеръ, бихъ казалъ, който може би ще има голѣмо отражение въ бѣдещитѣ наши отношения съ другитѣ държави въ Европа и свѣта, особено следъ бѣдещата конференция, съ каквато азъ мисля, че непременно ще свърши днешниятъ свѣтовенъ конфликтъ. Азъ виждамъ, по-маловажни въпроси се решаватъ отъ голѣми комисии. Напримѣръ, преговоритѣ за сключването на българо-италиански търговски договоръ се водиха отъ 10—20 видни и почтени хора, всѣки отъ тѣхъ сведушъ по въпроситѣ; по други въпроси десетки хора ходятъ да третиратъ по 10—15 дни, а за тая конвенция само една личностъ — г-нъ д-ръ Вачовъ, пълномощенъ министъръ, чиновникъ отъ Министерството на

външните работи — ходи няколко пъти и подписа конвенцията, която разрешава толкова важни въпроси. Никакво мнение не съм чул аз вън по тая конвенция да се изказва, никакви критики от никъде, или пък да се знае съдържанието на тази конвенция. Даже в Министерството на външните работи днес — твърдя това положително — не се знае точната дата, на която е подписан договорот, сключен в Виена, за разпределяне територията на Югославия, нито какво е неговото съдържание.

Министър Добри Божилов: Г-н Мушанов, позволете да Ви допълня. Сигурно има работи, които не знаете. Комисията не беше само от г-н Вачов и от г-н Молдов. Комисията се председателствуваше от г-н д-р Вачов, който е по ранг пълномощен министър, за да отговаря на г-н Фабрициус, представител на Германия, и представител на другите страни. Във тая комисия участва елитът на нашето чиновничество. Във нея участва г-н Молдов, главен директор на Държавните дългове, г-н д-р Чакалов, подуправител на Българската земеделска и кооперативна банка, г-н д-р Николай Христов, директор на Българската народна банка, д-р Димитров, директор на Счетоводната каса, Тричков, директор на Държавните дългове, директорът на общественото осигуряване и др.

Никола Мушанов: По вашите, финансовите въпроси.

Министър Доб. и Божилов: По всички въпроси. Това комплекс от въпроси.

Никола Мушанов: Г-не министре! Разберете ме, какво Ви приказвам. Въпросите, които ще повдигна тук, са други. Аз искам да ми кажете днес, коя е тая дата 15 април 1941 г.? Това е датата на разпределянето на Югославия между силите-приобретателки. От кога и какъв протокол има. Вие знаете ли го, и Народното събрание, един народен представител знае ли съдържанието на този протокол, въз основа на който Вие базирате всичките си финансови постройки?

Министър Добри Божилов: Кой протокол?

Никола Мушанов: От 15 април 1941 г. — за окончателно придадената на една държава-приобретателка територия от бивша Югославия. Аз искам да зная, кой от народните представители знае какво е съдържанието на този протокол, който разрешава тия въпроси.

Министър Добри Божилов: Това е същият протокол, който г-н Сотир Янев обясняваше преди малко на г-н Петко Стайнов.

Никола Мушанов: Г-н Сотир Янев знае ли съдържанието на протокола?

Моля, г-н министре, аз зная какво приказвам.

Министър Добри Божилов: Това е протоколът, по който сме окупирали Македония.

Никола Мушанов: Да си дойдем на думата. Финансовите въпроси, които се уреждат с това проекторешение, са следствие на големия политически въпрос относно разпределянето на територията на бивша Югославия. Съразмерно с приобретените територии от всички държави се определя участието на всяка държава в дълговете на бивша Югославия. Определя се 8% на България, съобразно с територията, която ѝ се даде. Вие сами казахте, че се е имало предвид, че Македония е по-бедна страна, че другите части на Югославия са много по-богати, следователно, това е имало тежест, за да се определи да платим 8%, а другите да платят повече. Аз искам да зная, дали не са взети предвид и други задължения, които Югославия е имала преди 1915 г., когато Македония не беше сръбско владение, при определянето ние ли плащаме 8%. Искам да зная, дали Цариградско и Босилеградско са смътнати в територията на Югославия, защото тѣ бѣха български земи. Искам да зная това за себе си, за успокоение на моята съвест — да зная какво е решавала финансовата комисия и коя територия е имала предвид. А този въпрос не е финансов. Той е въпрос специално на Министерството на външните работи, което се занимава с големия политически въпрос за разпределянето на територията.

Г-да! Тѣзи политически въпроси са от голѣма важност. Ще ви кажа защо: Вие ще утвърдите тая спогодба, но имате ли съзнанието, че ще утвърдите и границата между България и Албания, която се смѣта окончателно

опредѣлена е протокола от 15 април 1941 г.? Имате ли съзнанието, че днес ние разрешаваме въпроса, коя територия се смѣта включена в Германския Райх и коя не. А ние разрешаваме именно тѣзи въпроси с тая спогодба.

Ето защо по тия въпроси се желаят освѣтления тук от народното представителство. Това, естествено, трѣбва да се знае, за да бѣда спокоен, когато се разрешава финансовият въпрос.

Поставен е един голѣм въпрос на политика. Вод се една политика, която може да унищожи всички придобивки на българската външна политика, която Българи провежда въ разстояние на нѣколко десетки години. Основният на българската външна политика и всички печалби които имаме от тая политика на национално обединение почиват на принципа, че никога не жѣлаем чуждотна искане само своето. Сега съ един удар можем да унищожим резултатите на българската външна политика, която е била политика на цѣлата българска държава.

Г-да! Позволете ми да ви цитирам нѣкои членове от спогодбата и да изкажа моите опасения, които имам и съображенията, поради които искам конвенцията да отиде въ комисията, за да се изкажа там.

В чл. 1 се казва: (Чете) „Собствеността на бившата югославска държава и на нейните бановини, включително тѣхните предприятия, учреждения и фондове, съ или без самостоятелна юридическа личност, и на управляваните от тѣх обществени фондове, която се е намирала на 1 април 1941 г. върху окончателно придадената на една държава-приобретателка територия, е собственост на тая държава-приобретателка“ и пр. Държави-приобретателки са: Германия, Италия (включително Албания и Черна-гора Унгрия, България, Хърватско и Сърбия. „Включително Албания и Черна-гора“! Сърбия е представявана от германското правителство. Тѣзи са държавите, които вземат участие като приобретатели въ разпределянето на бивша Югославия. „Италия представлява Албания и Черна-гора“? Територията е определена. Значи, този въпрос е свършен за нас. Ние ще трѣбва, следователно, да приемем окончателно определена границата между Албания и България съ одобрението на протокола от 15 април 1941 г. Тѣзи граници са определени съ договор в Виена. Това се разбира, когато се казва: (Чете) „Собствеността на бившата югославска държава и на нейните бановини, включително тѣхните предприятия, учреждения, фондове, съ или без самостоятелна юридическа личност, на управляваните от тѣх обществени фондове, която се е намирала на 15 април 1941 г. върху окончателно придадената на една държава-приобретателка територия, е собственост на тая държава-приобретателка, считано (с обратна сила) от тази дата“. Значи: окончателно придадената територия според протокола от 15 април 1941 г.! Кой е този протокол, за да видим, коя е тя окончателно придадена територия на България? Не знаем, че е придадена една територия, и всички говорим за отношенията ни съ Италия, които са били най-приятелски; имаме и роднински връзки; надѣваме се, че и в бъдеще ще бъдем много добри приятели, но между нас има един трънлив въпрос, който трѣбва да се разреши.

Зная, че и днес работи една комисия, която бѣше преди десетина дни въ Тирана, от г-н Бойдев и г-н Милев, които ходиха и повдигнаха въпроса, да се определи тая граница. Значи, и сега се работи върху определането на границата. Трѣбваше да отиде наша комисия. Зная разногласията помежду им, спори се за 8 км. от оная граница, която сега имаме. Но вие приемате, че с този протокол от 15 април 1941 г. придадената на една държава-приобретателка територия е окончателно дадена. Аз нѣма да подписа такъв протокол и да вдигна днес рѣзка за него. Решават се съдбините ни, за които кръв сме проливали, утре отново кръв искат от нас, нѣма да знаем каква е границата ни. Днес, преди да дойде окончателният мир, преди да знаем окончателното териториално разпредѣление на границите и самостоятелността на държавите, се иска да потвърдим този протокол, който е въ вреда на България. Защо да го потвърдим? Нареджайте си финансовите въпроси, как знаете, вземете ги предварително за база на тия въпроси. Недейте казва, че въз основа на тая спогодба от 1941 г. се определя окончателно придадената на една държава-приобретателка територия. Аз намирам, че то е опасно, че не е полезно. Затуй казвам, че този въпрос е по-важен от политическа гледна точка, отколкото от финансов.

Г-да народни представители! Свѣтътъ от деня на днес изглежда, се обхваща от по-големи пожари. Аз не знаят вашето мнение какво е, но от вѣчера, и особено днес

четейки речта на уважаемия председател на турската република г-н Инъоню, който казва съ неговия авторитет от мѣстото, което заема, че смѣта войната много близо до Турция — тая констатация ме навежда на много лоши мисли. Ако войната е много близо до Турция, азъ не зная дали е далечъ отъ България. Въ тая речъ той казва, че не вѣрва, какво малки или голѣми държави ще изчезнатъ следъ тая война. Да не говоря за статията на в. „Фьолкишеръ Беобахтеръ“, която днесъ излизе въ нашитъ вестници.

Има и много други факти. Искамъ само да ви обърна вниманието, че действително се намираме въ едно положение, при което отъ денъ на денъ и отъ часъ на часъ опасността става още по-сериозна, още по-близка. Искамъ да помислимъ, какви бѣднини ние създаваме на България съ нѣкои действия, които вършимъ днесъ.

Какво ще стане съ свѣта следъ тая война, независимо отъ това кой ще бѣде победителъ? Свѣтовниятъ въпроси нѣма да се разрешаватъ отъ единъ човѣкъ. Свѣтовниятъ въпроси ще се разрешаватъ отъ една свѣтвна конференция. Нѣкой не се съмнява днесъ, че накрая на войната въпроситъ ще се уреждатъ отъ конференция. И ако въ бѣдеще имаме една конференция, въ каквато азъ положително вѣрвамъ, следъ една война, когато цѣлния свѣтъ е билъ пожаръ, да не смѣтаме, че тъй лесно ще се разрешатъ въпроситъ. Азъ питамъ, имаме ли една здрава политика, като оная, която поддържае до днесъ, независимо отъ това, кои седятъ тамъ (Сочи министерската маса)? Ние сме държали здрава позиция, г-да народни представители. Ние сме били ревизионисти; защото поддържахме едно право предъ цѣлия свѣтъ — искахме нашето, не искаме чуждото. Борихме се, единъ пътъ падахме, втори пътъ падахме, трети пътъ казватъ, че се радваме на обединението на България. Много добре. Тая политика собствено имаше своитъ плодове. Ние сме били навремето още по-ревизионисти, отколкото бѣха днешнитъ ни съюзници, които въ 1933/1934 г. бѣха въ тежко положение. Но ние сме държали винаги здравото становище на българина, че диктатитъ, които се наложиха на насъ въ Ньонъ, на Унгария въ Трианонъ, на Германия въ Версайлъ, сж диктати жестоки, произволни, насочени срещу елементарната правда, и чакаме момента, когато тѣ ще се поправятъ. Това е аслъ смислата и резонътъ на тази война, която бушува по цѣлия свѣтъ. Тя се почна на базата на правдата и справедливостта, тя не се започна за вѣтъра.

И ние, които винаги сме поддържали принципа за наша независимостъ, за наша България, обединена въ границитъ на паметто ни; борили сме се да освободимъ братята, които сж подъ чуждо влияние — можемъ ли днесъ съ една конвенция да кажемъ, че поддържае една теза за унищожението на държави? Кой ни дава правото, преди да имаме единъ окончателенъ миръ, който ще нарежда свѣта, малката България да възприема днесъ унищожението на нѣкои държави?

Димитъръ Марчевъ: Нѣма унищожение на държави, г-нъ Мушановъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Защо говорите така?

Никола Мушановъ: Оставете ме да говоря. Бѣдещиятъ миръ може да бѣде жестокъ. Азъ зная, г-да, че правдата нѣма да дойде тъй лесно въ този свѣтъ. Но зная, че и двѣтъ воюващи страни се борятъ за правдата и сѣмъ убеденъ, че въпрѣки всички, и утрешниятъ миръ, който ще дойде, все ще дойде съ по-голѣма справедливостъ, отколкото дойде вчерашниятъ.

Димитъръ Марчевъ: Дано не дойдатъ англичанитъ. Пази, Боже!

Никола Мушановъ: Азъ искамъ да вѣрвамъ, че нито тѣ сж въ състояние да нареждатъ свѣта, нито другитъ. Ще има много хора, които ще нареждатъ свѣта.

Димитъръ Марчевъ: Ще има да теглимъ ние робство.

Никола Мушановъ: Азъ винаги бихъ желалъ да нѣмамъ неприятели, като не си изпускамъ приятелитъ. Нѣма да е вредно за България, г-да, като си има приятели, да нѣма неприятели.

Но моята мисль е другаде. Може ли днесъ, преди да е дошелъ мирътъ, да се разрешаватъ въпроситъ за окончателни териториални разграничения на държавитъ? Ами ние, г-да, имаме единъ печаленъ споменъ отъ миналото съ Брестантовския договоръ. Споредъ него, Украйна се отдѣляше като самостоятелна държава и дѣдо Василь Ра-

дославовъ и Иванъ Поповъ отидоха и сключиха миръ съ Украйна. Може ли този въпросъ за малката България да положимъ? Голѣмитъ, великитъ държави иматъ свои интереси и могатъ да се ославятъ на силата си. Ние сме се ославяли само на правдата. И колкото пъти употребихме силата си, за нещастие, все излизаше ялово и все остана да гонимъ нашия националенъ идеалъ.

Димитъръ Марчевъ: Но днесъ имаме единна Европа, нѣмаме отдѣлни държави.

Никола Мушановъ: А бе не тъй разсѣждаватъ хората, които поддържатъ единна Европа. И въпросътъ за единна Европа ще се реши не днесъ или утре, а ще се реши пакъ на края на войната.

Думата ми е, че голѣмитъ държави, великитъ сили, могатъ да се борятъ, да рискуватъ. Както виждате, Германия бѣше паднала единъ денъ, а сега се промѣни, победи всички. Тѣй вървятъ работитъ. 20 години само и трѣбваха. Но ние, малкитъ държави, сме поддържали само принципа на правдата, защото силата на малкитъ държави е собствено правдата. Справедливостта е създадена за слабитъ. Силнитъ знаятъ, че съ силата могатъ да разрешатъ въпроситъ. Ако ние не бѣхме държали на принципа на правдата, съ нашитъ сили ли щѣхме да разрешимъ въпроситъ днесъ?

Ето защо азъ казвамъ: нека не се самооболцаваме, да не се забравяме.

Въ тази конвенция, като се говори за разпадането на Югославия, казва се, че Италия третира отъ името на Черна-гора и Албания. Не виждамъ тя да третира и отъ името на Далмация и на Словения, които фактически ги е присвоила по договора отъ 15 май. Тѣ сж въ нейна територия, тѣ сж нейно владение. Така нѣма нужда да се говори само за Черна-гора и Албания, а за Далмация и Словения не се говори?

Друго, г-да народни представители. Четете последния, подписания протоколъ на края на спогодбата. Тамъ се казва: „Въ момента на подписването на спогодбата по имуществено-правната подѣла на бившата югославска държава, подписанитъ пълномощници на правителствата на държавитъ-пробретателки заявяватъ, че сж съгласни по следното:

За прилагането на тази спогодба, територия на Германския Райхъ е също протекторатътъ Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ“. Германскиятъ Райхъ, Германия е победила, тя е властна, тя може да присвои и Чехословашко и Люксембургъ. Но ние, г-да народни представители, споредъ традицитъ на нашата политика, споредъ българския манталитетъ, споредъ нашия политически моралъ, възприети отъ всички ни, които сж душата на нашата външна политика, можемъ ли отъ днесъ да се произнесемъ, че унищожаваме държави, че Моравия и Чехословашко сж частъ отъ Германския Райхъ? Азъ бихъ желалъ, г-да народни представители, моитъ думи да не сж прави. Азъ искамъ тълкуването, което ще дадатъ министритъ тукъ, да бѣде, че това не се отнася за такова признание; че ние действително такова не правимъ. Ще бѣде странно да промѣнимъ сега принципитъ, които бѣха основата на нашата политика, и утре налитъ противници, въ случай, не дай Боже, на лошъ край на войната, съ нашитъ камѣни да биятъ нашитъ собствени глави. Мени отъ това ме е много страхъ. Защото, ако ние не тачимъ свободата и независимостта на другитъ, ние нѣмаме аргументъ да поддържае нашата свобода и независимостъ, когато тѣ се нарушаватъ.

Димитъръ Марчевъ: Какво чуждо грабимъ ние? Какво чуждо вземаме? Защо говорите така? Отъ Македония ще се откажемъ ли, или отъ Западнитъ покрайнини?

Никола Мушановъ: Азъ го знамъ най-добре, че е така. Но ще ви кажа: вие нѣмате принципъ на правдата и справедливостта, когато искате унищожаването на държави, а искате независимо съществуване за себе си.

Димитъръ Марчевъ: Нали вие бѣхте ревизионистъ?

Никола Мушановъ: Бѣхъ по-голѣмъ отъ Васъ.

Димитъръ Марчевъ: Тогава каква неправда сме поддържали?

Никола Мушановъ: Напротивъ, азъ точно съ това се мотивирамъ. Вие приказвате само, за да се първираме ли, или да се дразнимъ? Азъ нѣмамъ туй намѣрение. Моето отношение по този въпросъ сѣмъ го казвамъ. Ще го кажа

и по-нататък. Но аз съмтам, че правителството има едно задължение по Тристранния пакт. Аз не зная, че по Тристранния пакт ние имаме задължението да разрешаваме тѣзи въпроси сега. Ние по Тристранния пакт, като държава, имаме едно задължение: въ случай че бъдемъ нападнати отъ държави, които не участвуватъ въ войната, ние сме наедно съ съюзниците въ борбата съ тѣхъ. Това задължение имаме по Тристранния пакт. Аз не зная българската държава да има задължение по Тристранния пакт да измѣня своята политика и още отъ сега да разрешава териториални въпроси, които трѣбва да се разрешаватъ отъ конференцията за миръ. Аз не зная, нѣкъде ние да имаме такова задължение.

И затуй, г-да народни представители, азъ казахъ, че повечето ме интересуватъ политическиятъ въпрос, които сѫ засегнали тукъ, отколкото финансовитъ, които сѫ свързани съ тѣхъ.

Та, г-не министри на финанситъ, както виждате, за мене не бѣха толкова важни финансовитъ въпроси, макаръ че по тѣхъ има да се говорятъ толкова много работи, които ще видимъ утре въ комисията, колкото да чуя какво тълкуване ще даде г-нъ министър-председателятъ, като министъръ на външнитъ работи, за да бъдемъ чисти предъ себе си и върни на политиката, която водимъ — да искаме нашето, да не вземаме чуждото, да искаме нашата независимост и да не искаме унищожението на чужди държави. Всѣка държава има право на самостоятелно съществуване. Азъ искамъ това да се чуе. Аз не зная, какъ можете да изтѣзете въ единъ договоръ и да кажете, че тази конвенция е задължителна за Сърбия, когато тя не е представена. Казвате, че Сърбия е представена отъ германското правителство. По силата на факта, че я владѣе. Това е въпросъ на фактическо владение. То е право. Но въ една конференция, въ която се разискватъ въпроси за една държава, на която се налагатъ най-тежкитъ условия и договори, тя трѣбва да бъде представена. Не може да не бъде представена.

Стамо Колчевъ: Това е по новия редъ.

Никола Мушановъ: Сега това представителство става само по факта на владението.

Тѣзи въпроси, г-да народни представители, иматъ своето значение. Ако нѣма никаква тенденция въ тѣзи договори, които сѫ написани тѣй, тогава добре. Но мене ми се чини, че често пѣти се същае много късно. Често пѣти, обаче, късното разбиране на работитъ не може да повлияе никакъ върху развитието на въпроситъ.

Та, г-да народни представители, азъ съмтамъ, че правителството по този въпросъ не ни е дало никакви разяснения, и затуй искахъ да ги чуя. И да ви кажа, азъ съзнавамъ неудовството. Но и като човѣкъ, и като българинъ, колкото сѫ стигали силитъ ми, съмъ работилъ за нашето обединение и за добри бѣдини на нашата страна. И азъ все съмтамъ, че тѣзи въпроси не бива да се повдигатъ въ моменти, които не сѫ навременни. Затуй искахъ да бъдемъ начисто, или азъ да бъда начисто предъ съвѣстѣта си предвидъ опасноститъ за бъдещето.

Г-да народни представители! Въ спогодбата има още единъ членъ, който ще ви прочета набързо, за да разберете и да ми кажете вие смисъла му. Чл. 18 гласи: „Разпореденията на тази спогодба се прилагатъ дотолкова, доколкото не сѫ уговорени или не ще бъдатъ уговорени особени уреждания“. Ами ако сѫ уговорени особени уреждания, кои сѫ тѣ? Или ако ще бъдатъ уговорени особени уреждания за въ бъдеще, тогава кой въпросъ е уреденъ? Кои въпроси сѫ уредени извънъ тази конвенция? Ние не ги знаемъ. Ако отъ утре нататъкъ могатъ да се уреждатъ мимо тази конвенция, тогава какво струва тази конвенция? Да ви кажа право, такъвъ текстъ като този на чл. 18 азъ срѣщамъ за пръвъ пѣтъ въ една спогодба, която се приема за окончателно уреждане на единъ въпросъ. Азъ искамъ да зная, нашиятъ делегатъ ималъ ли е такива инструкции отъ съответния министъръ или отъ Министерския съветъ, да приема тѣзи разпоредения и тѣзи задължения или ги е нѣмалъ? Защото азъ съмъ въ недоумение, кои въпроси сѫ свършени и кои има още да се уреждатъ, следъ като сѫ уредени известни въпроси въ тази спогодба. И при туй положение ние сме доволни, че работитъ сѫ наредени! Наредени сѫ вече териториалнитъ въпроси за Югославия, нашитъ териториални граници спрямо Черна-гора и Албания, които се представяватъ отъ Италия. Не мога тогава да разбера, ако такова е съдържанието на този членъ, който ви цитирамъ, защо тогава работи още комисията, която азъ зная, че е назована, съ определяне границитъ между България и Алба-

ния? И защо, какво ви прѣчи сега, когато ни сезирате съ този въпросъ, да ни представите и тѣзи граници? Дайте да видимъ, на 15 априлъ какво сѫ решили по определянето на границитъ. Защото мене ме е страхъ — не бихъ желалъ да бъде тѣй и бихъ искалъ тълкуването на министъра да бъде противното — отъ това, дето се казва, че границата, окончателно придадена на единъ отъ приобретателитъ, каквито сме ние и Италия, е окончателно завършена. Ако признаемъ, че границата е окончателно завършена, нѣматъ смисълъ тогава новитъ преговори, които се водятъ относно измѣнението на границитъ. Все пакъ бихъ искалъ да зная дали вие давате окончателенъ характеръ на териториалнитъ въпроси, на отношенията между държавитъ и насъ, които предвиждате тукъ, или напротивъ, има свършено друга мисълъ, която азъ предполагамъ, че имате. Предполагамъ, че българската политика не би желала да разрешава сега голѣмитъ свѣтовни въпроси или отношенията на държавитъ помежду имъ, относно териториалнитъ придобивки. Бихъ желалъ туй, защото не му е времето сега за туй да се приказва, най-малко, че България не може по такъвъ пѣтъ да върви. Азъ бихъ желалъ именно да зная каква е мисълъта, защото при тѣзи членове, които ще четете, г-да народни представители, може да се допусне тълкуването, което азъ давамъ, което е нежелателно и което не е отъ полза за България.

И затуй азъ казахъ и въ началото, че въ днешния день ние разрешаваме нѣколко важни въпроси относно финансовитъ задължения на страната, но главното — единъ политически въпросъ, за който ви казахъ сега нѣколко думи.

Сега по финансовитъ въпроси и ще свърша. Безспорно е, че първиятъ въпросъ, който е положенъ тукъ, е за финансовитъ отношения спрямо Югославия, която се разчленява. Тѣ сѫ въ зависимостъ отъ онай територия, която ние вземаме по този договоръ. Това е категорично казано. 8% затуй ни задължаватъ. Ние приемаме недвижими и движими имоти, които се намиратъ въ опредѣлената ни територия; приемаме данѣцитъ, които събираме отъ населението, обаче задълженията по дълговетъ, които се припадатъ на тази частъ, която се придобива отъ насъ, не се възлагатъ. Значи, въ основата е териториалната подѣлба. За да смѣтнемъ, дали съ-8-тѣ на сто правилно сме се задължили, ще трѣбва да знаемъ и кои сѫ тѣзи територии, които ни се придаватъ. Пакъ ще повтори, азъ съмъ въ неизвестностъ, защото не зная какво съдържа протоколътъ, който окончателно установява тази граница. Оттамъ нататъкъ казвате вие, г-не министри, че външнитъ задължения на Югославия не сѫ предвидени.

Министъръ Добри Божиловъ: Предвидени сѫ външнитъ задължения, само че не къмъ всичкитъ държави, а само тѣзи, които сѫ къмъ Германия и съюзницитъ.

Никола Мушановъ: Именно тѣй.

Министъръ Добри Божиловъ: А не че не сѫ предвидени външнитъ задължения. Не сѫ предвидени тѣзи къмъ Англия и Америка.

Никола Мушановъ: Ами че асѣж другитъ ние не плащаме. Нито ние, нито други плащатъ на другитъ сили, които сѫ на противната страна, неприятелската. И уреждаме асѣж да плащаме на нашитъ съюзници. Питамъ: нима сега непременно трѣбваше да уредимъ този въпросъ спрямо нашитъ съюзници, когато можеме да почнаме окончателното уреждане, както е въ реда на международното право, да се създадатъ отношения на държавитъ, да се опредѣлятъ тѣхнитъ граници и тогава да се разпредѣлятъ финансовитъ тежести?

После, искамъ да ми се обясни, защо въ спогодбата, когато се споменава Италия заедно съ Албания и Черна-гора, нѣмаме и поменъ за Далмация и Словения? Словенско е присъединено съ частъ отъ Далмация къмъ италианската държава — тѣ сѫ присъединени къмъ италианската държава, тѣ сѫ въ италианска територия. Защо — не мога да разбера. Защо непременно трѣбва да се поменатъ Черна-гора и Албания, а да не се споменатъ Далмация и Словения? Все трѣбва да има мисълъ въ тази работа. Каква е тя, не я знамъ. Както накрая, когато се говори за Германския Райхъ, Полша — цѣла държава — не се споменава. Други държави защо се споменаватъ, а само тритъ не се споменаватъ — не се споменаватъ нито Полша, нито Белгия, нито Холандия? Какво значение иматъ тия изключения? Не искамъ да дира мисълъта на съюзницитъ, голѣми държави, които иматъ своя политика — нѣма да имъ прѣчимъ и не можемъ да имъ прѣчимъ — но азъ искамъ да зная, защо ние, българитъ, трѣбва непременно да потвърдимъ като контрагентъ, че държавитъ: Чехия, Люк-

сембург, Елзас и Лотарингия попадат въ Германския Райхъ, а другитъ не. Отъ гледище на България, на българската политика, защо ние подписваме такава спогодба? Какви правоотношения и задължения имаме съ тѣзи държави? Тия въпроси за менъ сѣ неяснени.

Азъ се извинявамъ, г-да, че продължихъ може би повече, отколкото трѣбва. За менъ бѣше по-важно да получа разясненията за себе си, за да бѣда спокоенъ, споредъ моитѣ възгледи, за бѣднинитѣ на нашето отечество. Защото, мене ми се чини, че всички въпроси, които се полагатъ на разрешение безъ разяснения и безъ да знаеми, каква прѣка целъ се гони, може да бѣдатъ много опасни за нашата страна. И нѣма защо, когато нѣмаме абсолютната нужда отъ известно законодателство, да го вършимъ; да отиваме безъ никакъвъ интересъ даже за политиката, която се води днесъ, да правимъ такива констатации.

Христо Статевъ: Г-нъ Мушановъ! Съ Ваше разрешение.

Като Ви благодаримъ, че повдигате тѣзи въпроси за нужното разяснение, доколкото разбираме, Вашето становище се очертава въ следното. Поканена България, респективно българското правителство, да участвува, при временно създаденото положение на Балканитѣ, въ ликвидиране на югославската държава, която фактически, по военното завладяване се разпредѣля въ хърватска държава, въ сръбска държава и територии на България и т. н. — при тази поканна България да каже: ние, които 25 години само съ правдата и истината искаме да живѣемъ, не можемъ да бѣдемъ джелати, да участвуваме въ подѣлбата на една съседна държава, защото сме малка държава, защото въ създаването на тази държава по-рано ние не виждахме никаква несправедливостъ; защото съ тѣзи граници, които се създадоха въ 1920 г., ние сме примирени, защото правдата и истината никога не може да ни заставятъ да участвуваме въ новата съдба на Югославия. Това ли е Вашата теза?

Никола Мушановъ: Не, тъкмо противната, г-нѣ Статевъ. Защото Вие сте били тукъ и като македонски деецъ знаете, че известни въпроси не смѣха да ги повдигатъ, както не смѣха и да казватъ, че въ Македония има българини. Азъ тукъ, като министъръ-председател — не като опозиция — поддържахъ, че Македония е българска и че въ Македония българини живѣятъ. А у насъ по-сетне дори бѣше дадено нареждане на цензурата, думата Македония да не се споменава. Имаше такива времена. Ако е въпросъ за националностъ, азъ съмъ далъ доказателство отъ тази трибуна, че съмъ много куражливъ при защитата на българскитѣ права. И днесъ, когато можемъ да кажемъ, че имаме обединена нашата нация — не ме е страхъ да поддържамъ предъ всички това, че имаме обединена нация. Поддържалъ съмъ и предъ нашитѣ неприятели, държалъ съмъ куражливъ езикъ и предъ тѣхъ — и днесъ поддържамъ, че ние сме се борили само за правда. И на нашитѣ неприятели съмъ казвалъ, че не могатъ да намѣрятъ българинъ да се бори срещу германцитѣ, които сѣ дошли да освобождаватъ наши земи. Тѣ трѣбва да смѣтнатъ, че българинътъ не е българинъ, ако на благодетеля си той отговори съ сила и борба срещу него. Азъ съмъ държалъ куражливъ езикъ и предъ англичанитѣ повече, отколкото много други. И преди да заминя Ренделъ отъ тукъ му казахъ: „Вие трѣбва да изкуните грѣшката си“. Така съмъ казвалъ и на нашитѣ съседи: ако имаме малко разумъ и бѣхте се водили отъ правдата, нѣмаше да допустите по този начинъ да дойде разгромътъ на Балканитѣ. Това нѣмаше да стане, ако бѣхме се спогодили помежду си, което можехме да го направимъ. И когато ме викаха да потвърдя границитѣ на България по Ньойския договоръ, казахъ: Нѣма да намѣряте българинъ, който ще направи това. И ние не вѣдзохме въ Баданския пактъ, който бѣше може би първиятъ пробивъ на несправедливостъ. И въ туй отношение германцитѣ, нашитѣ съюзници, по-добре признаватъ политиката ни, отколкото много наши българини. Нѣма защо да ми правите на менъ това възражение. Азъ повтарямъ, че предъ нашитѣ днешни неприятели България има силни аргументи да доказва, че се е борила само за правда и не е искала нищо повече отъ това. И ако ме е страхъ отъ нѣщо, то е това, че ние сега опредѣляме територии временно, преди да имаме окончателно разрешение на въпроситѣ. Въ това нѣма ли да съзира всѣки единъ, че ние унищожаваме нашата политика, като днесъ унищожаваме, признаваме унищожението на нѣкои държави? Това е мисълта ми, г-нѣ Статевъ, и затова ме е страхъ. Мене ме е страхъ за една малка държавица, която винаги трѣбва да пази здраво позицитѣ на нашата националностъ възъ

основа на правдата, която сме поддържали досега. И азъ не бихъ желалъ такова тълкуване да се даде и затуй искахъ отъ съответния министъръ — още по-добре би било, ако бѣше тукъ министърътъ на външнитѣ работи — да ни каже, че тѣзи въпроси сѣ свързани съ финансовитѣ ни отношения, доколкото тѣ може да се опредѣлятъ, а не малка България преди свѣтовния миръ, който ще урежда Европа и свѣта, да произнася присѣда спрямо нѣкои други държави. Азъ това нѣма да направя, защото знамъ, че ще бѣде гибелно за страната, гибелно тъкмо за идеалитѣ, които сме осъществили, които иначе бихъ могълъ да поддържамъ съ всичкитѣ си сили. Не го направямъ особено спрямо неприятелитѣ, които биха могли да ни атакуватъ.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нѣ Деянъ Деяновъ.

Деянъ Деяновъ: Г-да народни представители! Макаръ и късно, ще кажа нѣколко думи по приложението на чл. 40 отъ правилника. Това е въпросъ отъ съществено значение за нашия Парламентъ.

Менъ ми се чини, че г-нѣ Мушановъ неправилно постави въпроса, а правилно г-нѣ председателятъ не постави на гласуване неговото предложение. Чл. 40 урежда въпроса за гласуването на едно или две четения. Казва се въ този членъ изрично: (Чете) „Всѣки постѣпиль законопроектъ или законодателно предложение се приема отъ Събраниято на две четения.“

Одобренито на министерски постановления, укази, договори, междудържавни съглашения и други такива предложения се гласува на едно четене. Събранието може да реши, преди да се пристѣпи къмъ тѣхното гласуване, да бѣдатъ препратени въ съответната комисия“. Споредъ моето разбиране, това значи, че трѣбва да се изкажатъ народни представители по днешното — както е въ дадения случай — международно съглашение, и когато народното представителство намѣри, че въпросътъ трѣбва да бѣде разясненъ още по-добре, отколкото е разясненъ при първото четене, може да вземе едно решение, да се внесе въ комисията, а не още преди да станатъ разисквания да се гласува едно предложение на народенъ представителъ, че трѣбва да се прати въ комисията. Въ това отношение, подчертавамъ, председателството изпълни своя дългъ, като не постави на гласуване предложението на г-нѣ Мушановъ. Сега, следъ изказването на г-нѣ Мушановъ, ако нѣма други народни представители, които да се изкажатъ по този въпросъ, вече може да се разиска, дали предложението да отиде въ комисията, т. е. като mine на първо четене, както иска чл. 40, да отиде въ комисията, за да може следъ това да mine единъ видъ на второ четене.

Гето Кръстевъ: Предложенията не подлежатъ на гласуване на две четения.

Деянъ Деяновъ: Това е право на народното представителство. Ще се изкажатъ и г-да министритѣ и ако народното представителство реши, че не е освѣтленъ въпросътъ, ще вземе решение, да отиде въ комисията. Така разбирамъ азъ чл. 40.

Г-да народни представители! Наистина, въпроситѣ, които повдигна г-нѣ Мушановъ, сѣ отъ голямо, отъ съществено значение. Но у него има едно смѣнение; тѣй както азъ го разбирамъ, както го разбрахъ малко по-рано, вѣнъ, преди да вземе думата, когато той каза, че тукъ съ тази спогодба се уреждатъ окончателно границитѣ на разнитѣ държави, включително и нашата. Споредъ моето разбиране, г-да народни представители, нѣма уреждане на граници. Тукъ има едно фактическо положение, съ което всички държави трѣбва да се справятъ. Казано е още въ началното на мотивитѣ — отъ което трѣбва да разберемъ, че се урежда едно фактическо положение — „следъ разпадането на бившата югославска държава и съ целъ да се нормализира колкото е възможно по-скоро стопанската дейностъ на територията на тази държава...“. Значи, държавитѣ приобретателки на територии, при едно създадено фактическо положение, трѣбва да си разяснятъ отношенията при това положение, а не че се уреждатъ границитѣ — идеалъ; онова, което ще се даде на България; онова, което е нашъ идеалъ; онова, което представлява обединението на българския народъ; онова изобщо, което е етнически и исторически граници на тази държава, да се урежда съ тази спогодба. Това сигурно никой не е мислилъ. И ако видите, г-да народни представители, следващитѣ текстове на чл. I, напиримѣръ, ще се убедите, че се касае за уреждане на въпроси отъ стопански и финансовъ характеръ, свързани съ едно фактическо положение на държавитѣ.

приобретателски. Нѣма нищо чудно, ако, да кажемъ, е пропустната тази или онази област. Защото, казваше г-нъ Мушановъ: защо нѣма това, напирмѣръ, защо нѣма онова, и т. н. Касае за едно фактическо положение на една определена дата, а именно 15 априлъ 1941 г. Значи, да уредимъ нашитѣ отношения при дадено фактическо положение на тази дата. Не трѣбва да има, споредъ моето разбиране, г-да народни представители, абсолютно никакъвъ страхъ, че съ това се уреждали територии; че съ това сме давали нашето съгласие, известни територии да отидатъ тукъ или тамъ. Не. Пакъ повтарямъ, това е уреждане на едно фактическо положение, защото това хаотично състояние не може да остане неуредено. Финансовитѣ и стопанскитѣ въпроси, свързани съ териториитѣ, които сѣ минали вече въ други държави отъ разпадналата се югославска държава, трѣбва да се знае какъ да се уредятъ. Та, казвамъ, нѣма никаква опасностъ. И мене ми се чини, г-да народни представители — искамъ да подчертая мисълта на г-на министра на финанситѣ — че въ това отношение не трѣбва да има абсолютно никакъвъ страхъ. Това е прието и отъ другитѣ страни, които водятъ войната, и можемъ смѣло да гласуваме и ние предложената ни спогодба.

Г-да народни представители! За да поясня моята мисълъ, че се касае за едно фактическо положение, ще припомня и съдържанието на членове 18 и 19 отъ спогодбата. Тѣхъ като прочетете, ще видите, че самата спогодба предвижда дадено възможно измѣнение съ огледъ на нѣкое ново фактическо положение. Прочее, ние можемъ да очакваме съ вѣра, че когато тази война свърши, както вѣрваме, че ще се свърши благополучно за силитѣ, наши съюзници, ние ще получимъ онова, което заслужаваме да получимъ, защото правото е на наша страна и защото правимъ всички възможни усилия и даваме всичката възможна помощъ на нашитѣ велики съюзници.

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Димитѣръ Пешевъ.

Димитѣръ Пешевъ: Г-да народни представители! Понеже уважаемиятъ г-нъ Мушановъ, разисквайки въпроса за тази конвенция, повдигна и единъ основенъ принципъ, на който почива нашата външна политика и нашата държавна политика изобщо — принципътъ за справедливостта — добре ще бѣде, преди да гласуваме тази конвенция, да изяснимъ нашето разбиране, за да подчертаемъ, че, гласувайки тази конвенция, ние никакъ не мислимъ да влизаме въ разрѣзъ съ този основенъ принципъ на нашата политика.

Г-да народни представители! Ние не санкционираме едно положение, което, споредъ нашето общо убеждение, е несправедливо. Защото създаденото сега положение, което г-нъ Деяновъ нарича фактическо положение, споредъ нашето разбиране, действително е едно справедливо положение. Можемъ ли ние сега да отречемъ, че съдбата, която има Югославия, е една справедлива и една заслужена съдба? Мигаръ това разпредѣление — което има сега територията на бившата югославска държава, разпредѣлена на Хърватско, Сърбия и припадениитѣ къмъ България Македония и Западнитѣ покрайнини — мигаръ това разпредѣление въ нѣщо е въ разрѣзъ съ принципа на справедливостта, на който ние винаги сме основавали нашата политика? И, следователно, ако сега ние вземаме това фактическо положение като една база за разпредѣление на известни финансови тежести, ние не смѣтаме, че сме въ разрѣзъ съ нѣкакъвъ принципъ на справедливостта, на който действително ние винаги сме основавали нашата политика.

Г-да народни представители! Нека да не ни смущаватъ и другитѣ изрази, които срѣщаме въ тази конвенция, изразътъ, напирмѣръ, че Великиятъ Райхъ включва въ себе си територии, които досега бѣха подъ суверенитета на други държави. И това е едно положение, което се урежда съ правото на Райха. Великиятъ Райхъ е анексиралъ тия територии по силата на своето държавно право, той ги счита свои и не сме ние, които можемъ да възразимъ на това положение и да кажемъ: Райхътъ не може да представлява Люксембургъ или не може да представлява територията на Елзасъ и Лотарингия, защото нѣма никакъвъ актъ, който ние да сме признали като актъ, съ който се анексиратъ тия територии къмъ Райха. Това е едно положение, което е уредено отъ правото на Великия Райхъ, и, следователно, той може въ даденъ моментъ да претендира, че, излизайки въ една международна конвенция, представлява и тия територии, които довчера сѣ били, да кажемъ, територии на Франция или пъкъ територии на отдѣлна самостоятелна държава, като, напирмѣръ, Люксембургъ.

Г-да народни представители! Това въ никой случай не може да се вмѣни въ грѣхъ нито на българското правителство, нито на българския Парламентъ, когато той санкционира една конвенция, въ която се намира подобенъ изразъ. Не сме въ разрѣзъ съ принципа на справедливостта и съ международното право и, следователно, ако гласуваме тази конвенция, ние не вършимъ нищо въ разрѣзъ съ основнитѣ принципи на нашата външна политика. (Ръкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Има думата г-нъ министѣръ на финанситѣ.

Министѣръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Казаното отъ г-нъ Деяновъ и отъ г-нъ Пешевъ ме улесни твърде много, за да нѣма нужда да се спирамъ надълго върху това, което каза г-нъ Мушановъ. Азъ внимателно изслушахъ г-нъ Мушановъ и, доколкото го слушахъ — доводитѣ, които той изтъкваше, бѣха въ полза на това, че конвенцията е навременна и трѣбва да бѣде одобрена.

Най-главниятъ въпросъ, на който се спрѣ г-нъ Мушановъ, бѣше, че въ тази конвенция имало много политически въпроси, и каза: кой ни даде на насъ, малката България, да се занимаваме и санкционираме унищожението на Югославия? Това той подчерта нѣколко пѣти. Г-да народни представители! Азъ ви моля да разгледате тази конвенция като конвенция, която урежда чисто стопански и финансови въпроси въ Македония, намиращи се досега въ една безпѣтна; положение, което не може да продължава повече. Та ние ли съ тази конвенция разгромихме и унищожихме Югославия, г-нъ Мушановъ? Унищожихъ я и я разрушихъ германското оръжие и германската сила.

Еню Клянтевъ: Сама се унищожихъ!

Министѣръ Добри Божиловъ: Тази конвенция иде да уреди едно съществуващо положение.

По-нататѣкъ. Колкото повече г-нъ Мушановъ искаше да тури политически характеръ на тази конвенция, толкова самото ѣ съдържание е противъ неговитѣ доводи.

Никола Мушановъ: Значи, азъ противъ себе си говоря!

Министѣръ Добри Божиловъ: И г-нъ Деяновъ, и г-нъ Пешевъ подчертаха, че по смисъла на членове 18 и 19 тази конвенция не предрешава никакви териториални въпроси, че когато присѣднихме Македония, ние се намирахме при едно заварено положение и че съ тази конвенция искаме чисто и просто да уредимъ стопански и финансови въпроси, които сѣ — позволете ми да ви го кажа въ изпълнение на това, което разяснихъ при гласуването на извънредния и допълнителния кредити — отъ жизненъ интересъ за нашитѣ братя българи тамъ, а не това, че Германия щѣла да получи или нѣмало да получи въ продължение на петъ години по 200 милиона лева срещу нейнитѣ вземания.

Безъ тази конвенция ние не можемъ да санкционираме обмѣната на 1.300.000.000 динари на нашитѣ братя българи тамъ, които всѣки день идватъ и плачатъ, че нѣматъ съ какво да живѣятъ, че не могатъ да се заловятъ за работа, понеже сѣ лишени отъ тѣзи срѣдства, които сѣ имали. Ние не можемъ да уредимъ другояче това комплицирано положение. Както казахъ и по-рано, нашитѣ братя отъ Македония сѣ влагали, своитѣ спестявания въ следнитѣ петъ-шестъ банковъ институти въ бившата югославска държава: Югославската народна банка, Югославската земедѣлска банка, Югославската ипотечарна банка, Югославската спестовна каса, Занаятчийската банка и т. н. Сега тѣ иматъ нужда отъ тѣзи пари, отъ тѣзи влогове, направени въ територията, придадена къмъ насъ. Цѣлитѣ активи на тѣзи институти, които сѣ имали клонове въ територията, придадена къмъ насъ, се намиратъ въ другата частъ на бивша Югославия, и затова ние трѣбваше съ единъ договоръ да уредимъ това положение: да знаемъ на какво ще имаме право, та да можемъ тогава по-сигурно да подпомогнемъ нуждаещитѣ се освободени българи отъ този край.

При това положение азъ смѣтамъ, че никой нѣма да намѣри куражъ и сили въ себе си, както и г-нъ Мушановъ не ги намѣри, да каже: не, така предложената конвенция не бива да се утвърждава. И г-нъ Мушановъ не каза това. Той само каза: „Не можеше ли да се поотложи тази работа, докогато свърши войната, и тогава да се уреди въпросътъ?“ Отъ това гледище и при това значение, което г-нъ Мушановъ придава на конвенцията, той е последователенъ. Но конвенцията нѣма това значение.

Дори тая конвенция е закъснѣла. Тя трѣбваше да се склучи още въ самото начало, за да не се излагатъ на такива страдания нашитѣ българи тамъ, които очакватъ отъ насъ една по-топла и по-голяма грижа въ този моментъ.

Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че отъ уясненията, които съмъ давалъ досега при други случаи и които днесъ вече за втори пътъ правя, въпроситѣ около тази конвенция сѣ изчерпани. Не вѣрвамъ, повтарямъ, че ще се намѣри българинъ, който да махне съ ржка и да каже: насъ не ни интересува Македония, насъ не ни интересуватъ тѣзи българи, които живѣятъ тамъ; ние ще си гледаме тукъ спокойствието.

Никола Мушановъ: Кой казва това, че днесъ не ни интересуватъ тѣзи българи?

Министъръ Добри Божиловъ: Не, не сте го казали Вие. Азъ казвамъ, че нѣма да се намѣри българинъ да го каже; който нѣма да трепне предъ тѣзи жертви и борби, които сѣ се водили отъ 600 години насамъ.

И, следователно, ако съдбата отреди на XXV обикновено Народно събрание и на сегашното правителство въ тѣзи решителни за свѣта и страната ни моменти да служимъ като добри българи на тази голѣма идея, на това свѣтло дѣло за обединението на българския народъ, азъ, извинете, се осмѣлявамъ да кажа, че и вашата съвѣсть, и нашата съвѣсть е спокойна, защото сме служили като добри българи на тая голѣма идея. И съ пълно съзнание за необходимостта отъ това служене ние трѣбва да гласуваме предложената конвенция. (Ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Тази конвенция е единъ международенъ актъ и въ нея не могатъ да ставатъ никакви измѣнения. Тя може да бѣде отхвърлена или приета. Азъ смѣтамъ, че никой нѣма да намѣри въ себе си куражъ и сили да иска тя да бѣде отхвърлена, както не намѣри такъвъ куражъ въ себе си и г-нъ Никола Мушановъ.

Никола Мушановъ: Азъ не съмъ казалъ, че съмъ азъ неутвърждаването ѝ.

Министъръ Добри Божиловъ: Не сте казали, признавамъ това, г-нъ Мушановъ. Вие казахте само, ако може да бѣде отложена, докато се свърши войната.

Никола Мушановъ: Малко поналучквате!

Министъръ Добри Божиловъ: Моля, прочее, г-да народни представители, да гласувате предложената конвенция. Заявявамъ ви, че правителството е готово да ви дава винаги всички освѣтления, отъ които бихте имали нужда. (Ржкоплѣскания)

Председателъ Христо Калфовъ: Които приематъ проекторешението за одобрение спогодбата за имуществено-правната подѣлба на бившата югославска държава и на нѣкои свързани съ нея финансови въпроси, подписана въ Берлинъ на 22 юлий 1942 г., както и протоколитѣ, подпи-

сани на същата дата, за прилагане спогодбата въ проектората Бохемия и Моравия, Елзасъ, Лотарингия и Люксембургъ, за ликвидация на Югославската народна банка и за уреждане задълженията и вземанията на същата банка отъ клиринговата размяна съ държавитѣ-приобретателки, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранieto приема.

Поради напредналото време и изчерпването на дневния редъ, предстои да опредѣлимъ дневния редъ за идното заседание.

За утрешното заседание, което ще се състои въ 15 ч., бюрото на Камарата, въ съгласие съ правителството, ви предлага следния дневенъ редъ:

Одобрение на предложениата:

1. За одобрение 39. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 юлий 1942 г., протоколъ № 90, относно разрешаване съвмѣстна манипулация презъ 1942 г. на тютюнитѣ отъ реколта 1941 г.

За одобрение указъ № 58, отъ 18 октомврий 1942 г., за разрешаване допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 250.000 л.

3. За одобрение продължението съ още една година срока на договора съ италианското въздухоплавателно дружество „Ала Ликтория“.

4. За одобрение постановлениата на Министерския съветъ: № 41, отъ 26 августъ 1942 г., протоколъ № 111; № 80, отъ 16 септемврий 1942 г., протоколъ № 118, и № 28, отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 133, относно забраната за изсичане черничевы дръвчета и други.

5. За одобрение 32. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септемврий 1942 г., протоколъ № 118, относно разрешаване за покупка на овце.

6. За одобрение постановлениата на Министерския съветъ: № 40, отъ 12 августъ 1942 г., протоколъ № 103, и № 5, отъ 26 септемврий 1942 г., протоколъ № 125, относно доставката на колове.

7. За одобрение 30. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 133, относно закупуването на 100.000 буталки.

Първо четене на законопроектитѣ:

8. За кооперативенъ строежъ на читалищни сгради.

9. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството (Главна дирекция на строежитѣ) за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 100.000.000 л.

10. За оставяне въ сила на закона за данѣка върху военновременнитѣ печалби и за приходитѣ отъ 1943 г.

Които г-да народни представители приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранieto приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 21 ч. 55 м.)

Председателъ: ХРИСТО КАЛФОВЪ

Секретари: { СТЕФАНЪ БАГРИЛОВЪ
НИКОЛАЙ СУЛТАНОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ